Årsbok 2020-2021

Åbo Akademi
Vasa övningsskola
ISSN 2669-879X
Vasa 2021

VASA
ÖVNINGSSKOLA

Kollage på pärmen: Yoanna Rönnqvist

© Åbo Akademi/Vasa övningsskola
Ombrytning: Katariina Smulter, Lena Engsbo,
Andreas Sundstedt, Bernt Klockars

ISSN 2669-879X

Tryck Arkmedia Ab

Vasa 2021

INNEHÅLL

ALLMÄN DEL 4

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING 55

ÅK 1-6 99

ÅK 7-9 121

GYMNASIET 155

PERSONAL 205

ELEVER OCH STUDERANDE 215

EN VÄLMÅENDE, HÅLLBAR OCH VÄRDESKAPANDE SKOLA

Läsårstemat ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola” har läsåret 2020-2021 präglat undervisning och fostran vid Vasa övningsskola. Samma läsårstema gäller undantagsvis också de kommande två läsåren. Enheter och ämnesgrupper har ombetts att själva skapa progression genom att betona och fördjupa olika delar under de tre läsåren.

Välmående är förstås viktigt för hela skolsamfundet, dvs. för elever, gymnasiestuderande och personal samt lärarstuderande, men i förlängningen också för familjer och övriga samarbetspartners. Grundläggande för allt lärande – och för vår samhällsordning överlag – är att vi mår tillräckligt bra. Att kunna älska och arbeta är två viktiga faktorer i en gammal definition över vad som präglar god hälsa. Vad lycka innebär och vilka inre bilder vi har för ett lyckligt liv är sedan en annan fråga. Personalen fick en tankeställare kring den frågan genom boken Lyckofällan av Russ Harris som delades ut inför sommaren 2020 med återkoppling vid planeringsdagen i augusti 2020. Ett liv kan vara lyckligt utan att vara perfekt är en av poängerna i boken.

Vikten av *hållbarhet* i all mänsklig verksamhet har under de senaste 20 åren uppmärksammats av fler och fler runt vår jord. Om välmående är en förutsättning för ett fungerande samhälle, är också hållbarhet i förhållande till jordens resurser det i minst lika stor grad. Vägen är lång innan hållbarheten ges större utrymme än ekonomiska värden, men vi vågar tro att mänskligheten går i den riktningen. Ifråga om hållbarhet är skolans roll central när det gäller attityder och attitydförändring. Under läsåret syntes hållbarheten särskilt i skolrestaurangerna under Österbottens hållbarhetsvecka i form av lokalproducerade råvaror. PD Linda Degermans undersökning hösten 2019 visar att vi ännu har en bit kvar innan hållbarhetsperspektivet fått genomslag bland alla våra elever och gymnasiestuderande. Både fakta och fake news är aktörer när det gäller uppmärksamheten kring hållbarhetsfrågor.

Skolan skall inte bara följa trender i samhället, den skall också vara *värdeskapande*. Vid Vasa övningsskola vill vi gärna djärvt utmana till självständigt och kritiskt tänkande och till att inte hålla tillbaka med åsikter, syn-

Personalfoto taget i samband med planeringsdagen som hölls i Academill. Foto: Foto Airaksinen Ab.

En del av upplägget på den s.k. Stafettkarnevalslördagen 22.5.2021 gick i gymnasiet åt till skräpplockning längs stränderna i Vasa. En hel del hittades, vilket syns på säckarna. Aktionen fungerade bra med såväl läsårstemat som UNESCO-skolstatusen. Foto: DCB.

punkter och värderingar samtidigt som vi betonar nödvändigheten av att lyssna på andra och respektera åsiktsmångfald. Dagens barn och unga är morgondagens beslutsfattare. Framtidens samhälle skapas i dagens skola.

Några viktiga nedslag i läsåret:

UNESCO-skola. Vasa övningsskola blev medlem av det världsomspännande nätverket UNESCO Associated Schools Project Network (ASPnet) i november 2020. Nätverket omfattar 11.500 skolor i 182 länder. Syftet är att lära barn och unga internationell förståelse, fred, interkulturell dialog, hållbar utveckling och kvalitet i undervisningen. Mycket av det vi redan gör i Vasa övningsskola kan hänföras till värden som nätverket framhåller. Agenda 2030, fastslagen av FN, är en viktig handlingsplan inom nätverket. I april fick personalen del av en föreläsning om vad tillhörigheten innebär. Skolans UNESCO-status synliggjordes på ytterdörrarna och via skärmmössor tillverkade av återvinningsflaskor. Vasa övningsskola samarbetar med övriga övningsskolor kring UNESCO.

Efter påsk tejpades fyra ytterdörrar med info om att Vasa övningsskola är en UNESCO-skola.

ERASMUS+-ackreditering. Vasa övningsskola är en av ett mindre antal finländska organisationer som erhöll status som Erasmus+-ackrediterad organisation i februari. Ackrediteringen innebär enklare processer för ansökan om finansiering för utbyten, mobiliteter och jobbskuggning under åren 2021-2027.

Skolans ledningsgrupp med rektorer, prorektorer och IB-koordinator. Nere från höger: Annika Lassus, Pamela Backholm, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Henrik Lindgrén, Diane-Christine Blusi, Mats Borgmästars och Bernt Klockars. Foto: Foto Airaksinen Ab.

Planeringen för postpandemitiden har försiktigt inletts. Ackrediteringen berör såväl grundläggande utbildning som gymnasiet.

Utvidgad läroplikt. Först 30.12.2020 stadfäste landets president lagen som innebär att Finland går in för utvidgad läroplikt redan från hösten 2021. En lång rad förberedelser har gjorts både före och efter det. Vasa övningsskola har bl.a. aktivt fört dialog med finlandssvenska förlag kring frågor som behöver lösas när undervisningsmaterial skall göras kostnadsfria också för gymnasiestuderande. Med Åbo Akademis ICT-service har olika alternativ för datautrustning utretts längs med året. Redan i januari gjordes beställningen på 125 leasingdatorer inför skolstarten i augusti.

Handledning. Vid sidan om undervisning och fostran är handledning av lärarstuderande ett stort och viktigt uppdrag för Vasa övningsskolas personal. Det goda utvecklingsarbetet kring handledningen har fortsatt under året, med bl.a. universitetslärare Renata Svedlins hjälp. Under året låg fokus på samsyn kring handledningen mellan handledarna inom Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier och handledarna vid Vasa övningsskola. Två workshops har också ordnats under året med syfte att ytterligare systematisera handledningsfunktionen och -utbildningen i skolan.

Utvecklingsprojekt. En flora av olika utvecklingsprojekt är på gång och i olika skeden vid Vasa övningsskola. Ett stort utvecklingsprojekt kopplat till fastigheterna är planeringen av en ny Spektrum-fastighet vid gymnasiet. Vasa övningsskola har också fortsatt att koordinera internationaliseringsprojekt i den finlandssvenska skolan, och bl.a. anordnat virtuella internationaliseringsdagar i november i nära samarbete med Utbildningsstyrelsen och Vasa stad samt producerat fyra inspirationsfilmer kring internationalisering i skolan under våren. Inom grundläggande utbildning har projektet Medieläskunnighet med särskild inriktning på att stödja barn och unga i risksituationer på nätet krävt tid men också inspirerat.

Läroplansarbete. Under året har gymnasiets nya läroplan utarbetats för godkännande i fakultetsrådet i juni. Inom grundläggande utbildning har främst bedömningen i ämnes-

Posering under personalens må bättre-eftermiddag. Foto: Helena Svarvar.

delen förnyats på basen av förnyade läroplansgrunder som publicerades 2020.

Inte diskriminerande. Vasa övningsskola har under läsåret friats från alla anklagelser om diskriminerande förfarande i samband med två antagningsärenden som fick stor medial synlighet våren 2018. Prövningen har skett i Nämnden för diskriminering och jämställdhet.

Ekonomi. Vasa övningsskola får liksom övriga övningsskolor öronmärkta medel från två olika ministerier. Bokslutet 2020 visar ett rejält överskott trots olika satsningar bl.a. på uppdatering av läromedel och –material (Övislyftet). Pandemin orsakade minskade kostnader i tillägg till att budgeterade kostnader inte slog ut som befarat. Inför 2021 har Övislyftet 2.0 lanserats. Det innebär att ett 20-tal klassrum i grundläggande utbildning under sommaren 2021 får ny presentationsteknik. Planering och upphandling har genomförts under läsåret. Under sommaren installeras också ny scenbelysning i grundskolans festsal. Ekonomin är sammantaget god. Kompensation för kostnader för utvidgad läroplikt har hittills lyst med sin frånvaro, trots regeringslöften. Gymnasiet fick del av utlysta medel för att motverka de brister som uppstått under distansstudieperioderna, vilket inte grundläggande utbildning fick del av såsom inom den kommunala sektorn. En dialog förs med undervisnings– och kulturministeriet kring detta.

Pandemi. Hela läsåret 2020-2021 har genomsyrats av den osäkerhet som pandemin covid19 åsamkat samhället. Undervisning och fostran samt ett gediget utvecklingsarbete har ändå kunnat genomföras tack vare skolsamfundets insats och flexibilitet.

Ett stort och varmt tack till alla i skolsamfundet för läsåret 2020-2021! Nu är det tid att koppla av och ta igen sig – för alla.

Bernt Klockars

Ledande rektor

Gratulerar!

Foto: Foto Airaksinen Ab

Åbo Akademi har under året tilldelat följande personer förtjänsttecken för lång tjänstgöring: Diane-Christine Blusi (30 år), Lars Broman (25 år), Gun-Britt Kull-West (35 år), Camilla Söderback (25 år) och Johan Vikström (30 år).

VÖS EN UNESCO-SKOLA

I slutet av november 2021 beviljades Vasa övningsskola medlemskap i UNESCO ASPnet-nätverket.

Unesco-nätverket är världens största skolnätverk som i dagsläget omfattar över 11 700 institutioner inom utbildningssektorn i ca 180 länder. Medlemmarnas verksamhetsområden varierar från förskoleundervisning till lärarutbildning. Nästan alla övningsskolor i Finland är också från tidigare medlemmar i nätverket och det gemensamma arbetet i övningsskolorna dokumenteras på övningsskolornas gemensamma eNorssi-hemsida: https://enorssi.fi/unesco-koulutoiminta/

I skolan är vi väldigt glada över att ha blivit en del av detta världsomspännande nätverk. Det nya medlemskapet lanserades och firades 10 december med att elever, studerande och personal fick bulle och trip till efterrätt till skollunchen. Att vi nu är en Unesco-skola har från december-månad och framåt synliggjorts på olika sätt i vår skola. Från och med läsåret 2021-2022 kommer vår status som Unesco-skola tydligt också synas i skolans verksamhet.

Allmän information om verksamhet i nätverket (källa Utbildningsstyrelsen)

Genom att vara med i nätverket omsätter skolorna i praktiken FN:s och Unescos program och riktlinjer:

- skolorna främjar genom sin verksamhet uppnåendet av målen för FN:s Agenda 2030

- skolorna deltar i genomförandet av Unescos strategier och program för utbildning, vetenskap, kultur och kommunika-tion

- skolorna genomför ASPnet-skolnätverkets strategi 2014 – 2021

Med hjälp av Unesco ASPNet skolnätverket kan man i skolorna reagera på globala frågor och ta upp aktuella ämnen till diskuss-

I november 2020 beviljades Vasa övningsskola UNESCO-skolstatus.

Vasa övningsskola, UNESCO Partner. Undantagsvis skärmmössa på inomhus. Foto: Nico Kujanpää/Jesse Storsjö.

ion, så att barnen och de unga har bättre förutsättningar att förstå en allt mer komplicerad värld med ömsesidiga beroendeförhållanden.

Strategiperiodens mål är:

- global fostran och en hållbar utveckling integreras i skolornas läroplaner.

- i undervisningen i global fostran och en hållbar utveckling prövas nya innovativa undervisningsmetoder.

- utbytet av erfarenheter, god praxis och idéer mellan Unesco-skolorna utvecklas och stärks.

Syftet med fostran till världsmedborgarskap är att sporra eleverna så att de blir medvetna och ansvarsfulla aktörer både lokalt och globalt. Målet är att eleverna förstår sina egna rättigheter och skyldigheter och agerar aktivt till förmån för en rättvisare värld.

Genom undervisning i hållbar utveckling ges var och en möjlighet att uppnå de kunskaper, färdigheter, attityder och värden som behövs för att värna om en hållbar livsstil. Utbildningen spelar en avgörande roll för att leda människors tankar och handlingar, och genom den kan man effektivt påverka tryggandet av världens bärkraft.

Andreas Sundstedt

https://kestavakehitys.fi/sv/agenda20301

VÖS ERASMUS+-ACKREDITERAD

I slutet av oktober lämnades en ansökan om ackreditering för Erasmus+-projekt 2021-2027 in för Vasa övningsskolas del. Med i arbetet kring ansökan var Diane-Christine Blusi, Mats Borgmästars, Andreas Sundstedt och Bernt Klockars. Ackreditering är en ny form av projekthantering för att stärka internationaliseringen i skolan, ge möjlighet till fördjupade kontakter över längre tid och förenkla ansökan om enskilda mobiliteter.

Bild från https://epale.ec.europa.eu/en/content/erasmus-accreditation-new-brochure-out-now.

I februari kom besked om att Vasa övningsskola beviljats ackreditering. Under mars-april klarnade så småningom innebörden i den nya statusen, bl.a. genom några välbesökta webbinarier. Sammanlagt var det 50 organisationer i Finland som beviljades ackreditering.

I medlet av maj gick tiden ut för den första ansökan om medel inom ramen för ackrediteringen. Det visade sig att ansökan för mobiliteter var betydligt enklare tack vare den uppnådda statusen. Inför läsåret 2021-2022 kunde ett första utbyte för gymnasiestuderande planeras. En arbetsgrupp är också tillsatt för projektplanering inom grundläggande utbildning. Mobiliteter som skall ske 2022-2023 skall ansökas om i februari 2022. Under hösten byggs relationer till möjliga samarbetspartners upp.

Förutom ackrediteringen för elev– och gymnasiestuderandemobiliteter har Vasa övningsskola två redan beviljade Erasmus+-projekt som ännu inte kunnat förverkligas. Ett gäller en lärargrupp i gymnasiet där hälften av mobiliteterna gjorts, medan det andra gäller stödjande personal som väntar på ett stabilare pandemiläge. BK

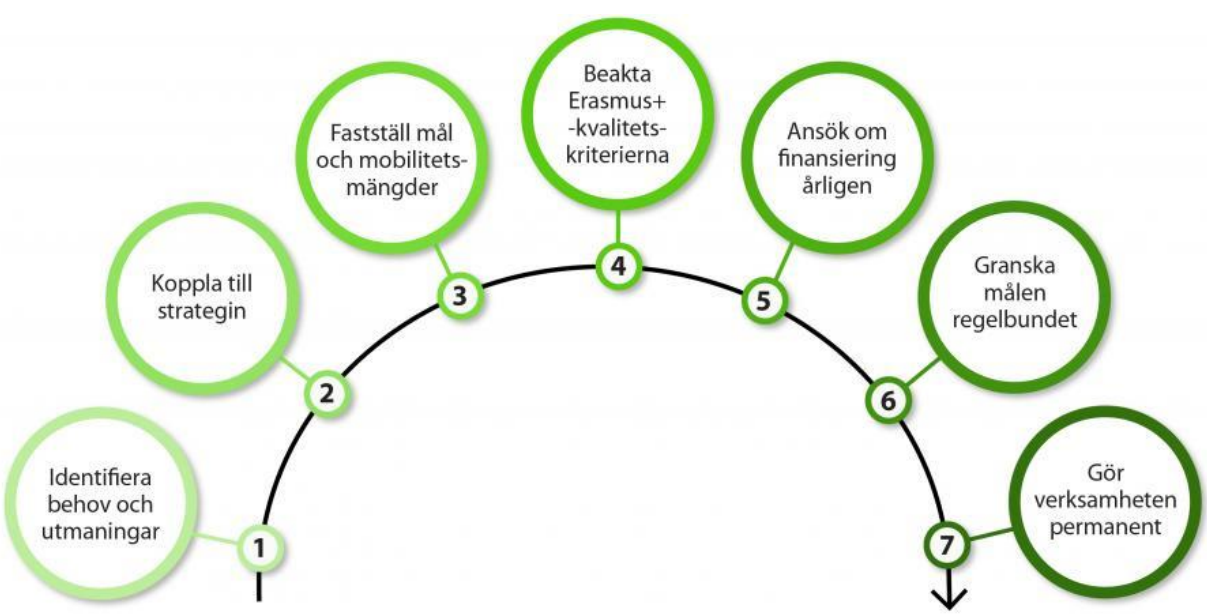

Bild från https://www.oph.fi/sv/program/vad-ar-erasmus-ackreditering#55fd43ec.

RUM FÖR HANDLEDNING

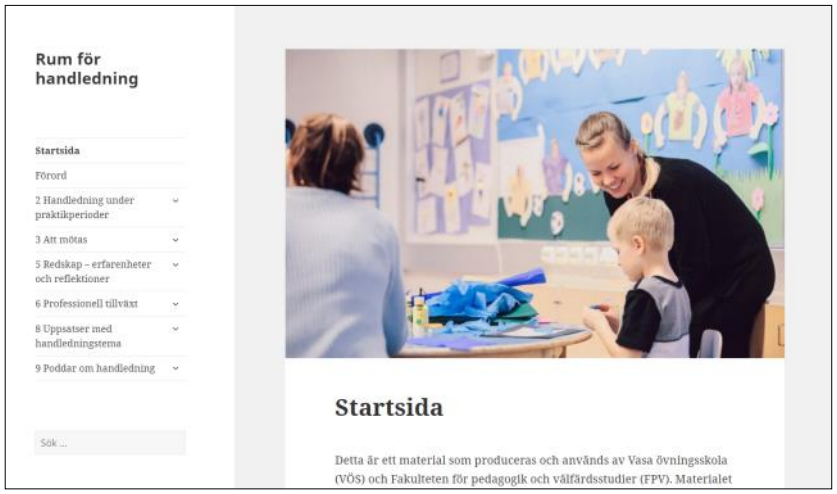

Till vänster: resursbanken Rum för handledning publicerades i januari 2021.

Nedan: universitetslärare Renata Svedlin avtackas i samband med handledningsworkshop to 25.3.2021 i Runebergsalen. Foto: EBK.

Ledningsgruppen med ansvar för utvecklande av handledningen har fortsatt sitt aktiva arbete under läsåret. Sammanlagt har arbetsgruppen träffats tio gånger. Medlemmar i gruppen har varit Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Mats Borgmästars, Hans Eriksson (FPV), Bernt Klockars, Gun-Britt Kull-West, Anna Norrback och Renata Svedlin (FPV).

Inför läsåret 2020-2021 hade gruppen i samråd med ämnesansvariga vid FPV planerat tre VÖS-FPV-möten med temat ”Samsyn kring handledningen” för samtliga lärarutbildningar. Diskussionerna utgick ifrån de texter kring handledningen som finns på Vasa övningsskolas hemsida och utmynnade i tankekartor för att beskriva komplexiteten i handledningsarbetet.

I januari publicerades resursbanken ”Rum för handledning” där de senaste årens alster från utvecklandet av handledningen samlats. I februari informerades lärarutbildarna vid FPV om den öppnade resursbanken. Resursbanken hittas här: https://blogs2.abo.fi/rumforhandledning/. Delar av materialet är lösenordsskyddat.

I januari och mars ordnade arbetsgruppen workshops kring handledning. Till dessa bjöds handledningsexperter utanför gruppen in, bl.a. Annika Lassus, Marina Bendtsen och Jenny Haagensen. Resultatet från workshopparna blev ett handledningsupplägg som strävar till att fördjupa kunskap inom handledning för såväl nyanställda som längre hunna. I slutet av läsåret fördes samtal kring huruvida handledningen kunde bli en del av högskolepedagogiken i fakultetens utbildningsprogram som slås fast våren 2022.

En stöttepelare för Vasa övningsskolas utvecklingsarbete kring handledningen har universitetslärare Renata Svedlin varit. Våren 2021 går hon i pension. Hon avtackades med present och tårta i samband med workshopen to 25.3.2021. Tack för ditt stöd, Renata!

Under läsåret har Anna Norrback haft en projektanställning inom handledningsverksamheten, BK

REFLEKTIONSLANDSKAP

Vi kom i kontakt med reflektionslanskapet hösten 2019 när vi skulle skapa handledningsrelaterade podcasts för internt bruk kring aktuella teman. Arviointimaa fanns på listan av aktualiteter och vi blev intresserade. Vi testade materialet på oss själva (några lärare inom olika lärarkategorier) och på några lärarstuderande på avslutande praktik inom klasslärarutbildningen, och vi gjorde en elva minuters podcast om det.

Hösten 2020 anhöll vi om och fick tillstånd att översätta Arviointimaa-materialet till svenska. Sedan dess används materialet på olika sätt hos oss. Utvärdering pågår som bäst kring erfarenheterna av användningen av reflektionslandskapet. Landskapet har skapats för att hjälpa personer i olika åldrar att reflektera kring sina känslor och färdigheter genom att placera ut spelpjäser på olika ställen i ett fantasilandskap.

Åtminstone en klasslärare i åk 3 har använt det i samband med sina lärandesamtal. Hen ansåg att verktyget passade bra för hens elever. Det var under en tid då eleverna kunde vara i skolan men föräldraträffarna skedde med hjälp av zoom. Hen pratade med varje elev med hjälp av reflektionslandskapet och kunde delge deras kommentarer åt föräldrarna.

Reflektionslandskapet har även framgångsrikt använts inom ämneslärarstuderandes inledande praktik. Dessa har fått reflektera kring sina känslor efter den genomförda praktiken. Även gymnasiestuderande har använt det i sin utvärdering. Verktyget har även introducerats till kollegerna på lärarutbildningen vid FPV i ett aktionsforskningsseminarium och presenterats för det nordiska nätverket Röst, Retorik och Relationer där det väckte intresse. Universitetslektor Lasse Eronen från Östra Finlands universitet berättade om forskningsrön kring användningen av Arviointimaa för oss i samband med ett lärarmöte. Hoppas att allt fler hittar användningsmöjligheter för detta verktyg.

Anna Norrback

Reflektionslandskap.
Foto: BK.

MENTORSKAP

Vid Vasa övningsskola erbjuds mentorskap åt alla nyanställda lärare.

Under detta läsår har klass- och ämneslärare samt också skolcoacher deltagit. Deltagarna har träffats i olika gruppkonstellationer efter arbetstid. Undantagsvis har de flesta träffar detta år skett på distans. Deltagarna har lyft fram aktuella diskussionsämnen och också tagit initiativ till överenskomna teman. Övningsskolans roll i ett skolsamfund, skoletik, arbetsgemenskap, dialog lärare-elev-vårdnadshavare, olika undervisningsformer och arbetssätt, tidsanvändning, utvärderingar och respons samt handledning och bemötande av studerande, är några av de områden som dryftats. En träff har ofta inletts med reflektion och diskussion kring tillämpningar och egna insikter samt eventuella åtgärder som gjorts sedan föregående träff. Vid alla tillfällen har det också förts diskussion om distansundervisning, vilket ju i år har varit ett synnerligen aktuellt tema.

Insikten om att andra kolleger har motsvarande funderingar stöder också den egna professionen. Mentorskap ska ses som ett långsiktigt och fortlöpande stöd för professionell utveckling och för trivsel och välmående.

Gun-Britt Kull-West

Mentor

FREJA NORRBACK var en av de som deltog i mentorsgruppens verksamhet med start hösten 2020. Freja, hur upplevde du mentorsgruppens verksamhet?

- Vi hade några tillfällen, både som närträffar och via Zoom.

- För mig som ny lärare på ett nytt ställe med nya ansvarsområden var det väldigt nyttigt och viktigt att få ett bollplank, dels av andra i samma situation men framför allt av en erfaren lärare.

Freja rekommenderar mentorsgrupp åt andra som är nyutbildade. BK

Freja Norrback är en av de som deltog i mentorsgruppen 2020-2021. Foto: Foto Foto Airaksinen Ab.

INTRO FÖR NYANSTÄLLDA

Alla nyanställda inbjuds att delta i en introduktionsserie i början av hösten. I samband med den får de nyanställda bekanta sig med Åbo Akademi som arbetsplats (HR-specialisten), IT-pedagogens stödtjänster, praktikperiodernas uppbyggnad och mål med k- respektive ä-koordinatorerna, ÅA-motions program (motionsansvariga) samt ekonomi– och resehantering (ekonomisekreteraren). Detta i tillägg till den info som personalhandboken och strategiska planeringsdokument ger vid handen.

SAMARBETE INOM ENORSSI

Övningsskolornas samarbetsnätverk eNorssi är alla övningsskolors samarbetsnätverk där också Vasa övningsskola är en aktiv part. Lärarutbildning erbjuds av 8 universitet i Finland som upprätthåller 10 övningsskolor. eNorssi ordnar årligen ett höst- och ett vårseminarium kring aktuell pedagogisk utveckling vid sidan av de fasta arbetsgrupper som nätverkar kontinuerligt kring handledning, ICT-TVT, försöks-, utvecklings- och forskningsverksamhet samt läroplansutveckling. Inom arbetsgrupperna delar man med sig av varandras forsknings- och utvecklingsarbete så att man kan sprida kunskapen och erfarenheterna till de enskilda övningsskolorna.

Bland annat läroplansarbetsgruppen har hållit flera digitala möten under läsåret och lett artikelskrivandet av en publikation gällande bedömning. Publikationen gavs ut digitalt under våren. Från VÖS har Elisabet Backlund -Kärjenmäki, Annika Lassus, Anna Norrback, Johan Vikström och Anna Wulff bidragit med artiklar och översättningsarbete till publikationen. Läroplansgruppen inom eNorssi har under våren också ordnat ett ”eNorssi delar”-tillfälle digitalt med Läroplanen och bedömning som tema.

Inom ICT-arbetsgruppen har man gett ut publikationen Oppimis- ja toimintaympäristöjen kehittäminen harjoittelukoulussa II. Våra lärare Lars Broman och Kasper Hiltunen är aktiva inom projektet FC-lab (Future Classroom Lab) som några av övningsskolorna deltar i. Inom ICT-TVT-arbetsgruppen har Lasse och Kasper skrivit artikeln Makerverkstan – ett makerspace vid Vasa övningsskola i publikationen ”Oppimis- ja toimintaympäristöjen kehittäminen harjoittelukouluissa” ”https://enorssi.fi/julkaisut/oppimisymparistojulkaisu2/mobile/index.html

Ett viktigt uppdrag inom nätverket är att utbilda övningsskolornas lärare i handledningsuppdraget gällande lärarstuderande som genomför en handledd praktik. Annika Lassus och Gun-Britt Kull-West är engagerade inom handledningsgruppen och har under våren deltagit i arbetsgruppens träffar och översatt text om handledning som publicerats på eNorssis hemsidor.

Under pandemiåret har inga traditionella fysiska möten ordnats inom eNorssinätverket. Höstdagarna inhiberades helt och vårdagarna ordnades som digitala fortbildningstillfällen med ett intressant avgiftsfritt program. Våra

eNorssis vårseminarium ordnades i april av övningsskolan i Uleåborg under temat "Olemmeko valmiita kohtaamaan?".

eNorssi-publikation utgiven under läsåret.

lärare deltog i träffarna inom de enskilda läroämena.

Skolans representant i övningsskollärarnas förening SUHO (Suomen harjoittelukoulujen opettajat) är Hillevi Honga-Oksanen. Harre (Harjoittelukoulujen rehtorit) är rektorernas viktiga nätverk. De flesta rektorer har olika uppdrag i nationella arbetsgrupper på bland annat Utbildningsstyrelsen och inom ministeriet. Den samlade kunskapen behöver nå till alla Övningsskolor i landet och därför träffas rektorerna några gånger per läsår. Detta läsår har alla träffar varit digitala. Vasa övningsskolas representant i Harres styrelse är Elisabet Backlund-Kärjenmäki.

Övningsskolornas ledande rektorer träffas regelbundet för överläggningar kring aktuella frågor i eget forum.

På övningsskolornas hemsida https://enorssi.fi/ finns en mångsidig beskrivning av arbetsgruppernas arbete och nätverkande. Nätverkets tidskrift heter Sirius och hittas på samma hemsida.

Sirius är eNorssi-nätverkets tidskrift.

UBS INTERNATIONALISERINGSDAGAR

Vasa övningsskola tillsammans med grundläggande utbildning vid Vasa stad stod 12-13.11.2020 värdar för Utbildningsstyrelsens XII internationaliseringsdagar för allmänbildande utbildning och småbarnspedagogik med temat ”Internationella nätverk för välmående och hållbarhet”. Redan i september bestämdes att dagarna helt och hållet ordnas som distansevenemang. Programmet var uppbyggt i olika moduler med olika målgrupper; torsdag förmiddag var småbarnspedagogiken i fokus, torsdag eftermiddag svenskspråkiga skolor och fredag utbildning generellt. Med i planeringsgruppen från Vasa övningsskola var Andreas Sundstedt och Bernt Klockars.

Professor Karita Mård–Miettinen höll en keynote om rikedomen med olika språk i småbarnspedagogiken. Den svenskspråkiga modulen innehöll bl.a. inlägg från Norra Korsholms skola och Pjelax skola samt en föreläsning med temat "The changing roles of education and new perspectives on the cultural shifts in West Africa and Northern Europe. Experiences of cooperation between Finland and Senegal" med pedagog och utbildningsadministratör Assane Dione från Senegal. Karen Pashby, Metropolitan Manchester University, höll en keynote med rubriken: ”Towards ethical global citizenship education and critical multiculturalism: Where are we now, and where should we go from here?”.

Ett nytt försök med internationaliseringsdagar på ort och ställe i Vasa görs inkommande höst, to-fr 11-12.11.2021.

Karen Pashby, Manchester Metropolitan University, höll keynote på distansevenemanget hösten 2020. Foto: privat FB-konto.

Paula Mattila, undervisningsråd vid Utbildningsstyrelsen, avslutade en lång yrkesbana i och med internationaliseringsdagarna. Hon höll en avslutande session och inbjöd till medverkan i forskning kring internationalisering. Foto: http://kohtivuotta2030.blogspot.com/2019/.

FYRA FILMER PUBLICERADE

Sedan 2018 har Vasa övningsskola koordinerat finlandssvenska internationaliseringsprojekt på uppdrag av Utbildningsstyrelsen. Under läsåret 2020-2021 fanns en inplanerad studieresa för finlandssvenska lärare till Trondhejm i Norge på programmet. Den kunde pga. pandemin inte genomföras. Istället valde projektet att synliggöra internationalisering i skolan genom att göra fyra korta presentationsfilmer, från Karleby, Åbo och Borgå förutom från Vasa övningsskola. Filmerna producerades i samarbete med ReThink NMS/Simon Staffans och Anders Wiik. Filmerna finns publicerade bl.a. i FB-gruppen ”Internationaliseringsarbete i den finlandssvenska skolan”.

ÅBO AKADEMIS STRATEGI 2021-2030

Vasa övningsskola upprätthålls av Åbo Akademi. Åbo Akademi har under läsåret fått en ny strategi för åren 2021-2030. Även om strategin i första hand berör universitetsundervisningen, finns det flera punkter vi gärna tar fasta på inom övningsskolans verksamhet, bl.a. kopplingen till hållbarhet, formuleringarna om lärmiljöer och framtidens arbetsplats samt akademisk kvalitet . Strategin presenteras kort på ÅAs hemsida på följande sätt:

”Strategin är Åbo Akademis viktigaste styrdokument. Strategin formuleras i samråd med studerande och personal, och styr utvecklingen på universitetet. Den är en levande vägkarta som ska användas, anpassas och vidareutvecklas.

Utifrån strategin utformar universitetets ledning, fakulteter och enheter mål och handlingsplaner. Strategin är också ett viktigt redskap när resurser fördelas.

Strategin för perioden 2021–2030 definierar fyra särskilda fokusområden:

1. Åbo Akademi som Nordens port till Finland

2. Akademisk kvalitet

3. Öppna och inspirerande campus

4. Åbo Akademi som framtidens arbetsplats

Enligt strategin ska Åbo Akademi bland annat öka sin synlighet i Norden och profilera sig som ett aktivt och ansvarstagande universitet som särskilt värnar om en positiv och hållbar utveckling av hela Östersjöregionen.

Akademin ska också präglas av en livskraftig och nyskapande synergi mellan forskning och utbildning.

Lärmiljöerna vid Åbo Akademi ska vara tillgängliga, gränsöverskridande och fungera som mötesplatser för vetenskapliga samtal, kreativitet och samverkan. Akademin ska också vara en internationell arbetsplats som erkänner och använder sig av kunskap och förmågor hos medarbetare och studerande. Jämlikhet, jämställdhet, delaktighet, hälsa, karriärvägar, flexibilitet och ansvar utgör självklara aspekter av studie- och arbetsmiljön vid Åbo Akademi.

Enligt Åbo Akademis vision 2030 har akademin en betydande roll i internationell forskning och utbildning för en sund och hållbar livsmiljö – särskilt i regionen kring Östersjön. Utbildningen vid Åbo Akademi formar etiskt ansvarskännande medborgare, forskare och professionella, medan forskningen bidrar till att lösa omvärldens utmaningar och stöda FN:s hållbarhetsmål.”

HÅLLBARHETSVECKAN

Vasa övningsskola var med i den österbottniska hållbarhetsveckan i september bl.a. genom att satsa på lokalproducerat i skolrestaurangerna. Det bjöds också på mellanmål i form av tomater, morötter och äpplen, vilket var riktigt populärt. Ett stort tack till skolköket för den extra insatsen och den vackra dukningen.

Nora Backlund är verksamhetsledare för den österbottniska hållbarhetsveckan. Uppslagets foton: EBK.

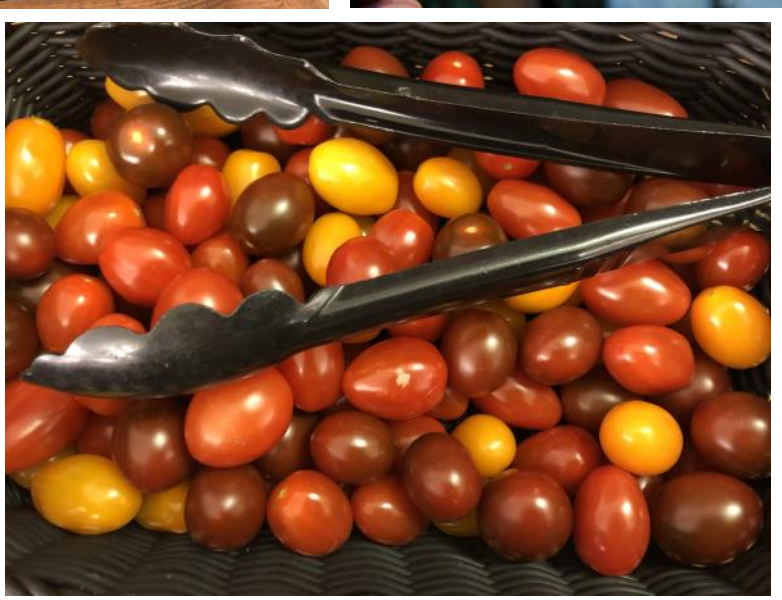

CHILI
MADE IN NÄRPES
NÄRPES
FLAVORINO

CHILI
STARK!

ETT DRYGT ÅR MED PANDEMI

I samband med sportlovet hade ett år med pandemin passerat. Ledande rektor beskriver här hur pandemin påverkat skolarbetet under det första hela läsåret med pandemi.

Den kinesiska staden Wuhan med elva miljoner invånare var nog obekant för de flesta i väst ännu hösten 2019. Vid årsskiftet 2019-2020 dök stadens namn upp i media då de första nyheterna om ett nyupptäckt virus av okänt ursprung, benämnt covid19, publicerades. I rapporterna fick läsarna ta del av hur viruset fått fotfäste och spritt sig bland stadens invånare med ibland dödlig utgång. Avlägsna virusutbrott och sjukdomar har kablats ut också tidigare och det var nog få, om ens någon, som kunde tro att de här första relativt anspråkslöst uppslagna nyheterna i slutändan skulle få sådana globala konsekvenser som de fick. Europa och Finland verkade befinna sig på tryggt avstånd från Wuhan. I takt med att länder i Europa drabbades, i början särskilt Italien, öppnades ögonen för vart detta kunde leda.

Tidiga och kraftfulla åtgärder i Finland

Finland hade redan i slutet av januari 2020 drabbats av ett första covid19-sjukdomsfall, då en kinesisk turist insjuknade under en resa i Lappland. Det handlade dock om ett enstaka fall och därefter blev det lugnt på virusfronten innan spridningen igen tog fart i samhället i februari-mars. T.ex. en födelsedagsfest i Sibbo i början av mars innebar en större exponering som media tog fasta på. Ganska snart ledde läget till kraftfulla motåtgärder som från medlet av mars påverkade hela samhället. Bl.a. fattade Finlands regering beslut om att alla elever i åk 4-9 – undantagna barn med förlängd läroplikt och barn i särskilt stöd – samt andra och tredje stadierna skulle studera på distans med en omställningstid för hela utbildningsväsendet på ett drygt dygn. Det blev sammanlagt åtta veckor distansundervisning våren 2020. Med facit i hand var det säkert tidiga och kraftfulla åtgärder som dessa som gjorde att Finland idag räknas som ett av de länder i hela världen som klarat sig bäst ur pandemin mätt i antalet insjuknade och antalet döda.

Osäker skolstart

Efter den skakiga våren 2020 upplevdes planeringen inför läsåret 2020-2021 som minst sagt osäker, trots att sommaren 2020 i Vasa och Österbotten hade varit lugn med tanke på virusspridningen. Många som jobbar i skola ställde sig frågan hur det kommande läsåret skulle bli. Det handlade inte så mycket om huruvida den egna skolan skulle drabbas av smittspridning eller inte, utan mera om när det skulle ske.

Inför skolstarten var det många praktiska saker att fundera över och att formulera i skrift. Läsårsplanen 2020-2021 fick i Vasa övningsskola en egen åttasidig bilaga, Plan för undervisningen, där undervisning i pandemitider förtydligades. Under året har den kompletterats med info t.ex. till studerande på praktik i skolan. Under sommaren köptes också visir, näs- och munskydd, handsprit och handspritautomater samt sattes upp anslag och tejpades avstånd på golven. Precis som i maj, när den grundläggande utbildningen återgick för två veckor till närundervisningen, var det många olyckskorpar som förutspådde totalkatastrof i samband med skolstarten. Precis som i maj uteblev den.

Navigera rätt

Skolan har lyhört samarbetat med såväl Vasa stads lokala beredskapsgrupp för hantering av pandemin som Vasa sjukvårdsdistrikts regionala samordningsgrupp. Därtill har Regionförvaltningsverket ett ansvar för frågor i anslutning till samhällsfara och kan t.ex. stänga enheter ifall tryggheten inte kan garanteras. Vasa övningsskolas upprätthållare Åbo Akademi har också en krisledningsgrupp med synpunkter på verksamheten. För skolans lednings del har buden från dessa olika instanser ofta varit svåra att implementera i praktiken, ibland rent av motstridiga. Det har gällt att navigera rätt utgående från givna anvisningar. Ofta har praktiska frågor i vardagen gjort att rektorer och anställda fått bedöma risker ur så många synvinklar som möjligt – och på basen av resonemanget fatta ett beslut om vad som är tryggt nog. Oftast har besluten fått förståelse, ibland har det inte gått lika bra. Ett exempel på situationer när alla inte förstått våra beslut är den uteblivna studentfesten i slutet av augusti för studen-

Rektorernas hälsning i julfesten bandades på Stundars. Här tillsammans med hustomten Peter Båsk. Foto: Andreas Sundstedt.

terna från våren 2020, där ansvarig epidemiläkare hade en klar uppfattning och en del studenter och vårdnadshavare en annan.

Närundervisning - distansundervisning

Enligt utbildningsanordnarnas anvisningar från Institutet för hälsa och välfärd (THL) samt undervisnings- och kulturministeriet får exceptionella undervisningsarrangemang (läs: distansundervisning) i grundläggande utbildning inte tillämpas annat än i absolut nödvändiga situationer, dvs. inte ”för säkerhets skull”. På den punkten har uppfattningen mellan Vasa stads beredskapsgrupp och ansvariga för skolorna ibland skilt sig, bl.a. då åk 7-9 sattes i distansundervisning veckan före jul pga ett enda covid19-fall i en enda skola och med 3-4 positiva covid19-fall i hela sjukvårdsdistriktet dagligen. Under olika perioder under läsåret har trycket för mera eller mindre distansundervisning varit stort från såväl vårdnadshavare som personal. I de fallen har hälsomyndigheternas anvisningar varit avgörande.

Kasper Hiltunen delar ut engångsmunskydd. Foto: EBK.

Högt antal smittade

Under läsåret har vi vant oss vid att elvatiden varje dag kolla antalet positiva covid19-testsvar från sjukvårdsdistriktets hemsida. Efter sommaren var siffrorna hyggliga ända till slutet av september då, av allt att döma, några olyckliga gulnäbbsintagningar bland högskolestuderande ledde till att Vasa plötsligt blev landets ”coronahuvudstad”. Hela samhället tog informationen till sig och alla tycktes bli försiktigare med allt. Därtill kom höstlovet lämpligt emot och utvidgades med några dagar distansstudier för skolorna. Det räckte för att situationen skulle lugna sig. Också senare under läsåret har toppar med många smittade funnits, speciellt efter att nya, mera smittsamma virusmutationer identifierats.

Incidenstalet är ett annat instrument vi fått bekanta oss med under pandemiåret. Det visar hur många positiva covid19-fall som

Forts. s. 24.

Användningen av näs- och munskydd rekommenderades i skolorna från oktober (12 år fyllda från januari). Munskydden återkommer i årsboken på flera ställen, här några modeller:

Foto: Nico Kujanpää/Jesse Storsjö.

Visste du...

....att vi under läsåret 2020-2021 använt ungefär 50.000 engångsmunskydd!

Mumintema. Från höger Katariina Smulter, Ann-Helen Omars, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Annika Collander och Bernt Klockars. Foto: Anna Wulff.

Glada tjejer poserar med munskydd. Foto: Pia Valkeakari.

Dekorerat munskydd. Foto: EBK.

Med lite färg fick munskydden nya kreativa funktioner kring påsken. Foto: BK.

Visste du...

....att vi under de två första månaderna av läsåret 2020-2021 hade TRE gånger fler frånvarolektioner bland eleverna i åk 1-6 och FYRA gånger fler frånvarolektioner bland eleverna i åk 7-9 än året innan? Tröskeln att bli hemma också med små symtom var låg. TACK till hemmen och vårdnadshavarna som följde denna och andra restriktioner och rekommendationer!

Forts. från s. 21.

testats de senaste 14 dagarna i förhållande till 100.000 invånare. Bristfälligt är incidenstalet på så sätt att det inte ställer de positiva svaren i förhållande till omfattningen av testandet.

Personalrekrytering

Under läsåret har Vasa övningsskola haft sammanlagt nio tillsvidarebefattningar lediganslagna. Pandemin påverkade rekryteringsprocesserna främst genom att en del sökande från utlandet valde att avstå från att delta i undervisningsprov och intervju pga karantänsbestämmelserna. Också sökande från andra delar av Finland ställde frågan om det var okej att dyka upp i skolan och vilka restriktioner som gäller för elever och personal.

Distansstudier

Under läsåret har distansstudier tillgripits i gymnasiet inför höstens studentskrivningar och veckorna kring höstlovet pga coronafall bland gymnasiestuderande i början av oktober. Eleverna i åk 7-9 har distansundervisats veckan efter höstlovet (v 43) och veckan före jullovet (v 51). Eleverna i åk 7-9 undervisades också på distans under perioden 2-16.2.2021 pga coronafall bland eleverna. Eleverna i åk 4-6 hade en dag distansundervisning genast efter höstlovet. Knappt 30 elever i åk 3-4 sattes i början av februari i karantän och distansundervisades i fjorton dagar pga coronafall bland eleverna. 8-28.3 undervisades samtliga elever i åk 7-9 och gymnasiestuderande på distans.

Vid en tidpunkt i februari hade vi knappt 30 elever i åk 3-4 i karantän, hela åk 7 -9 på distans med ett fyrtiotal i karantän, 10 klasslärare, 10 ämneslärare och 7 elevassistenter borta pga. karantän eller sjukdom. Det var ett styvt jobb att få skolvardagen att fungera trots den stora frånvaron.

Från tid till annan har vi haft enskilda elever och gymnasiestuderande i karantän t.ex. pga att någon familjemedlem testat positivt för covid19. Elever och gymnasiestuderande i karantän har i de flesta fall kunnat

Skolstart i solskenet ute på skolgården 13.8.2020. Ingen visste hur skolåret skulle bli. Foto: AL.

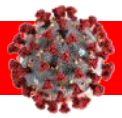

följa undervisningen tack vare strömmade lektioner.

Såväl elever i grundskolan som gymnasiestuderande – och vårdnadshavare och medlemmar i personalen – har efter distansperioderna uttryckt sin glädje över att få återgå till närstudier. Myndigheterna har med en enkät riktad till utbildningsanordnarna varannan vecka följt upp besluten om särskilda undervisningsarrangemang samt exceptionella undervisningsarrangemang i landets alla skolor.

"...10 klasslärare och 7 elevassistenter borta pga karantän eller sjukdom samt 10 ämneslärare. Det var ett styvt jobb att få skolvardagen att fungera trots den stora frånvaron."

Studentskrivningar

Vårens studentskrivningar var minutiöst förberedda ifråga om information, reservkustodianter och handlingsmodeller ifall av karantän. Sjukvårdsdistriktet kom sent om sider fram med hur en skribent med sjukdomssymtom eller i karantän skulle tas om hand och hanteras för att skrivningarna skulle kunna genomföras. Allt förlöpte i slutändan väl. Det kan inte nog framhållas hur skötsamma årets abiturienter var ifråga om att minska kontakterna med andra under tiden före skrivningarna.

Strömning och hybridundervisning

Under hösten 2020 fördes offentliga diskussioner kring vilken typ av undervisning skolan egentligen skall ge. Lärarfacket hade synpunkter utgående från att man ville skydda sin medlemskår från att göra dubbelt jobb. Ganska snart växte i Vasa övningsskola en praxis fram som utgick ifrån vad som i praktiken fungerade och vad som underlättade lärarens jobb. I slutändan var de flesta nöjda med en kombo av flera olika sätt att fungera – strömning, parallell distansundervisning och undervisning på distans med en kompletterande lärare i klassen. På så sätt har också lönen kunnat löpa för alla som själva varit i karantän eller innehaft karantänsvakt för barn under 16 år. Också lärarstuderande har kunnat utföra praktik och handledas på distans.

Smittspårning

De få coronafall – färre än ena handens fingrar – som inträffat i skolan har lärt oss hur samarbetet med Vasa stads smittspårare kan fungera. Utgående från en smittad elevs eller gymnasiestuderandes schema har vi kartlagt vilka elever eller gymnasiestuderande, vilka i personalen och vilka lärarstuderande som kan ha exponerats för smitta. Dessa har via Wilma fått ett meddelande om karantän och smittspårarna samtliga kontaktuppgifter för att senare kunna ta kontakt och ge mera instruktioner om hälsoaspekter och karantän. För rektorerna har detta inneburit arbete både sena kvällar och helger.

Information

Det första Wilmameddelandet till hela skolsamfundet med rubriken "coronauppdatering" sändes i slutet av sportlovet våren 2020. Från sportlov till sportlov sändes totalt 38 sådana meddelanden, dvs. ett meddelande i veckan under skolåret, även om takten ibland var intensivare med som mest två meddelanden samma dag och ibland långsammare med flera veckors paus. Postningarna innehöll aktuell information från myndigheterna, skolvisa implementeringar, uppmuntran att fortsätta i samma stil, råd och tips, anmälningslänk för skolluncher samt hälsningar från sjukvårdsmyndigheterna. Oftast sändes meddelandena på söndag kväll. Ledande rektor bar ansvar för innehållet i meddelandena.

Kostnader

Pandemin har inneburit både ökade och minskade kostnader. Under år 2020 minskade kostnaderna t.ex. för skolmat, skolskjutsar och tjänsteresor. Samtidigt ökade kostnaderna för preventiva åtgärder i form av t.ex. näs- och munskydd, visir samt handsprit, förutom ökade kostnader för vikarier pga låg tröskel för sjukskrivningar.

Forts. s. 28.

Klasslärare Jan Alin twittrar om undervisning och handledning av lärarstuderande under distansundervisningen i februari. Ett urval:

Jan Alin @janmbalin · 8 feb.

Halva klassen i karantän, halva på plats. Hemma med dotter som är i karantän och en annan som är på distans sedan tidigare. Och en hostig ettagluttare.

Distanshandleder lärarstuderande som undervisar på distans och undervisar själv på distans.

När och fjärran om vartannat.

Lokalt Ekonomi Ledare & debatt

Lågstadieelev i Vasa övningsskola smittad av coronaviruset – "Detta är det nya coronamönstret"

Jan Alin @janmbalin · 8 feb.

Första dagen gick bra, med tanke på förutsättningarna. Eleverna är (tyvärr) luttrade och lärarstuderande flexibla. Hade god hjälp av kollega på plats i klassrummet. Imponerad av andra kolleger som undervisar slöjd med halva klassen på distans.

Åtta dagar kvar av karantänen.

Jan Alin @janmbalin · 9 feb.

Dag 2 av hybridundervisning på distans. Lärt mig att köksstolar inte är bra i längden, så ordnade fattigmansståbord. Funkade bra.

Lärarstuderande konstaterade att man blir snurrig av flera skärmar och appar som skall hanteras.

1 7

Jan Alin @janmbalin · 11 feb.

Dag 4 av hybridundervisning.

Lärarstuderande höll alla lektioner. I efterbehandlingen funderade vi på hur man på bästa sätt får eleverna på distans att känna sig sedda och som en del av gruppen. Hur man gör det mindre ensamt, helt enkelt.

Jan Alin @janmbalin · 11 feb.

Breakoutrooms gör att eleven kan jobba tillsammans med andra fast de inte är på samma plats. De ger också läraren möjlighet till individuella samtal och pratstunder.

Flera elever börjar tycka att det är tråkigt i karantän. Jag förstår dem!

Jan Alin @janmbalin · 12 feb.

Hybridundervisning dag 5. Allt flyter på och funkar så bra det kan. Hur skulle man ha gjort det här innan internet?

Dagen avslutades på topp med snack med @Joe_Moretti om hans spännande projekt @SleuthIt .

2

Jan Alin @janmbalin · 15 feb.

Hybridundervisning dag 6.

Idag var min lärarstuderande i klassrummet, medan jag och halva klassen fortfarande är på distans.

Utmanande att involvera, aktivera och följa de elever som är hemma. Mer så när man själv är i klassrummet, verkar det. Mycket att hålla reda på!

Jan Alin @janmbalin · 17 feb.

Hybridundervisning dag 8.

Sista dagen halva klassen är i karantän. Blir många kära återseenden i skolan imorgon!

Lärarstuderanden och jag funderade på vilka arbetssätt som passar imorgon för att till fullo utnyttja att vi alla är fysiskt i samma rum igen.

Ovan: handsprit. Höger: För att minska mängden elever i matsalen har både åk 8 och 9, liksom enskilda klasser i 1-6, tidvis ätit i klassrum Foto: EBK.

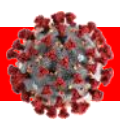

SKOLA UNDER PANDEMI

Forts. från s. 25.

Klasserna 7b och 9b hjälpte ledande rektor räkna över åtgång och kostnader på tygmunskydd, engångsmunskydd och handsprit från januari till april 2021. Resultatet förvånade eleverna; kostnader för tygmunskydd, engångsmunskydd och handsprit kunde ha stigit till 50.000 euro om vi fått gå i närundervisning hela tiden och alla hade använt skolans tillhandahållna utrustning. Totalt har vi använt ca 50.000 av skolan bekostade engångsmunskydd under läsåret.

Tjänsteresor och fortbildningar

För personalen har tjänsteresorna i praktiken upphört efter februari 2020. Själv var jag senast på en tillställning i Helsingfors i januari 2020 (EDUCA-mässan) och deltog i en pedagogisk konferens i Åbo så sent som i början av mars 2020. Efter det har jag inte rest någonstans i jobbet, men nog deltagit i både en och annan tillställning på distans och samma gäller nog för hela personalen. Frågan är vad som blir kvar av detta efter pandemin, distansevenemang minskar på resandet och sparar tid.

Många förändringar i vardagen

I skolan har året med pandemin påverkat alla – från elever och gymnasiestuderande till undervisande och övrig personal samt lärarstuderande på handledd praktik vid övningsskolan. Vi har vant oss vid tät handtvätt och handdesinfektion, skilda toaletter för olika klasser, användning av näs- och munskydd (personalen och åk 7 uppåt från oktober, åk 5 uppåt från januari 2021), specialarrangemang kring skolluncherna, inställda gemensamma samlingar, lägerskolor, exkursioner, studiebesök, studieresor och gäster utifrån, inbandade julfester, Lucia utomhus, möten och andra samlingar på distans, praktikperioder delvis på distans och delvis i klassrummet. Hemmen har också påverkats, bl.a. av låg tröskel för sjukfrånvaro, av periodvis distansundervisning och karantäner men också i form av annat format på föräldramöten och lärandesamtal.

Inför varje distansstudieperiod har stödtjänster såsom skolrestaurangverksamheten tacknämligt följt situationen och erbjudit olika typer av matpaket (till grundläggande utbildning). På samma sätt har elev- och studerandevården anpassat sig och erbjudit stöd och hjälp under nya förhållanden.

Läsåret 2020-2021 hade inte varit möjligt att genomföra utan den flexibilitet och anpassningsförmåga som alla i skolsamfundet visat. Ett stort tack för det.

Bernt Klockars
Ledande rektor

DE BLIVANDE KLASSLÄRARNAS HANDLEDDA PRAKTIK LÅ 2020-21

Lärarstuderandes praktikperioder vid Vasa övningsskola påverkades i högsta grad av pandemin.

Läsåret 2020-2021 kom att bli ett något annorlunda år även vad gäller praktikperioderna. Hösten inleddes med en period av avslutande praktik (v. 36-39) då vi hade exceptionellt många anmälda (18), vilket åtminstone delvis berodde på att vi under våren 2020 sköt fram de studerande som inte hade för avsikt att ta ut sin examen. Praktiken genomfördes som närundervisning.

Höstens stora praktik, ämnespraktiken (v. 43-46) blev en större utmaning. Den planerades om i sista minuten i och med att pandemiläget akut förvärrades och smittspridningen var stor bland just studerande. Målsättningarna för praktiken ändrades inte men däremot upplägget. Istället för att auskultera sina medstuderande i ämnet åhörde de sina medstuderande i samma klass. Detta för att undvika eventuell smittspridning över klassgränserna. När praktiken började v. 43 var läget så pass dåligt att beslut fattades om att auskulteringsveckan skulle genomföras på distans. Handledarna fick med kort varsel ställa om och ordna med digitala lösningar för att studerande på distans skulle kunna följa med klassernas arbete i skolan. Till den andra praktikveckan fick studerande komma in i skolan och hålla sina lektioner som närundervisning, med undantag för några som delvis genomförde ett litet antal lektioner som hybridlösningar på grund av att de till exempel satt i karantän.

Både speciallärarnas klasslärarpraktik (13) och en andra omgång av avslutande praktik (5 studerande) genomfördes utan några större förändringar under v. 47-50.

Vårterminen inleddes v. 3-6/5-8 med en ny stor grupp studerande (22) på avslutande praktik. Dessa var alla placerade i åk 3-6 på grund av att nybörjarenheten hade förskole- och nybörjarundervisning för första årets klasslärarstuderande (115). Den avslutande praktiken genomfördes som närundervisning, med undantag för två klasser som var i karantän, där det blev frågan om distansundervisning under en dryg vecka. Praktikdelen av kursen förskole- och nybörjarundervisning sköttes detta år helt och hållet på distans, under v. 4-5 och 7-8. Studenterna både auskulterade och undervisade på distans medan eleverna satt i klassrummet och klasslärarna handledde eleverna. Handledningsdiskussioner och temaseminariet sköttes även de på distans.

Den grundläggande praktiken genomfördes v. 10-13 och antalet anmälda var 51. Praktiken genomfördes som närundervisning med undantag för dem som var sjuka eller satt i karantän. Undantaget blev att vissa studerande undervisade en del av sina sekvenslektioner på distans medan de individuella lektionerna sköts fram och genomfördes som närstudier inom de utsatta praktikveckorna.

I april och maj genomfördes ännu två perioder av avslutande praktik med åtta studerande i vardera.

Under läsåret har vi genomgående haft vissa specialarrangemang pga covid-19. Till exempel har våra studerande inte fått äta i matsalen (undantaget AVP), studeranderummet har använts sparsamt och periodvis varit helt stängt. Studerande har inte fått auskultera fritt i andra klasser och de har använt sig av klassens toalett. Så gott som alla informationstillfällen och flera temaseminarier har hållits på distans.

Handledarna har visat en otrolig flexibilitet och varit oerhört skickliga på att ställa om enligt det rådande läget i varje praktikperiod. Stort tack för det!

Johanna Räihä-Jungar, koordinator inom klasslärarutbildningen

DE BLIVANDE ÄMNESLÄRARNAS HANDLEDDA PRAKTIK LÅ 2020-21

Inom ämneslärarutbildningen var vi i den lyckliga situationen att vi hann fullfölja programmet för den första praktikperioden Inledande Praktik (IP) genast när skolan började på hösten. Då gällde närundervisning och våra IP-studerande fick hålla sin undervisning i klass då skolan fungerade som normalt. Vi hade naturligtvis som lärare och handledare en beredskap att skapa förutsättningar för distansundervisning och handledning online men var tacksamma över att sköta vårt arbete IRL speciellt då våra blivande ämneslärare första gången får pröva på det yrke de valt inför framtiden.

Senare under hösten var det olika lösningar som gällde i skolan såsom hybridlösningar där åk 7-9 var i närundervisning och gymnasiet jobbade på distans. När vårterminen började och den andra praktikperioden Ämnesdidaktisk Teori och Praktik 1 (ÄDTP1) inleddes kunde vi också starta med närundervisning men sedan stängde 7-9 och gymnasiet på grund av det förvärrade pandemiläget. Våra blivande ämneslärare fick pröva på distansundervisning resten av ÄDTP1. Fastän stängningen mer eller mindre skedde över en natt så var vi som lärare och handledare avsevärt bättre förberedda denna gång än våren innan då situationen var ny. Vi kunde som lärare stöda oss på och fortbildning vi fått läsåret innan och sköta vårt handledaruppdrag under den rådande virtuella perioden så att våra ämneslärarstuderande kunde fullfölja sin praktik.

SKOLA UNDER PANDEMI

Vi har som våra arbetsredskap utnyttjat Itslearning och Zoom. All undervisning liksom övningsundervisning har genomförts i realtid i Zoom och instruktioner, skriftliga uppgifter och inlämningsarbeten finns tillgängliga och dokumenterade i Itslearning. Ämnesdidaktikerna och handledarna vid Fakulteten för Pedagogik och Välfärd (FPV) liksom övriga ämneslärarstuderande har kunnat följa med undervisningen i våra Zoom-rum och för- och efterhandledningen i anslutning till en lektion eller i för det ändamålet skapade separata Zoom-rum. Grupphandledningar, seminarier och föreläsningar har under distansperioden hållits enligt programmet virtuellt också i Zoom och nödvändiga ID:n för inloggning till dessa sessioner har distribuerats via e-post till de studerande.

Det har inte varit aktuellt att göra många stora förändringar i det ursprungliga programmet för genomförandet av den handledda praktiken men den s.k. Kompetensveckan i 7-9 flyttades till maj månad och Ämnesdidaktisk Teori och Praktik 2 (ÄDTP2) för att kunna genomföras som en temavecka i skolan. Olika inplanerade tillställningar, evenemang och specialprogram har antingen planerats om, justerats eller delvis bortfallit i den rådande undantagssituationen men våra blivande ämneslärare har getts möjlighet att medverka och delta i allt som förverkligats inom ramen för sin Verksamhet Utom Klass (VUK). De har även detta exceptionella läsår ingått i vår skolgemenskap och fått en nödvändig inblick i en skolas verksamhet och tillräcklig vägkost inför sitt lärarskap.

Vi var glada att kunna återgå till närundervisning i ÄDTP2 och en skolvardag där vi kan fysiskt mötas istället för att dagligen träffas och umgås enbart virtuellt. Onekligen kan vi konstatera att vi alla lärt oss väldigt mycket i de speciella och överraskande situationer vi hamnat i under läsåret. Våra blivande ämneslärare har fått pröva på både när- och distansundervisning under sina praktikperioder och ibland snabbt och flexibelt justerat och gjort ändringar i lektionsplanerna för att kunna fullfölja programmet och nå goda resultat med sin undervisning - viktiga erfarenheter inför en framtid där vi bör kunna sköta vårt jobb i situationer som kan tänkas uppkomma och påverka vårt arbete.

Katrina Domars-Brännkärr, koordinator för ämneslärarutbildningen

IT-pedagog Andreas Sundstedt sköter strömningen av de äldstes dans fr 14.5.2021 med fyra kameror. Foto: BK.

DE BLIVANDE SPECIALLÄRARNAS HANDLEDDA PRAKTIK LÅ 2020-21

Inför läsåret 2020-2021 fanns en oro för praktikperioderna och eventuella restriktioner som skulle göra det utmanande för oss att genomföra praktikerna på plats i skolan. Höstens praktik S35 (v. 43-46) kunde dock genomföras som närundervisning, visserligen med auskultering på distans under den första veckan. Ännu en gång fick vi snabbt ställa om med flexibla hybridlösningar för att kunna erbjuda våra studerande goda auskulteringsmöjligheter. Åtta studerande deltog i praktiken.

Läget på fältet var utmanande för våra studerande och därför erbjöds de som blivit nekade praktikplats möjligheten att genomföra sin avslutande praktik här hos oss (v. 48-50). Två studerande slutförde praktiken på åk 1-6, en delade sina lektioner mellan åk 7-9 och gymnasiet och den fjärde utförde praktiken i sin helhet på gymnasiet.

Vårens grundläggande praktik (v. 10-14) kunde genomföras som närundervisning i åk 1-6. I åk 7-9 genomfördes praktiken i sin helhet på distans (auskulteringen genomfördes huvudsakligen som närundervisning). 16 studerande deltog. På åk 1-6 hade vi studerande i karantän under auskulteringen och en studerande som pga karantän fick hålla sina första lektioner på distans. Det fanns också elevgrupper som försattes i karantän, vilket innebar att våra studerande hade närundervisning för delar av gruppen och distansundervisning för den andra delen av gruppen. Erfarenhet av distansundervisning och hybridlösningar är förstås också viktiga i dagsläget.

Gemensamt för alla studerande som deltagit i våra praktikperioder har varit en stor tacksamhet och glädje över att praktikerna (huvudsakligen) har kunnat genomföras som närundervisning.

Lena Grahn-Söderström

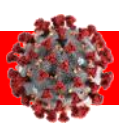

SKOLA UNDER PANDEMI

”När jag inledde mina studier inom specialpedagogik hösten 2016, hade jag inte föreställt mig att studierna skulle avslutas på distans, och utan att jag satt min fot i Academill på över ett år. Precis som för resten av världen har den rådande pandemin även påverkat lärarstuderandes studievardag på varierande sätt. Framskjutna praktikperioder, omställning till distansundervisning över en kväll och karantän till följd av coronarestriktionerna har bidragit till en del käppar i hjulet på vägen för både studerande, lärare och elever. Flexibilitet och ett gott samarbete har varit en nyckel till att skapa en hybridmodell av undervisningen under praktik för lärarstuderande, och där har övningsskolans mångsidighet varit en viktig byggsten i möjliggörandet av anpassade praktiker enligt rådande förhållanden.

Har själv haft turen att kunna avlägga alla mina praktiker i form av närundervisning och handledning på plats, men många andra lärarstuderande har fått avlägga praktiken i form av både när- och distansundervisning beroende på hur smittoläget varit just då. Men att undervisa och få handledning på distans har fungerat bra enligt de studerande jag själv varit i kontakt med. Eftersom studerande själv endast haft undervisning via Zoom under detta läsår, har omställningen till handledning på distans inte varit betungande. Tvärtemot har möjligheten till handledning på distans skapat en mera flexibel och smidig vardag för studerande på praktik, genom att kunna vara på handledning både på plats och via Zoom enligt behov.”

Linda Hautanen

SÄRSKILDA SATSNINGAR

Vasa övningsskolas ekonomi under 2020 var god. Under hösten avslutades Övislyftet, som innebar en uppdatering av undervisningsmaterial utgående från lärarkårens önskemål.

I början av hösten 2020 kunde det stora garaget som ombyggts till slöjdsal tas i bruk.

Under jullovet installerades ett nytt möblemang i matsalen i grundläggande utbildning. Det gamla möblemanget såldes till stora delar på auktion och en del av det skeppades till Afrika för återanvändning där.

Under hösten lanserades Övislyftet 2.0 inom vilket presentationstekniken vid grundläggande utbildning förnyas under ett par års tid. Under läsåret planerades och upphandlades skärmar för dryga tjugotalet klassrum. Genast skolan slutar lö 5.6.2021 vidtar installationsarbetet med de nya skärmarna. Skärmar är beställda både till A- och B-huset.

Under hösten slutfördes också planeringen av ny scenbelysning till grundläggande utbildning. Scenbelysningen upphandlades under vårvintern och installeras i juni 2021.

Alla datorer i såväl grundläggande utbildning som gymnasiet har genomgåtts och uppdateras under innevarande år.

Under sommaren 2021 installeras också öppningsbara glasväggar i ett par klassrum i grundläggande utbildning, vilket möjliggör och underlättar och möjliggör samundervisning. Undervisningsköket får under sommaren en handikappanpassad köksmodul.

Under en stor del av läsåret har förberedelser för det kostnadsfria andra stadiet gjorts. I januari beställdes leasingdatorer för höstens ettor i gymnasiet och i maj beställdes läromedel.

Tyvärr har undervisnings– och kulturministeriet under 2020 gjort en nytolkning när det gäller övningsskolornas möjligheter att få projektmedel. Av den anledningen blev övningsskolorna utan s.k. coronamedel riktade till grundläggande utbildning. För gymnasiernas del sköttes finansieringen av Utbildningsstyrelsen och Vasa övningsskolas gymnasium beviljades sådan finansiering. BK

Under sommaren installeras ny presentationsteknik lik denna i ett tjugotal klassrum i grundläggande utbildning. Satsningen har fått namnet "Övislyftet 2.0". Foto: BK

ENERGI I UTBILDNINGEN

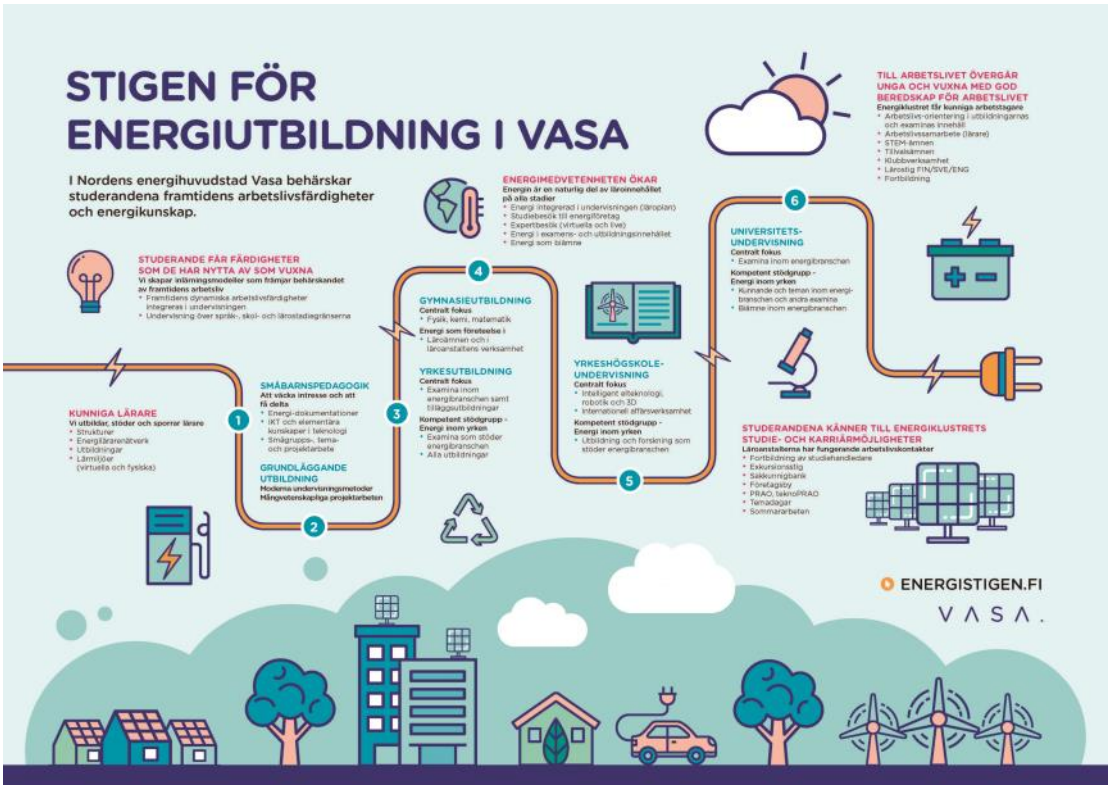

Vasa stad har en arbetsgrupp för energifrågor i utbildningen främst utgående från stadens och regionens starka profil inom energiteknik. I arbetsgruppen ingår representanter för all utbildning på orten, från småbarnspedagogik till universitetsutbildning. Ledande rektor representerar Vasa övningsskola i arbetsgruppen.

Under årens lopp har arbetsgruppen jobbat för att synliggöra energifrågor i utbildningen på alla nivåer. Gruppen har utarbetat en lärstig, verksamhetsplaner för olika stadier, en hemsida där energifrågor i utbildningen synliggörs och olika evenemang såsom tävlingar, Teknologitisdag, Robotveckan och program i anslutning till Wasa Energy Week.

Under detta läsår har arbetsgruppen valt Inkeri Hyvärinen vid Lyseon lukio som koordinerande lärare för energifrågor. På kontinuerlig basis utvärderas verksamheten. Olika typer av nya initiativ och projekt som berör energifrågor lyfts också fram i arbetsgruppen. BK

ELEV– OCH STUDERANDEVÅRDENS STYRGRUPP

Elev- och studerandevården leds enligt lagen av en styrgrupp för enskilda utbildningsanordnare eller flera utbildningsanordnare tillsammans. I Vasa stad finns en styrgrupp för elev- och studerandevården med representanter för småbarnspedagogiken, grundläggande utbildning, gymnasieutbildning och yrkesutbildning samt hälsovården. Ledande rektor representerar Vasa övningsskola i styrgruppen.

Till styrgruppens uppgifter hör att leda, att utveckla och utvärdera elev- och studerandevården. Styrgruppen skall också bedöma behoven av stödtjänsterna.

Styrgruppen leder arbetet för att skapa en flerårig strategi för elev- och studerandevården. En ny strategi är just nu under arbete för de kommande åren. Den torde slås fast av Vasa stadsfullmäktige i slutet av år 2021.

Styrgruppen kallar ofta in olika experter för att i sina möten få del av information om ärenden som är aktuella i landet i stort. Nationella utvärderingar såsom Hälsa i skolan (THL) behandlas av styrgruppen förutom att man årligen utvärderar de enskilda elev- och studerandevårdsteamens verksamhet via enkäter.

Det finns ca 16.000 barn och unga från 7 år upp till 19 år i Vasa. Generellt mår våra barn och unga bättre än i landet överlag. Ser man t.ex. på alla åttondeklassisters mående i Vasa stad i jämförelse med åttondeklassisterna i landet, kan man konstatera att de enligt egen bedömning upplever mindre ångest, mindre skoltrötthet, mindre nedstämdhet och mindre nack- och axelsmärtor, men mera huvudvärk varje vecka och mera trötthet eller svaghet minst en gång i veckan. Vanligtvis bedömer flickorna sig ha större bekymmer än pojkarna. Trots dessa positiva siffror är det flera åttondeklassister som upplever sitt hälsotillstånd som medelmåttigt eller dåligt i Vasa stad än i landet i övrigt. Två tredjedelar av förstaklassisterna, femteklassisterna och åttondeklassisterna bedömer hälsovården, på basen av enkäten men också på basen av hälsogranskningar och de uppgifter som kommer fram i dem, som barn och unga som man inte behöver oroa sig för. Mellan 8 och 12% av barnen i åk 1, 5 och 8 har hälsovården stor oro för.

Överlag ger eleverna ett gott skolvitsord åt hur de upplever skolan och den egna klassen. 39% av åttondeklassisterna ger skolvitsordet 9-10, 56% vitsorden 7-8 och 5% vitsorden 5-6.

I jämförelse med övriga landets åttondeklassister röker färre Vasabor dagligen (2,9% mot 5,6% i hela landet), berusar sig färre minst en gång i månaden (7,3% mot 9,6%) och har färre testat droger åtminstone en gång (3,7% mot 8,9%).

De här uppgifterna är hämtade ur Hälsa i skolan (THL). Fler jämförande uppgifter finns på bl.a. www.teaviisari.fi. BK

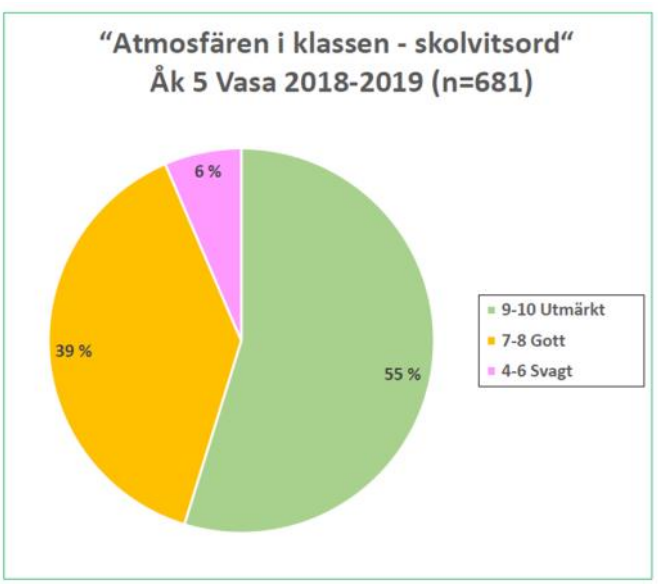

Ett sådant skolvitsord ger femmorna i Vasa stad åt atmosfären i klassen.

FORSKNING & UTVECKLINGSPROJEKT

Vasa övningsskola är på olika sätt involverad i en lång rad projekt inom forskning och utveckling. Här presenteras en del av dem kort.

ARTISAN

1.5.2019-30.6.2020

Det övergripande syftet med projektet är att öka kunskapen om och förståelsen av hur artificiell intelligens kan användas inom matematikundervisning och lärande.

"Projektets första del bestod av en systematisk kartläggning av tidigare forskning om användningen av AI-verktyg i matematikklassrummet. Som en del i detta arbete har projektet genom en omfattande tvåspråkig webenkät kartlagt hur matematiklärare i Finland använder digitala resurser och hur de ser på möjligheterna och riskerna med AI-verktyg i skolan.

I projektets andra del, hösten 2020, piloterades ett interaktivt verktyg (ViLLE) i matematikundervisningen i åk 9 vid Vasa övningsskola och Korsholms högstadium. Datamaterialet som insamlades bestod av regelbundna elevenkäter och intervjuer samt lärarenkäter kring användarerfarenheten och matematiklärandet. Användningen och översättningen av delar i ViLLE har utförts i nära samarbete med forskargruppen inom lärandeanalytik vid Åbo Universitet. Det insamlade materialet analyseras under våren och sommaren 2021.

I projektets tredje del ligger fokus på användningen av sociala robotar i matematikundervisningen. Denna del har planerats och en social robot har införskaffats under 2020. Elev-robot interaktionsstudier är ett nytt och spännande forskningsfält inom framtidens matematiklärande. Denna innovativa forskning utförs i nära samarbete med Experience Lab vid Åbo Akademi och lärare och elever vid Vasa Övningsskola (åk 5-6)."

Projektets hemsida: https://www.abo.fi/projekt/artificiell-intelligens-i-skolan/

Anne-Maria Kronholm, Anna Wulff.

Bothnia Tutors 2.0

1.8.2019 - 31.5.2022

Projektet Bothnia Tutors 2.0 arbetar för att utveckla tutorlärarverksamheten i Österbotten från Kristinestad till Vörå. Detta görs genom regionalt koordineringsarbete i samarbete med kommunerna.

Projektet leds av Vasa övningsskola och har synergier med ett flertal andra lokala och nationella utvecklingsprojekt.

Anna Wulff som projektledare och tutorlärarna vid VÖS.

Erasmus+-ackreditering

2021-2027

Vasa övningsskola ansökte om och erhöll som en av 50 organisationer i Finland Erasmus+-ackreditering. Ackrediteringen innebär att organisationen uppfattas som en trovärdig partner som mycket enklare än annars kan söka medel för mobiliteter för elever, gymnasiestuderande och personal.

Diane-Christine Blusi, Mats Borgmästars, Bernt Klockars och Andreas Sundstedt gjorde ackrediteringsansökan.

Erasmus+-projekt (egna)

2019-2022

Ett projekt för lärare och ett projekt för stödjande personal beviljade. Projekten innebär möjlighet till deltagande i kurser och jobbskuggning. Ingen verksamhet 2020-2021 pga pandemin.

Johanna Bonäs, Bernt Klockars och Andreas Sundstedt.

Samarbete med Österbottniska kriscentret Valo, direktör Anne Salovaara-Kero och projektledare Anna-Lena Vilo under planeringsdagen inför läsåret 2020 -2021 i Academill. Foto: EBK.

Erasmus+ ProgMath

Okt 2018-apr 2021, projektet har förlängts till oktober 2021 pga coronapandemin.

Producera undervisningsmaterial och guider i programmering kopplat till matematikundervisningen.

Hjälpa matematiklärare med idéer för programmering i matematik.

I projektet har matematiklärare från Vasa övningsskola tillsammans med andra matematiklärare från Sverige, England, Frankrike och Rumänien tagit fram och testat undervisningsmaterial för programmering i matematik. Förutom undervisningsmaterialet finns även korta filmklipp, som förklarar programmeringsspråket i uppgifterna.

Jan Alin, Ulf Thors och Anne-Marie Kronholm.

FCLab II/Learning Lab Vasa

1.10.2020-31.7.2022

Att utveckla en lärmiljö där elever kan kombinera mjuka och hårda slöjdmaterial med elektronik och moderna planeings- och bearbetningstekniker såsom laserskärning, 3D-printning och VR-teknik.

Genom att utveckla den redan existerande slöjdsalen, blir maker-aktiga arbetssätt förankrade i läroplanen och skolans vardagliga verksamhet. Genom konkreta exempel visas på hur nya teknologier kan på ett inspirerande sätt integreras som en del av ett mångmateriellt slöjdämne.

Kasper Hiltunen och Lars Broman.

Fyren - Ett nationellt nätverk för skolutveckling i grundskolan

2020-2021

Uppdatera skolans mångsidiga bedömningskultur.

"Grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen har uppdaterats nationellt gällande kapitlet om bedömning av elevens lärande och kunnande. Uppdateringen föranledde följande utvecklingsbehov och -arbete på grundskolan:

- Tydliggörande kommunikation om bedömning - filmen "Jag lär mig - jag kan"

https://youtu.be/5SEfzYBHUW4

- Resultatanalys från läroplanseftermiddag

- Riktlinjer för bedömning beskrivs i läroämnena

- Uppdatering av bedömningsplanen

- Deltagande i fortbildning arrangerad av KAARO och CLL

- Implementering av kunskapskriterier för slutbedömningen i åk 9"

Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Annika Lassus, Pamela Backholm, Sandra Bernas, Jennie Barck, Mats Fors, Susann Kalander och Minna Rimpilä.

Gemensam skola för alla

2020-2021

Syftet med projektet är att stärka inklusion i skolan.

Med i projektet finns en rad utbildningsanordnare med Vasa stad som projektägare. Varje utbildningsanordnare har fokus på ett eller ett par områden som man önskar utveckla. Vid Vasa övningsskola är fokus på två områden; inklusion av barn med annan kulturell bakgrund och inklusion av barn med utmaningar att komma till skolan. Två lärarbetsgrupper jobbar på arbetstid med tematiken. En utbildningsserie byggs upp inför hösten 2021.

Anna Österberg (koordinator), Bernt Klockars (styrgruppsmedlem).

Hållbar kommunikation

1.1.2020-31.8.2021

Syftet med projektet är att stärka kommunikationen mellan skola och hem.

CLL är projektägare till ett projekt med många utbildningsanordnare involverade. Vasa övningsskola har valt att fokusera på kommunikation med familjer med annan kulturell bakgrund än majoritetsbefolkningen. Mera info på hemsidan: https://www.abo.fi/projekt/hallbar-kommunikation/

Lena Grahn-Söderström, Fred Holmsten.

Årets digitala språng, utfört av Finlands lärarkår, uppmärksammades av Vasa svenska lärarförening. Foto: EBK.

Idemo/Ett projekt om ämnesövergripande pedagogik och demokratifostran

2019-2021

Främja kompetens att kombinera värdegrund, ämnesundervisning och ämnesövergripande pedagogik i framtida undervisning, i huvudsak med anknytning till gymnasiereformen och GLP2021.

Insatser i lärarutbildningen och ämnesövergripande utvecklingsarbete med VÖS som en del i Idemo projektgymnasienätverk.

Anders Fransén, Nina Mård, Tom Gullberg och Mårten Björkgren.

Innovationsprojektet magistersavhandlingen i skolsamfundet

Syftet är att för finlandssvenska lärare och skolor synliggöra den kunskap som magistersavhandlingarna inom pedagogik utgör. Görs bl.a. i form av korta presentationsfilmer.

Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Bernt Klockars, Johanna Rähä-Jungar och Pia Valkeakari är medlemmar i referensgruppen

Koordinering av finlandssvenska internationaliseringsprojekt

2018-

Projektet fungerar som Utbildningsstyrelsens högra hand i kontakten till finlandssvenska skolor och enheter inom småbarnspedagogiken. Syftet är att inspirera till och stärka internationaliseringssträvanden inom den allmänbildande utbildningen. Projektet stod som en part värd för de nationella internationaliseringsdagarna hösten 2020 i Vasa. Under året har projektet också producerat fyra filmer från olika skolor i Svenskfinland kring just internationalisering.

Johanna Bonäs, Andreas Sundstedt (koordinator) och Bernt Klockars.

Lärande i bildkonst

2018-2023

Doktorsavhandling. Bidra till kunskapsutvecklingen inom bildkonstpedagogiken och bildkonstundervisningen i grundskolan och gymnasiet. Avhandlingen utförs inom Doktorandprogrammet i pedagogiska vetenskaper vid Åbo Akademi.

Avhandlingens empiriska undersökningar genomförs vid Vasa övningsskola.

Johan Vikström.

Makerverkstan vid Vasa övningsskola

-31.5.2021

Utveckla verksamheten i skolans "makerspace".

I projektet utvecklas en lärmiljö som inbjuder till nyfikenhet och uppfinnarglädje samt erbjuder möjligheter att utforska hur teknologi fungerar och kan utvecklas. Makerverkstan, som vi valt att kalla den nya lärmiljön, fungerar som mötesplats för lärande som bygger på öppna laborationer där lärare och elever över ämnesgränser lär tillsammans.

Kasper Hiltunen, Lars Broman, Anna Wulff.

MEDLÄS

2020-2022

Syftet är att skapa en modell för att skydda barn och unga för faror på nätet.

Under läsåret har projektet gjort en omfattande kartläggning av elevers och lärares vid Vasa övningsskola tankar kring och förhållande till internet generellt och sociala medier specifikt. Kartläggningarna riktade till eleverna var uppbyggda i enlighet med motsvarande globala studier. En lärararbetsgrupp har på arbetstid jobbat fram en lärstig i relation till temat och därefter också analyserat och klassificerat tillgängligt undervisningsmaterial. Många samarbetspartners är involverade i projektet. Under hösten 2021 skall lärstig och undervisningsmaterial piloteras för att sedan utvärderas.

Sol-Britt Arnolds-Granlund, Pamela Backholm, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Annika Lassus, Andreas Sundstedt och Bernt Klockars bildar styrgrupp för projektet.

MOFI 2.0

2018-2021

Mofi 2.0. är ett forsknings- och utvecklingsprojekt med mål att utveckla den modersmålsinriktade finskundervisningen inom grundläggande utbildning bl.a. genom att utveckla och etablera språkinriktade arbetssätt och goda modeller för undervisningen som stödjer och utvecklar de tvåspråkiga elevernas bägge språk, finskan och svenskan, samt deras två- eller flerspråkiga identitet.

"Under projektet har lärare vid VÖS tillsammans med UBS och ÅA deltagit i kvalitativt utvecklingsarbete i form av utveckling av regionala tutorlärarteam och forskarlärarsamarbete. Under läsåret 2020-2021 har lärarna utarbetat en forskningsbaserad lärarhandledning för att dokumentera och etablera gemensamma riktlinjer för mofi-undervisningen. Elever och vårdnadshavare har bidragit till projektet genom enkäter och intervjuer."

Åsa Löf, Annika Lassus.

Museet som klassrum

2020-2021

Syftet är att utforma nya pedagogiska koncept och metoder för lärande i museum. Projektet strävar efter att utveckla museet som lärmiljö och stärka partnerskapet med skolor.

Stundars hembygdsmuseum fokuserar på konceptutveckling för högstadier medan Brage hembygdsmuseum arbetar med konceptutveckling för lågstadier. Utveckling, implementering och testning av koncepten.

Expertgruppsmedlem Elisabet Backlund-Kärjenmäki.

Niilo Mäki insititutets projekt InLärning och Stöd 2 (ILS2) – en uppföljningsstudie av finlandssvenska elevers läs- och skrivförmåga i åk 5, 7 och 9

HT 2020

Uppföljning av finlandssvenska elevers läs-, skriv- och benämningsutveckling.

ILS2-projektet genomförs i skolor runtom hela Svenskfinland. Vid VÖS har 6A och 6B har deltagit i uppföljningen. Specialläraren

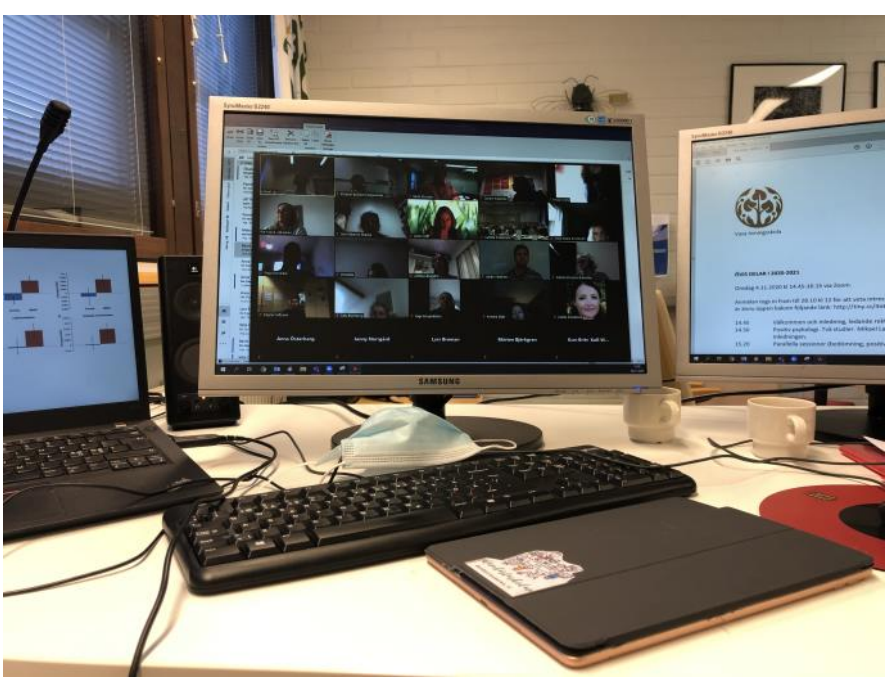

Digitala möten, webbinarier och seminarier har blivit vardagsmat under pandemin. Mycket av nätverkandet har skett på det sättet. Foto: EBK.

testade alla elever individuellt samt grupptester genomfördes av klasslärarna. Skolans elever har deltagit i projektet sedan de gick i åk 1 och projektet har resulterat i utarbetandet av nya material för kartläggning av läsning, skrivning, benämning samt läsförståelse.

Jenny Norrgård, Pia Valkeakari, Henrik Friberg.

På läsande fot

Januari-december 2021

Målsättningen är att inspireras till läsfrämjande verksamhet i skola och kommun.

"- Kartläggning av nuvarande läsfrämjande verksamhet, utmaningar och önskemål.

- Nätverksträffar med fortbildning och inspiration.

- Månadsbrev med tips på lyckade samarbetsmodeller och material från andra aktörer.

- En facebook-grupp där alla kan dela med sig av och diskutera allt som har med läsfrämjande att göra. Gruppen heter "På läsande fot".

- Genomförande av en liten festival i varje kommun, där kommunen producerar koncept, innehåll och material och med gemensamma krafter arrangerar festivalen i den egna kommunen (hösten 2021).

- En digital plattform som kan användas av alla som arbetar med läsfrämjande.

- Vasa övningsskola samarbetar med Vasa stadsbibliotek och Vasa stad. "

Susanna Stenbacka, Johanna Kronqvist.

Programmering i gymnasiet

2019-2022

Syftet är att utveckla och utvärdera ett studieavsnitt i kodning för gymnasiet baserat på YH -grundkurs i programmering för ingenjörsstuderande.

"Målsättningen är att utveckla och utvärdera ett studieavsnitt i kodning för gymnasiet i samarbete med tredje stadiet. Samtidigt vill vi utveckla kompetensen kring programmeringens didaktik vid VÖS och FPV. I praktiken har vi valt att anpassa grundkurs i programmering för ingenjörsstuderande vid YH Novia för gymnasiet på ett sådant sätt att gymnasiestuderande också har möjlighet att skriva kurstentamen vid Novia och erhålla studiepoäng via Öppna YH. Under läsåret 19/20 deltog studerande från VÖS i kursen på Novia, men under läsåret 20/21 hölls motsvarande kurs på VÖS med egna lärarkrafter. Projektet har fått tilläggsfinansiering för att fortsätta utveckla konceptet inför GLP2021. Studieavsnittet utvärderas ur olika perspektiv och lärdomarna kommer att spridas via bl.a. Skolresurs.fi. Preliminära forskningsresultat kommer att presenteras under International LUMAT Research Symposium 2021 i juni (ordnat virtuellt av LUMA Center Finland)."

Markus Norrby (VÖS), Niklas Palmberg (VÖS), Ray Pörn (FPV/Novia).

SHIFT—School Harnessing Inclusive Facilitator Technology

1.9.2019-31.8.2022

Fokus på inklusion i skolan. Projektet ägs av Fundacio Privada Institut De Formacio Continua De La Universitat De Barcelona, Spanien, men har en lång rad samarbetspartners i olika europeiska länder, av vilka ÅA är en. Projekthemsida: https://www.abo.fi/projekt/shift-school-harnessing-inclusive-facilitator-technology/

Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars medlemmar i referensgruppen.

eKlasstandem i åk 7-9 med övningsskolan i Jyväskylä. Foto: EBK.

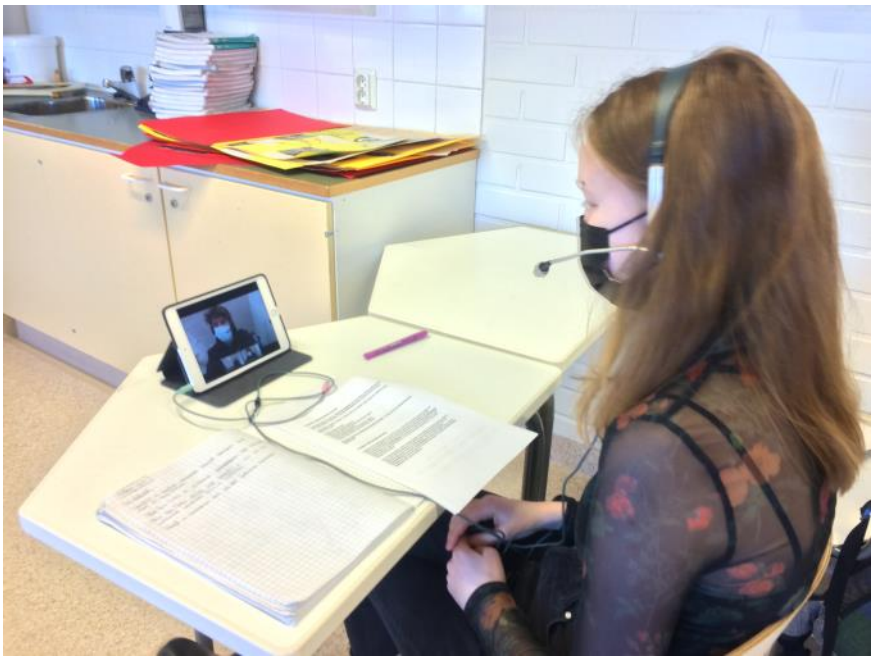

Statligt specialunderstöd för främjande av jämlikhet inom förskoleundervisning och grundläggande utbildning

2021

Projektägare Vasa stad.

Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars.

Statligt specialunderstöd för anställning av lärare till sjukhusundervisningen för att utveckla den konsultativa sjukhusundervisningen

2021-2022

Vasa stad är projektägare, alla utbildningsanordnare inom Vasa sjukvårdsdistrikt är med i projektet.

Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars.

Studera starkt

Läsåret 2020-21

Projektet Studera STARKT handlar om att öka välbefinnande och resurser hos gymnasiestuderande genom beprövade metoder och forskning i positiv psykologi.

Forskningsprojektet Studera starkt inkluderade nio finlandssvenska gymnasier under läsåret 2020-21. Under våren och hösten 2021 deltog sex personer från VÖS i den fem dagars utbildning som erbjöds lärare från deltagande gymnasier. Kursen Studera starkt hölls period 2 med 25 studerande och i period 3 med 10 studerande i den sk. kontrollgruppen. Före och efter kursen fick de studerandena delta i en hälsokartläggning som innefattade frågeformulär som mäter bl.a. välbefinnande och stress, samt salivprover (stresshormonet kortisol, ”lugn och ro” hormonet oxytocin och inflammationsmarkörer). Studera Starkt är ett samarbetsprojekt mellan Folkhälsans forskningscentrum och Pedagogiska fakulteten vid Helsingfors universitet. Projektet leds av Åse Fagerlund (FD, Folkhälsan) och Monica Londén (FD, HU).

Diane-Christine Blusi, Mikael Lax, Elisabeth Norrmén, Thomas Friman, Anne Uppgård, Kicki Häggblom.

Tandemlärande i undervisningspraktiken

2018-2021

Projektet har som mål att vidareutveckla det tandemsamarbete som redan etablerats mellan VÖS och Jyväskylän normaalikoulu och att utarbeta en ny 5sp Personal Language Tutor –

kurs där lärarstuderande i svenska och finska vid ÅA och JYU samarbetar och utvecklar sitt språk och lärarskap.

Under läsåret 2020-2021 har den nya PLT-kursen piloterats av finsk- och svensklärarstuderande vid både ÅA och JYU och de studerande har utvärderat kursen och deltagit i att utarbeta ett markandsföringsmaterial i samarbete med handledande lärare från VÖS och Norssi. Projektet har ordnat ett tvådagars tandemwebbinarium och lärarna har utarbetat en handledning om tvåspråkiga tandemlektioner och –uppgifter. Eklasstandem har under läsåret etablerats på grundskolan och både elever och studerande har fått delta i att utvärdera och vidareutveckla tandemkurserna.

Åsa Löf (VÖS), Olli-Pekka Salonen (Norssi).

TIU i undervisningen - utvecklings- och forskningsprojekt i samarbete med Wasa Teater

2020-2022

Projektet utvecklar TIU (Teater I Undervisningen) som teaterform, fördjupningsmaterial och worshops i ämnen och teman som ingår i läroplanen. Eleverna engageras i TIU genom olika interaktiva element, vilket skapar en större motivation och fördjupning av lärprocessen. Målsättningen är att kombinera teaterkonst och lärande.

"Produktionen är ett samarbete mellan Wasa Teater, lärare och elever vid Vasa övningsskola och doktorand Nina Dahl-Tallgren tillsammans med en styrgrupp.

Det övergripande temat är ensamhet och utanförskap, där syftet är att utforska social hållbarhet. Eleverna utforskar tematiken under förarbetet."

Styrgruppsmedlem, Elisabet Backlund-Kärjenmäki, Arbetsgruppsmedlemmar, Pamela Backholm, Jennie Barck, Sandra Bernas, Johanna Högholm, Anna Österberg.

TIU-projektet "Gem(Ensam)"

Våren 2021 och hösten 2022

TIU är en förkortning av Teater-I-Undervisningen och är ett samarbete med teaterpedagog Nina Dahl-Tallgren på Wasa Teater. Syftet med projektet är att utveckla ett

Förhållningssättet ACT (Acceptance and Commitment Theory) var ett tema under läsåret, med inledning under planeringsdagen. Litteratur i anslutning till ACT. Foto: EBK.

teaterpedagogiskt kompetenscentrum som genererar TIU-program med avstamp i skolans läroplan.

Elevgrupper vid Vasa övningsskola 7-9 deltar i manusarbete och som provpublik på repetitioner. TIU blir ett ämnesöverskridande didaktiskt inslag i undervisningen som stöder elevernas läroprocess inom ett tema. Teaterpedagog Dahl-Tallgren skriver doktorsavhandling kring arbetet. Syftet med denna avhandling är att undersöka vad som karaktäriserar en grupp elever, teaterpedagoger och ensemblen kunskap genom lärandeprocesser i TIU-program utgående från ett performativt perspektiv.

Sandra Bernas, Johanna Kronqvist.

Tutorlärarskap

2016-2021

Statens program för att utveckla skolan genom kollegialt lärande inom bl.a. IKT.

Tutorlärare under åren Jan Alin, Lars Broman, Kasper Hiltunen.

Utredning om den svenskspråkiga utbildningen i Finland

2020-2021

Utredningen har haft som mål att samla synpunkter och perspektiv så brett som möjligt för att i en rapport framföra särdragen, utmaningarna och utvecklingsbehoven inom den svenskspråkiga utbildningen i Finland och ge förslag till åtgärder..

"I utredningen granskades flera olika utvecklingsområden inom utbildningen. Dessa var bl.a. tillgång och tillgänglighet i fråga om utbildning, utbildningspersonal, utveckling av kompetens och kontinuerlig utbildning, läromedel samt utbildningsstigar för barn och unga med invandrarbakgrund. I rapporten presenteras 62 åtgärdsförslag som man kan bekanta sig med i själva rapporten.

https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162926/OKM_2021_9.pdf?

Under läsåret har en representant för vår nya städfirma Lassila&Tikanoja gått igenom vår sophantering och föreslagit nya kärl och handlingsmodeller. Fotot är från undervisningsköket där allt redan var i exemplariskt skick. Foto: EBK.

sequence=1&isAllowed=y

Referensgruppens uppgifter har varit att stöda utredare Gun Oker-blom i hennes arbete. "

Rektor för den grundläggande utbildningen Elisabet Backlund-Kärjenmäki medlem i referensgruppen.

Övningsdaghem

1.7.2019-30.6.2021

Utvecklande av övningsdaghemsverksamhet.

Ett nätverk av övningsdaghem runt om i Svenskfinland har byggts upp inom projektet. En handledarutbildning för verksamma i daghemmen har utarbetats. Mera info på hemsidan https://www.abo.fi/projekt/ovningsdaghem-utveckla-ovningsdaghemsverksamhet-inom-smabarnspedagogiken/

Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars medlemmar i projektets referens-

Hämta en reflex så att du syns i höstmörkret! Foto: EBK.

— TACK TILL PERSONALEN — TACK TILL PERSO

Åbo Akademis ledning framför sitt tack till personalen i slutet av ett utmanande läsår:

Åbo Akademi

5.6.2021

Ett stort tack!

Åbo Akademis ledning vill rikta ett stort, varmt och uppriktigt tack till personalen vid Vasa övningsskola som, till skillnad från de flesta andra enheter vid ÅA, hela läsåret befunnit sig på plats i skolan för att ta hand om barn, unga och studerande på praktik. Utan den flexibilitet och det engagemang ni visat hade uppgiften varit omöjlig under tider av pandemi.

Hälsningar,

Moira von Wright
Rektor
Åbo akademi

Åbo Akademi // Domkyrkotorget 3, 20500 ÅBO // Tuomiokirkontori 3, 20500 TURKU // abo.fi

ONALEN — TACK TILL PERSONALEN — TACK T

Rektor Moira sände också en mera informell och personlig hälsning som var framlagd i respektive personalrum sista skolveckan:

— TACK TILL PERSONALEN — TACK TILL PERSO

OAJ gav lärarkåren i Finland ett utmärkelse i januari 2021:

Motivering

De finländska lärarna och cheferna i utbildningssektorn har även i undantagsförhållanden oavbrutet arbetat långsiktigt och engagerat för lärande, bildning och kunskap på alla utbildningsnivåer. Det här är också i universell jämförelse en alldeles extraordinär bedrift.

Det har dagligen krävts nya tillvägagångssätt av lärarna och cheferna. Ni har visat kreativitet vad gäller anpassning och problemlösning i skolor, daghem och läroanstalter, även vid snabba omställningar. Det har lyckats tack vare er gedigna yrkesskicklighet.

Läraren är en utbildningspåverkare och vägvisare i sitt arbete. Med din insats kan vi lita på att samhället går mot en ljusare framtid.

Ett varmt tack till dig.

OAJ

DIPLOM

Årets utbildningspåverkare 2020

Lärarna i Finland

Helsingfors 30.1.2021

Undervisningssektorns Fackorganisation rf

Olli Luukkainen
ordförande

OAJ

Svenska Kulturfondens stora pris gavs till lärarna i Svenskfinland i maj 2021:

Svenska kulturfondens stora pris på 30 000 euro går till lärarna i Svenskfinland.

Prismotiveringen

Lärarna inom den grundläggande utbildningen, gymnasiet och yrkesutbildningen har uppvisat en exceptionell anpassningsförmåga och ett outtröttligt engagemang för att upprätthålla en högklassig undervisning under coronapandemin.

De normala rutinerna kring schemaläggning, rumsindelning, planering av undervisningen och kontakt med hemmen har på kort varsel ersatts av specialarrangemang. Lärarnas engagemang i elevernas och studerandenas välmående under coronapandemin har varit stort och samtidigt har deras egen kamp för att orka med arbetet varit påtaglig. Många har suttit hemma vid skärmen eller isolerade i sina klassrum utan det vanliga stödet från kollegerna.

Nu när vi förhoppningsvis snart kan blicka tillbaka på den här utmanande tiden vill Svenska kulturfonden uttrycka tacksamhet genom att tilldela lärarna inom den grundläggande utbildningen, gymnasiet och yrkesutbildningen i Svenskfinland årets stora pris på 30 000 euro. Priset är samtidigt ett erkännande för alla i skolsamfundet som har bidragit till att hålla den livsviktiga verksamheten flytande.

Så här fördelas prissumman

Det stora priset är i år också ett erkännande för **alla** medarbetare i skolsamfundet. Prissumman kommer pristagarna till godo via svenskspråkiga lärarföreningar, den svenskspråkiga yrkesutbildningens enheter och skolor på mindre språköar enligt antalet pristagare som verkar inom deras område.

www.kulturfonden.fi (hämtat 30.5.2021)

— TACK TILL PERSONALEN — TACK TILL PERSO

I samband med vårens personalkaffe uttryckte rektorsgruppen ett stort tack för insatsen under läsåret 2020-2021 till alla i personalen genom att överräcka en tavla. Tavlan består av olika ord som beskriver personalen och dess insatser under ett utmanande pandemiår. Se tavlan här:

Direktionens föräldrarepresentanter skrev inför höstlovet:

"Till vårdnadshavare, personal, elever och studerande vid Vasa övningsskola

Föräldrarepresentanterna i direktionen för Vasa övningsskola vill gärna framföra ett varmt tack till hela skolsamfundet för den enorma insats som alla gör i en alldeles exceptionell tid. Direktionen (se https://www.abo.fi/vos/fi/direktion/) höll läsårets första möte i medlet av september och då var coronaläget mycket lugnare än nu. Vi möttes i optimism och det som framför allt vi föräldrarepresentanter reagerade på under mötet var genomgången av aktuellt i skolan under föredragningslistans § 9. I en tid av många begränsningar var det glädjande och överraskande att märka mångsidigheten i skolans engagemang. Nedan följer ett urval och sedan hälsningar till personalen och hemmen inför höstlovet.

Det finns flera initiativ till internationell verksamhet på sikt, ett konstverk har installerats inne i skolan och vi har sett muralmålningen på gymnasiets yttervägg mot Skolhusgatan. Ytterligare pågår forskningsprojekt kring medieläskunnighet, hållbarhetsveckan hölls i september, lärmiljöer har förnyats genom möbelanskaffningar samt pedagogiskt genom anställningen av en skolcoach. I gymnasiet pågår arbete för GLP2021, gymnasiets nya läroplan som tas i bruk fr.o.m. augusti 2021. Parallellt utvecklas IB-programmet vid Vasa övningsskolas gymnasium för att skapa en fungerande helhet med internationella dimensioner. Samtidigt pågår utvecklingsprojektet *Studera starkt* som fokuserar positiv psykologi och siktar på att stärka välbefinnandet och stresshantering hos de studerande. Även det fysiska välmåendet främjas nu både bland gymnasiets studerande och personal genom ett annat projekt, *Studier i rörelse*, där god ergonomi och rörelseglädje lyfts fram. Genom IDEMO-projektet granskas jämställdhets- och likabehandlingsplaner genom en jämställdhetspilotering. Som stöd för lärandet i gymnasiet erbjuds även här stödundervisning i s.k. lärstugor flera gånger i veckan och en skolcoach finns närvarande.

Som vi ser är det en alldeles ny skola som tecknas – skolan är både mångsidigare och mer internationell än den var då vi föräldrar gick i skola. Det är bra att komma ihåg då vi bemöter våra barns skolupplevelser, för diskussioner om skolvardagen och reflekterar över skolans väsen.

Till eleverna och de studerande vill vi ge vår uppskattning och vårt stöd för allt ni kan, vågar och vill lära er – ni är modiga och bra. Ni får växa inom ramarna för världens bästa skola. Mobbningen är kanske skolans sista utmaning, har länge varit och är det ännu, även i Finland. Och den jobbar vi hårt mot. Den som mobbar blir inte lycklig, varken nu eller senare. Ta alltid kontakt med en vuxen när du behöver.

Vi vill rikta ett stort och varmt tack till hela skolans personal för positiv anda i en utmanande tid, pedagogiska lösningar både i klassrum och digitalt, flexibilitet och uthållighet. Ni har burit era elever, studerande och i många fall vårdnadshavare genom coronaåret 2020. Vi stöder världens bästa lärare i världens bästa skola.

Vi tackar ledande rektor Bernt Klockars, stadierektorerna Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Mats Borgmästars samt prorektorerna och IB-koordinatorn för att ha lett skolsamfundets pedagogik, organisation och kommunikation i en föränderlig tid. Inom en timme efter varje regeringspresskonferens har vi på Wilma fått ta del av lägesbilden och tillämpningen av rådande anvisningar vid Vasa övningsskola. Det har varit enastående och skapat trygghet och ork i hemmen.

En eloge också till varje vårdnadshavare, utan er finns inga barn och ingen framtid. Ert stöd till barnen är avgörande och det ni kan bäst.

Med dessa ord önskar vi alla ett skönt, välkommet höstlov!

Disa Widell, föräldrarepresentant i VÖS direktion tillsammans med Peter Dahlström, Maria Östergård Käld och Petra Högnäs

— TACK TILL PERSONALEN — TACK TILL PERSO

Direktionens föräldrarepresentant skriver inför sommarlovet:

Tack till personalen från alla familjer

Det har varit ett annorlunda år, coronapandemin blev mer långutdragen än någon kunde föreställa sig i början av mars 2020. När man som erfaren lärare, rektor eller förälder tänker att man nog snart sett allt och inget kan längre överraska en – ja, då hade ingen av oss anat detta. Det är historiskt att ha drivit skola och undervisat i undantagsförhållanden – det har ni gjort och klarat av! Det är också speciellt att barn börjat skolan, gått ut 6:an eller 9:an och skrivit studenten mitt i en pandemi. Strongt och speciellt. Detta blir historieboksstoff inom tio år, och även stoff för många andra analyser framöver. Det har varit omskakande, men vi vet i juni 2021 att vi klarat det och klarar det framledes så länge det behövs med den nya erfarenhet, kunskap och tillförsikt vi fått. En till pandemi skulle inte längre överraska oss och nu vet vi hur man gör.

Erfarna lärare har sett 80-talets optimism och generösa mellanmål, 90-talets lågkonjunktur, 2000-talets digitalisering, och nu pandemin på 2020-talet. Mitt i detta har läroplaner omarbetats, elevvården och specialundervisningen reformerats, internationalism utvecklats och hållbarhetsmål formulerats; fester har ordnats, temaveckor, praoveckor, kompetensveckor likaså. Under en pandemi har allt dessutom varit hela tiden osäkert och med förbehåll för ändringar. Rutin och färdiga modeller har saknats – det som i vanliga fall innebär trygghet och frigör tid och tanke för annat.

Att vara trött efter denna historiskt omvälvande period av distansundervisning, specialarrangemang och informationsflöde är det mest naturliga.

Disa Widell. Foto: Fredrik Åman.

Pedagogerna och skolsamfundet, alla ni i skolan, är de som egentligen skapat ordning och reda för oss alla i kaosets ögonblick. Med yrkesvana har ni portionerat ut och strukturerat ny information, bemött oro och frågor med lugn, skapat rutinen i klassrummet och på skärmen. Familjerna är tacksamma och ser att den finländska skolan sannerligen är vårt samhälles grundsten i alla lägen.

Föräldrarna tackar innerligt alla i skolans personal för att ha gjort ett enastående arbete under ett utmanande läsår. Vi minns er, och våra barn minns er, långt in i framtiden kring den här speciella upplevelsen vi delade under en tid på 2020-talet.

Det människan minns av sin barndom är mest känslan och bemötandet man fick. Enligt Ellen Key, är bildning det som är kvar sedan vi glömt allt vi lärt oss. Jag tror att känslan och bildningen från en skoltid under pandemin är god – ett minne för livet och ett humankapital för framtiden. Varmt tack för er insats.

Disa Widell

Grundskolans föräldrarepresentant i direktionen för Vasa övningsskola

Vad skönt! - Ett minst sagt avvikande skolår börjar nu vara avklarat.

Om någon för snart två år sedan skulle ha sagt att vi snart kommer att tvingas stänga skolor, matställen, teatrar, arbetsplatser och skolor, att flygen kommer att sluta flyga och båtarna till Estland och Sverige kör så gott som tomma, och att alla kommer att beordras hålla sig hemma och att hela det Nyländska landskapet skall stängas, ja det skulle vi knappast ha trott på. Ändå blev det så, och ändringen var snabb.

Det var en verkligen snabb ändring, men det blev ändå ingen katastrof, åtminstone inte i skolvärlden. Ni i skolan lät inte situationen styra er, utan ni tog istället hand om situationen. Det blev inget avbrott, utan ni övergick snabbt till distansstudier, när så behövdes, trots att det inte gavs någon tid för förberedelser. Det är egentligen en helt otrolig övergång, som ni lyckades med. Men det fanns ju inte heller något alternativ.

Som förälder hade man gärna sett att dessa undantagsförhållanden skulle ha varit kortare, men det är förstås inget vi själva kunde styra. Ni har haft kraft och tålamod att fortsätta så länge som det har behövts! I normala fall skulle året ha avbrutits i lämpliga perioder av olika evenemang under skolåret, med bla julfest, penkkis, gamlas dans mm, men sådana har nu inte kunnat ordnas. Trots detta har ni kämpat på och det har givit resultat. Vi får nu fira avslutning och Övis gymnasium kan stoltsera med att, än en gång, kunna fira en dimission med studenter som uppnått fina resultat För detta krävs ett teamwork, och speciellt detta år, som både elever och lärare kan vara stolta över, och för vilket vi föräldrar är väldigt tacksamma för.

Peter Dahlström. Foto: Wilma Dahlström.

Som medlem av direktionen har man även fått följa med vad allt som i övrigt sker i skolan, och det är inte litet det. Man blir helt tagen av det digra och mångsidiga arbete som sker i skolan av lärare och elever, även utöver det normala skolarbete och trots det exceptionella läget. Bla så blev en ny läroplan gjord. Man ser att det är ett stort arbete bakom allt som händer och det händer verkligen mycket. Epidemin har inte heller kunnat slå ner framtidstron och som ett exempel på det kan man ju ta tex planen på en helt ny skolbyggnad för gymnasiet! Det hoppas vi givetvis att skolan också skall kunna ro i hamn, för att ge än bättre möjligheter till studier. För visst skall elever och lärare träffas och arbeta i skolan. Det ser vi ju nu, att det behövs och det vill vi helst av allt!

Med stort tack till elever och lärare för ett beundransvärt bra gjort arbete under ett väldigt avvikande år. Ha en trevlig avslutning och ett avkopplande sommarlov, och så hoppas vi att det nya skolåret får köra igång på ett normalt vis! Studenterna önskar vi alla givetvis lycka och framgång i livet och kommande studier.

Peter Dahlström

gymnasiets föräldrarepresentant i direktionen för Vasa övningsskola

VASA ÖVNINGSSKOLAS DIREKTION

Vasa övningsskola har en direktion som utses av Fakultetsrådet vid Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (FPV).

Direktionens uppgift är att stöda skolans verksamhet genom att bl.a. utveckla, följa och utvärdera verksamheten, upprätthålla och främja samarbetet inom och utom skolan, godkänna skolans läroplan samt fastställa läsårsplanen.

Under läsåret har direktionen sammanträtt fyra gånger. Återkommande ärenden har varit Spektrum-byggnaden vid gymnasiet och gymnasiets läroplan GLP2021. Direktionen har under läsåret gett utlåtande om Vasa övningsskolas instruktion och också godkänt en uppdatering av läroplan för grundläggande utbildning (bedömningen).

Den nuvarande direktionen är utsedd för perioden 1.8.2019-31.7.2022. Vilka som är medlemmar just nu anges i rutan intill. Om du är intresserad av att bli en del av direktionen, invänta valmöten som ordnas våren 2022.

Direktionens medlemmar 1.8.2019-31.7.2022

Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier
Heilä-Ylikallio Ria, prof., ordf.
(Heikkilä Mia)
Sundqvist Christel, universitetslärare
(Röj-Lindberg Ann-Sofi)
Liewendahl Julia, ped.stud. (Torsell Ida)

Vasa övningsskola, lärare
Teir Jenny, lektor (Rimpilä Minna)
Norrback Anna, lektor (Backholm Pamela)
Hofman Joachim, lektor (Nyman Margita)

Personalrepresentant
Sundstedt Andreas, IT-pedagog
(Engsbo Lena)

Elev- och studeranderepresentanter
Norrback Ellen, elevrepr. (Söderlund Liam)
Bos Ellen, studeranderepr. (Ulfvens Hannes)

Föräldrarepresentanter
Widell Disa, grundl.utb. (Östergård Käld Maria)
Dahlström Peter, gymnasiet (Högnäs Petra)

Sakkunniga
Backlund-Kärjenmäki Elisabet, rektor grundläggande utbildning
Borgmästars Mats, rektor gymnasieutbildning

Klockars Bernt, ledande rektor, sekreterare

Medlemmarna har vid behov bytts ut t.ex. efter avslutade studier.

GRUNDLÄGGANDE UTBILDNING

”MÅ VI LEVA I INTRESSANTA TIDER”

Ordspråket ”Må du leva i intressanta tider - May you live in interesting times” blev bekant för mig då jag besökte konstbiennalen i Venedig 2019. Många konstnärers verk fokuserade där på klimatkrisen och flyktingvågen. Det användes också av Robert F. Kennedy då han talade till studenterna i Kapstaden 1966 om mänskliga fri- och rättigheter och ungas engagemang, som då var ”hett stoff”. Ordspråket beskriver den tid vi lever i som fylld av faror och osäkerhet. Just nu gäller pandemi och ”fake news”. Ändå lever vi samtidigt i en tid där energi för kreativitet och nyskaparanda gror och vi kan skönja en gnista av hopp.

Arbetet inom läsårets tema ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola” inger också en krusning av hopp i en samtid fylld av mycket specifika utmaningar. Under läsåret har våra lärare fortbildats i den positiva psykologins teman som fokuserar på framgångsfaktorer så som styrkor, glädje, medkänsla, resiliens och grit. De är faktorer och förhållningssätt som är viktiga i skolans dagliga arbete. Folkhälsans styrkekort har alla lärare fått. De finns synliga på många ställen i skolan och är i flitig användning. Här i årsboken får du bekanta dig med hur den positiva psykologin synliggjorts och genomsyrat skolarbetet.

”Hand i hand" var mottot för årets Skolfred, ett motto som fastslogs före pandemin. Men, som skolfredstexten nämnde, kan man stödja och stötta varandra fastän det inte konkret sker hand i hand. Under en lång rad av år har

”Just nu gäller pandemi och ”fake news”. Ändå lever vi samtidigt i en tid där energi för kreativitet och nyskaparanda gror och vi kan skönja en gnista av hopp. ”

Vasa övningsskola samlat omkring 1000 personer till en högtidlig stund med programinslag av stora och små. I år blev det en digital skolfred. Alla elever och skolans personal fick varsitt armband med mottot och en bild av händer.

Finländarna anser att en god framtid är jämlik och trygg. Det framkommer i Framtidsbarometern, som publicerades av jubileumsfonden Sitra våren 2021. Regeringsprogrammet beskriver Framtiden för den jämlika grundskolan. Det är en skola där alla har lika möjligheter, där lärandet har hög kvalitet och elevernas välbefinnande är varandras förutsättningar. Ett antal nationella utvärderingar har kartlagt hur det står till med den jämlika grundskolan. Övningsskolan har fått möjlighet att delta i några och på det sättet engagerats i arbetet. NCU, Nationella centret för utbildningsutvärdering, har i vår publicerat en temautvärdering av den nationella läroplanen https://karvi.fi/app/uploads/2021/02/NCU_T0121.pdf

En av de sakkunniga i gruppen var Gun Jakobsson (vår skolas tidigare ledande rektor). I rapporten framkom bland annat att bedömningsförfarandena tolkats olika ute i landet och därför är det en av utvecklingsrekommendationerna från NCU. Redan senaste vår reviderades det gemensamma kapitlet om bedömning i vår lokala läroplan. Också Utbildningsstyrelsen (UBS) förenhetligar principerna enligt vilka lärarna bedömer elevernas lärande och kunnande. Inför vårterminen publicerade UBS stödmaterial för kriterier för slutbedömningen i årskurs 9. Två av skolans lärare har deltagit i det nationella arbetet

Niornas bal, balen som blev av. Foto: BK.

med läroämnena på UBS, Sandra Bernas i modersmål och litteratur och Annika Lassus i finska. I läroplansarbetsgruppen FYREN har skolans lokala arbete processats och förberetts så att lärarna har kunnat genomföra revideringen av en jämlik bedömning i den lokala läroplanen. I kapitlet om FYREN kan ni läsa mera om arbetsgruppens omfattande arbete.

Under drygt ett år har en arbetsgrupp vid Undervisnings- och kulturministeriet under Gun Oker-Bloms ledning gjort en utredning om den svenskspråkiga utbildningen i Finland. Jag har själv haft förmånen att delta i arbetet i en referensgrupp med 16 medlemmar. Utredningen har haft som mål att samla synpunkter och perspektiv så brett som möjligt. Resultaten av utredningen har publicerats i en omfattande rapport som tar fram särdrag, utmaningar och utvecklingsbehov. I rapporten ges 62 åtgärdsförslag för att vi också i framtiden ska kunna säkra en högklassig svenskspråkig utbildning. Åtgärdsförslagen gäller

Under pandemin har lärmiljöerna utvidgats till att omfatta mera utomhusundervisning. Foto: EBK.

kvalitetsaspekter, brist på tillgångar till utredningar och data samt betydelsen av att alltid se den svenska utbildningsvägen i ett helhetsperspektiv. https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162926/OKM_2021_9.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Arbetet med skolans läsårstema görs på olika systemiska nivåer inom organisationen men också i mångsidiga nätverk och alltid med målet ”elevernas bästa”. I årsbokens kapitel för den grundläggande utbildningen synliggörs en hel del kreativt arbete som krävts, men också blivit möjligt under pandemin. Naturen som lärmiljö nämns ofta i lärarnas beskrivningar av undervisningen. En stor del av gymnastikundervisningen har skett utomhus. Tack vare fint väder under alla årstider och en helt underbar vinter har det varit möjligt att genomföra också annan undervisning utomhus. Bland läroplanens sju kompetenser är det speciellt den digitala kompetensen som lyfts fram. Alla i vår skola har varit duktiga på att mångsidigt utnyttja digitala arbetssätt både under distansperioder och i närstudier. Vardagskompetensens betydelse synliggörs tydligt under distansstudierna i läroämnesbeskrivningarna. Eleverna har bland annat tillrett måltider för familjen hemma inom huslig ekonomi och kockat på tyska och franska inom språkundervisningen. Inom fysiken och kemin har hemmets kemikalier kommit till nytta. Att tänka hållbart har varit viktigt då man arbetat inom de praktiskt-estetiska läroämnena.

En uppgift för dig som läser årsboken får bli att söka och fånga in alla innovativa lösningar som beskrivs!

Elisabet Backlund-Kärjenmäki

Rektor grundläggande utbildning

Street food-servering lördag 22.5.2021. Foto: BK

HÅLLBARA TRADITIONER

I tider av osäkerhet så som pågående pandemi är det viktigt att det finns hållpunkter i vardagen för att skapa trygghet och trivsel och en känsla av samhörighet. Vi har under läsåret hållit fast vid högtider och traditioner och firat sådant som vi vanligtvis firat samtidigt som vi följt restriktioner. En del traditioner har vi beroende på det lokala coronaläget kunna hålla så som vi brukar medan andra traditioner har ordnats virtuellt. Också en hybridkombination av festligheter har ordnats så att lärmiljön dekorerats medan själva tillställningarna ordnats digitalt. Vi har verkligen varit påhittiga.

Bildcollaget är ett plock från läsårets högtider och traditioner.

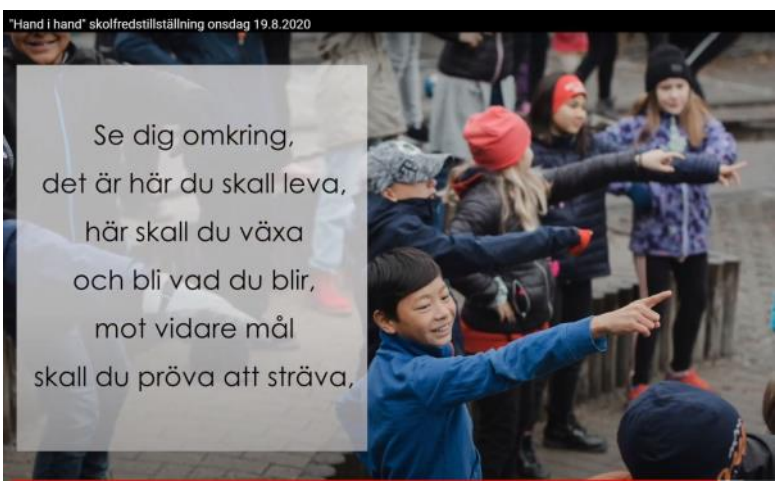

"Hand i hand" var mottot för skolfreden. Mottot bestämdes före pandemin. Men, som skolfredstexten nämnde, kan man stödja och stötta varandra fastän det inte direkt sker hand i hand. Normalt brukar Vasa övningsskola samla kring 1000 personer i festsalen till en högtidlig samling med bidrag från stora och små. Nu blev det digitalt.

Den 8.9 firade rektorsgruppen vår tidigare ledande rektor Gun Jakobsson som firade 70 år. Foto: Gun Jakobsson.

Elevkårerna 1-6 och 7-9 ansvarade för hungerdagsinsamlingen i september. Foto: EBK.

Vädret var på vår sida då friluftsförmiddagen för årskurserna 7-9 hölls i oktober. Elevkårsstyrelsen hade planerat ett fint program med olika lekar och samarbetsövningar.

Samtliga foton: EBK.

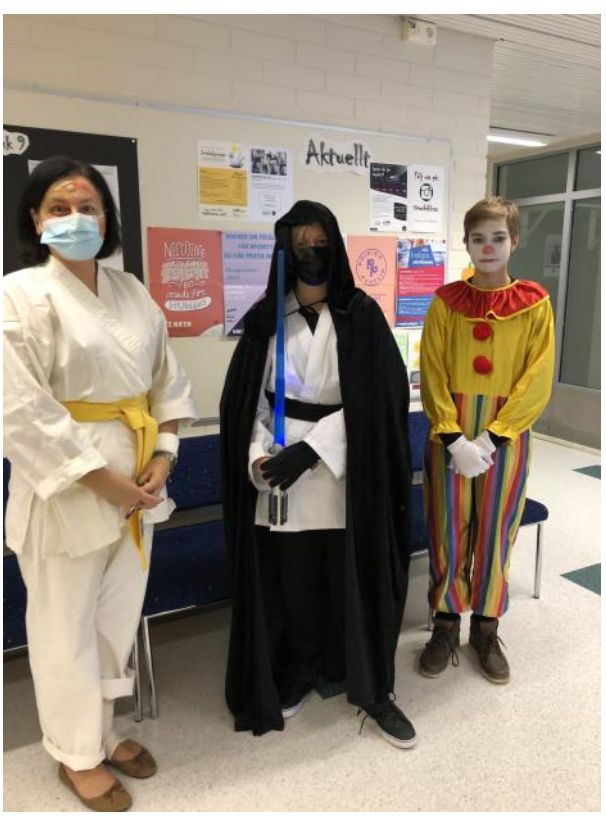

I slutet av oktober hade väneleverna i årskurs 8 ordnat Halloween program.

Eleverna och personalen i åk 7-9 klädde ut sig enligt temat Halloween.

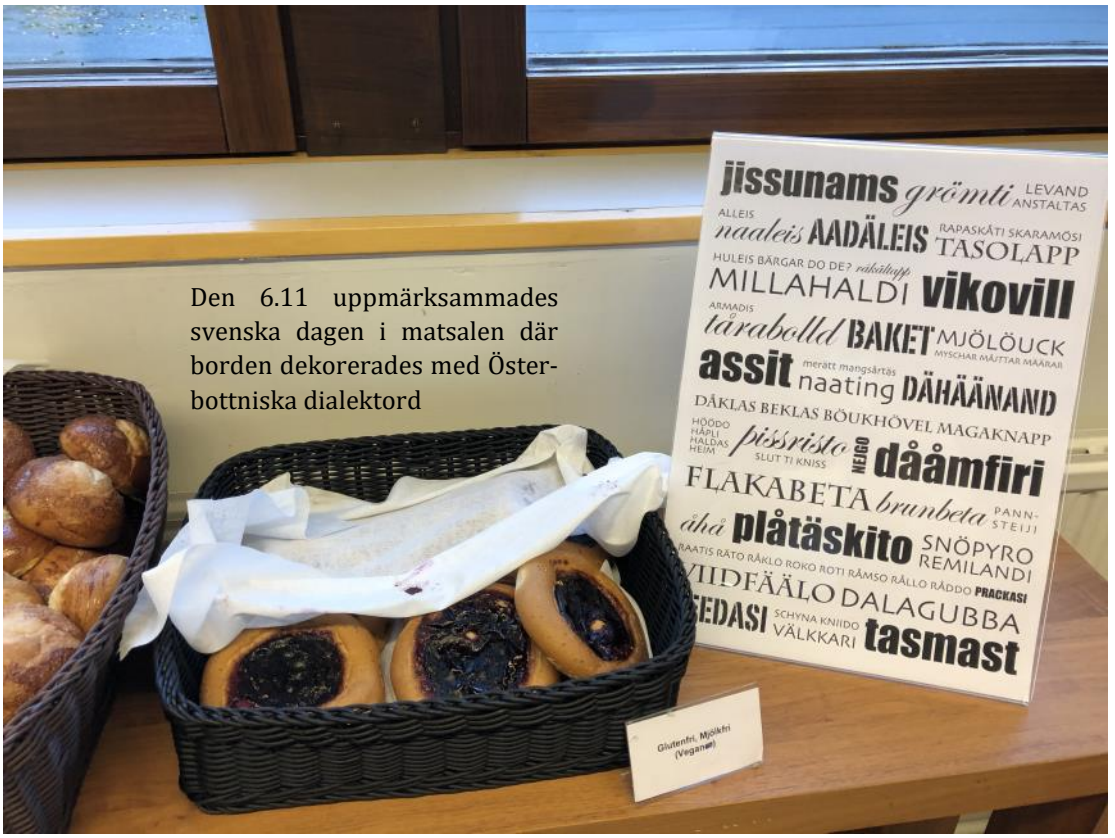

Den 6.11 uppmärksammades svenska dagen i matsalen där borden dekorerades med Österbottniska dialektord

En viktig jultradition är vänelevernas pepparkaksbak som i år ordnades för sjuorna.

Juldekorationer och julhälsningar skapar julstämning

Samtliga foton: EBK.

Personalens avslutande julkaffe med sångprogram som husbandet framförde skedde i år ute på skolans gård.

Foto: Andreas Sundstedt

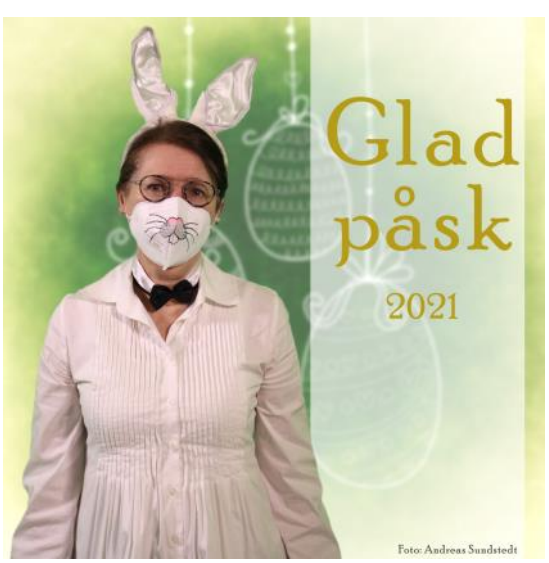

I år uppträdde rektor Elisabet som coronasäker påskhare.

Till traditionerna hör att våra ínternationella lärarstuderande ordnar ”Culture days” för eleverna. I år ordnades en kulturdag med inslag från Mexico, Spanien, Galicien, Katalonien, Italien och Tyskland där eleverna i femman och sexan fick bekanta sig med olika högtider och traditioner.

Foto: EBK.

Åk 8 på Valborgspicknick. Foto: Pamela Backholm.

Ons
Orden till kap 19!
00 böcker = Glass

ELEVKÅRERNA

Åk 1-6. Klasserna i 1-6 har demokratiskt valt en elev som representerat den egna klassen i elevkårens styrelse. Syftet med elevkårsverksamheten är att väcka elevernas intresse för att utveckla den egna skolan. Representanten har framfört den egna klassens åsikter och diskuterat i klassen aktuella ärenden som behandlats i elevkåren. Under läsåret 2020–2021 har elevkåren arbetat med bland annat följande frågor:

· Det är trivsamt i vår skola, att främja en positiv verksamhetskultur
· Hur kan vi bidra till en hållbar utveckling?
· Deltagit i matmöten
· Hungerdagsinsamlingen
· Timplanen och lekoteket

Styrelsen har sammankommit ungefär 3-4 gånger per termin. Elevkårsstyrelsen 1-6 2020-2021:

1a Petter Forsén, Ebba Heikius (Wilda Sundqvist)
1-2b Siri Gros (Lenny Holmsten)
1-2eng Alma Klemets (Melwyn Charles)
2a Noor Willovs (Marcus Borgmästars)
2c Lucas Hakkila (Sara Höglund)
2d Naomi Englund (Selma Hämäläinen)
3a Cris Mutiganda (Eddie Kronqvist)
3-4b Melina Ersvik
3c Lily Kronqvist
3-4eng Eddie Wallin (Della Hintermeyer)
4a Signe Olme (Edith Rosenberg)
4c Klara-Maria Staffans (Alex Lindholm)
5a Janec Lagerström
5-6b Emil Arvola (Ronja Katajalehto)
5c Nelson Lundberg
5-6eng Elisabeth Borgmästars (Ewan Simons)
6a Lotta Granqvist

Som handledande lärare för F-6 fungerade Fred Holmsten.

Elevkårsstyrelsen i åk 1-6. Foto: FH.

Åk 7-9. Elevkårsarbetet har långa traditioner i årskurserna 7-9. I åk 7-9 väljer varje klass en ordinarie medlem och en suppleant till elevkårsstyrelsen. Förtroendeuppdrag så som ordförande, kassör och sekreterare innehas sedan av ett antal elever inom styrelsen. Elevkårens verksamhet har påverkats starkt av pandemin. Vi hade stora planer men fick tänka om och tänka nytt gång på gång. Elevkårsstyrelsen har möten ungefär en gång i månaden och utarbetar en egen verksamhetsplan. Som exempel på verksamhet under pandemiåret kan nämnas:

- Försäljning vid Glassican
- Hungerdagsinsamlingen
- Dagsverket till förmån för Röda korsets katastroffond
- Temadagar
- Innebandyturnering mellan skolans årskurser
- Deltagande i olika arbetsgrupper i skolan

Eftersom det har varit svårt att genomföra verksamhet i större elevgrupper beslöt styrelsen att donera 100e till alla klasser så att de kan hitta på egen verksamhet. En del använde sina pengar som delsponsorering i klasströjor och en del gjorde annat med pengen.

Styrelsen 2020-2021
Stina Ahlmark fungerar som elevkårens handledande lärare.
7a Kajsa West, Philip Streng
7b Sampsa Teleranta, Hanna Illman
7c Netanel Hong, Asta Sharma
8a Tim Hagström, Ali Nouroozi
8b Saga Ingi, Leevi Pajukangas
8c Pirkko Van der Rijt, Lycke Wikstrand
9a Amanda Bertula, Mikael Kolehmainen
9b Ellen Norrback, Freja Hietikko
9c Liam Söderlund, Willy Wulf
Elevkårsstyrelsens ordförande, Ellen Norrback, är också ungdomsfullmäktigerepresentant.

Elevkårsstyrelsen i åk 7-9. Foto: Foto Airaksinen Ab.

KIVA SKOLA

KiVa Skola är ett åtgärdsprogram mot mobbning. Med hjälp av programmet vill vi minska och förebygga förekomsten av mobbning i vår skola. Varje år presenteras KiVa-skola programmet för eleverna i både åk 1-6 och åk 7-9. Lärarna har också informerats om KiVa teamets verksamhet. I åk 1-6 har vi vänelever bland eleverna i åk 3-6 vars uppgift är att hjälpa KiVa-teamet i deras jobb. Väneleverna träffas ett par gånger under terminen. På åk 7 -9 utbildas även vänelever varje år som handleder nya elever till vardagen i åk 7-9. I år har teamet i åk 1-6 bestått av Minna Rimpilä, Martina Wilhelms, Anna Östberg och Henrik Friberg och i åk 7-9 av Sandra Bernas, Joel Storgård, Kasper Hiltunen och Jennie Barck.

KiVa-teamets uppgift

KiVa teamets huvudsakliga uppgift är att utreda eventuella mobbningsfall. KiVa teamet har följt programmets riktlinjer för hur det specifika utredningsarbetet med enskilda mobbningsfall skall skötas. Teamet inom 1-6 har också sammankallat väneleverna några gånger under läsåret för att diskutera skolvardagen. Kiva Teamet ansvarar även för den årliga Kiva- kartläggningen som görs i klasserna i mars månad.

Fortbildning

7-9 teamet deltog i webbinariet/tänkartalkot "Kompis" i november 2020 som led i fortbildning för att utveckla redskap mot mobbning och utanförskap i skolan. Sandra deltog i sin tur i webbinariet "Hur hantera mobbning i skolan" oktober 2020. Arrangör för denna fortbildning var RFV.

SKOLBIBLIOTEKET BIBLICAN

Sedan ett antal år tillbaka är vårt skolbibliotek ihopkopplat med Vasa stadsbibliotek, men i en sluten enhet. I och med att vi här i VÖS är anslutna till stadsbiblioteket, så görs alla boklån med ett och samma bibliotekskort.

Biblioteket är bemannat alla skoldagar. Under läsåret har eleverna i åk 1-6 regelbundna bibliotekstider med boklån och läsmys i läslandet. Åk 7-9 har besökt Biblican vid behov.

Biblioteksgruppen har under läsåret fortsatt med att utveckla vårt skolbibliotek.

Under läsåret har vi uppmärksammat ”Mumin 75” och ”Pippi 75” med inköp av nytryck av Muminböcker och Pippiböcker. Biblioteksgruppen tipsade också om bra undervisningsmaterial på nätet.

Höstlov blev läslov under sloganen ”Är du utan att göra – läs en bok!” Lagom till jullovet drog biblioteksgruppen igång julens läsutmaning. En stor del av skolans elever deltog.

Förutom kontinuerligt inköp av nya böcker och avskrivning av gamla slitna böcker, så gjorde Övislyftet det möjligt för oss att köpa in nya klassuppsättningar enligt lärares önskemål.

Vårt skolbibliotek finns också på instagram under #vosbiblican.

Biblioteksgruppen gm Helena Svarvar

Foto: Helena Svarvar

LÄRMILJÖPROJEKTET FC LAB

Under sensommaren beviljades projektet Future Classroom Lab (fclab.fi) finansiering från Utbildningsstyrelsen för att utveckla och beforska innovativa lärmiljöer i framtidens skola. I projektet ingår övningsskolor från Joensuu, Helsingfors, Uleåborg, Jyväskylä, Tammerfors och Vasa. Alla övningsskolor har olika fokusområden i projektet och Vasa övningsskolas roll är att utveckla slöjdens innehåll, maker-aktiga arbetssätt och lärmiljöer för att bättre svara på kraven på mångmaterialitet och nyttjandet av teknologier som de nya läroplansgrunderna ställer.

Delar av slöjdsalen i källarvåningen renoverades för att ge eleverna möjlighet att kombinera mjuka och hårda slöjdmaterial med elektronik och moderna planerings- och bearbetningstekniker såsom laserskärning, 3D-printning och VR-teknik. Den bärande idén är att nyttjande av teknologi blir en naturlig del av elevens slöjdprocess från idé till färdig produkt. Lärmiljön ska uppmuntra till arbetssätt som vidgar elevernas erfarenhetsvärld samt inspirerar till kreativitet, nyfikenhet och företagsamhet. Den nya slöjdsalen planeras av lärarna Lars Broman, Stina Ahlmark, Maria Fjällström och Kasper Hiltunen.

Övningsskolans engagemang i projektet har sin bakgrund i projektet Makerverkstan, där det år 2018-2019 skapades ett så kallat ”makerspace” vid Vasa övningsskola. Makerverkstan har nyttjats främst vid bearbetning av mjuka material, i planeringsprocesser, i helhetsskapande projekt och för arbete med färdiga elektronik- och robotikbyggsatser. Lärarna har också kunnat låna de olika resurserna som finns i Makerverkstan såsom green -screen duken, Sphero- och LEGO-robotar och material för programmering.

När det gäller lärmiljöer, har olika ämnen olika behov. Eftersom skapande projekt oftast kräver både tillgång till en stor mängd material, maskiner och redskap, ansågs det ändamålsenligt att utveckla skolans redan existerande lärmiljö, istället för att fortsätta utveckla helt nya maker-lärmiljöer. På så sätt blir maker-aktiga arbetssätten bättre förankrade i läroplanen och skolans vardagliga verksamhet. Till nästa läsår planeras en fortbildning där vi genom konkret exempel visar hur nya teknologier kan på ett inspirerande sätt integreras som en del av ett mångmateriellt slöjdämne.

Artikeln hittas här: https://enorssi.fi/julkaisut/oppimisymparistojulkaisu2/mobile/index.html#p=95

Projektets webbplats: https://fclab.fi/vaasa/

Elever ritar telefonställningar som ska skäras ut med laserskärare. Foto: EBK.

TUTORLÄRARE OCH ELEVAGENTER

Jan Alin och Lars Broman har fungerat som tutorlärare för grundläggande utbildning. Tutorlärarna har haft möjlighet att samverka med varandra och därför också smidigt delat god praxis, nya insikter och sett nya möjligheter för utvecklingsarbete.

Till tutorlärarens uppgifter hör att hjälpa kolleger och elever att använda digitala verktyg i undervisningen. Under året har tutorläraren ansvarat och utbildat skolans digitala elevagenter tillsammans med Bothnia Learning Hub. De har lärt sig använda olika digitala verktyg och hjälpmedel som bl.a. skolans molntjänster, applikationer på iPad och programmering i Scratch med hjälp av Makey makey.

Utifrån skolans uppdaterade IT-strategi ansvarade tutorlärarna för att sammanställa de digitala verktyg, program och applikationer som eleverna i de olika årskurserna och läroämnena använder.

Tutorlärarna har aktivt deltagit i tutorlärarnätverken och samverkat med andra tutorer i Svenskfinland. Detta läsår har tutorseminarierna och -möten skett på distans.

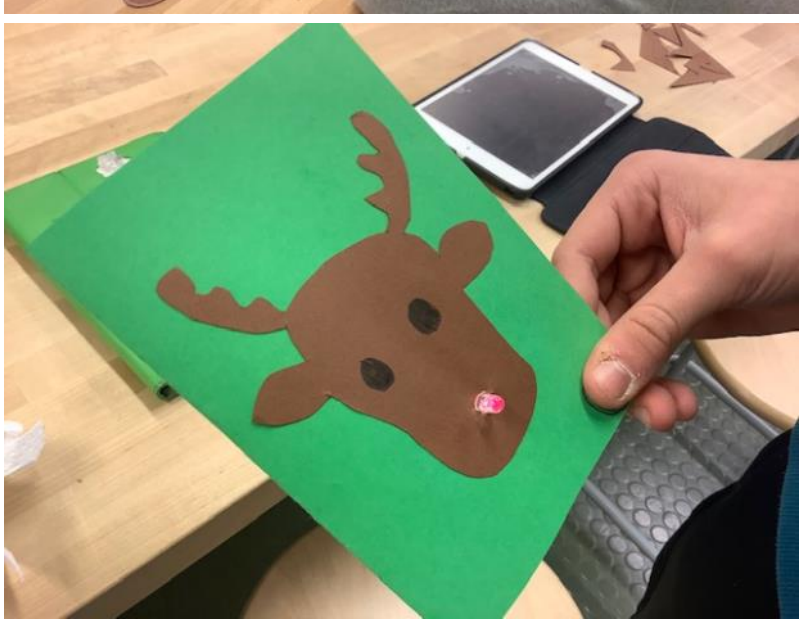

Elevagenter tillverkar julkort med belysning.. Foto: EBK.

Under läsåret 2020-2021 fortsatte utbildningen med en grupp elevagenter för att kunna bistå lärare och studerande med den digitala tekniken i klassrummen. Verksamheten är en del av projektet Bothnia Tutors 2.0 som finansieras av Utbildningsstyrelsen. Eleverna kommer med jämna mellanrum att få vidareutbildning och ges möjlighet att fördjupa sina kunskaper.

I år fortsatte de flesta elevagenter från förra läsåret. Eleverna har varit från årskurserna 3-6.

Projektet strävar till att pröva på olika former för elevagentsverksamhet. Elevagenterna har tillsammans med Anna Wulff från Bothnia Tutors 2.0 och Lars Broman undervisats i olika digitala verktyg och hjälpmedel som bl.a. användningen av molntjänsten Wilma, applikationer på iPad och programmering i Scratch och med hjälp av Sphero Bolt samt ett praktiskt arbete då eleverna skapade julkort där en LED börjar lysa då man trycker på en given punkt. Elevagenterna har också bekantat sig med hur man får effektfulla bakgrunder till videon med hjälp av greenscreen.

Typiska uppgifter för elevagenter är att hjälpa till med lösenord och inloggningar då en klass börjar använda ett nytt program eller förklara hur till exempel en lärplatta kan användas ifall läraren önskar hjälp.

Elevagenterna är med helt frivilligt. De har varit intresserade av att lära sig nya saker och de har varit till stor hjälp i vår skola.

En videofilm där elevagenterna berättar om verksamheten hittas under länken: https://www.youtube.com/watch?v=EZ-OtYy5EdM

Elevagenter jobbar med greenscreen i iMovie. Höger: Elevagentutbildning i Osmoprogrammering. Foto nedan och till höger: Anna Wulff.

Osmo

PROJEKTET MEDLÄS

Under läsåret har utvecklingsprojektet MEDLÄS engagerat och sysselsatt en lång rad lärare. Huvudfrågan i projektet är hur vi kan skydda barn och unga på nätet.

MEDLÄS-projektets logo har utarbetats av företaget KRUT.

Upprinnelsen till projektet finns i Regeringsprogrammet ”Ett inkluderande och kunnigt Finland – ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbart samhälle”. Flera aktörer intresserar sig för temat utgående från olika perspektiv. Linda Mannila, docent i dataveten-skapens didaktik vid Åbo Akademi, anlitades av Svenska Kulturfonden för att utreda skolornas förhållande till den digitala kompetensen i läroplanen. Rapporten ”Digital kompetens i den finlandssvenska skolan” presenterades i januari 2021. Utvecklingsprogrammet Nylitteracitet (Uusi lukutaito) vid Utbildningsstyrelsen tangerar temat med syfte att stärka den digitala kompetensen, medieläskunnigheten samt programmeringsfärdigheterna bland barn och unga. I februari 2021 publicerades de nya kunskapsbeskrivningar som utarbetats för digital kompetens, programmering och medieläskunnighet för småbarnspedagogiken, förskoleundervisningen och den grundläggande utbildningen.

Vårt projekt ”Medieläskunnighet” fokuserar på medieläskunnighet utifrån tre teman; förstå, handla och bedöma. Sol-Britt Arnold-Granlunds, PeD, lektor emerita i drama- och mediepedagogik, vid Åbo Akademi i Vasa, anlitades som sakkunnig i projektets styrgrupp tillsammans med rektorer, prorektorer och lärare. De tre teman som projektet fokuserar på är att öka elevernas förståelse för sina rättigheter och sina möjligheter att påverka i situationer där någon lockar dem. Eleverna får kunskap om hur de kan handla ifall de upplever något otrevligt, skrämmande eller störande i sociala medier. De kan bedöma till vilka delar det är bra att användningen av sociala medier är privat och till vilka delar den kan vara offentlig.

Projektet inleddes hösten 2020 med kartläggningar bland elever i årskurserna 1–9 och bland lärarna. Resultatanalysen av kartläggningarna fungerade som underlag för det fortsatta utvecklingsarbetet. I januari ordnade projektets styrgrupp ett kickoff-tillfälle för lärararbetsgruppen och inbjudna sakkunniga. Detta tillfälle inspirerade arbetsgruppen och kontakter till sakkunniga knöts. Under våren utarbetas innehåll till lärstigen och planeringsarbetet av en applikation för elevbruk som stöd för deras utmaningar inom medieläskunnighet. Hösten 2021 produceras och färdigställs skolmaterialet som piloteras i några klasser. Våren 2022 implementeras

Svenska kulturfonden

Svenska Kulturfonden finansierar projektet MEDLÄS.

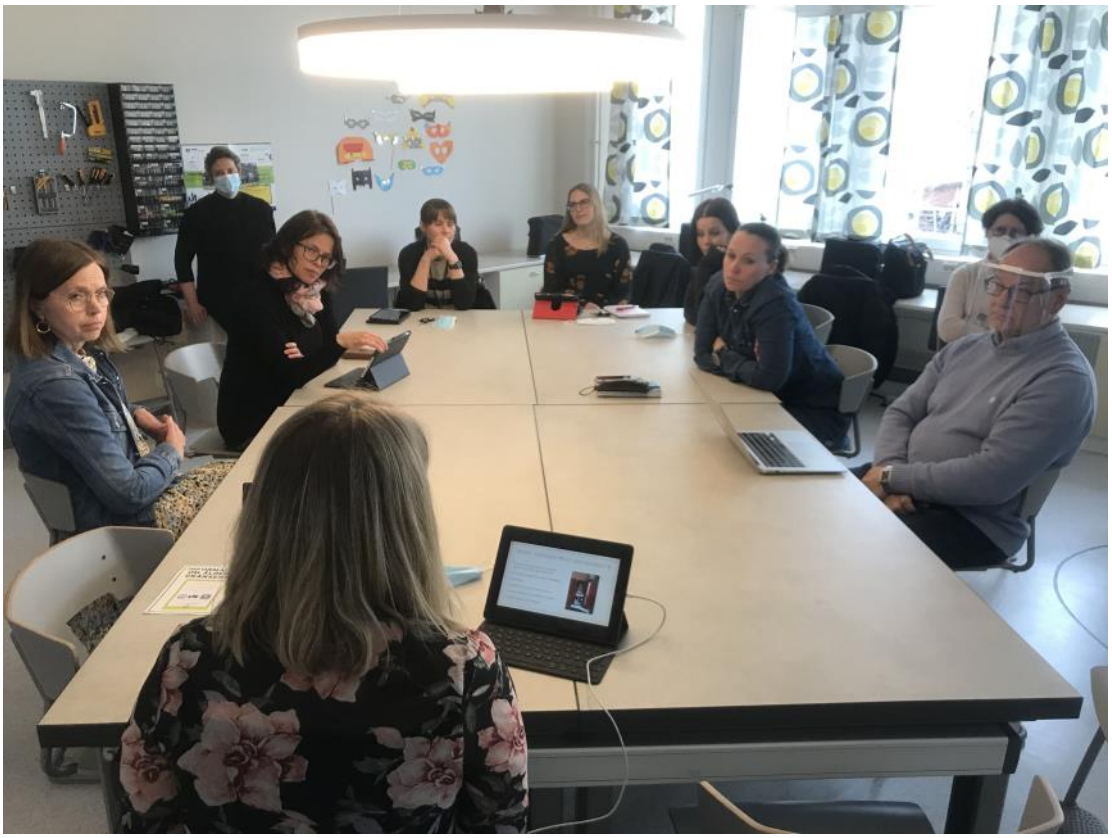

Lärararbetsgruppen jobbar under Anna Wulffs ledning — här med pannorna i djupa veck — kring dagens frågeställningar. Foto: BK.

materialet i skolans alla årskurser och en utvärdering av projektet görs.

Projektets samarbetsparter involverades i projektet och inspirerade varandra under kickoff tillfället i januari. Då fick de möjlighet att dela med sig av sin expertkunskap vilket breddade temats olika ingångsvinklar. Representanter från skolans föräldraförening, utvecklingspsykologi vid Åbo Akademi, Förbundet Hem och skola, Folkhälsan, Utbildningsstyrelsen, polisen och Luckan. EBK&AL

MEDIELÄSKUNNIGHET BLAND ELEVERNA I ÅK 1-9

Forskning om medieläskunnighet bland elever i årskurserna 1-9 vid Vasa övningsskola läsåret 2020-21.

Inom projektet MedLäs gjordes tre studier, två med elever som informanter och en med lärare. Bland de yngsta eleverna, årskurserna 1–4, genomfördes fokusgruppintervjuer och i årskurserna 5–9 enkäter. Likaså insamlades enkätdata bland lärare för årskurserna 1–9. Sammanlagt insamlades 329 elev- och 46 lärardata.

Studierna sammanställdes och anpassades språkligt och kulturellt utgående från tre motsvariga studier, EU Kids Online (London School of Economics, London, UK), Global Kids Online (London School of Economics, London, UK)[1] och FRAM-projektet (Åbo Akademi, Vasa, Finland). Både elevintervjuer och -enkät utgick från identiska teman, Tillgänglighet, Färdigheter, Aktivitet, Kommunikation, Beteende och Välbefinnande och Resiliens. Den här artikeln beskriver elevsvaren i enkäter och fokusgruppintervjuer. Kartläggning av elevernas tillgång till och användning av digitala verktyg är ett betydelsefullt led i det digitala jämlikhetsarbetet i enlighet med den grundläggande utbildningens uppdrag att utjämna ojämlikhet mellan elever.

Enkätens teman, Aktivitet, Kommunikation, Beteende samt Välbefinnande och Resiliens presenteras i fortsättningen i relation till distinktionen av medieläskunnighet som olika former av kunskap, nämligen att Förstå, Handla och Bedöma. Dessa aspekter bör inte betraktas som sinsemellan separata entiteter utan som överlappande eller som en inbördes progression av medieläskunnighet. (Arnolds-Granlund, 2010).[2]

Förstå

Förståelse-aspekten av medieläskunnighet framkommer i de intervju- och enkätfrågor där eleverna visar hur de kognitivt omfattar användning av medieteknik och internet och hur dessa fungerar.

Förståelse - Elevernas skattning av sina färdigheter digital teknik och internet Initialt i de två elevstudierna, fokusgruppintervjuerna och enkäterna, ombads eleverna att göra en självbedömning av sin förståelse av sekretessinställningar för digitala verktyg, webbsidors trovärdighet, goda sökord, delning av innehåll, att göra ändringar i kontaktlistor, hur man beter sig online och hur/var man rapporterar negativt innehåll.

Resultaten av fokusgruppintervjuerna visar att en del av de yngsta eleverna inte gör åtskillnad mellan teknik, mjukvara och internet. Internet beskrivs som ”olika kanaler”, ”dator”, ”att man spelar olika spel ” eller ”Google”. Mer än hälften av eleverna i årskurserna 5–9 bedömde att deras förståelse av ifråga om dessa teman var ”mycket god”.

Handla

Medieläskunnighetsaspekten Handla avser en persons förmåga att använda teknik och digitala medier och att klara av att fungera online. Den förekom i intervju- och enkätfrågorna om Aktivitet med digitala verktyg, Kommunikation och Beteende online.

Aktivitet – vad eleverna gör med digitala verktyg och internet

Eleverna i årskurs 1–4 uppskattar och använder gärna internet. Internetanvändningen regleras i olika hög grad och på olika sätt av deras föräldrar. De använder internet för kommunikation, spelande och för att se och göra film. Eleverna i åk 5–9 använder digitala verktyg och internet för att göra skoluppgifter, chatta med vänner och familj eller surfa utan ändamål. Att arbeta med olika uppgifter, både för skola och uppdrag utanför skola, samt att skapa egna produkter med digital teknik tenderar att öka med stigande ålder. Samma gör det sociala livet på nätet, chattan-

det med släkt och vänner och också med obekanta.

Kommunikation – hur eleverna interagerar med teknik i internet

Att barn och unga både kognitivt och färdighetsmässigt kan hantera digitala verktyg och internet innebär detta nödvändigtvis inte att de är kommunikativt mogna att delta i och använda sociala medier. Enligt elever i åk 1–4 och 5–9 innebär internet både positiva och negativa erfarenheter. De flesta av eleverna i årskurserna 5–9 upplever internet som ”oftast positiv”. Ett fåtal upplever internet som ”mycket positiv” eller ”inte positiv”. Upplevelser av negativ kommunikation kan bland annat vara otillbörliga kontakter eller sexuellt ofredande.

Beteende – hur eleverna agerar med teknik i internet

Störande beteende upplevs oftare av de äldre eleverna än de yngre. De upplever också oftare att någon annan behandlas på ett otäckt och sårande sätt än de yngre. De flesta av eleverna i studien hade dock inte själva sett otäcka eller skadliga saker hända andra online, men ändå fanns det en del elever som gjort det.

Fråga: Hur ofta har du under det senaste ÅRET, om någonsin, sett eller hört talas om följande som hänt någon du känner? De erbjöds pengar eller gåvor i utbyte mot sexuella bilder eller videor? De erbjöds pengar eller gåvor för att träffa någon personligen för att göra något sexuellt? De utpressades för att göra något sexuellt? (Tabell 1).

Bedöma

Medieläskunnighetens bedöma-aspekt handlar om praktiskt omdöme dvs förmågan att kunna avgöra hur man ska handla i en viss situation och huruvida det är klokt att göra det.

Välbefinnande och resiliens

Frågorna om välbefinnande och resiliens handlar om hur eleverna upplever internet

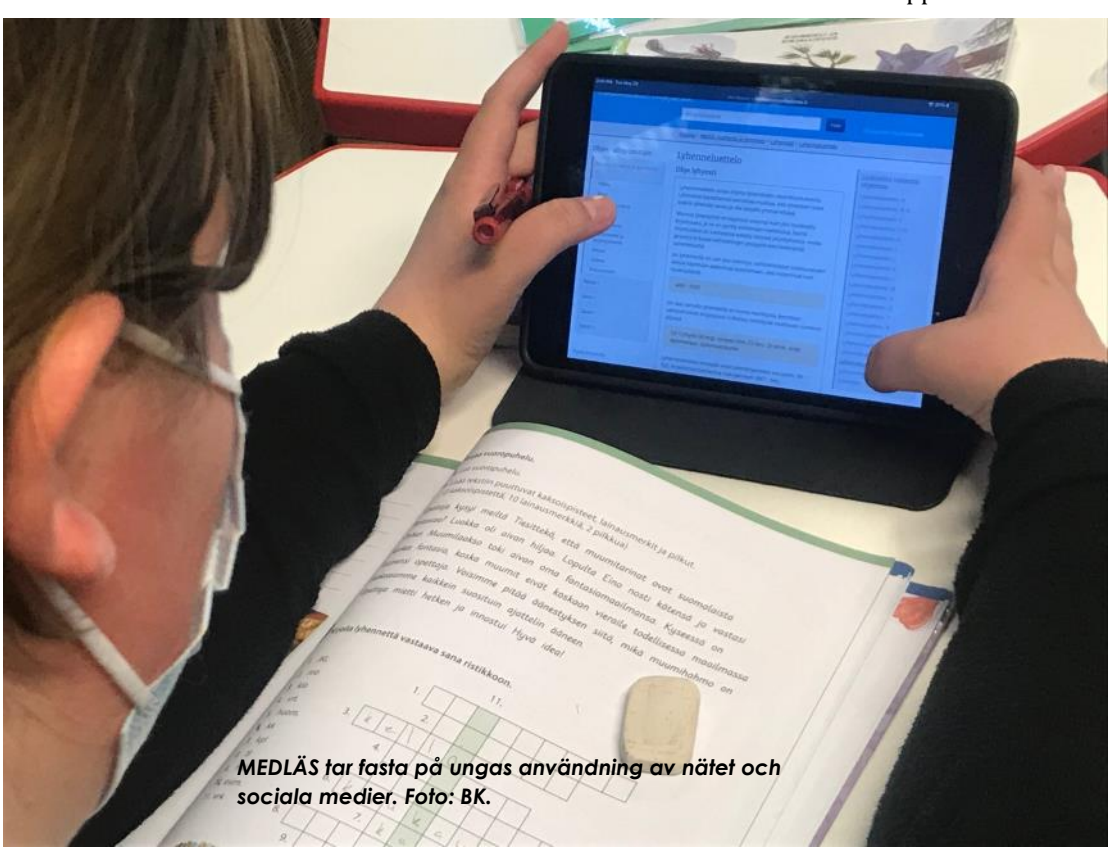

MEDLÄS tar fasta på ungas användning av nätet och sociala medier. Foto: BK.

men också hur de gör för att skydda sig online. Många elever skyddar sin integritet, men alla gör det dessvärre inte. Eleverna i årskurserna 1–4 har många goda råd för hur man kan skydda sig och vad man gör då man upplevt något otrevligt.

På frågan vad man kan göra om man får mardrömmar av sådant som hänt online svarar elever: ”Min mamma har sagt att man stänger ögona och tänker på något annat.”, ”Stänger av.”, ”Man blundar så lägger man täcket över huvudet.”, ”Man slutar spela spel.”, [Jag berättar för] ”Min pappa”, ”Man kan titta med en vuxen.” (elever i åk 1–4). Enkätsvaren på frågan om vilka försiktighetsåtgärder eleverna i åk 5–9 tar då de är online visar att de flesta elever ”ofta” eller ”mycket ofta” vidtar försiktighetsågärder då de är online. (Tabell 2).

Resultaten av såväl fokusgruppintervjuer som enkät visar att de flesta elever känner till risker på nätet, hur man gör för att skydda sig och hur man kan agera för att förhindra att skada sker. Studien visar dock VAD elever vet men, dessvärre inte HUR de gör i praktiken.

Enligt en norsk studie är yngre barns förståelse av att skydda sig i internet kontextberoende. Det finns en skillnad mellan deras förståelse av begrepp om internet och deras förmåga att omsätta denna förståelse i praktiskt handling.[3]

Resultaten av MedLäs-studierna är till många delar uppmuntrande. De flesta elever verkar förstå hur digitala verktyg och internet fungerar, de kan också använda dem och bedöma hur de bör användas på ett tryggt och säkert sätt. Som hjälp för utvecklingen av en god medieläskunnighet har många elever ett fungerande stöd i hem och vårdnadshavare. Studierna visade också att i de olika årskurserna, bland de informerade och kunniga eleverna fanns enstaka elever som kanske inte upplever stöd i dessa frågor i sina hem, som av olika anledningar inte kan, vill eller får använda digitala verktyg eller internet, som inte förstår hur man använder dem eller hur man kan skydda sig mot att göra skada eller själv skadas online. Elever som av olika anledningar inte utvecklat en god medieläskunnighet kan därför bli osynliga för lärarna. I dylika situationer, liksom också i andra, är skolans uppdrag att av jämlikhetsskäl utjämna skillnaderna i mediepedagogiskt kunnande elever emellan.

Sammanfattning

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Någon_känner_sexuellt * Årskurs	286	97%	10	3%	296	100%

Tabell 1 Någon man känner blivit sexuellt lockad eller hotad.

Bekant blivit sexuellt lockad eller hotad * Årskurs

			Årskurs					
			5	6	7	8	9	Total
Någon_känner_sexuellt	Aldrig	Count	14	13	13	9	3	52
		% within Årskurs	22%	25%	21%	17%	5%	18%
	Bara en eller två gånger	Count	49	37	42	40	44	212
		% within Årskurs	78%	71%	68%	74%	80%	74%
	Minst varje månad	Count	0	1	6	5	8	20
		% within Årskurs	0%	2%	10%	9%	15%	7%
	Minst varje vecka	Count	0	1	0	0	0	1
		% within Årskurs	0%	2%	0%	0%	0%	0%
	Dagligen eller nästan dagligen	Count	0	0	1	0	0	1
		% within Årskurs	0%	0%	2%	0%	0%	0%
Total		Count	63	52	62	54	55	286
		% within Årskurs	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Sammanfattning

	Cases					
	Valid		Missing		Total	
	N	Percent	N	Percent	N	Percent
Sekretessåtgärder * Årskurs	295	100%	1	0%	296	100%

Tabell 2 Försiktighetsåtgärder online.

Försiktighetsåtgärder online * Årskurs

			Årskurs					
			5	6	7	8	9	Total
Försiktighetsåtgärder	Aldrig	Count	12	2	8	8	6	36
		% within Årskurs	19%	4%	13%	14%	11%	12%
	Ibland	Count	13	21	24	24	34	116
		% within Årskurs	20%	40%	38%	41%	61%	39%
	Ofta	Count	32	25	27	23	14	121
		% within Årskurs	50%	48%	42%	39%	25%	41%
	Mycket ofta	Count	7	4	5	4	2	22
		% within Årskurs	11%	8%	8%	7%	4%	7%
Total		Count	64	52	64	59	56	295
		% within Årskurs	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Enkätstudien visade att det i varje årskurs fanns ett antal elever, sammanlagt 18 elever, som önskar stöd av en vuxen i frågor som gäller upplevelser online. Om frågan inte ställs eller temat inte behandlas i klass förblir dessa elever osynliga för lärarna och deras frågor blir obesvarade.

Projektet MedLäs har gått in i skede 2, utarbetandet av lärstig och planering av skolmaterial för undervisning i mediepedagogik för samtliga årskurser vid Vasa övningsskola. På så sätt kan förutsättningarna för ett ännu mera meningsfullt och säkert liv online säkerställas för alla elever, i hela skolan.

”Enkätstudien visade att det i varje årskurs fanns ett antal elever, sammanlagt 18 elever, som önskar stöd av en vuxen i frågor som gäller upplevelser online.”

Fotnoter:

1 Nätverken EU Kids Online och Global Kids Online utgör nätverk av forskare och komparativ forskning om

barns online-upplevelser. De tillhandahåller också ett brett spektrum av jämförande forskningsresultat och en

offentlig databas med resultat. Eukidsonline.net

2 Analysen av existerande definitioner av medieläskunnighet sammanfattas utgående från Aristoteles tredelade

distinktion av kunskap, ”episteme” (att kognitivt veta eller förstå), ”techne” (att göra eller att agera) och

”fronesis” (att ha praktiskt omdöme). (Arnolds-Granlund 2004; 2010; Gustavsson 1996).

3 Ní Bhroin & Rehder, 2018.

ARTIKELFÖRFATTARE:
Sol-Britt Arnolds-Granlund
PeD, lektor emeritus drama och mediepedagogik
FPV, Åbo Akademi

FYREN - ”VI UTVECKLAR BEDÖMNING TILLSAMMANS”

Målet för verksamheten i det nationella nätverket Fyren är att tillsammans utveckla skolornas verksamhetskultur och pedagogik. Avsikten är att nätverket Fyren ska fungera som en samarbetsstruktur som möjliggör ett gemensamt lärande och spridning av nya idéer. En innovativ och fördomsfri försöks- och utvecklingsverksamhet är en central del i samarbetsnätverket.

Verksamheten i nätverket koordineras av Utbildningsstyrelsens undervisningsråd Pia Kola-Torvinen och Maj-Len Engelholm tillsammans med de regionala Fyren-koordinatorerna.

Verksamheten inom vår skolas arbetsgrupp Fyren handhas av lärarrepresentanter och grundskolans rektorsgrupp från skolans olika årskurser. Under läsåret har arbetsgruppen fokuserat på att utveckla en gemensam bedömningskultur.

Skolans bedömningsteam jobbar inom det nationella Fyren-nätverket. Under hösten tog det reviderade underlaget för bedömning av uppförande och underlag för bedömning av arbete inom de olika läroämnena i grundskolan i bruk. Detta revideringsarbete gjordes i samband med att den lokala läroplanen uppdaterades i enlighet med de nya läroplansgrunderna gällande kapitel 6 "Bedömning av lärande och kunnande”. Dessa underlag är bekanta för kollegiet sedan tidigare och vi upplever att de implementerats. Däremot behöver vi ha en tydligare praxis hur vi varje läsår uppmärksammar olika underlag som utarbetats som stöd för lärarens arbete. Vi har sammanställt en hel del värdefullt och användbart material som faller i glömska om materialen inte uppmärksammas i någon form varje läsår. Vi planerar att göra upp en typ av årsklocka där de olika underlagen och utarbetade materialen skulle synliggöras i sitt sammanhang.

Under hösten 2020 gjorde Fyren-utvecklingsgruppen en analys av skolans bedömningskultur och förfaringssätt. Vi kunde

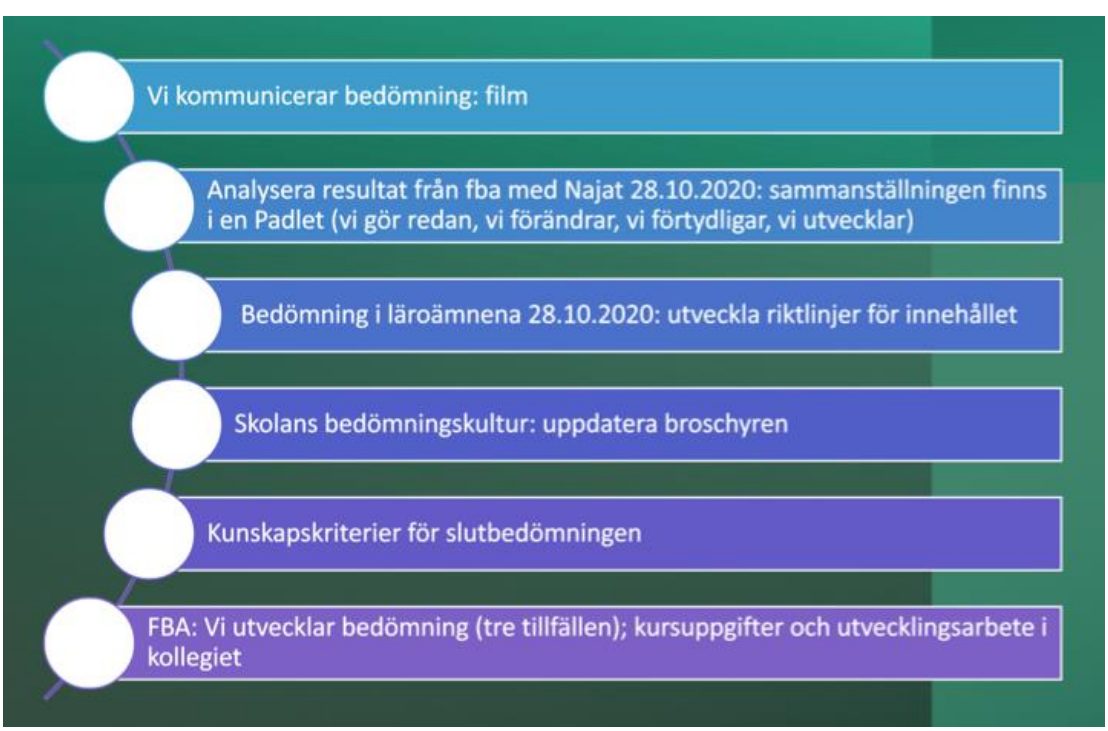

konstatera att mycket var på gång, men att en del utvecklingsarbete är kvar. Gruppens reflektioner syns i bilden invid. Utgående från den gemensamma diskussionen strukturerade vi upp en arbetsgång för de olika inslagen.

I oktober 2020 ordnades ett tillfälle för alla lärare vid Vasa övningsskola där fokus var att diskutera olika aspekter av bedömning. Najat Ouakrim-Soivio inspirerade oss till det fortsatta arbetet stadievis. Gymnasielärarna fokuserade på läroplansarbetet och grundskolans lärare fokuserade på att tydligare beskriva bedömningen i den lokala läroplanstexten läroämnesvis. De nuvarande läroämnesvisa texterna innehåller t.ex. också en del begrepp som ändrat och saknar en generell beskrivning av den lokala bedömningspraxisen i läroämnen. Ytterligare behov av uppdateringar tillkom då Utbildningsstyrelsen publicerade nationella kunskapskrav för vitsorden i slutbedömningen för elever i årskurs 9. Många ämneslärare har deltagit i de fortbildningar som CLL och Kaaro ordnat kring ibruktagandet av de nya kriterierna. Ytterligare har Utbildningsstyrelsen ordnat webbinarier som stöd för lärarnas lokala arbete. Arbetsgruppen har lett skolans interna läroplansarbete med att uppdatera och revidera den ämnesvisa läroplanen. I detta arbete har alla grundskolans lärare involverats.

En vision om att kommunicera bedömningsförfarande och att synliggöra skolans bedömningskultur för t.ex. elever, vårdnadshavare, lärarstuderande och nya kolleger på ett smidigt sätt har legat i fokus under läsåret. Vi har skrivit repliker och utarbetat manus för en film som synliggör skolans bedömningskultur. Nu är filmen "Jag lär mig! Jag kan!" klar och publicerades för personalen under våren 2021.

Filmen Jag lär mig! Jag kan! https://youtu.be/5SEfzYBHUW4

ELEVVÅRD

Ett förebyggande arbete som bidrar till en välmående, hållbar och värdeskapande skola.

Den skolvisa elevvårdsgruppen 1–9 samlas en gång i månaden utgående från förberedda ärenden som berör förebyggande elevvårdsarbete i skolan. Ett stort arbete i början av höstterminen sätts på att utvärdera, utveckla och hålla den skolvisa elevvårdsplanen uppdaterad så att den fungerar som ett verktyg för gruppens arbete under läsåret. Att implementera rutiner rörande förebyggande elevvårdsarbete ingår i gruppens arbete. Diskussioner om trestegsstöd och hantering av oro för elever med kolleger och elevassistenter i mindre grupper försiggår under tidig höst. Som ordförande för grundskolans skolspecifika elevvårdsgrupp under läsåret 2020 - 2021 fungerade prorektor Annika Lassus. Gruppen har bestått av rektor Elisabet Backlund-Kärjenmäki, prorektor/elevhandledare Pamela Backholm, speciallärarna Lena Grahn-Söderström, Susann Kalander, Linda Hautanen (vik mars-april 2021), Jenny Norrgård, Sofia Mietala, Susanna Stenbacka och skolcoach Anna Österberg, kurator Camilla Ahlroth-Enlund, psykolog Emilia Kronqvist och skolhälsovårdare Johanna Rosendahl. Ett samarbete med andra aktörer under läsåret bidrar till elevernas och personalens välmående. Ett tack till samarbetspartners inom social- och hälsovård, hjälpmedelscentralen, Valteri center för lärande och kompetens, ergo- och fysioterapin samt enheten för rusmedelsförbyggande arbete.

I augusti inledde många ettor sin skolstig. Vi är en av många skolor som delar ut en gul skärmmössa som sponsoreras av IF. Den neongula Gulnäbb-kepsen gör ettorna synliga i trafiken och bidrar till trafiksäkerhet. Under trafiksäkerhetsveckan lotsade även spelare ur VPS herrlag elever tryggt till skolan i morgontrafiken.

Ovan: Gulnäbbskepsen gör ettorna synliga i trafiken.
Nedan: Elevvårdsteamet samlat i början av hösten 2020. Foto: Foto Airaksinen Ab.

Elever i årskurserna 5–6 fick i augusti besök av Raide rf. Rusmedelsparkeringen ordnas inom stadens Enhet för hälsofrämjande och rusmedelsförebyggande arbete. Raide rf:s skolbesök har som syfte att främja ungdomars välmående. Besöken uppfattas som mångsidiga och tankeväckande om vilken påverkan rusmedelsanvändningen har på t.ex. sociala relationer och hälsa.

Ett viktigt bidrag som stärker välmåendet är skollunchen. Varje höst- och vårtermin inleds med ett möte i skolrestaurangen. I mötet deltar personal från skolrestaurangen, rektor, prorektorer, representanter från skolans föräldraföreningar och elevkårer. Under mötet planerar vi tillsammans arrangemang, och evenemang som berör skollunchen. I början av läsåret var det aktuellt att uppmärksamma Österbottens hållbarhetsvecka med närproducerad mat. Vårterminen inleddes i en trivsam skolrestaurang som hade fått ett ansiktslyft i form av nya stolar och bord, vilket inbjuder till trivsamma lunchsamtal.

Positiv psykologi

Flera lärare deltog i webbseminarier som Utbildningsstyrelsens enhet för svenskspråkig utbildning ordnade i syfte att ge insyn i hur positiv psykologi kan stödja välbefinnandet och bidra till utvecklingen av skolans verksamhetskultur. Dessa webbseminarier gav också deltagarna möjlighet att diskutera utveckling av undervisning och verksamhetskultur med stöd av positiv psykologi. Diskussionerna utmynnade i gemensamma samlingar för eleverna. Samlingarna ordnades ungefär en gång i månaden på distans för årskurshelheterna 1–2, 3–4 och 5–6. Eleverna fick utmaningar och uppdrag som följts upp i klasserna.

Teman för samlingarna var:

- betydelse av ”styrketräning”

- betydelse av att fylla och tömma egna och andras ”hinkar”

- betydelse av aktiva, konstruktiva svar

- Betydelse av ett dynamiskt tänkesätt

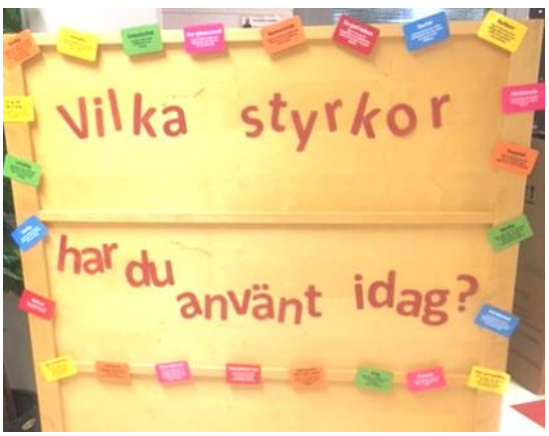

Utvecklingsområden

Inom det nationella utvecklingsarbetet i VIP-nätverk är syftet att sammanföra och fördjupa de regionala kompetensresurserna i det krävande särskilda stödet för elevernas lärande och skolgång inom bl.a. den grundläggande utbildningen. Under höstterminens webbinarium fick flera medlemmar ur skolans elevvårdsgrupp information om nuläget i det nationella VIP-nätverksarbetet. Ett av de teman som VIP-nätverket fokuserat kring är främjandet av skolnärvaro. Detta tema har också varit aktuellt i skolans utvecklingsarbete i elevvårdsgruppen inom projektet En gemensam skola för alla. Under vårterminen har en arbetsgrupp utsetts och som träffats i form av studiecirklar med inslag av sakkunniga bl.a. Sanna Alarautalahti, speciallärare vid Onkilahden yhtenäiskoulu, Jenny Sjöström från Valteri center för lärande och kompetens och Katarina Alanko, universitetslärare och forskare i psykologi vid Åbo Akademi.

Ett annat aktuellt tema under läsåret var hur man på bästa sätt kan bemöta utmanande situationer i skolmiljön. Flera personer ur

elevvårdsgruppen deltog i fortbildningen med Kenth Hedevåg "När mallen inte stämmer". Denna fortbildning arrangerades inom projektet Hållbarhet som ledord. Projektet koordineras av CLL vid ÅA och 11 olika österbottniska kommuner deltar i den. En arbetsgrupp bestående av fyra skolkuratorer, två speciallärare och en skolpsykolog från flera olika kommuner har sammanställt modeller till stöd för pedagogernas arbete. Fyra modeller sammanfattades i ett konkret häfte: positiv psykologi, lösningsfokuserat arbetssätt, att sätta ord på det positiva samt lågaffektivt bemötande. Dessa häften delades ut till grundskolans personal samt lärarstuderanden under höstterminen. Syftet med modellerna är att lyfta upp dem som exempel på verktyg att använda sej av vid bemötandet i situationer och beteenden som kan upplevas som utmanande i skolvardagen samt att medvetandegöra skolans personal på de egna förhållningssätten vid sådana utmaningar.

Förutom främjandet av skolnärvaro ingår också kommunikation med familjer med annan kulturell bakgrund i projektet En gemensam skola för alla. I takt med att ett allt större antal barn i vår skola har ett annat hemspråk än svenska, så ökar behovet av att hitta ett fungerande samarbete med dessa elevers vårdnadshavare. Ett samarbete som kompliceras av avsaknaden av ett gemensamt språk och andra utmaningar som uppstår när olika kulturer möts. Om vi misslyckas med att samverka för barnens bästa blir barnen i värsta fall fångna mellan två världar med en känsla av utanförskap i dem båda.

Många föräldrar upplever att språket är ett stort problem. Vårdnadshavarna vill ha mer information om skolan och hur vi arbetar här, men de förstår inte den information som de får och de behärskar inte tekniskt användningen av de kanaler genom vilka informationen ges. Föräldrarna inser att skolan är viktig för att barnen skall integreras i det fin-

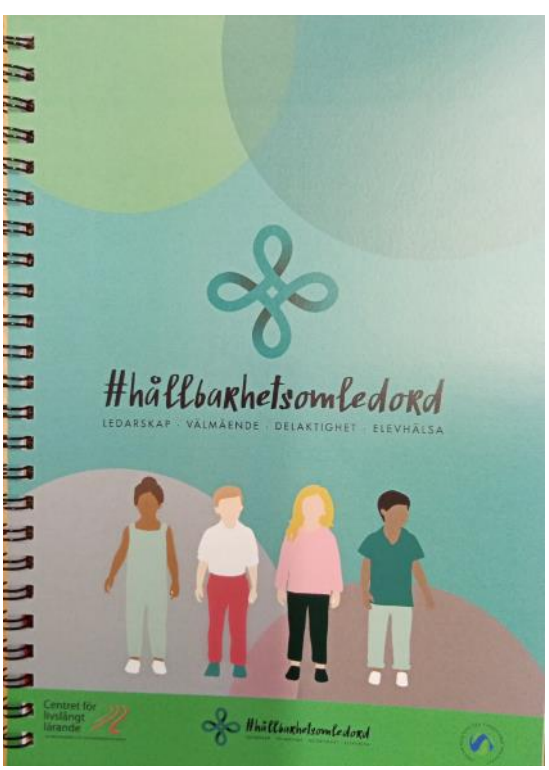

Möte för att utveckla kommunikation med vårdnadshavare med annan kulrturell bakrgund. Folkhälsans integrationssamordnare Emina Arnautovic medverkade. Foto: EBK.

ländska samhället och de inser att skolan är barnens biljett till ett bättre liv. Samtidigt kan de inte uttrycka sig som de önskar i kontakten med skola och lärare, de kan inte hjälpa sina barn med hemuppgifter, och väljer kanske därför att inte helhjärtat delta i skolans verksamhet.

För att hitta en väg framåt gjordes under hösten en enkät som skickades ut till skolans personal där personalen ombads ge exempel på situationer där språkförbistring och kulturkrockar har inneburit utmaningar. Fred Holmsten och Lena Grahn-Söderström deltog därefter i Hållbar kommunikation – en kommunikationsmentorsutbildning i Hem och Skolas regi med målet att för skolan utarbeta en plan för hur vi på bästa möjliga sätt kan nå vårdnadshavare med annan språklig och kulturell bakgrund. Allt för att i större grad lyckas inkludera vårdnadshavarna i skolans verksamhet och i deras barns vardag här i skolan. Susann Kalander och Anna Norrback har även anslutit sig till gruppen.

Distansstudier

Under läsåret har eleverna i årskurserna 7–9 haft distansstudier under sammanlagt fyra veckor, en vecka på hösten och tre veckor efter sportlovet. Efter distansstudierna ombads eleverna svara på en enkät för att ge sina åsikter och tankar om distansundervisningen. Av 185 elever svarade i höst 99 elever och i vår 125 elever jämnt fördelade över årskurserna.

På frågan hur tyckte du om att studera på distans hemifrån kunde eleverna svara med fem stjärnor ifall de var helt av samma åsikt. Efter höstens distansperiod blev svaret 3,65 stjärnor medan vårens enkät visade att det skett en förhöjning till 4,03 stjärnor. Då eleverna funderade över hur väl de lyckats genomföra sina studier på distans anser många att de klarat sig mycket bra dvs. de svarar med fyra stjärnor av fem. I bilden åskådliggörs elevernas svar i ett cirkeldiagram som visar att de flesta elever skulle föredra en kombination av

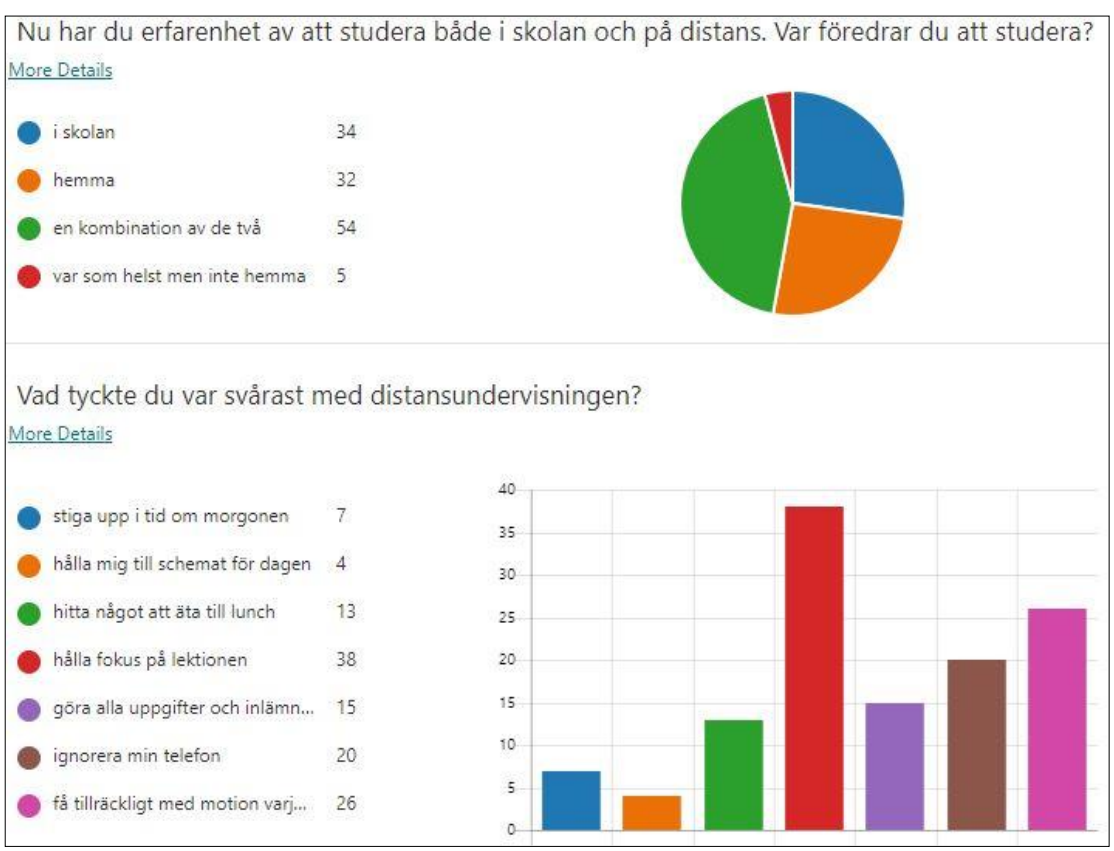

Undersökningar om Coronavirusepidemins effekter på välbefinnande

THL, Institutet för hälsa och välfärd (https://thl.fi/sv/web/thlfi-sv), genomför undersökningar och gör uppföljningsrapporter gällande pandemins effekter på välbefinnande, tjänster och ekonomi. THL.s landsomfattande undersökning bland eleverna i årskurserna 4, 5, 8, 9 *Hälsa i skolan* kommer också att presentera resultat som anknyter till pandemiåret.
Helsingfors universitet och Tammerfors universitet genomför forskning där man klargjort hur de exceptionella undervisningsarrangemangen påverkat skolgång, undervisning och välbefinnande.Yle publicerade i höstas en översikt från den undersökning som genomfördes våren 2020 Tutkimus: Koronakevät kuormitti opettajia ja oppilaita – puolet yläkoululaisista koki oppineensa vähemmän kuin normaalisti | Yle Uutiset | yle.fi
I april 2021 deltog vårdnadshavarna i den landsomfattande undersökningen om coronasituationens påverkan på skolgången. Undersökningen gjordes av Undervisnings och kulturministeriet. Vi väntar på resultaten från denna undersökning.

när- och distansstudier. I enkäten framkom att det är bra att få sova längre på morgnarna och att man slipper skolresorna. Några upplever att det är bekvämt att studera hemifrån.

Det finns också utmaningar med distansundervisning. I stapeldiagrammet intill finns en översikt av elevernas upplevda svårigheter. Eleverna framför i sina skriftliga svar att det kan vara svårt att fokusera på uppgifterna, medan andra är stolta över att de klarat av studierna självständigt. Eleverna klagar över den myckna skärmtiden ”ibland blev det för mycket iPad och rutor så man fick ont i huvudet och leidon” . De hann inte heller ut för att få frisk luft mellan lektionerna ”Man hann inte gå mycket ut på rasterna, kanske runt kvarteret”. Som utvecklingsförslag framför eleverna önskemål om mera pauser ”mera pausgymnastik eller frisk luft, man dör nästan av huvudvärk och instängd luft”. Andra utvecklingsförslag som eleverna nämner är ”involvera oss mera”, ”håll eleverna aktiva hela tiden”, ”mera lektioner var man går ut eller rör på sig”. Varierande lektioner med mera pausgymnastik finns på många elevers önskelista. Lektioner som hålls utomhus uppskattas.

Maria Lagström, Susanna Stenbacka och Sofia Mietala samlades varje morgon för att planera upplägget för skoldagen för de elever som studerade i skolan under distansperioden. Foto: Pamela Backholm

Många framförde att man borde få färre läxor då man sitter framför Zoom dagtid. Då skolans digitala kompetens bland lärare och elever är hög och varje elev har tillgång till iPad så är det få elever som upplevt tekniska problem.

Trots att många elever gärna skulle kombinera närstudier med distansstudier så upplever vi i personalen utifrån våra samtal med eleverna att de uppskattar att få komma tillbaka till skolan efter distansperioderna. Att det är viktigt med rutiner som skolan upprätthåller uppskattas av de flesta. Skolarbete är också så mycket mera än ämnesundervisning, det sociala sammanhang skolan är kan inte distansundervisning ersätta. Vad tar vi med

oss in i framtiden? Förhoppningsvis en strävan efter en mera varierande undervisning varvad med större elevengagemang och pausgymnastik samt inslag av uteskolverksamhet.

Under distansstudierna ordnades även olika former av flexibla lösningar för att stöda elevers lärande och skolgång. Individuella ämnesspecifika stödbehov kunde också beaktas i form av närundervisning på skolan. Varje dag samlades prorektor Pamela, speciallärare Sofia och Susanna samt elevassistent Maria för att på bästa sätt skräddarsy skoldagen för att svara mot elevernas behov. Mellan lektionerna kunde de elever som var i skolan hålla pauser i skolans rastutrymmen och de gavs möjlighet till att spela bordtennis, spela olika sällskapsspel eller bara umgås. Elever och föräldrar uppskattade arrangemangen. I samband med distansperioden upptäckte vi att det fanns behov av mera stödresurser för eleverna och därför anställdes speciallärarstuderande Kim Martin som elevassistent till 7–9. Han anslöt sig till elevvårdspersonalen i 7–9 från mars fram till skolavslutningen.

Ett år som skolcoach

Min roll som skolcoach är att vara en neutral, trygg och närvarande vuxen i skolan som finns till enbart för eleverna och som har tid att lyssna till och samtala med eleverna. Jag rör mig i skolans korridorer och småpratar med eleverna och jag har även ett eget rum dit eleverna gärna kommer för att prata om stort som smått. Både sånt som de är glada över men också sånt som känns tungt och jobbigt, ja allt som är aktuellt i deras liv. Jag informerar eleverna om olika stödtjänster de kan ta del av och vid behov slussar jag eleven vidare. Det ska vara låg tröskel för eleverna att prata med mig och det ska vara på deras villkor och vara helt frivilligt. Ofta hjälper jag eleverna med praktiska saker och tillsammans löser vi problem som kan uppstå i vardagen.

Jag gör inga bedömningar utan den biten ligger hos lärarna och elevvårdspersonalen. Däremot samarbetar jag med lärare, vårdnadshavare, elevhälsan, skolpersonal och övriga personer kring eleven, allt med fokus på elevens bästa. Ofta behöver man som skolcoach komma på lösningar på stående fot, och då är det tacksamt att jag kan bolla tankar och idéer med andra.

Skolcoach Anna Österberg. Foto: EBK.

Jag har också samarbetat med VALO. Jag får arbetshandledning ca 1 gång/månad därifrån. Sen har jag också fått vara en liten del av deras treåriga utvecklingsprojekt, Må bra-projektet, som finansierats av STEA. Målet med projektet är att stärka barns psykiska hälsa, förebygga störningar i den mentala hälsan och minska mobbningen i skolan. Jag har fått vara med och bistå när klass 5-6b deltagit i undersökningar och spelat mobilspelet Magis som hör till projektet. Med spelet önskar man kunna lära barnen att hantera känslor och tankar på ett fungerande sätt så att det är lättare att hantera motgångar i vardagen. Tillsammans med sexornas klasslärare planerade vi träffar för att förbereda övergången till årskurs 7. Barnavårdsföreningens tema "Börja sjuan" med Jennifer Dahlgren och Mikaela Lervik tangerade teman såsom tonårstiden, att börja högstadiet, vänner och relationer. Jennifer och Mikaela besökte varje klass i sexan under fyra lektioner. I klasserna fick man möjlighet att dela med sig av tankar och funderingar, höra andras tankar och få extra

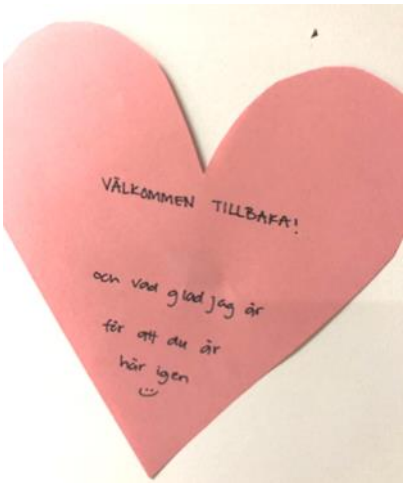

stöd om man känner sig osäker inför starten i åk 7-9.

Jag har haft möjligheten att delta i fortbildningar för att fördjupa min kunskap. Fortbildningarna har bl.a. handlat om trivsel, mobbningsförebyggande arbete och trygghetsarbete i skolan samt hur man kan stärka välbefinnandet hos unga. Jag har också deltagit drogförebyggande dagarna samt föreläsningar kring hur man kan stöda barn i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa. Och föreläsningar om hur man kan stödja personer som lever i ombildade familjer och hur man kan stödja och bemöta unga som funderar på sin könsidentitet, samt webbinarium om dataspelande bland barn och unga.

Jobbet som skolcoach har sina utmaningar. Man vet aldrig hur en arbetsdag kommer att se ut, oavsett hur väl man planerat den. Allt beror på eleverna och vilka behov enskilda elever har den dagen. Trots att man så gott som alltid är oförberedd på vad som komma skall, så är det just det som är charmen med detta jobb. Men framför allt är jobbet som skolcoach roligt. Det finns inte en dag som jag inte har fått skratta tillsammans med ungdomarna och vi har ofta intressanta diskussioner. Det är vänliga, hjälpsamma, kloka och roliga ungdomar här och jag får lära mig något nytt av dem varje dag. Tråkigt har det varit under distansperioderna när de inte varit i skolan. Men då har vi istället hållit kontakten via Wilma, WhatsApp och telefonsamtal. Och lika glad har jag blivit de gånger eleverna haft gymnastik och varit ute på promenad och velat komma via skolan bara för att säga hej. Jag ser framemot ett nytt läsår med nya fina minnen och utmaningar.

Personal inom elevhälsa

Kurator och psykolog

Under perioderna av distansundervisning har samtal med enskilda elever förts på många olika sätt och med en stor flexibilitet. Enligt elevernas önskemål och även enligt överenskommelse på förhand har skolkuratorn och —psykologen träffat elever på traditionellt sätt i sina mottagningsrum - med beaktande av tillräcklig fysisk distans och munskydd på - eller utomhus. Samtal har även förts på distans via videosamtal eller telefon. Vidare har det förekommit mer skriftlig kommunikation än vanligt, speciellt med elever i de högre årskurserna, via Wilma eller sms. Elever som har varit i karantän har haft rätt till elevvårdsstöd som vanligt, men då uteslutande på distans.

Möten med vårdnadshavare har detta läsår förts via videosamtal. Likaså har större nätverksmöten med olika samarbetspartners utanför skolan skett på distans.

Skolhälsovård

I augusti 2020 började Johanna Rosendahl som ny skolhälsovårdare för den grundläggande utbildningen. Johanna tog över efter att Karin, som länge varit en del av Vasa övningsskolas personal, lämnade på pension. I rollen som ny skolhälsovårdare har första läsåret präglats av att bekanta sig med skolan, eleverna och personal samt alla rutiner och händelser, som ett läsår innefattar.

Skolhälsovårdaren har träffat eleverna framförallt i samband med hälsogranskningar och de spontana besök som uppkommer under skoldagens gång. Förhoppningen är att eleven skall känna sig trygg att besöka skolhälsovården i små som stora ärenden.

Skolhälsovårdens arbete har fortlöpt så gott som normalt trots att läsåret präglats av coronapandemin. Både skolhälsovårdaren och skolläkaren har varit på plats i skolan även under elevers distansperioder.

Underhåll av Timplanen. Foto: Fred Holmsten

SPECIALUNDERVISNING I ÅK 1-9

Specialundervisningen har under läsåret fortsatt att stödja elever med många olika slag av stödbehov. Läsårets tema "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" har genomsyrat arbetet och satt fokus på de områden som är centrala för specialundervisningen. Vi har strävat efter varierade arbetssätt och en ändamålsenlig fördelning av resurserna. Fokusområden i undervisningen oberoende av ämne har varit differentiering och ett språkutvecklande arbetssätt. Som en variant av differentiering har vi under läsåret arbetat fram rutiner för studier enligt individuell studietakt för att kunna erbjuda eleverna individanpassad undervisning på rätt nivå. För elever med hög frånvaro har vi även kunnat erbjuda stöd i form av undervisning utgående från särskilt prioriterade områden. I vårt arbete har stor vikt lagts vid att stöda och hjälpa eleverna att bli medvetna om sitt lärande samt att själva hitta en aktiv och självreglerande roll i sin kunskaps- och färdighetsutveckling.

Lena Grahn-Söderström, Jenny Norrgård och Susann Kalander har fungerat som speciallärare i åk 1–6 och Sofia Mietala och Susanna Stenbacka i åk 7–9.

Speciallärare har deltagit i kurser som "På spåret - En lärstig för alla", likaså i webbinarier med teman som "Skolans stöd till barn i familjer med missbruk eller psykisk ohälsa" och "Problematisk skolfrånvaro". Kommunikationsmentorsutbildning i Hem och skolas regi för att bättre lyckas med att inkludera vårdnadshavare med annan språklig och kulturell bakgrund i skolans verksamhet samt Utbildningsstyrelsens fortbildningar om bedömning har också varit aktuella. Vidare har vi inom specenheten på åk 1–6 administrerat och deltagit i nationella (ILS 2 – Niilo Mäkis uppföljning av finlandssvenska elevers läsoch skriv- och benämningsfärdigheter) och internationella (PIRLS - läsförståelse i åk 4) testningar.

Speciallärarstuderande som håller samundervisning under praktiken. Foto: Lena Grahn-Söderström

Det pilotprojekt (Vi stöder tillsammans – Tuetaan yhdessä) kring samundervisning som inleddes våren 2019 tillsammans med FPV fick en fortsättning under vårens praktikperiod. Christel Sundqvist föreläste för klass- och special- samt ämneslärarstuderande för att förbereda alla på upplägget. Alla speciallärarstuderande fick denna gång möjlighet att samundervisa med klass- och ämneslärarstuderande i syfte att stärka samundervisningens roll i speciallärarutbildningen. Kristina Ström och Christel Sundqvist från FPV ordnade en föreläsning i februari 2021 för kollegiet. Salla Multisilta och Jaana Kivikoski från Sirkkala skola delgav sina erfarenheter av samundervisning. Susanna Stenbacka och Johanna Kronqvist berättade om samundervisning i modersmål och litteratur i åk 7–9.

Samundervisning i åk 3en med speciallärarstuderande Emelina Alenius och klasslärarstuderande Erika Storbacka.

I åk 1–6 har Samra Becic, Anna-Karin Berg, Evgenia Bos, Matilda Byström, Josefine Ehrström, Olga Granby, Julia Hurskainen, Oskar Högström, Kim Martin, Linn Nylund, Ann-Helen Omars, Ann-Helen Revahl, Carolina Svartsjö, Ida Torsell och Joakim Welroos fungerat som elevassistenter och i åk 7–9 har Maria Lagström fortsatt arbetet som elevassistent. I mars 2021 började Kim Martin att arbeta som elevassistent också i åk 7–9. Även civiltjänstgörare Ivar Malm deltog i förverkligandet av specialpedagogikens målsättningar.

Linda håller matematiklektion i åk 5. Foto: Samra Becic

Från studerande till nyutexaminerad speciallärare

Under vårterminen 2021 har jag, Linda Hautanen, fått vikariera som speciallärare i årskurserna 5–6, och fått jobba främst med stöd inom matematik, samt engelska och finska. Som nybliven speciallärare har jag under detta läsår 2020–2021 fått figurera på Vasa övningsskola, både som studerande och som lärare.

I slutet av mars 2021 blev jag äntligen färdig speciallärare, specialklasslärare och klasslärare. Att som nyutexaminerad lärare komma ut i arbetslivet mitt i en termin har för min del löst sig bra, då jag genast kunde börja jobba efter avklarade studier. Den positiva aspekten av detta krävande läsår har varit att jag som studerande fått lära mig mycket värdefull kunskap om distansundervisning, som jag nu senare kan implementera i arbetslivet. Övergången från användningen av Zoom och andra digitala verktyg som studerande till lärare har varit väldigt smidig, eftersom jag kunnat dra nytta av mina egna erfarenheter av verktygen. Att jag hade turen att få ett vikariat här vid övningsskolan var även en fördel för mig, eftersom jag sedan tidigare var bekant med systemet från olika praktiker som avlagts under min studietid. Under veckorna som vikarierande speciallärare har jag fått tillämpa de kunskaper jag lärt mig under studierna och erhållit en helhetsbild av speciallärarens arbetsroll, vilket har varit väldigt lärorikt.

KLUBBAR

Klubbverksamheten i skolan är en mångsidig fritidsverksamhet utanför lektionstid. Verksamheten i skolan stöder på ett mångsidigt sätt barnens och de ungas delaktighet. Eleverna får bekanta sig med olika fritidsaktiviteter och tillämpa det de lärt sig i skolan, delta i kreativ verksamhet och känna glädje och uppleva att de lyckas. Våra klubbar leds av skolans egna lärare och av våra elevassistenter. Det har funnits en hel del utmaningar med att ordna klubbverksamhet under pandemin då vi inte kunnat anställa lärare som inte tillhör skolans personal. Vi har också undvikit att bilda klubbar med elever från olika årskurser och klasser. De klubbar som ordnats detta läsår har därför varit mycket begränsade och elevantalet i klubbarna väldigt lågt.

Glada pojkar deltar i matllagningskursen för åk 5-6. Foto: Joakim Welroos

Vår elevassistent som också är utbildad kock har hållit flera matlagningsklubbar för eleverna i åk 5-6.

Carsten ser fram emot att hugga i citroncupcaken. Foto: Joakim Welroos

För eleverna i 7-9 ordnade Ulf Thors som är ansvarig för undervisningen i datakunskap en nybörjarklubb i schack. Foto: UT.

UTVÄRDERINGAR 2020-2021

Nationella centret för utbildningsutvärdering, NCU (KARVI)

Skolorna i Finland deltar årligen i flera omfattande utvärderingar. Under läsåret har Nationella centret för utbildningsutvärdering informerat om resultaten från undersökningar vi deltagit i.

I utvärderingen av Lärresultatet i finska i årskurs 9 har en grupp elever i A-finskan deltagit i utanför det nationella samplet då vår lärare i finska varit med och utarbetat testet.

PIRLS – Internationella studien om läskunskaper

PIRLS 2021 (Progress in International Reading Literacy Study) är en internationell studie och i den deltar cika 60 länder och ekonomier runtom i världen. I studien utvärderas elevers läskunskaper i årskurs 4.

Syftet är att hjälpa deltagarländerna att utveckla läsundervisningen samt att öka entusiasmen för läsning redan på ett tidigt stadium då man lägger grunden för flera permanenta faktorer och attityder. Det handlar inte om att utvärdera enskilda elever, skolor, eller lärare utan syftet är att ta fram tillförlitlig och mångsidig information om läskunnigheten samt om faktorer som påverkar. Informationen är till för skolor, beslutsfattare, föräldrar, elever och andra som är intresserade av skolan och utvecklingen av utbildningssystemet.

Niilo Mäki Institutet

Skolans speciallärare har ansvarat för undersökningen ILS2 som är en uppföljning av finlandssvenska elevers läs-, skriv- och benämningsfärdigeheter.

KiVa-skola, ett åtgärdsprogram mot mobbning

KiVa-skolas kartläggning av förekomsten av mobbning i skolan genomfördes inte enligt planerna på grund av Corona-krisen i årskurserna 7-9 medan eleverna i årskurserna 1-6 deltagit i undersökningen. Resultaten presenteras alltid inför ett nytt läsår då handlingsplanen uppdateras.

Skolhälsovården

Skolhälsovården genomför omfattande hälsokartläggningar i årskurserna 1,5 och 8.

Move

Move är ett nationellt datainsamlings- och responssystem avsett för årskurserna 5 och 8 i den grundläggande utbildningen kring den fysiska prestationsförmågan. Lärarna i gymnastik har ansvarat för genomförandet av Move.

Hälsa i skolan

Läsåret 2020-2021 genomförs den riksomfattande longitudinella undersökningen Hälsa i skolan bland eleverna i årskurserna 4-5 och 8. Resultaten presenteras av koordinator för hälsofrämjande i Vasa stad vid ett lärarmöte inkommande läsår. Skolans elevvårdsteam, föräldraföreningarna och elevkårsstyrelserna processar resultaten.

Projekt MedLäs

Inom projektet gjordes tre studier, två med elever och ett bland lärare. Resultaten beskrivs i årsboken under projektet.

TEA-viisari

Institutet för hälsa och välfärd (THL) genomför årligen omfattande undersökningar för att kartlägga hur väl skolan fullföljer sina mångfacetterade uppdrag. Resultaten finns bland annat på TEAviisari. Där beskrivs den hälsofrämjande verksamheten och hur skolorna når uppställda resultat.

Interna utvärderingar

Utöver de nationella och internationella utvärderingarna genomförs utvärderingar av olika slag ofta gällande skolans verksamhetskultur. Under läsåret har eleverna i 7-9 utvärderat distansundervisningsperioderna vid två olika tillfällen.

Vår tillhörighet till Åbo Akademi märks också i form av de undersökningar lärarstuderande genomför i klasserna i anslutning till sina kan-

didat- och magisterstudier. I dessa undersökningar deltar både elever och lärare. Under årets Kompetensvecka i åk 7-9 genomförde akademilektor Mårten Björkgren observationer av lärarstuderandes genomförande av helhetsskapande undervisning.

I samband med distansundervisningsperioderna, åk 7-9, under höst- och vårterminen samlades information om elevernas åsikter och tankar gällande distansundervisningen.

Undersökningar som sänts via Wilma

- Undervisnings- och kulturministeriets landsomfattande undersökning om coronasituationens påverkan på skolgången

- Projektet SHIFT utvärdering för att utveckla verktyg för att stödja utvecklingsarbetet i skolorna kring användningen av teknologi för att främja elevernas inklusion och delaktighet i klassrummet

- Hem och skolas föräldrabarometer

- HSS Medias undersökning kring mående

- Frågeformulär om utmaningar och tillsyn av barnens rättigheter i grundskolorna, Vaasan yliopisto

- De finska skolornas digitala verklighet. Forskningen är en del av professor Kai Hakkarainens och Innokas-nätverkets koordinerade projekt Growing Mind (åk 2)

GROWING MIND

IEA PIRLS 2021

Ämnesvisa nationella utvärderingar

Våra lärare i bland annat matematik och språk beställer och genomför nationella ämnesvisa utvärderingar för att säkerställa elevernas nivå i läroämnena.

NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING

Niilo Mäki INSTITUTET

FÖRÄLDRAFÖRENINGARNA

Föräldraföreningen 1-6

Föräldraföreningen vid Vasa övningsskolas lågstadium r.f har som syfte att främja samarbetet mellan hem och skola, föräldrar och lärare samt att stöda elevernas fritidssysselsättning. Detta görs genom olika evenemang, klubbar och införskaffningar.

Coronapandemin har präglat verksamheten och föreningen, som träffats digitalt under hela läsåret, har tvingats tänka i nya banor. P.g.a. situationen och restriktionerna har inga fysiska träffar varit möjliga och alla traditionella evenemang uteblivit. Därför har föreningen satsat på att försöka sätta en guldkant på skolvardagen och bidragit med flera införskaffningar detta år. Evenemanget Läslust, som strävar efter att inspirera och sporra elevernas läsning fick detta år hitta nya former och delas upp inom de olika enheterna. Årskurs 1 och 2 tilldelades Pixi-julkalendrar under december, medan åk 5-6 fick tillgång till ebban.fi under 2021. Åk 3-4 fick under våren ta del av virtuella författarbesök.

Beställning av den traditionella Övishupparen kunde föräldraföreningen i alla fall erbjuda eleverna i samarbete med elevkåren.

Eftersom det inte var möjligt att ordna den traditionella vändagsfrukosten beslöt föreningen att ändå uppmärksamma vändagen genom att bjuda elever och lärare på glass.

Under våren bestämde föräldraföreningen för 1-6 och 7-9 att gemensamt införskaffa lekredskap för utomhusbruk, som klasser kan ta med sig på sina vårutflykter. I mån av möjlighet finns de också till förfogande för klassträffar. Föreningen beslöt också att bjuda alla elever i årskurs 6 på minigolf.

Anna Moberg, föräldraföreningens ordf.

Föräldraföreningarna bjöd på glass under vändagen. Foto: EBK

Föräldraföreningen för 7-9

Föräldraföreningen Hem och skola för 7-9 har som mål att aktivt arbeta för ett gott samarbete mellan hemmen och skolan. Vi vill främja en fungerande dialog och skapa ett aktivt nätverk där föräldrarna spelar en viktig roll, både i kontakten till skolan men även till andra föräldrar.

Läsåret 2020-2021 blev tyvärr de inhiberade tillställningarnas år. Den traditionella frukosten för elever, deras föräldrar och skolans personal kunde inte ordnas i år. I stället bjöd föreningen på glass åt eleverna som tack för att de alla kämpat så duktigt under detta omständliga år.

På hösten ordnade vi en onlineföreläsning för hela skolan. Temat var sömn och återhämtning och Johnny Granholm föreläste. Ett aktuellt tema som lockade många deltagare.

Vi har i samarbete med föräldraföreningen vid F-6 köpt in material för uteaktiviteter, så som mölkky, kubb, krocket och liknande som eleverna kan ta med på sina utedagar.

Föreningen stöder aktivt elevkåren och skolans vänelevsverksamhet. Bland annat genom att ge ekonomiska bidrag men även i konkreta former som exempelvis olika typer av klubbar.

Även om våra barn går i 7-9 och känns stora nu är det viktigt att föräldrarna är med och engagerar sig i deras skolgång. Tillsammans kan vi skapa den guldkant som ger extra glädje i skoltillvaron.

Tina Storsjö, ordförande.

HEMSPRÅKSUNDERVISNING

Skolan har haft en egen grupp i hemspråksundervisning i arabiska med Faraq Sadak som lärare. Foto: EBK.

SUNSET BLVD
Andrew Lloyd Webber's
SUNSET BLVD
Adelphi Theatre
Oxford Street
Marble Arch
Paddington Station
Westbourne Grove
Ladbroke Grove

ÅK 1-6

NYBÖRJARNA ÅK 1-2

I vår skola vill vi att alla barn ska få en trygg och bra skolstart oavsett vad som pågår i samhället. Vi vill också att alla får så goda kunskaper och färdigheter som möjligt. Därför satsar vi inom nybörjarenheten på att ge eleverna goda baskunskaper. Vi tror att detta ger en stabil och hållbar grund för ett livslångt, nyfiket lärande. Läsårstemat har vi i vår enhet formulerat Att göra det osynliga barnet synligt och det har tillsammans med Mumin 75 år genomsyrat vår verksamhet. Elevens lärande står i centrum inom vår enhet. Vi har velat skapa en miljö där varje elev får vara sig själv och även få växa som människa.

Under läsåret har lärmiljöerna varit många för våra nybörjare. Förutom i våra utrymmen inomhus har vi har hållit till i skogar, parker och olika idrottsarenor, för att inte tala om de digitala lärmiljöerna. Särskilt glada är vi att vi kunde besöka Wasa Teater på hösten för att se föreställningen Det osynliga barnet.

På grund av alla restriktioner har en hel del varit annorlunda i år. Vi har t.ex. inte kunnat ha klassöverskridande verksamhet, och skolgården har varit indelad i olika klassvisa områden. Det har varit en hel del att hålla reda på för eleverna, men gemenskapen inom de olika klasserna har stärkts.

Under gymnastiken har vi försökt vara mycket utomhus, och intervädret var på vår sida i år. Alla klasser har hunnit såväl skrinna som skida, och före sportlovet hann vi med en uppskattad skiddag i Pixne.

Vi har varit många i vår enhet under året: 120 elever fördelade på 7 klasser, lärare, assistenter, och studerande. Vissa klasser samarbetar ofta kring utedagar, och i storklassen 1a har eleverna arbetat tillsammans i flexibla grupper under hela läsåret, och detta har gagnat lärandet på många sätt. Inom enheten har vi jobbat med större ämnesövergripande temahelheter och upptäckt olika fenomen. Lärandemålen för de olika läroämnena har synliggjorts inför varje ny temahelhet.

Inom nybörjarenheten är vi tacksamma för att våra elever har haft närstudier hela läsåret. Någon elev har emellanåt varit i karantän, men för det mesta har alla varit på plats. En del av undervisningen har ändå skötts på distans via Zoom under vissa praktikperioder, och det har varit intressant att se att även det kan fungera riktigt bra. Under förra läsåret tog vi ett digitalt skutt, men också i år har vi fått mycket träning i digitala färdigheter. Eleverna är vana vid att jobba på sina lärplattor med t.ex. Seesaw och Qnoddarna.

Det viktigaste har dock som alltid varit baskunskaperna och den trygga och positiva skolmiljön, en miljö där varje barn är synligt och får ta sin plats.

Lördag 22.5.2021 i skogen med föräldrarna. Foto: JRJ.
Nybörjarenhetens personal. Foto: Foto Airaksinen Ab.

Under läsåret introducerades stor klass i åk 1.
Foto: Johanna Räihä-Jungar

Bokrelease

Elever och lärare i 1-2b och 1-2en bjöd in till bokrelease fredag 28.5.2021. Tillfället bjöd på sång och uppläsning av egna alster. Det bjöds på Pommac och popcorn.

Foto: BK.

PÅBYGGARNA ÅK 3-4

Litteraturprojekt och internationellt samarbete

Under vårterminen 2020, dagarna efter att vi inledde distansundervisning första gången, lades planerna för detta läsårs internationella läsprojekt. Samarbetet mellan klass 3-4En Vasa och en elevgrupp i Nebraska, USA har fortsatt och genomförts som planerat detta läsår. Läsande och litteratur står alltid i fokus inom årskurserna 3-4 och så även i detta sammanhang. Samarbetet inleddes redan höstterminen 2019 och planer finns på att fortsätta även nästa läsår.

Eleverna har skapat kontakter, brevväxlat regelbundet och jobbat med gemensamma litteraturprojekt. Under höstterminen sattes fokus på Anne Fine och böcker ur serien om The Killer Cat. Vårterminens litteraturprojekt har fokuserat på Stephan Pastis Timmy Failure Mistakes Were Made. Inom vårterminens projekt har vi även kunnat sätta fokus på problematiken om att acceptera andra som de är, vilket är ett av berättelsens problem. Att acceptera varandra diskuterades ytterligare när vi tog upp ”rocka sockorna” inför den 21 mars.

Lärarna Megan (i USA) och Anna-Brita (i Vasa) har fortsatt samarbetet för att utveckla mångsidiga arbetssätt i arbetet med litteraturprojekten och för att vidga elevernas kunnande om varandras kulturer och språk. Megan var utbytesstuderande vid FPV, ÅA i Vasa för ett par år sedan och det har varit ett rent nöje att hålla och utveckla kontakten.

Anna-Brita Slotte

Ovan: rocka sockorna. Nedan: elever skapade egna reklamfilmer med hjälp av greenscreen.

Utedag vid Öjbergets naturstig.

Öjberget ligger 50 meter ovanför havsytan (år 2015). Rätt mycket i vårt platta landskap. Det är spännande att tänka sig att efter senaste istiden utgjorde Öjberget en liten ö, omfluten av hav. Efter det har landet stigit upp ur havet, sakta men säkert. Längs leden finns massor av trevliga informationstavlor uppsatta. På dem berättades det om områdets växter och djur, historia och nutid.

Efter att ha gått en bit längs spångar över lite våtare sumpmark började stigen gå brantare uppåt. Här fick vi lära oss hur högt havsvattennivån svallat en gång i tiden.

Stigen förde oss högre och högre upp i den steniga terrängen. För 3000 år sedan fanns havsvattnet 30 meter högre än idag. Uppe på berget växer tallar. Tallar som har torrt och varmt under sommaren och kallt och vindpinat under vintern. Vi lärde oss att vissa träd kan vara upp till 400 år gamla.

Öjberget ligger 50 meter ovanför havsytan (år 2015). Rätt mycket i vårt platta landskap. Foto: Mathias Granfors.

Vi gick också förbi en jättegryta som skapats under istiden. Urholkningen i berget har gjorts av grus och stenar som snurrat runt i en istidsälv. Jättegrytan är 2 meter hög, så visst förstår man att snurrandet har pågått massvis med år för att en sådan stor gryta skall bildas i det hårda berget.

På den högsta punkten stannade vi vid en stenåldersbostad. Här under det stora stenblocket har man kunnat åldersbestämma brända ben som legat i grottan. Benen var hela 3800 år gamla! Man har också hittat brända stenar, s.k. Kokstenar, och avslag av kvarts och sandsten.

Uppe på berget finns en stenstrand, en s.k. djävulsåker som en gång i tiden slipats som strandstenar. Lite ofattbart, en strand som idag ligger 50 meter ovan den nuvarande havsytan.

Uppe vid slalombacken finns ett utkikstorn och här slutar egentligen naturstigen. Vi klättrade naturligtvis upp i tornet för att få den bästa utsikten. Man kunde se Vasa stad och stadsfjärden. Vi kände också igen Academill, kyrkan och sjukhuset. När vi tittade riktigt noga såg vi ända till Replotbron.

Matematikundervisning i närmiljön med klasslärarstuderande Emma. Foto: Martina Wilhelms.

Uteundervisning. Under ett mycket speciellt skolår, då verksamheten har begränsats av restriktioner och där guldkanten i skolvardagen ofta lämnat bort, blev uteundervisningen ett välkommet inslag på schemat. Många andra alternativa lärmiljöer i samhället har vi inte kunnat utnyttja med hänsyn till ”coronaläget” i vår stad. Uteundervisning har dock varit ett utmärkt sätt att variera skolverksamheten under skolåret 2020-2021. På detta uppslag syns några glimtar från 4a:s uteundervisning.

Eleverna dissekerar abborrar och mörtar på Sandö. Foto: Martina Wilhelms.

Trangiakockarna från 4 A kokar Italiensk gryta på utedageni Metviksparken.. Foto: Martina Wilhelms.

..och fyller fastlagsbullar till efterrätt. Foto: Martina Wilhelms.

UPPFÖLJARNA ÅK 5-6

Inom årskursen 5-6 arbetar fem lärare och 115 elever. Klasserna är 5a med läraren Minna Rimpilä, 5-6b med Henrik Friberg, 5c med Kaj-Ove Ahlmark och 5-6en med Heimo Oksanen samt 6a med Pia Valkeakari. 5a och 6a samarbetar som ”storklass” och kallar sig lekfullt Studio56. I enheten undervisar även läraren Anna Wulff regelbundet samt speciallärare Jenny Norrgård. De olika klasserna får kontinuerligt stöd och hjälp av elevassistenterna Julia Hurskainen, Samra Becic samt civiltjänstgöraren Ivar Malm.

I enheten 5-6 är målet att jobba med en skolatmosfär som är öppen, positiv och uppmuntrande. Undervisningen ska bibehålla och stärka elevernas basfärdigheter samt väcka nyfikenhet för kunskap och inlärning.

Situationen som coronapandemin orsakat i skolvardagen har präglat alla märkbart. För både lärare och elever har det blivit en vardag att jobba både digitalt och i klass. Hybridundervisningen har blivit ett bestående begrepp och vi har varit flexibla till att sadla om med kort varsel. Studerande har fått lära sig att en lärarvardag är inget de kan läsa om i en bok utan dagen formas enligt omständigheterna. Det tacksamma för oss i Vasa övningsskola är att digitaliseringen är välutvecklad och våra elever har egna lärplattor att tillgå. Detta möjliggör de snabba omställningarna och eleverna som är hemma av olika orsaker kan följa undervisningen i realtid.

Gemensamma aktiviteter under läsåret

AUGUSTI

Vi inledde läsåret med en gemensam utedag i ”Båtparken”. Tanken med den årliga dagen är att eleverna ska umgås över klassgränserna samt samarbeta och röra på sig. Eleverna får också chansen att bekanta sig med alla vuxna inom enheten.

Vändagsskrinning på Brändöplanen. Foto: Heimo Oksanen.

Friluftsdag vid Öjberget. Foto: Heimo Oksanen.

Utedag på skolgården. Foto: Pia Valkeakari

an 2000e som doneras till 'Projekt Liv' https://www.projectliv.fi/sv/. Projekt Liv är en organisation i Österbotten som stöder långtidssjuka barn och deras familjer.

MARS

En lycka är att kunna erbjuda eleverna en solig skiddag på Öjberget. Endast glada miner påträffades i spåret och backen och eleverna njuter av den fria samvaron. Tacknämligt fick vi en fin vinter som har möjliggjort uteaktiviteter och samvaro coronan till trots.

Fysisk teater med Sebastian Selenius. Foto: Minna Rimpilä.

APRIL

Susanna Back från Projekt Liv mottog donationen från vändagsskrinningen ute på gården 7.4. Eleverna bjöd på ett par låtar Röris som leddes av elever från 6b.

MAJ

Eleverna i Studio56 (klasserna 5a och 6a) har möjligheten att delta i kulturprojektet "fysisk teater" tillsammans med instruktören Sebastian Selenius. Projektet bekostas av kulturfonden som en del av kulturbidrag som kan ansökas av skolorna. Projektet handlar om att eleverna ska lära sig att gestalta intryck, utryck och avtryck som vardagen medför i utmanande tider.

Den sista skolveckan ordnas en corona-säker "Dansgala". Läraren Pia Valkeakari övar in traditionella pardanser med eleverna och galan arrangeras i gymnastiksalen med levande orkester ledd av läraren Johnny Sandsten.

Enheten ämnar delta i ett evenemang arrangerat av "Fiskets hus" som berör främjandet av konsumtion av närproducerade råvaror samt fördelar med att äta hållbart.

Minna Rimpilä för lärarna i åk 5-6

Dansgala för åk 5-6 sista skolveckan. Foto: BK.

Dansgala åk 5-6. Foto: BK.

ENGELSKALINJEN

Skapa och upprätthålla kontakter.

Inom Engelska linjen är vi vana att ha ett nära samarbete med varandra, mellan elevgrupperna och med föräldrar och vårdnadshavare. Traditioner har varit och är fortsättningsvis mycket viktiga för oss. Vi, precis som alla andra, har fått tänka i nya banor i år på grund av covid-19-restriktionerna. Planerna på att få göra det här till ett riktigt festligt sista år för Heimo blev naggade i kanterna.

För andra läsåret i följd blev vi tvungna att avstå från vår maskeradfest och för första gången blev även Walk in the Woods och kvällen med Christmas Carols inhiberade. Med uppfinningsrikedom och med Andreas Sundstedts hjälp bandade vi dock in en julhälsning som familjerna fick ta del av veckan innan jul. Ur innehållet kan bland annat nämnas julberättelsen, där eleverna i 1-2En agerade under Hillevis ledning och Heimo läste julevangeliet på engelska. Till tonerna av Pentatonix White Christmas sjöng eleverna och genomförde varsin klappkoreografi och slutligen sjöng vi alla med i några carols.

Kontakten med före detta internationella utbytesstuderande vid ÅA har upprätthållits bland annat genom det filmarbete kring internationalism som genomförts under vårvintern och genom det samarbete som fortsatt mellan Anna-Brita och elever i 3-4En och Megan med elever i Nebraska, USA. Närmare information om detta samarbete finns att läsa i avsnittet om årskurserna 3-4 / Påbyggarna.

En hel del år tillsammans inom engelska linjen. Foto: Foto Airaksinen Ab.

INTERNATIONELLT ARBETE

Klasslärare Heimo Oksanen går efter avslutat läsår i pension efter en gedigen insats vid Vasa övningsskola och engelska linjen. Han ger här en personlig tillbakablick på internationellt arbete som samtidigt markerar engelska linjens trettioårsjubileum.

Fred och globalt partnerskap är några av Förenta Nationernas mål nämnda i Agenda 2030. Europeiska unionen har som mål *att värna sin rika kulturella och språkliga mångfald.* Det är stora och viktiga mål som är uppställda och kan delvis nås med olika insatser inom skolvärlden. Här är några axplock ur det internationella arbete jag fått vara med om.

Under mina 40 år på övningsskolan och 26 på engelska linjen har jag försökt bygga upp en upplevelsebank för eleverna. Språk och internationella kontakter har alltid intresserat mig. På skolans tak har jag haft radioantenner för att med amatörradio kunna kontakta radoamatörer i andra länder. Eleverna har kunnat fungera som ”second operator” trots att de saknat licens. Andra år har jag utnyttjat en annan hobby — frimärkssamlandet. Eleverna har genom frimärkena kunnat göra en fiktiv resa ut i världen och bekanta sig med andra länders språk och kultur. Min samling av mynt och sedlar har använts flitigt genom åren i geografiundervisningen i samma syfte. För att inte nämna samlingen tepåsar som kunnat utökas genom internationella kontakter. Allt för att skapa ett intresse för andra länder, andra människor, andra kulturer och inte minst för att lära sig om sin egen kultur.

Under dryga tjugo år har jag varit ansvarig för utbytesstuderandes praktik vid Vasa övnings-

Mexikansk studerande firar Andarnas dag.

Litauiska dramastuderanden instruerar eleverna.

skola 1-6. Det började småskaligt och ”av misstag” i slutet av 90-talet då två studerande från Österrike kom till Pedagogiska fakulteten. De var nyfikna på hur en finländsk skola såg ut och det var ju naturligt att de kom på besök. Besöket blev många dagar och de ville gärna pröva på att undervisa också. Det blev ett lyckat besök och så var bollen i rullning.

Fortsatta år kom fler på besök. Det handlade ännu inte om en regelrätt praktik utan mera om informella besök som skulle ge en bild av en skola i Finland.

Så småningom kom önskemålet om att kunna göra praktik på vår skola. Tillsammans med koordinatorn Camilla Westermark byggde vi upp praktiken och kriterierna för den. Senare tillsattes en internationell grupp på PF vilken jag satt med i. Målet var att Åbo Akademi och Pedagogiska fakulteten skulle göras mer internationell. I och med att det fanns en engelsk linje vid övningsskolan var det ju lätt att lova praktik för de studerande som ville komma och studera till Vasa.

Under senare år har mängden studerande ökat så att det under det aktivaste året handlat om 45 studerande under hela läsåret.

Åbo Akademi har partneruniversitet varifrån det kommer utbytesstuderande. Vi har tagit emot lärarstuderande från följande länder och kulturella områden:

Sverige, Norge, Danmark, Tyskland, Belgien, Frankrike, Spanien (Kastilien, Andalusien, Galicien och Katalonien), Andorra, Italien, Schweiz, Österrike, Polen, Ukraina, Tjeckien, Slovakien, Turkiet, Japan, Sydkorea, Kina, Mexico, Colombia, USA och Canada.

Culture Days

Utbytesstuderande brukar också handha Cul-

ture Days eller International Christmas Days. De bygger upp en station kring sin kultur och eleverna besöker dessa stationer i mindre grupper. Eleverna har ca 20 minuter per station och går sedan till nästa station. De hinner med sex olika stationer under en dag. Oftast sker kulturmötet på studerandes modersmål. Detta ger eleverna en mycket intressant möjlighet till kulturella upplevelser och att använda sin fantasi för att förstå vad det handlar om. Våra elever bereds en fin möjlighet att utnyttja sin språkkunskap och sin språknyfikenhet.

Under dessa Culture Days har vi bl a fått vara med om att:

- dansa spanska, slovakiska, polska danser

- baka franska crepes, italienska småbröd, spansk potatisomelett, polska piroger

- spela spel från Frankrike, Tyskland, Österrike, Mexico

- sjunga sånger från Belgien, Galicien, Ukraina, Colombia

- bygga torn av människor som man gör i Katalonien

- öva oss att skydda oss för japanska jordbävningar

- fira nyår på spanskt sätt

- utöva brasiliansk capoeira (mjuk kampsport)

- fira allhelgona på mexikanskt vis

- lära oss japanska skrivtecken

En ny studerandegrupp är TLearning-gruppen där man avlägger magisterstudier i Finland. Dessa studerande gör sin praktik på övningsskolan.

Vi har också varit del av Educators Abroad-programmet där amerikanska studerande har gjort sin praktik hos oss. Handledare och bedömare har anlänt från London.

Varje höst har det kommit en grupp japanska studerande från Osaka på några dagars praktik. Detta har också gett fina möjligheter till kultur- och språkupplevelser.

Japanska studeranden på Culture Day

Vi har också haft samarbeten med andra skolor, yrkeshögskolor och universitet. Som exempel kan nämnas:

- Dramaprojekt tillsammans med Novia scenkonst. Ett år var det litauiska studerande som jobbade med våra elever kring dramaövningar samt förberedde och genomförde ett stort drama som visades upp för föräldrarna. Ett annat år var det två tyska studerande som genomförde en liknande uppgift. Tidskrävande, ja, men mycket givande.

- Arkitektur- och designprojekt. Tillsammans med Vasa yrkeshögskola och Krakow University ordnades under två terminer en 2-3 dagars kurs i arkitektur och design. Eleverna byggde tillsammans med finländska och polska arkitektstuderande det gamla Krakow i pappersform och gjorde en tredimensionell version av draken i Krakow för att skydda staden. Ett mycket värdefullt projekt där eleverna samtidigt var med i ett forskningsprojekt.

Grundläggande utbildning 1-6 har varit med om tre olika Comeniusprojekt (Erasmus+ kallas de idag).

Det första projektet ”De fyra elementen” pågick 2001-2004 med Hillevi Honga-Oksanen som vår skolas projektkoordinator. Partnerskolorna fanns i Grekland, Italien, Spanien och Österrike.

Nästa projekt ”Livet i vårt närsamhälle – igår, idag, imorgon” pågick 2006-2007 med en skola i Tyskland och en i England som partnerskolor.

Det tredje projektet ”Kulturell och geografisk mångfald” pågick 2009-2011. Partnerskolorna i detta projekt fanns i Polen, Frankrike, Spanien och England.

För de två senaste projekten har undertecknad fungerat som koordinator.

Det är ett stort arbete att både ansöka om ett projekt och att sköta koordineringen och re-

6En utanför Christ Church College i Oxford

dovisningen men absolut värt besväret.

Inom projekten har lärarna träffats i varandras skolor. De två senaste projekten innehöll även elevresor. De tyska och engelska eleverna besökte vår skola och sexorna i engelska linjen besökte den tyska skolan tillsammans med de engelska eleverna.

Inom det tredje projektet utvecklade vår engelska partnerskola och vår engelska linje ett besöksprogram som skulle hålla ännu i många år efter att finansieringen av Comeniusprojektet tagit slut.

Andra sätt att lyfta fram det internationella har varit att engagera föräldrar med annan kulturell eller språklig bakgrund i skolarbetet. Föräldrar har kommit och berättat om sina hemländer och sina traditioner. När engelska linjen gjorde sina resor behövdes ”fundraising” och ett sätt var att anordna Pop-Up-restaurang. Under två tillfällen ställde föräldrarna upp med ”Taste Journey around the World”. Många nya maträtter serverades dessa två dagar. Ett underbart sätt att lyfta fram kulturer och språk.

Vår skola har också haft förmånen att ha internationella assistenter. En del år har personer tagit kontakt och velat komma hit för att jobba som assistent. Vissa har fått ersättning från Europeiska Unionen genom Erasmusprogram, andra har fått stipendier eller ersättning från sina egna hemuniversitet. Hursomhelst så har skolan fått en hjälpande interna-tionell hand och det har inte belastat skolans ekonomi. Under åren har vi haft två assistenter från Tyskland, två från Polen och sju från Spanien. Dessa har, förutom undervisat i klasserna och varit till stöd för lärare, ordnat med både hemspråksundervisning och eftermiddagsklubbar i tyska eller spanska.

Jag har också fått möjligheten att ta emot många internationella gäster. Det är lärare

6En vid Towerbridge i London

som kommit på skolbesök, handledare och koordinatorer från olika universitet, föräldrar till utbytesstuderande och andra intresserade och intressanta personer. Många givande diskussioner och sightseeingturer både i skolan och i vår omgivning. Många cafébesök eller middagar tillsammans.

Det intressanta i arbetet med internationalism är att hitta de små medlen att skapa en mångkulturell miljö. Ibland räcker det bara med att lyfta fram elevers bakgrund och kultur på ett positivt sätt. Ibland hittar man större sammanhang.

Det behöver inte vara stort, det man gör. Små gärningar som befrämjar förståelse och tolerans bidrar till världsfreden. Små steg men tagna i en given riktning. En riktning jag känner att jag varit en del av och är tacksam för.

Design och arkitekturprojekt med studeranden från Krakow.

Text och foto

Heimo Oksanen

Undertecknad och 6En i London.

MORRIS

På morgnarna innan skolan börjar ordnas morris åt de familjer vars barn behöver morgonvård. Verksamheten riktar sig till barn i årskurserna 1-2. Vi pysslar, målar, ritar, läser och myser. Under Corona-tiden har vi haft utemorris och anpassat aktiviteterna enligt vädret. Vi har bland annat byggt snöskulpturer, lekt lekar, spelat utespel och blåst såpbubblor.

Text och foto Ann-Helen Omars

ÅK 7-9

KLASSFÖRESTÅNDARNA

Skolåret har varit som det brukar vara... skulle man vilja skriva, fullt av trevligheter och möjligheter vid sidan av skolarbetet. Trevligt har vi strävat till att ha det och skolarbetet har förlöpt så gott det gått under rådande omständigheter. Flexibilitet har varit vårt motto. Höstterminen inleddes traditionsenligt med introduktionsdagar. De nya 7:orna fick tillsammans med klassföreståndarna Heidi Håkans, Anne-Marie Kronholm och Kasper Hiltunen stifta bekantskap med varandra tillsammans med väneleverna, som hade planerat program på kaserntorget. Årskurs 8 med klassföreståndarna Johnny Sandsten, Susanna Stenbacka och Thomas Friman samt åk 9 med klassföreståndarteamet Eva Ramstedt, Anna Norrback och Johanna Kronqvist hade även de årskursvisa aktiviteter. Inför höstlovet planerade elevkårens representanter tillsammans med väneleverna en friluftsdag som gick av stapeln torsdagen den 8 oktober. Eleverna gick årskursvis tillsammans med sina klassföreståndare och undervisande lärare till olika parker i närområdet. Där hade elevkåren och väneleverna ordnat klassvisa samarbetslekar och olika lekfulla tävlingar. Med tanke på den distansvecka som tog vid efter höstlovet var det här ett välkommet initiativ som eleverna själva hade tagit. Tack för det elevkåren och väneleverna. Inför jullovet hade skolan höstens andra distansvecka, då ordnade klassföreståndarteamet en megakahoot på ZOOM för alla elever på årskurs 7-9. Klassföreståndarna delar med sig av ögonblick från läsåret:

Årskurs 7

Höstterminen 2020 inleddes i strålande solsken och vi klassföreståndare var glada över att, tillsammans med väneleverna, kunna välkomna 64 nya elever till åk 7. Eftermiddagen tillbringades på Kaserntorget där eleverna deltog i samarbetsövningar och gemensamma lekar tillsammans med sina nya klasser (bild 1). De rådande omständigheterna med samhällsspridning av Covid-19 och påföljande

Samarbetslekar på Kaserntorget. Foto: Heidi Håkans

Klassföreståndarteamet ordnade megakahoot inför jullovet och höstens andra distansvecka. Bandning framför greenscreenen.

restriktioner har dock medfört att vi tyvärr inte kunnat genomföra många av de planerade, årskursvisa aktiviteterna. Istället har vi gjort satsningar för att stärka sammanhållningen och nå ett gott arbetsklimat i klasserna. Under klasstimmarna har vi bland annat jobbat med olika övningar där vi diskuterat gruppdynamik, utanförskap, olika roller i klassen och hur var och en kan bidra till en trygg och inkluderande skola där alla känner sig välkomna. Med hjälp av folkhälsans styrkekort har eleverna skapat klassvisa "styrketräd" där elevernas individuella styrkor synliggörs. Eleverna har också jobbat med skolans trivselregler och designat postrar där de presenterar någon av skolans trivselregler på sitt eget sätt.

Årskurs 8

Hösten 2020 var fokus i klasserna att arbeta med klassandan och sammanhållningen bland eleverna. Skolan ordnade den 8.10 en utedag för eleverna. Årskurs 8 promenerade till Metviken där elevkårsstyrelsen och vänelever-na ordnade lekar. Under läsåret har kurator Camilla Ahlroth-Enlund och skolcoach Anna Österberg arbetat i klasserna för att stärka sammanhållningen bland eleverna. Våren 2021 höll FinFami workshops för eleverna via Zoom. Teman som de berörde var stresshantering, känslor och självkänsla. På grund av covid-19 kunde inte alla lektioner genomföras i klasserna som planerat.

Årskurs 9

Årskurs 9 drabbades hårt av pandemiläget: allt extra och roligt ställdes in under året. Niorna har dock satsat på att trivas tillsammans, kämpat tappert med sina studier, skaffat klasströjor och sett fram emot den stora vårbalen med temat Blomstertid den 24.5 som kunde ordnas.

Klasströjor, sponsrade av elevkåren.

Värdegrundsarbete med niorna.

Niornas bal. Foto: BK.

HJÄRT– OCH LUNGRÄDDNING

Alla elever i åk 9 deltog i den traditionella utbildningen i livräddning med tyngdpunkt på hjärt- och lungräddning under livräddningsveckan i maj. Detta är ett samarbete med Vasa centralsjukhus, Vaasan ammattikorkeakoulu och NOVIA sedan 2016. Initiativtagare till denna unika utbildning har tagits av biträdande överläkare Raku Hautamäki. Senaste vår kunde utbildningen inte ordnas på grund av pandemin och vanligtvis brukar eleverna få öva på upplivning, denna vår kunde tillfället ordnas men i en mera teoretisk form på grund av restriktioner gällande Covid-19.

Text och foto PB

KOMPETENSVECKAN

Kompetensveckan – ”Trust the Process”

Den grundläggande utbildningen är uppbyggd kring läroämnen. Under den senaste nationella läroplansprocessen ansåg beslutsfattarna att det inte längre räcker med gedigna ämneskunskaper för att klara sig i ett alltmer globalt samhälle där umgänge och kunskapsutbyte bygger på samverkan och nätverkande mellan människor och vetenskapsgrenar. Man förde fram vikten av att eleverna behöver få delta i demokratiska ämnesövergripande lärområden för att nå en bättre förståelse för hur helheter och fenomen är uppbyggda och sammanlänkade. Under Kompetensveckan handleder lärarna eleverna utifrån kunskap baserad på läroämnenas vetenskaper på ett helhetsskapande sätt så att elevernas lärprocesser kan framskrida utifrån de fenomen de väljer att utforska. Förberedelserna inför Kompetensveckan är omfattande med många samplaneringstillfällen tillsammans med lärargrupperna, med ämneslärarstuderandena och eleverna. Då veckan startar har alla ansvariga lärare uppställda mål och visioner om hur veckan ska fortlöpa. Då veckan väl startar behöver lärarna släppa på kontrollen och som en lärare uttryckte, ”We have to trust the Process”!

De senaste läsåren har den helhetsskapande undervisningen utvecklats i årskurserna 7-9 så att eleverna numera studerar ämnes- och årskursintegrerat tillsammans i grupper under ledning av lärarteam och i samarbete med ämneslärarstuderande. På grund av pandemin blev vi tvungna att flytta fram årets kompetensvecka från mars till maj. Kompetensveckan kunde genomföras 17.5.2021-22.5.2021. Eleverna hade möjlighet att välja bland följande teman: *Bli din egen PT, Ut på tur, Jorden runt på åtta dagar, Spelutveckling, Performance, Behind the Scenes, Rymden, Jobba för din sak, Hållbar design*

Under Kompetensveckan betonas lärmiljöns och kunskapspraktikens betydelse för ett lärande som ska kännas motiverande och meningsfullt. Eleverna engagerades både i planering och genomförande av veckans skoldagar. Ofta skedde undervisningen utanför skolan eller i specialinredda undervisningsutrym-

Jorden runt på 8 dagar. Foto: EBK

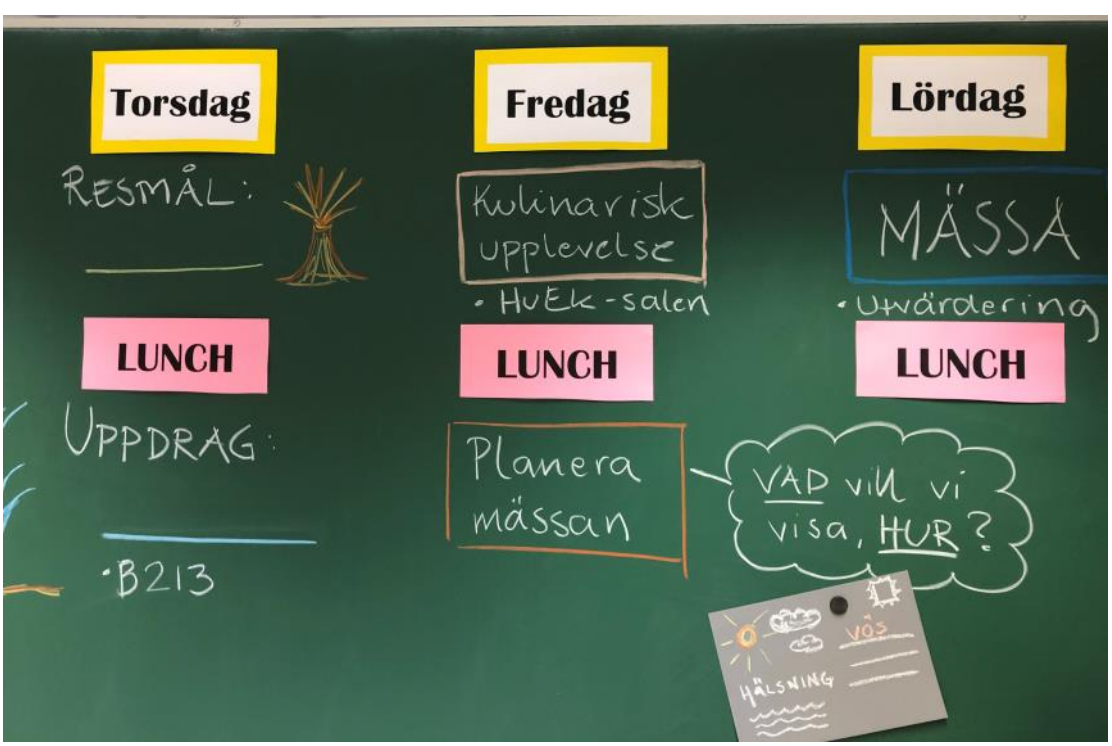

Personal Trainer, golf och slägga. Foto: Stina Ahlmark

men i skolan. Man har också bjudit gäster till skolan och samarbetat med aktörer utanför skolan.

Inga dåliga väder för rätt kläder. Foto: Behind The Scenes.

Rosutdelning till alla bakom filmatiseringen av Askungen. Foto: EBK.

Nedan följer ett plock från gruppen Behind the Scenes rapporteringar och dokumentationer under Kompetensveckan. Bildcollaget är taget från arbetsgruppens Instagramkonto @vosbehindthescenes.

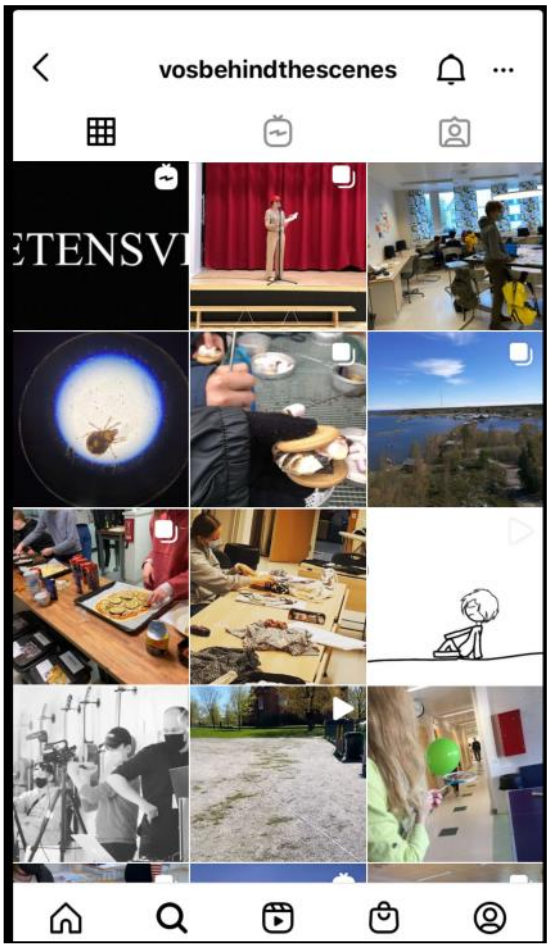

Ovan: Askungens klänning. Nedan: Oskar Osala och några lärare. Foton: Behind The Scenes.

Gillas av **tiiini_** och **18 andra**

vosbehindthescenes Lärarstuderande Henri och Amanda håller lektion om upphovsrätt, yttrandefrihet, "filterbubblor", fake news och sociala medier. Intressanta diskussioner i gruppen @vosbehindthescenes

Utvärdering av kompetens-veckan med elever, lärar-studerande, gäster och lärare. Foto: Behind The Scenes.

Ovan till vänster: skapa för din sak, studiebesök. Foto: Johanna Kronqvist. Ovan till höger: utställning i festsalen, jorden runt på åtta dagar och plättstekning med Ut på tur. Foto: Behind The Scenes.

Ovan avslutning på utställningen, filmen Askungen. Nedan street food. Foton: Behind The Scenes.

Kompetensveckan är uppbyggd likt ett aktionsforskningsprocess inom vilket utvärderingar av processerna är viktig för att nästa omgång av konceptet ska kunna förädlas. Därför utvärderar lärarna tillsammans med eleverna och lärarstuderandena. En viktig utvärdering är den som lärarna vid en fysisk träff tillsammans gör av hela processen allt från planering, samundervisning till det att veckan avslutas med en mässa. Årets avslutande mässa i gymnastiksalen fick ett fint resultat av lärarna och vi kan konstatera att konceptet bara blivit bättre med åren. Ett stort tack för allas engagemang. EBK

VÅRT ÖSTERBOTTEN — SKOG OCH HAV I KLIMATTALKOT

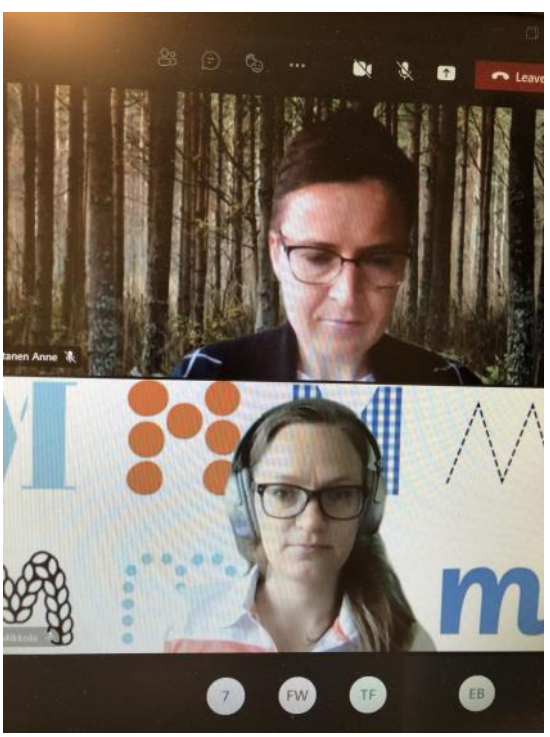

Anne Teir-Siltanen från Skogscentralen och Roosa Mikkola från Marthaförbundet höll i trådarna för temaförmiddagen. Foto: EBK.

Inom Marthaförbundets projekt *Östersjön 2.0* och Skogscentralens projekt *Vårt klimat vår framtid* deltog alla elever i årskurserna 7-9 en förmiddag i maj. På grund av restriktionerna ordnades temaförmiddagen digitalt med Anne Teir-Siltanen som inledde med skogen och Roosa Mikkola som sedan berättade om vatten. Den digitala temaförmiddagen hade man planerat så att eleverna deltog genom att svara på intressanta gallupar med hjälp av Mentimeter. Resultaten från galluparna finns i vidstående grafer.

Målet med förmiddagen var att dela kunskap och forskning om Östersjön och ge förslag på hur vi alla kan göra bättre val i vardagen, för ett renare och friskare hav. Skogen är på många sätt en del av de ungas liv och skogarnas roll i klimattalkot är viktigt och därför lyfte man särskilt fram det ungdomarna själva kan göra för att bidra till att skogarna bevaras. EBK

Vilka känslor väcker klimatförändringen hos dig?

Mentimeter

119

Vilka klimatsmarta vanor har du?

Mentimeter

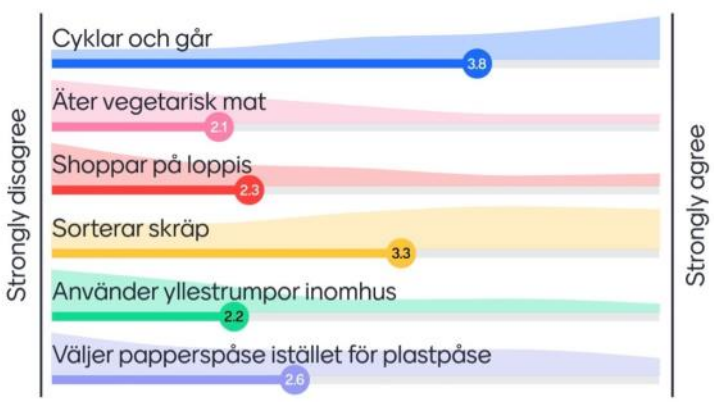

108

UNG FÖRETAGSAMHET (UF) ÅK 7-9

Pandemiåret har inneburit utmaningar för de elever som är intresserade av företagande. Vid skolstarten träffade jag ett tjugotal elever från årskurserna 7,8 och 9 som ivrigt började planera produkter och tjänster. Eleverna funderade på försäljningslogon, materialanskaffningar, tillverkningskostnader, försäljningspris, målgrupper osv. Men inget blev som vi hade trott. Mässor och marknader inhiberades en efter en. Humöret på företagarna utmanades.

Den stora Ung Företagsamhetsmässan, som vi också kallar semifinalen, som brukar ordnas i Rewellcenter blev virtuell. Fyra företag deltog i mässan.

- Daily Natural uf (tillverkade kaffefilter i tyg)

- Plan Bee uf (tillverkade alternativa plastdukar av tyg och bivax)

- Coco-Man uf (bakverk)

- Tre Bagarna uf (bakverk)

Upplevelsen av den virtuella mässan var nog lite en besvikelse. Nu hoppas jag innerligt att nästa läsår ska övergå till det ”gamla, vanliga”. Att vi ska få göra affärer öga mot öga med kunden. För nog är det så att äkta människomöten är det som ger oss energi och gör våra unga företagsamma.

Stina Ahlmark, lärare i Ung Företagsamhet

Våra flitiga företagare deltog i den digitala "den stora Ung Företagsamhetsmässan".

ÄMNESVIS VERKSAMHET

Modersmål och litteratur

Under läsåret har vi i modersmål och litteratur synliggjort läsårstemat ”en välmående, hållbar och värdeskapande skola” genom att i vårt arbete ta avstamp i begrepp som framtidshopp, självvärdering och handledning. Handledningen har fått en stor roll i arbetet med elevernas texter, då vi kontinuerligt reflekterar kring skrivutveckling i vårt arbete både i klassrummet och under distansundervisningens Zoom-lektioner.

Självvärderingen har konkretiserats i arbetet med portföljmetodiken, som vi i alla årskurser har arbetat medvetet med hela läsåret. Eleverna har samlat allt arbetsmaterial i arbetsmappar. Vid läsårets slut har materialet i arbetsmappen sedan omarbetats till portföljer, då egna arbeten har renskrivits och utvärderats. I samband med portföljarbetet har eleverna dessutom loggat i loggböcker. Eleven funderar då på sitt arbete och beskriver vad de upplevt och lärt sig på lektionerna och i de olika sekvenserna.

På hösten deltog eleverna i 9a i ett besök under rubriken Prata bok! av den finlandssvenska författaren och journalisten Malin Slotte. Slotte berättade engagerat om sitt skrivande och hur det kom sig att hon blev författare och TV-recensent. Klassen hade på förhand läst en novell av henne och några av hennes recensioner i Hufvudstadsbladet och en grupp elever utsågs att intervjua gästen via Zoom. Före författarbesöket fick denna elevgrupp coachning av den finlandssvenska läsambassadören Henrika Andersson och detta paket bekostades av Läsrörelsen.

Under året har vi funderat både på det förgångna och på framtiden, bland annat då elever i årskurs 9 deltagit i Österbottens försvarsgilles årligt återkommande skrivtävling. Enni Kinnunen (9c) belönades med 200 euro för bästa uppsats i klassen för svenska högstadieelever för sin text Covid-19 - vår gemensamma fiende. I och med detta återvände vandringspokalen Den finska hästen - krigshästen till vår skola. Även Bianca Vuorenmaa Närvä (9a) mottog ett pris (100 euro) för sin text Undersergeant Kurt Vuorenmaas tankar under fortsättningskriget.

Enni Kinnunen (9c) och Bianca Vuorenmaa Närvä (9a) Foto: Sandra Bernas.

För att uppmärksamma Read Hour och att Mumin fyllde 75 år 2020 ordnade Svenska folkskolans vänner essätävlingen Snälla hjältar, som eleverna i årskurs 8 deltog i. Rubriken för essäerna löd “När alla har det bra” och eleverna uppmuntrades till att reflektera över god gruppsamhörighet och empati. Bland åttornas texter valdes tre bidrag ut till tävlingen, som avslutades den 18 september. Tillie Lax (8a) utsågs till en av vinnarna och belönades med ett bok- och produktpaket, ett diplom samt boken Snälla hjältar, i vilken de vinnande bidragen publicerats. Också skolan fick motta ett exemplar av boken. I samarbete med Förlaget M och Moomin Characters donerade SFV tre valfria böcker ur Tove Janssons Muminsvit till skolans bibliotek.

Eleverna i årskurs 7 deltog i Svenska modersmålslärarföreningens novelltävling Vad händer?, där temat i år var “Svenskfinland”. Bland skolans texter valdes tre bidrag ut till tävlingen, som avslutades den 31 maj. Fina pengapriser finns i potten och tävlingsvinnarna kommer att motta sitt pris på höstens bokmässa i Helsingfors. Vi önskar bidragen lycka till i tävlingen!

Framtiden och det hållbara lärandet aktualiserades också då det arbete som vi inom ämnet utför i olika digitala lärmiljöer ytterligare utvecklades i och med de veckor av distansundervisning som genomfördes under våren. Vi har inom ämnet kontinuerligt arbetat formativt med digitala verktyg, t.ex. genom att ge respons på texter digitalt i arbetet med delade dokument (Ankomsten av Shaun Tan). Vi arbetar också medvetet för att utveckla elevernas digitala literacy, både vad gäller att läsa och producera digitala texter.

Ett litteraturprojekt som delvis är digitalt, och som öppnar nya textvärldar, är projektet Läslustambassadörerna som är ett samarbete mellan klasslärare Gun-Britt Kull-West på Vasa övningsskola f-6 och modersmålslärare Sandra Bernas. Elever i årskurs 3 och 4 har träffat eleverna i 8c både i skolan och via Zoom, och samtalat om läserfarenheter, läst kapitelböcker och skapat presentationstexter tillsammans. Målet är att ge ökad inspiration och uppmuntran till ett framtida, hållbart läsande! Bernas intervjuades, tillsammans med eleverna Freja Hietikko (9b) och Sara Heikius (9b), om de erfarenheter som projektet gett dem av den finlandssvenska läsambassadören Amanda Audas-Kass och inslaget ingår i filmen Läsning i skolan som finns publicerad på Youtube.

Vi är glada för de hållbara bokpaket vi i år har erhållit från Läsrörelsen och Lisi Wahls stiftelse. De skönlitterära verken kommer under kommande läsår att komma till användning i vårt klassrum.

Vi samarbetar med teaterpedagog och doktorand Nina Dahl-Tallgren på Wasa teater i TIU-projektet (Gem)Ensam. Några grupper i årskurs 8 har deltagit i workshopar på vårterminen, och arbetet fortsätter på hösten 2021 fram till pjäsens premiär den 3 september.

Modersmålslärare Sandra Bernas har under höstterminen fortsatt arbetet i Utbildningsstyrelsens arbetsgrupp för förnyandet av kunskapskraven för slutbedömningen i ämnet modersmål och litteratur. Bernas medverkade i en paneldiskussion om ungas skrivande i Svenska modersmålslärarföreningens seminarium Vad är läsande och skrivande på 2020 -talet? som ordnades virtuellt den 9 april.

Språkgruppen (finska, engelska, franska, tyska)

Vårt gemensamma fokus för läsåret kretsade kring läroplansarbetet. Vi deltog i den fortbildning som CLL och UBS erbjöd i form av webbinarier kring bedömningen och lärandemål. Det kollegiala samarbetet har varit värdefullt vid uppdateringen av den lokala läroplanen.

Att studera på distans är inte så lätt då det gäller språk och då vi dessutom velat satsa speciellt mycket på de studerandes välmående det här läsåret har det varit en utmaning att hitta på mer varierande undervisningsmetoder. Pausgymnastik har fått alltmer utrymme också inom språkundervisningen. Eleverna har kunnat gå på både diskussionspromenader eller undersöka närområgivningen och på så sätt lära sig nya ord att använda i målspråket.

Pandemiåret med distansperioder har lärt oss inse vilka digitala verktyg som ger mervärde. Samarbetet inom språkgruppen har varit värdefullt för att få en överblick av vilka möjligheter som finns. Eleverna har blivit mera förtrogna med digitala lösningar och möjligheter. Itslearning har visat sig vara ett användbart verktyg för kommunikation och delning av material såväl vid distans- som närundervisning i årskurserna 7-9.

Inom den modersmålsinriktade finskundervisningen på grundskolan fortsatte forsknings- och utvecklingsprojektet MOFI 2.0 som är ett samarbetsprojekt mellan VÖS, ÅA och UBS. Några av projektets mål är att utveckla läs- och skrivstrategier för mofi-undervisningen samt riktlinjer för ämnesövergripande samarbete och samundervisning.

Under hela läsåret arbetade årskurs 9 ämnesövergripande med ämnena modersmål, sam-

Åk 8 har fransk picknick och boule i bibliotekspar-ken. Foto: Frida Crotts.

hällslära och elevhandledning. Arbetsmetoderna och erfarenheterna kommer att dokumenteras i en lärarhandledning som utkommer tidig höst 2021. Annika Lassus och Åsa Löf har under läsåret ingått i handledningens skrivteam tillsammans med forskare vid ÅA och undervisningsrådet på UBS. Även årskurs 8 har haft innehåll ur hälsokunskap, biologi och geografi i sin undervisning.

Samarbetet med Jyväskylän normaalikoulu har fortsatt i form av eklasstandem i finska i årskurs 9. Samarbetet har förverkligats via Zoom där eleverna har arbetat i grupper eller par som består av både svenskspråkiga och finskspråkiga elever. Eleverna har samtalat och löst uppgifter turvis på svenska och turvis på finska. Fokus har varit på muntlig kommunikation och på att våga prata det andra inhemska språket. Ett viktigt mål med samarbetet har varit att bygga broar mellan språkgrupperna och förmedla positiv inställning till den andra språkgruppen.

Inom tillvalsspråken franska och tyska som inleds i årskurs åtta, har vi satsat på att väcka intresse för språken samt att upprätthålla livskraftiga grupper, bland annat genom mångsidiga undervisningsmetoder och beto-

Åk 9 behandlar skolfred på franska. Foto Frida Crotts.

ning på muntlig kommunikation. Eleverna har fått önska temaområden och arbetssätt för att de ska känna att undervisningen är motiverande. I värvningen av nya elever fick vi hjälp av våra elever från både franska- och tyskagrupperna, som genom sina besök hos sjuorna var så inspirerande att vi nästa år kommer att ha grupper på 18 nybörjare i respektive språk! Vi vill också ge vårdnadshavarna och andra intresserade en inblick i våra aktiviteter genom att då och då publicera glimtar av det vi gör på skolans Facebook sida - gå in och gilla den om du inte redan gjort det!

I tillvalsfranskan har niorna diskuterat skolfred, guidat runt oväntade besökare i sina hem samt deltagit i speed dates på franska, medan åttorna har fått "beställa på restaurang" och presentera sina familjer via släktträd. Båda årskurserna har skickat självgjorda julkort till ett åldringshem i en bergsby i Frankrike, där invånarna var isolerade pga. pandemin. Det har nog varit ett lite utmanande år i och med att det har varit en hel del distansundervisning, men visst finns det också saker som går lättare då man är på distans. Under tillvalsfranskan i åk 8 har vi stekt crêpes via Zoom och ätit dem med olika tillbehör - var och en i sitt eget kök! C'était délicieux! Med niorna har vi utforskat och dokumenterat gruppens fritidsintressen samt gjort en virtuell resa till Paris, som vi inledde med att sätta oss på flyget, väl framme gällde det att ta sig till staden, hitta något att göra, samt välja restaurang och slutligen ta in på hotell. Bon voyage!

Tillvalstyskan har haft likande temaområden som franskan. Årskurs åtta har lärt sig ord och uttryck för att presentera sig själv, sin närmiljö och berätta om sina hobbyer. Åttorna har gjort grupparbeten där de har bekantat sig med länderna som har tyska som huvudspråk eller som ett av huvudspråken. De har även hållit musikpresentationer av ett valfritt tyskt band. Årskurs nio har bekantat sig lite med skolvardagen i Tyskland och gjort grupparbeten om ett valfritt tyskt tema, till exempel tyska bilmärken, en tysk stad eller en tysk kulturperson. De har även guidat runt en låtsasskolklass från Tyskland i sin egen skola och gått runt och berättat om sina favoritställen. De har även tränat på restaurangsituationer och även tränat på att berätta om hustyper och hur de själva bor. Både årskurs åtta och nio har via Zoom bakat tyska småbröd, Plätzchen, och översatt receptet tillsammans, men sedan förberett i köket och bakat var och en i sitt hem. Resultatet blev bra och eleverna uppskattade det annorlunda programinslaget.

Den grundläggande målsättningen i alla språk är att ge eleverna goda grunder för att klara sig praktiskt i enkla situationer på målspråket, samt att hålla gnistan levande så att de även vill fortsätta att förkovra sina språkkunskaper i framtiden, tex. i gymnasiet.

Matematik

Under läsåret har matematikundervisningen på många sätt fortsatt i liknande stil som tidigare år. Distansundervisningen har liksom i andra ämnen varit en utmaning som har begränsat vilka metoder som varit tillgängliga men också uppmuntrat till att hitta nya lösningar. En metod som har använts mera än vanligt är individuella skrivtavlor på whiteboard.fi, vilket lite för tankarna tillbaka till de griffeltavlor som användes förr.

Eleverna i åk 8 har fått möjlighet att delta i matematiktävlingen MatCup. Tävlingen är en nordisk tävling för elever i åk 8. Nedan två exempel på uppgifter, som fanns med i årets tävling.

A. Vilka olika värden kan talet x ha om talet bör uppfylla villkoret att medelvärdet av de tre positiva heltalen 20, 21 och avviker med 1 från medianen av de tre talen? Ge som svar alla tänkbara värden för x.

B. Två sidor i en trubbvinklig triangel är 5 cm och 12 cm. Hur lång kan den tredje sidan då vara om också den tredje sidan har ett heltalsvärde i cm?

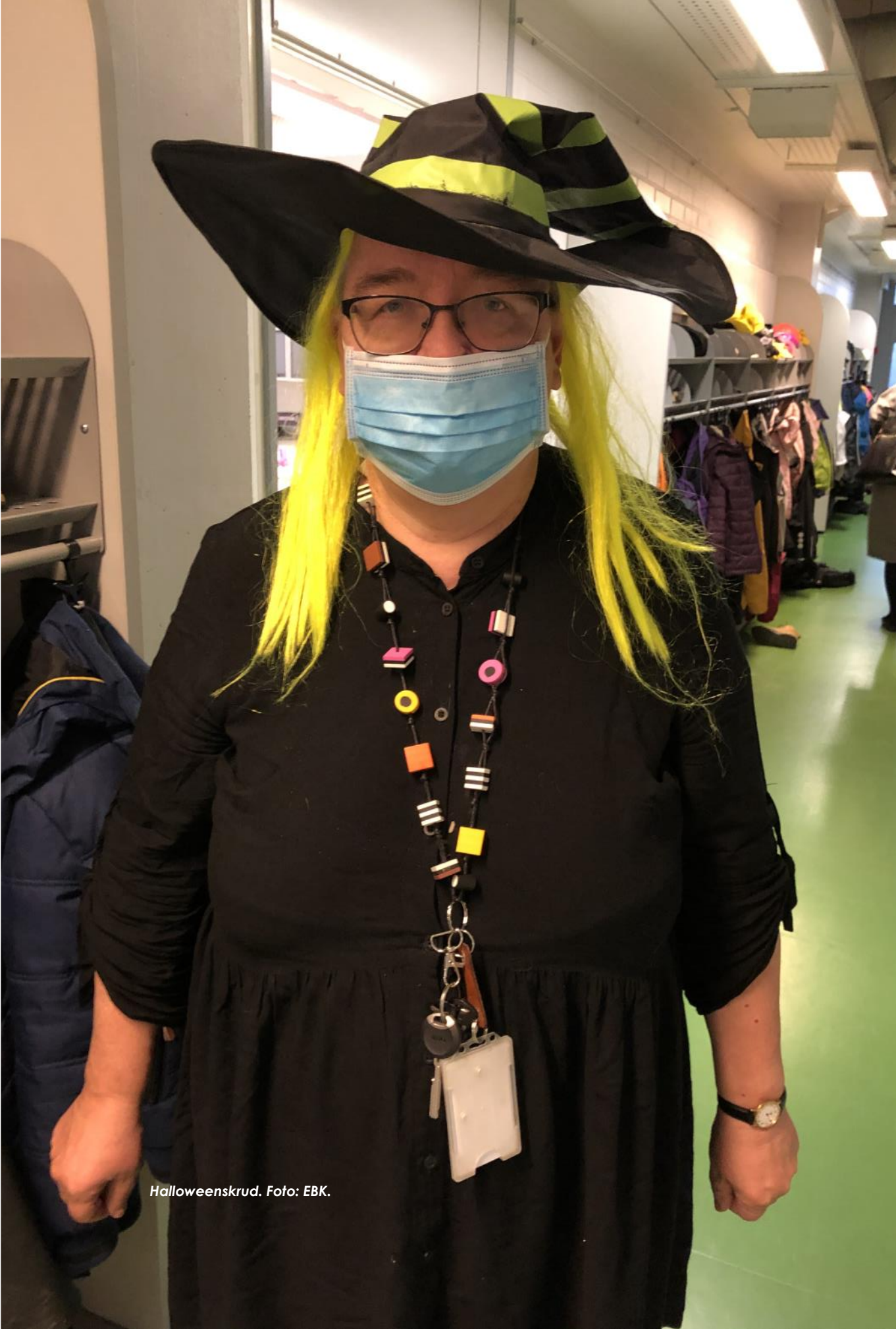

Halloweenskrud. Foto: EBK.

Julbrunch i huslig ekonomi. Foto: EBK.

Under läsåret har handdesinficering, tyg- och engångsmunskydd blivit vardag för alla i 7-9. Ledande rektor gav eleverna möjlighet att göra kostnadsberäkningar för dessa. Uppgiften gav upphov till intressanta diskussioner om uppskattning av mängd och enligt eleverna en stor kostnad, som utan covid-19 kunde ha använts till något annat.

I Vasa övningsskola får eleverna alltid emellanåt vara delaktiga i olika projekt och under detta läsår har eleverna i 9b fått använda och utvärdera ett interaktivt verktyg, ViLLE i matematikundervisningen. Utvärdering av verktyget har gjorts med regelbundna elevenkäter och intervjuer.

Vi har också fortsatt att använda oss av olika läromedel i olika grupper. I två klasser (en i åk7 och en i åk8) har vi testat den nya bokserien Tangent (S&S) som utöver exempeluppgift och ett stort urval övningsuppgifter också har ett kapitel helt och hållet ägnat till programmering. De andra klasserna använder sig av den gamla och pålitliga bokserien Pi eller den digitala läroboken ma.fi. Variationen i läromedel underlättar utvecklingen av arbetsmetoder och ger våra lärarstuderande en bredare uppfattning om vilka alternativ som finns.

Flera av matematiklärarna har under läsåret deltagit i en studiecirkel kring boken Hjärnan i matematikundervisningen av Craig Barton.

Biologi och geografi

Läsårstemat "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" kongruerar väl med de centrala temaområdena inom biologi och geografi. Särskilt frågor som anknyter till välmående och hållbarhet är något som betonas inom bägge ämnena och genom att belysa och diskutera olika aspekter kopplade till dessa frågeställningar strävar vi efter att såväl väcka elevernas nyfikenhet som utveckla och stärka en gemensam värdegrund.

Den rådande situationen med samhällsspridning av Covid-19 och påföljande restriktioner har präglat även detta läsår. Alternering mellan närundervisning och distansperioder har i viss mån påverkat lektionsplaneringen, men lyckligtvis har ändå en stor del av undervisningen kunnat genomföras som närundervisning. Särskilt i ämnet biologi ingår många praktiska moment, såsom dissektioner och olika typer av laborationer, vilka är svåra att genomföra på distans. Något som tyvärr inte gått att förverkliga detta läsår är de inplanerade, årskursvisa studiebesöken till Terranova, Stormossen-Westenergy och världsnaturarvet. Under distansperioderna har eleverna dock gjort kortare utfärder på egen hand där de iakttagit och dokumenterat bl.a. istida spår i närregionen samt samlat in växter och sammanställt digitala herbarier. Vi har också satsat på att planera in praktiska arbetsmoment i samband med närundervisning. Förhoppningsvis kan vi återuppta de gemensamma studiebesöken under nästa läsår.

Under maj månad kommer eleverna i åk 8 och åk 9 även att ha förmånen att få ta del av en digital, interaktiv gästföreläsning som behandlar orsakerna bakom och konsekvenserna av klimatförändringen. Föreläsningen och materialet eleverna kommer jobba med är framtaget av Marthaförbundet och Skogscentralen.

Efter att det har varit väldigt få lärarkandidater i våra ämnen under de senaste läsåren har det under detta läsår varit glädjande att vi nu har haft en lite större grupp på fem auskultanter. Handledningen av lärarkandidater har under rådande omständigheter skapat nya former för såväl övningsundervisningen som för diskussionerna inför och efter lektionerna. Även lärarkandidaterna har varit tvungna att snabbt kunna visa flexibilitet i hur undervisningen kan genomföras och fått en helt annan skjuts framåt i att använda digitala verktyg i undervisningen jämfört med tidigare generationer av lärarkandidater.

Konvex spegling i en sked med det nya dragskåpet i bakgrunden. Foto: Caroline Ingo

Kemi och fysik

I och med distansperioderna har vi fått vara kreativa då det kommer till laborationer i hemmamiljö. Bland annat har vi testat på buffertförmågan för mjölk, undersökt vita pulver i köket, reflektioner i skedar och temperaturen hos vattenblandningar. Istället för att koppla kretsar i klassrummet har vi använt simuleringsprogram och videoklipp.

Laborationsklassrummen har försetts med två nya dragskåp som är utdragbara från väggen.

I övrigt har vi jobbat en hel del med traditionell undervisning med hållbar utveckling.

Datateknik

Under läsåret har det ordnats långt datatillval för åk 8 och åk 9. I båda har vi bekantat oss med kontorsprogram som Office. Många övningar har förankrats vid eventuellt aktuella saker som att skriva en snygg och fungerande CV för sommarjobbsansökningar, göra upp dokumentinställningar med tanke på större rapporter eller smarta beräkningar med tabellkalkyleringsprogram. I ämnet har vi dessutom gått grundligare in på hur man använder tillbudsvarande ICT-tjänster. Eleverna fick också bekanta sig med Linux och installerade operativsystemet på bärbara datorer. Datorerna anpassades för eventuella distansstudiebehov och fick behövliga program installerade och konfigurerade.

Åk 9 bekantade sig även med datorers hårdvara, databaser och register. Under distansstudier då utgångsläget var att elever inte har iPads men inte egna datorer fick de arbeta med sådant som utrustningen klarade av: Planering och dokumentation, animeringar, 3-d printdesign och spelprogrammering.

Hälsokunskap

En välmående, hållbar och värdeskapande skola har vi jobbat med detta läsår, ett tema som har genomsyrat verksamheten under årets gång. Speciellt välmående kommer väldigt starkt in i allt vi har behandlat, hur olika saker påverkar vår hälsa och välmående både till det bättre och till det sämre.

Under läsåret har itslearning används som materialbank samt för inlämning av uppgifter i alla årskurser, vilket har varit speciellt behändigt under perioderna med distansundervisning.

Pausgymnastik har vi haft under nästan varje lektion i hälsokunskap i alla årkurser. De flesta uppskattar de rörliga pauserna i mitten av lektionen, och den nya energi den för med sig. Under en del lektioner har pausgymnasti-

Reklam för tandkräm av Maja Långskog, Saga Norrena och Tuva Nylund i 7b. Foto: Johanna Högholm.

ken ersatts med undervisning i rörelse, med andra ord att undervisningen i sig har bidragit med att eleverna har fått röra på sig, t.ex. genom värderingsövningar.

Tyvärr blev det inte att Regnbågsankan r.f. besökte årskurs 9 detta läsår, men vi har under ett par lektioner behandlat temat sexuell mångfald och fått en inblick i den mångfald som finns. Nästa läsår ser vi emellertid fram emot att fortsätta med de årliga besöken.

Religion/ livsåskådningskunskap

Åk 1-6

Livsåskådningskunskapen har blivit allt mer populärt i grundskolans årskurser 1 - 6 under de senaste åren. Livsåskådningsgrupperna har detta läsår varit tre till antalet på stadie 1 - 6 (åk 1 - 3, åk 3 - 4 och åk 5 - 6) och två på 7 - 9. Åk 1 - 6 har under läsåret haft fokus på identitet och värderingar både ur den enskilda elevens men även ur en mer global synvinkel då vi studerat hållbar design och klädproduktion, personer vars idéer påverkat världen, Kalevala och olika traditioner som finns i vår värld. Läromedlet Hjärtat har använts till valda delar.

Åk 7-9

Läsårets tema "Välmående, hållbar och värdeskapande skola" har funnits i bakhuvudet under året medan vi har kämpat med karantän, restriktioner och distansstudieperioder. Under de tider vi har varit i närstudier har vi pysslat, analyserat film, målat ikoner, hinduiska gudabilder, asiatiska mytologiska väsen och illustrerat centrala drag i naturreligioner. Åk 9 har även arbetat med Folkhälsans styrkekort.

Åk 7 - 9 har haft en livsåskådningsgrupp i åk 8 och en i åk 9. Båda grupperna hade tre medlemmar i början av terminen men har krympt under året. Eleverna har studerat parallellt med sina respektive klassers religionsundervisning och haft delvis gemensamma lektioner. Åk 7 har haft en gemensam kurs i religion, irreligiositet och världsreligioner som alla sjuor deltagit i.

I samband med Kompetensveckan v.20 kommer ett studiebesök att göras till Österbottens museum om pandemisituationen tillåter det. Det är för eleverna som ingår i temagruppen Hållbar design.

Lektor Anna Norrback har blivit medlem av det nordiska, akademiska nätverket Röst, Retorik och Relationer som leds av Åbo Akademi och professor emerita Anna-Lena Östern och deltagit i gruppens träffar på zoom samt haft en presentation där.

Historia

Inom ämnet historia har läsårstemat "En välmående, hållbar och värdeskapande skola" fungerat som en röd tråd i undervisningen.

I historia har vi strävat efter att genom kunskaper om det förflutna förstå samtiden, skapa en grund för att göra hållbara val för framtiden. Vi har studerat hur människor genom tiderna har kämpat för mänskliga rättigheter och demokrati och vikten av att få leva i ett samhälle där dessa ideal råder. Vi har övat oss i kritiskt tänkande och förmåga att tolka

Ped.stud Sebastian Söderlund undervisar eleven Linus Lindén i gitarrspel. Foto: Johnny Sandsten.

och sålla fram relevant information för att den kunskap och de färdigheter vi får ska hålla för att bygga vidare på i form av ett livslångt lärande. Vi har lyft fram sambandet mellan aktuella händelser i vår egen tid och händelser i det förflutna.

Samhällslära

Inom ämnet samhällslära har läsårstemat ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola” fungerat som ett naturligt inslag i undervisningen på grund av ämnets karaktär.

I samhällslära har vi fokuserat hur man kan främja en hållbar framtid ur både ett personligt, nationellt och globalt perspektiv. Vi har bekantat oss med hur demokratin fungerar och eleverna lär sig hur de själva kan vara med och påverka och varför det är viktigt. Inför kommunalvalet har vi bekantat oss med de olika politiska partierna. Eleverna har bland annat varit i kontakt med representanter för partierna. Vi har också följt med det amerikanska presidentvalet. Eleverna har lärt sig om sina rättigheter men också om sina skyldigheter gentemot andra för främjandet av ett rättvist och tryggt samhälle för alla. Vi har övat oss i ekonomiskt tänkande ur ett hållbart perspektiv för både individ, samhälle och miljö.

Musik

Läsåret för musikämnet har verkligen inneburit behov av att ta in nya arbetssätt för att nå ut med ett julfestprogram, innehållandes bl.a. sång och musik. Det gällde att i god tid sätta igång med att planera material som skulle filmas och bandas inför denna första julstream 12.12.2020.

Med lite extra hjälp utifrån av duktiga filmare och ljudtekniker, så som Erik Åhman och Ja-

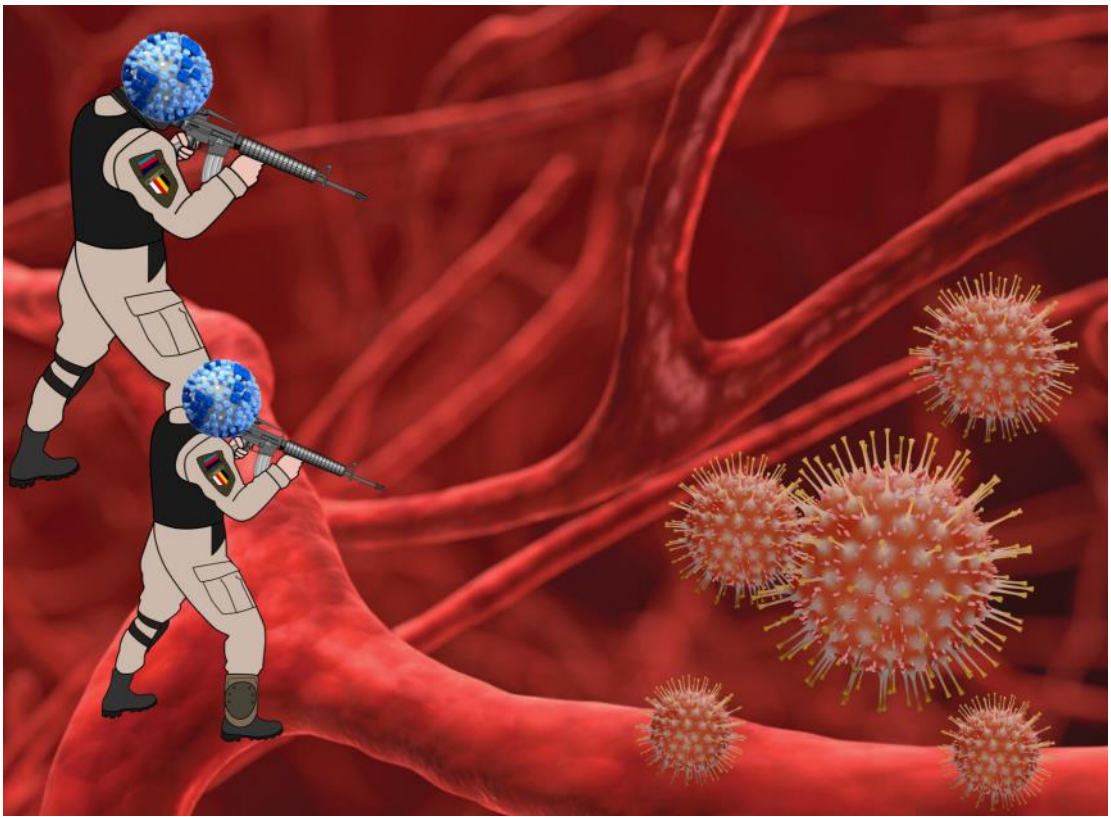

Vi bekämpar Covid 19". Digitalt bildcollage av Liam Gädda, årskurs 7. Foto: LIsette Smedlund

Formgivning åk 8 sko. Foto: Lisette Smedlund

kob Löflund, kunde skolans IT- lärare och filmare Andreas Sundstedt knyta ihop och editera alla inslagen till en stämningsfull helhet med och av elever från åk ett till gymnasiet lördagen den 12 december 2020.

Under distansveckorna hade eleverna möjlighet att själva välja vad man önskade inrikta sig på. De elever som har instrument hemma har förkovrat sig på dem, medan även artistpresentationer var populära. Musiken har verkligen spelat en viktig roll för eleverna under pandemitiden. De som velat har även fått dela med sig vilka låtar och artister som de fått extra energi av att lyssna till.

Skolmusiken flyttades till maj 2021. Festkonserten bandades under påskveckan i Schaumansalen i Jakobstad. Elever från årskurserna 5 - 6 samt gymnasiekören under läraren Benjamin Bagges ledning tog del av den strömmade festkonserten fredagen den 7 maj i Akademisalen. Eleven Netanel Hong klass 7C medverkade under konserten som pianist i festorkestern i två av Tove Janssons musik-

stycken. Elever från åk 5 - 6 kommer även att synas i olika bandade inslag tillsammans med elever från övriga skolor. Eleverna som har tillvalsmusik i åk 8 deltar även med Queen-ålten "Another One Bites the Dust" inom de så kallade Mosaikkonserterna under skolmusikveckan v.18.

Min Musik – är en digital plats på skolans Soundcloud, där elever kan ladda upp sin musik som de skapat t.ex. med hjälp av appen Garageband. Tilde Julin i klass 7A är den första eleven som laddat upp musik för allmänheten, så var så goda att ta del av elevkompositionerna.

Vi hoppas att pandemiläget tillåter att de eleverna som går ut nian ska kunna få samlas och gemensamt få sjunga "Den blomstertid nu kommer" den 5 juni.

Bildkonst

Detta läsår har bildkonstundervisningen i åk 7-9 inriktas på att förverkliga läsårstemat som lyfter fram en välmående, hållbar och värdeskapande skola. I bildkonstämnet har hållbar utveckling och livsstil undersökts och bearbetats ur ett kulturellt, socialt, ekologiskt och hälsoinriktat perspektiv. I årskurserna 7 och 8 har eleverna undersökt hur fenomenen hälsa och välmående har behandlats och framställts genom konsthistorien och i nutidens visuella kultur. Eleverna har tagit ställning till och producerat bilder, animationer och kortfilmer om hur de uppfattar att frågor om hälsa och välmående påverkar deras egna och andras livssituationer. Eleverna har deltagit i och lämnat in bildbidrag till temaveckor och tävlingar så som Östersjöveckan, Österbottens hållbarhetsvecka, Djurens vecka samt till kampanjen "Smoke Free".

I korta tillvalen i årskurs 8 och 9 har eleverna arbetat med formgivning och utgått från en känd finländsk formgivare för att sedan skapa

Mondrian-inspirerat munskydd. Design av Liam Björkman, årskurs 8.

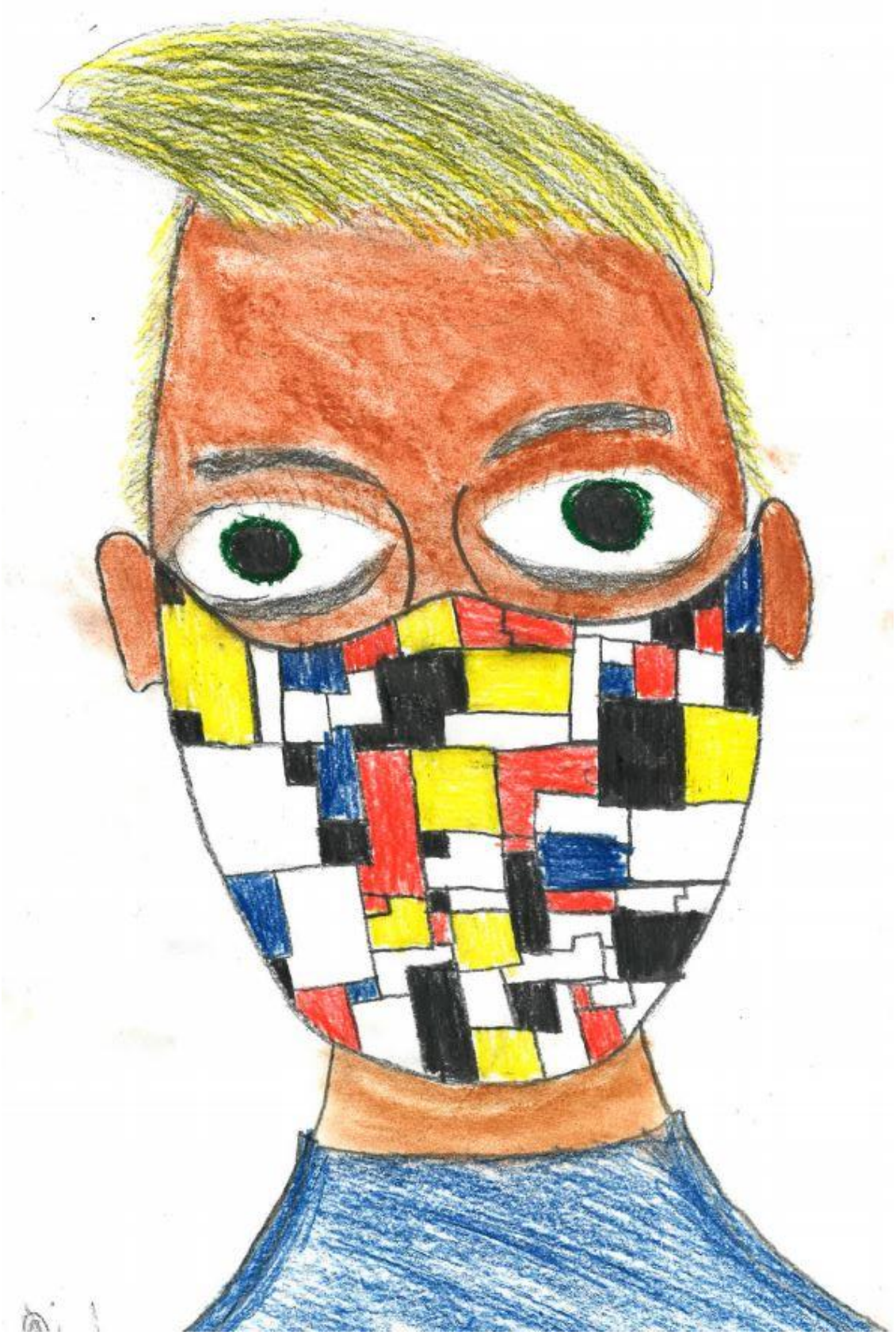

Slutprojekt åk 9. Foto: Lisette Smeclund.

Formgivning åk 8, paraply Foto: Lisette Smedlund.

en egen produkt eller egen tolkning av ett mönster som redan existerar.

Årskurs 9 har bl.a. skrivit manus och gjort filmprojekt med tema ”rädslor” och på det sättet samarbetat i grupp och tolkat olika känslor tillsammans. Niorna har även aktivt använt Seesaw för att lämna in arbeten och ge respons. Detta har varit väldigt värdefullt när vi några gånger hamnat att arbeta på distans. Som avslutning gör niorna ett slutprojekt i valfri teknik och inspirationen är från ett konstverk eller en inriktning inom konsten.

Besök på museer och andra kulturinstitutioner har inte på traditionellt sätt kunnat genomföras på grund av pandemirestriktionerna. I stället har eleverna fått lära sig att genom virtuella besök på världskända museers nättjänster upptäcka och tolka inhemsk och internationellt känd konst och design.

material och genom att återanvända gammalt. Vi har också diskuterat hur handens arbete kan främja den psykiska hälsan.

Slöjd

Laserskärning är numera en vanlig process inom industrin och det är fantastiskt att eleverna kan få testa på tekniken redan i skolan! Design Selma Bertula 6 A. Foto: Lars Broman.

Under läsåret har vi i slöjd synliggjort läsårstemat ”en välmående, hållbar och värdeskapande skola” genom att betona ekonomiskt och ekologiskt hållbar användning av

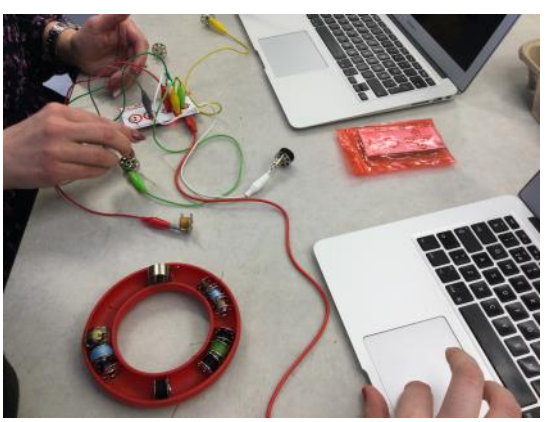

Lärarna Lars Broman och Maria Fjällström på programmeringsfortbildning. Foto: Maria Fjällström.

Både ettorna och tvåorna har lärt sig baskeniker. Eleverna har vävt och broderat, tillverkat spiktavlor, båtar och vinterfåglar i fanér. Treorna har övat på att hantera symaskinen, lärt sig om öppna och slutna strömkretsar och grunderna i stickning och virkning, fyrorna har designat glaslyktor, övat på 3D-printning och gröpt kreativa tavlor där de kombinerat en Mumin-figur och en emoji. Femmorna har

Material skickas hem för att eleverna i åk 7-9 ska kunna slöjda under distansperioder. Foto: Stina Ahlmark

gjutit figurer i tenn och sytt förkläden. Sexorna har vävt med garn och svetsat små statyetter föreställande dem själv i rörelse.

Sjuorna har bekantat sig med finländsk design, sytt pyjamasbyxor, fördjupat sig i garnteknologi och planerat och tillverkat trådlösa högtalare.

I tillvalet i åk 8–9 har eleverna sytt kläder, vävt, smitt knivar av gamla filar, tuftat och formpressat trä. Nytt för i år var tillvalskursen Teknologi där eleverna konstruerat och programmerat LEGO-robotar, tävlat i katapultbygge och tillverkat vattenfarkoster.

Med stöd från Utbildningsstyrelsen skaffades ifjol en laserskärare till slöjdsalen. Laserskärning är en teknik där man med hjälp av en laserstråle kan skära eller gravera i en mängd olika material. I praktiken ritar eleverna tvådimensionella modeller i ett ritprogram. Modellen skärs sedan ut i plast eller faner med laserskäraren. Maskinen har varit i flitig användning hela läsåret då elever i åk 5, 6, 7 och 9 fått öva på att skära ut delar till sina slöjdprodukter.

Under läsåret har lärarna fortbildat sig på olika sätt. Bland annat har vi deltagit i kurser kring digitalitet, hantverkstekniker, programmering och bedömning. Nya kunskapsbeskrivningar ska tas i bruk från hösten 2021 och därför har vi i ämnesgruppen fortbildat oss och diskuterat riktlinjer för hur vi också i fortsättningen ska garantera en möjligast rättvis bedömning i slöjd.

Läsåret har på många sätt präglats av en osäkerhet kring huruvida eleverna hinner bli färdiga med sina slöjdprojekt, om vi får vara i närundervisning och om våra studerande har kunnat genomföra sina praktiker. Slöjdens kärna är bearbetandet av fysiska material med verktyg i för ändamålet lämpliga utrymmen. Under distansperioderna har vi blivit tvungna att tänka om vad slöjd kan vara när vi inte har tillgång till samma fysiska material, verktyg och lämpliga utrymmen. Vissa uppgifter har eleverna kunnat genomföra med material som hittats hemma. Vi har också skickat hem materialpaket för att eleverna ska slöjda hemma. Vi hoppas att det dröjer länge till nästa globala pandemi.

Skridskoåkning en tidig förmiddag i janualri. Foto: Eva Ramstedt.

Yllesocksfotboll på havsisen. Foto Eva Ramstedt

Gymnastik

Årets gymnastikundervisning har varit arbetsdryg och kantats av de utmaningar som covid-restriktionerna har medfört. Under höstterminen hade vi framförallt två fokus: Vi uppskattade och njöt av att få ha gymnastik tillsammans samt att vi försökte kompensera bortfallet av framförallt lagsporter från föregående termin. Sett ur ett helhetsperspektiv har vi haft ett mycket traditionellt gymnastikår där årstidsväxlingarna har styrt innehållet. Fram till höstlovet hade vi utegymnastik i ur och skur och vi fick behandla vikten av att ha rätt gymnastikutrustning både i undervisningen men också att ha torra kläder resten av dagen. Eleverna gladdes sedan mycket åt att återgå till innegymnastik efter höstlovet då vi kunde spela bollspel i några veckor för hela slanten. Vi hade också några medlemsveckor vid WasaUp då vi kunde ägna oss åt klättring, vilket var ett nytt uppskattat inslag i gymnastiken.

Vårterminen inleddes i rejält vinterväder och efter många dåliga vintrar sett ur ett vintersportperspektiv, utnyttjade vi årets fina vinterförhållanden till ett maximum, då så gott som all undervisning bedrevs utomhus från januari ända fram till sportlovet. Det var glädjande att se elevernas uppskattning och utveckling i såväl skridskoåkning som skidåkning, och längdskidåkningens populäritet syntes även under de distansveckor som föregicks sportlovet - då många elever gjorde valet att skida också på egen hand när vi hade gymnastik. Vintern gav oss också många tillfällen att lära oss vardagskompetens i form av att ha rätt klädsel, då många dagar var riktigt kyliga. Att kunna klä sig lämpligt för att få en gemytlig uteupplevelse är verkligen ingen självklarhet, men förhoppningsvis var denna vardagskompetens något som många elever lärde sig. I april återupptog vi simningen igen och för många elever var det en paus efter 1,5 år. Simningen är något vi prioriterat högt i gymnastiken och som vi även haft framgång med då vi så gott som alltid får den övervägande delen av klassen i bassängen. Vi har ett mycket högt medeltal jämfört med andra skolor, men behöver även lägga fokus på simning nästa år för att bibehålla det fina deltagandet.

Vi fick även dras med några distansveckor detta läsår. Distansundervisning förlöpte i sin helhet bra, även om vi som lärare också upplevde den utmanande och enformig. Under ett år blev det många veckor med individuell konditionsträning - men detta var också det som eleverna uppskattade allra mest. Efter en lång dag framför datorn förstod de flesta elever vikten av att gå ut och röra på sig och många uttryckte denna sköna känsla i dokumentationen till oss. Distansundervisningen gav oss mest i att kommunicera individuellt med varje elev samt att kunna ge eleven specifik respons. Vi hade också elever som mådde bättre och presterade mer under distansveckorna än i skolan – och likaledes tvärtom.

Liksom i den övriga skolverksamheten har vi saknat momenten i gymnastiken som gett undervisningen guldkant, då vi varken haft gäster eller har gjort några "utflykter". Vi har saknat skolidrottsverksamheten och tyvärr inhiberades Stafettkarnevalen för andra året i rad och återkomsten till den nyrenoverade Olympiastadion skjuts fram ytterligare ett år. Dessa evenemang är viktiga för skolans gemenskap och för att knyta vänskapsband över årskursgränserna. Men nästa år hoppas vi!

Elevhandledning

Årskurs åtta har under året fått bekanta sig med näringslivets olika branscher i Finland, och fått en inblick i vilka yrken som finns inom dem. De har även genomfört olika yrkesvalstest och reflekterat över resultaten från dem. Även detta läsår blev PRAO (praktisk arbetslivsorientering) inställd till följd av den pågående pandemin, det blir nya tag till nästa läsår. Fastän praon inte gick att genomföra har eleverna ändå sökt fram information och hållit presentationer om möjliga praoplatser, för att ge inspiration inför valet av praoplats sen till nästa läsår.

Strömningsrensning på gång. Foto: EBK.

Huslig ekonomi

Året introducerades med det nya läsårstemat - en välmående, hållbar och värdeskapande skola. Temat är aktuellt och övergripande och passar som hand i handske i huslig ekonomi-undervisningen. Både lärare och studerande har undervisat utgående från temat, ur olika perspektiv, i de flesta lektioner.

Att få vara i undervisningsköket och ha huslig ekonomi är ett annorlunda inslag i skolvardagen. Att tillreda och äta sin mat och lära sig om nationell(a) och internationell(a) mat och måltider uppskattas av många elever. Att få lägga till perspektiven välmående, hållbar och värdeskapande ger aktuella och fantastiska dimensioner till ämnet. I årskurs 7 har grundläggande färdigheter i matlagning och kökshygien varit i fokus. I det långa och korta tillvalet i åk 8 har eleverna fortsatt att öva på grundläggande färdigheter som behövs för att tillreda mat. I tillägg har eleverna fått lära sig mer om nordiska livsmedel och maträtter samt europeisk mat och matkultur. Eleverna i åk 9 som haft huslig ekonomi som tillval, både långt och kort, har i sin tur fått göra internationella matresor och göra korta nedslag i vad och hur människor utanför Europa äter. I åk 9 har vi prövat på att göra skriftliga matbeskrivningar för att utveckla det ganska fattiga språket på hur mat smakar. Följande citat ger inspiration att verkligen tänka efter när man äter för att hitta de fantastiska smakerna som kan dölja sig i den mat vi tillreder och äter.

”Grytan som jag tillagade påminde mig verkligen om våren på grund av sin örtiga smak som timjan och persilja skapade. Den söta tomat- och honungssmaken passade bra eftersom den tonade ner smaken av örterna lite grann. Överlag var grytan ganska söt och t.o.m. lite sur från citronen. Smaken är svår att beskriva eftersom den smakar så mycket, men grytan smakade fräsch och vårig med tanke på alla de olika smakerna som förekom.”

Med nya lärare vid rodret har läsåret präglats av att bygga upp undervisningen och utveckla fungerande rutiner. Ämnet är mångfasetterat

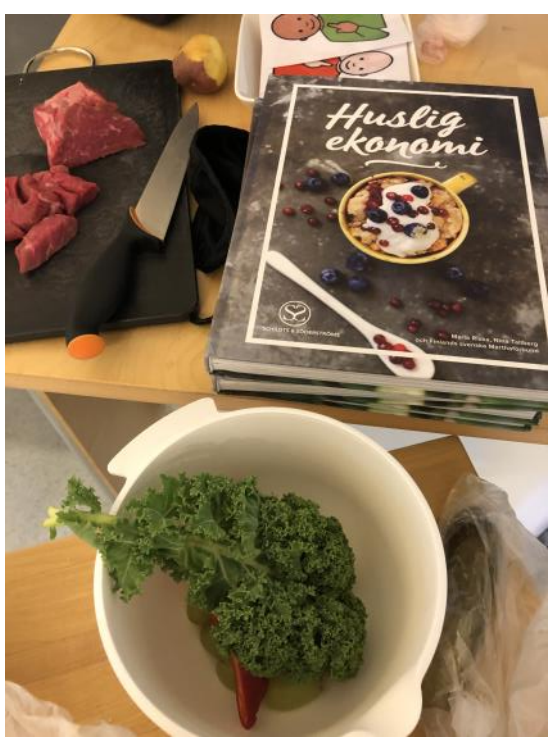

Matlagning är livsmästring. Foto: EBK

och kan undervisas på många olika sätt. Tack till studerande som bidrar med många kreativa idéer. Distansundervisningen fanns som ett överhängande orosmoln direkt från skolstart och har tidvis vållat huvudbry hur den ska lösas. Övning ger färdighet både för elever och lärare. Vi lärare sänder ett stort tack till alla hem som tillåtit barnen kocka hemma och fortsatt låtit dem utveckla sina praktiska matlagningsfärdigheter, pandemin till trots.

Niornas bal. Rektor Elisabet håller tal. Foto: BK.

GYMNASIET

GYMNASIET I FÖRÄNDRING

Det nya läsåret inleddes med spänd förväntan, kanske denna gång även en viss oro över vad som komma skall. Vi hade följt med rapporteringen under sommaren, planerat och tillrättalagt men ändå kändes det som om det saknades tydliga ramar i samhället generellt och för skolan speciellt. Allt med pandemin var ändå så nytt.

Det var svårt att förutse framtiden och planeringarna bestod oftast av både plan A, B och C. Snabbt lärde man sig dock att fortsatt fokusera på det som är viktigt för skolan, nämligen allas välmående och ork. Detta byggde även på våra erfarenheter från våren 2020 och vi vill hålla fast vid detta. Ledningsgruppen fortsatte idogt planera utifrån dessa förutsättningar. Tillsammans skulle vi stötta varandra och stärka gemenskapen. När vi under hösten tilldelades specialunderstöd för att jämna ut följderna av undantagsförhållanden valde vi att stärka stödet till studerande, genom en extra resurs på handledning, och att dela undervisningsgrupper för att lärare bättre kunde tillgodose varje enskild studerandes behov. Det faktum att vi redan hade en skolcoach i verksamheten från läsårets start gjorde att vi bättre kunde erbjuda studerande stöd i vardagen.

När vi sedan i april träffade ämnesgrupperna och diskuterade läsåret som gått som märktes det att även om det hade varit utmanande så hade vi ändå lyckats nå målsättningarna. Ämnesgrupperna lyfte fram det kollegiala som oerhört viktigt i verksamheten. Verkligheten blev kanske inte helt enligt läsårsplaneringen, men ändå bättre än de farhågor vi hade utifrån våren 2020 med en lång distansperiod. Under detta läsår var vi en kortare tid på distans under hösten och några veckor på våren. Studerande och personal har genom sitt exemplariska agerande möjliggjort att vi har haft en mycket låg smittspridning på gymnasiet och få exponeringar, t.ex. kunde studentskrivningarna genomföras enligt gällande rekommendationer utan exponeringar på gymnasiet.

Verkställandet av gymnasiereformen fortsatte under året och fokus var på läroplansarbetet. En ny lokal läroplan skulle tas fram till hösten 2021. Under läsåret hade vi flera interna fortbildnings- och inspirationstillfällen. Dessa tillsammans med de regionala och nationella fortbildningarna som ordnades på distans gjorde att vi var trygga i processen och fokus var att hitta den bästa möjliga lokala lösningen. Diskussionerna har varit många och inspirerande. Det är helt klart att vi är på rätt väg och redo att ta emot de nya ettorna.

Gymnasiets arbetsgrupp för läroplanen koordinerade arbetet och även om gruppen inte alltid kunde träffas som planerat så har processen fortgått rätt långt enligt planerna. Pandemin påverkade dock möjligheten till att träffas och den dagliga verksamheten tog mer tid i anspråk än väntat vilket gjorde att det krävdes mer tid att slutföra läroplanen. Vi kunde ändå presentera läroplanen för direktionen i februari och den godkändes enligt beredning.

Bild: Lisette Smedlund.

Under läsåret blev det också klart att den förlängda läroplikten tas i bruk från och med hösten 2021. Förändringarna är många och nya administrativa rutiner skall implementeras. De nya ettorna hösten 2021 kommer att som första årskull erbjudas avgiftsfri gymnasieutbildning. Detta innebär att läromedel och skolgången i stort blir avgiftsfri samtidigt som examensavgifterna slopas. Vi hoppas också på en smidigare övergång från högstadierna och fler gemensamma rutiner. Det skall bli spännande att följa nya riktlinjer och rekommendationer och förhoppningsvis stärker detta gymnasieutbildningen ytterligare.

Foto: Lisette Smedlund.

Under hösten lyckades vi genomföra både IB Diploma Ceremony och senare höstens studentdimission. IB utan publik men studentdimissionen ordnades med en liten publik bestående av den närmaste familjen. Traditionerna är sen stor del av övningsskolans verksamhet och det var viktigt att hitta lösningar som gav oss möjligheten att fira framgångar.

Abinas bänkskuddardag flyttades efter många om och men till 21.5. Den årligen återkommande catwalken och abinas egen video drog ner de största applåderna.

Studentdimissionen firades detta år enbart med årets studenter och trots årets utmaningar kunde vi tillsammans glädjas över fina studentresultat och ett vackert slut på läsåret.

Mats Borgmästars, gymnasierektor

INTERNATIONAL BACCALAUREATE

Vasa övningsskola is an IB World School since 1992. During the school year 2020-21 we have had 29 students in the PreDP group 1E, 29 students in the DP1 group 2E and 25 students in the DP2 group 3E. One of our IB students has been on exchange abroad during the year and will return to our Diploma Programme in August 2021.

Our school's Diploma Programme is evaluated by the IB every 5th year. Our evaluation period 2015-20 was completed in May 2020 with the submission of the self-study and supporting documents. This thorough evaluation is an opportunity for leadership team and teachers to reflect on values and practices, strengths and development. We received feedback on the evaluation early in the autumn and there were no matters to be addressed. This means that our IB programme is in accordance with the IB regulations and philosophy.

In August we managed, despite the pandemic, to arrange a Diploma Ceremony at our school; however only with the graduating students and a few from the school staff present. The ceremony was live-streamed to enable all parents, relatives and friends to take part of the program. We had 17 graduating IB students in this cohort.

There were two possible routes to get an IB diploma this year; either by writing the final exams in May or through the non-exam route. The latter option means that the grades are awarded from predicted grades and internal assessment. Fortunately we were able to arrange the final exams more or less normally in May 2021. However, some amendments to the papers have been made by the IB organization. For example, in A languages paper 2 is removed and in sciences paper 3 is removed. This is to compensate for the missed teaching time due to the pandemic, which has been the case in some parts of our world. The date for the Diploma Ceremony will be 27th August 2021.

The marketing of our IB programme to potential applicants was done online only this year. We have arranged information sessions to both ninth-graders and their parents. The feedback we have received has been positive;

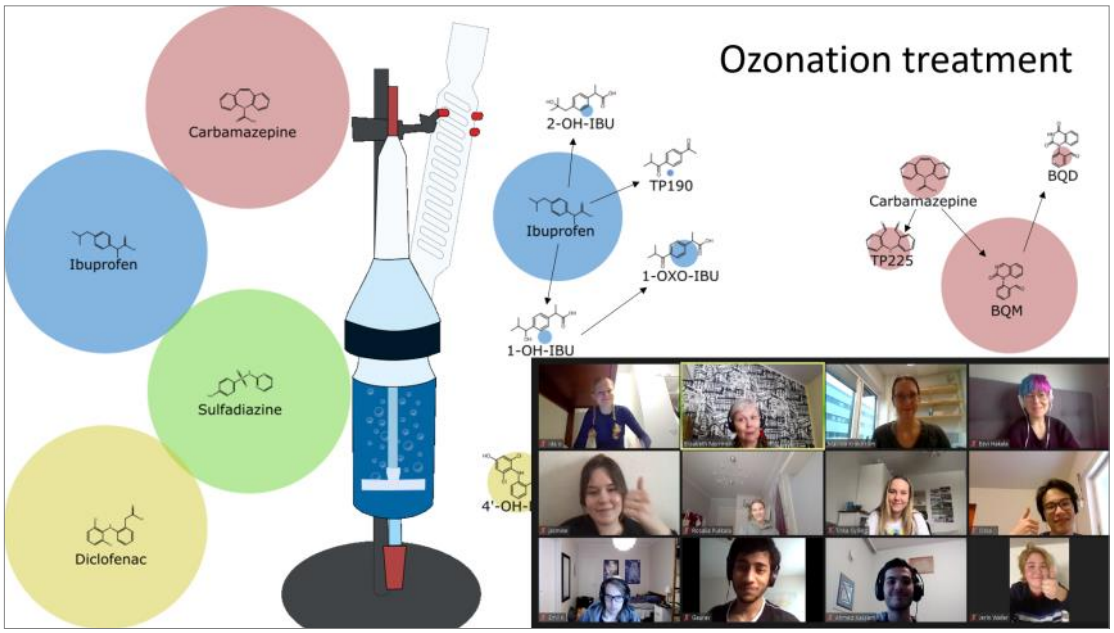

Happy chemists listening at PhD Matilda Kråkström (Power point slide by Matilda Kråkström, screenshot by Elisabeth Norrmén).

but we still miss the opportunity to show our facilities through physical visits by ninth-graders.

The IB in Vasa övningsskola is fortunate to have a parents' support association. The board for 2021 elected in the annual meeting in February is: Vincent Westberg, Edward Lee, Silvia Ekman and Annette Kronholm-Cederberg. The school is represented in the board by the IB coordinator.

MATH

We have been busy preparing the first cohort for examinations along the new math (MAA and MAI) curriculum update.

BIOLOGY, CHEMISTRY, PHYSICS

The lack of field trips, school visits and other projects have been very evident in the experimental sciences. The decision from the IB to drop paper 3 (and thereby the teaching of the option) in group 4 has made a positive impact on the stress levels of both teachers and students in these COVID stricken times. 2E carried out the group 4 project as usual with the theme Colours.

In March we had an interesting and appreciated visitor over Zoom when our former IB student Matilda Kråkström told the 3E Chemistry students about her path from us to her recent doctorate in organic chemistry. The students enjoyed seeing how the chemistry and the analytical methods they study are used for important research, as Matilda also spoke about her thesis where she investigated ways to minimize pharmaceutical remains in waste water through ozonation, as well as how she used modern analytical methods for analyzing her results.

TOK

In the spirit of the TOK curriculum update (first examinations 2022) 2E has taken part in two sessions in preparation for their TOK exhibition together with IB students from Schule Schloss Salem in Germany. The students enjoyed this cooperation very much, especially the chance to interact with IB students in a similar but still very different setting. There are plans to develop this cooperation further in the future through our main contact IB coordinator Constanze Schummer.

Henrik Lindgrén, IB-coordinator

PLANERINGEN AV GYMNASIETS NYA SPEKTRUM-BYGGNAD FORTSATTE UNDER LÄSÅRET

När Åbo Akademis rektor Moira von Wright 25.2.2020 godkände ett föravtal med Finlands Universitetsfastigheter Ab inleddes planeringen av grundsanering alternativt ett nybygge för den 60-talsbyggnad längs Hovrättsesplanaden som vardagligt kallas Spektrum.

Projektplanering gjordes tillsammans med hela skolsamfundet främst under våren och sommaren 2020 medan byggnadsplaneringen gjordes under hösten 2020. Syftet med planeringen var att få tillräcklig kännedom om projektkostnaderna för att kunna föra ärendet till Åbo Akademis styrelse för ett investeringsbeslut. Ingenjörsbyrån rekommendation var ett nybygge istället för en grundsanering i och med att saneringsgraden av nuvarande utrymmen var mycket hög. I samråd med Finlands Universitetsfastigheter AB togs beslutet i början av höstterminen att gå vidare med planering av en nybyggnad som skulle ersätta nuvarande Spektrum.

Under hösten hade arkitekten fortsatt att skissa på vad som är möjligt ifråga om nybygge på gymnasietomten. Fastighetskroppens längd och höjd finns specificerade i stadsplanen och de avvikelser som kan ske utan en stadsplaneändring var ringa.

Regleringen i stadsplanen är strikt eftersom den anrika lyceibyggnaden klassas som historiskt värdefull och kvarteret dessutom ligger i anslutning till kyrkan. Detta har också föranlett flera diskussioner och besök av museiverket för att utreda olika alternativ och samtidigt dokumentera skolans byggnader inför eventuella förändringsarbeten.

En annan utgångspunkt för planeringen har varit användarnas synpunkter tillsammans med det rumsprogram som uppgjorts för helheten, dvs. tillräckligt många klassrum, tillräckligt många arbetsrum och utrymmen för alla övriga funktioner skolan behöver. För att göra nybygget ekonomiskt hållbart har kravet varit att hålla kvadratmeterantalet optimalt.

Studiemiljöerna i gymnasiet planerades utgående från synen på lärande, målen för undervisningen, värdegrunden och verksamhetskulturen. Lärmiljöerna skall främja kreativt tänkande och forskningsbaserade studier. Innovativa lösningar skall uppmana till både kreativt och kritiskt tänkande.

Grundtanken beträffande gymnasiets utrymmen är att de ska erbjuda mångsidiga, trygga och trivsamma studiemiljöer som främjar studiemotivationen, berikar erfarenheterna som studierna ger, samt uppmuntrar till verksamhet som följer principen om hållbar utveckling.

Studiemiljön ska stödja såväl interaktion som kollaborativt och självständigt arbete. Planeringen behövde även ta i beaktande de studerandes olika utgångslägen och förutsättningar, intressen, åsikter och individuella behov samt de förutsättningar som krävs i framtiden och arbetslivet. De studerande ska aktiveras till att utveckla sina studiemiljöer.

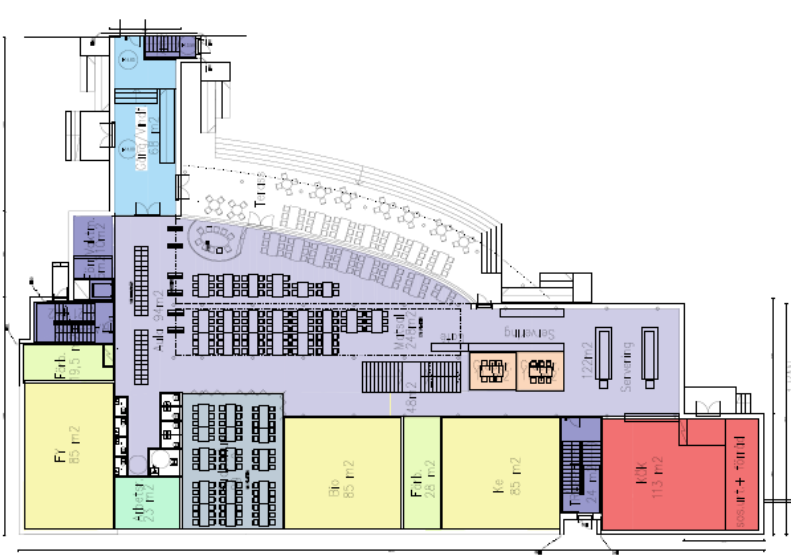

Studiemiljöerna ska även vidgas till sammanhang utanför läroanstalten med hjälp av informations- och kommunikationsteknik eller fysiska studiebesök. När studierna genomförs som självständiga studier var det viktigt att beakta den studerandes förutsättningar att genomföra studierna utan att delta i undervisning. Undervisningsutrymmena skulle därför utformas så att det är möjligt för användarna att med inredning stödja den undervisning som skall bedrivas där. Utrymmena ska bidra till koncentration och arbetsro och också beakta både de egna studerandes samt lärarstuderandes behov av handledning och stöd.

Lärmiljön utformas så att den optimerar ork och energi till att utveckla andra delar av verksamheten. Lärarna skall kunna fokusera på det pedagogiska arbetet och lärmiljön skall bland annat hjälpa lärare och personal att skapa trygghet och kollektivt välmående.

Såväl utomhusmiljön som inomhusmiljön skall genom design, funktion, kompatibilitet och avtryck skapa möjligheter istället för hinder för lärande, nytänk och samverkan.

Under läsåret har lärmiljögruppen, bestående av både lärare och studerande, träffats ett flertal gånger för att diskutera möjligheter och utmaningar med nybygget. En särskild vikt har fästs vid utformningen av ändamålsenliga naturvetenskapliga utrymmen då den nya byggnaden planeras inhysa alla utrymmen av denna typ. Särskilt har säkerheten och användarvänligheten betonats. Vi följer med spänning processen framöver.

Bilder med tillstånd: Lång-Kivilinna & Larikka Arkitekter AB.

STUDERANDEKÅREN

Foto: Foto Airaksinen Ab

Verksamhet under höstterminen 2020

Augusti

9.8 – Stormöte på distans

SKS ordnar alltid ett stormöte i början av höstterminen där nya representanter från åk 1 röstas in till studerandekårsstyrelsen. Detta år fortlöpte höstens stormöte i vanlig ordning, utan undantaget från 2019 med att välja ny ordförande. Under detta möte valdes alltså 4 nya ettor in, och med tanke på det rådande Coronaläget bad vi kandidaterna skicka in en video på förhand där de berättade varför de önskade att vara med i SKS. Stormötet var alltså inspelat på förhand och visades i alla klasser och en länk var skickad till alla övriga i skolan. Efter mötet kunde alla då rösta och då röstades Linn Ahlskog, Ella Hofman, Tilde Löfqvist och Samira Zavari in. Eftersom Elias Mulders (åk 2) är på utbytesår röstades även Tilde Bergström från åk 2 in för att ersätta Elias.

September/november

10.9 och 13.11 – Skolfotografering

SKS ordnade skolfotograferingen enligt vanlig ordning. SKS fotokontrakt har förnyats och är nu med Kuvaverkko OY. Avtalet gäller 1.8.2020-31.7.2023. Utspridningen i fotodatumen berodde på att abiturienterna satt i karantän inför studentskrivningarna.

26-27.9 – Hungerdagsinsamling

Den årliga insamlingen i samarbete med Röda Korset gjordes i år tillsammans med åk 2 i IB.

Oktober-november

9.10 – Flickdagen och anti-bullying day

SKS uppmärksammade flickdagen och anti-bullying-day genom att uppmana eleverna att klä sig i rosa hemma istället, på grund av distansläget. SKS uppmanade till detta via sociala medier.

20.10 – Bilfria dagen

SKS uppmanade elever att komma till skolan med cykel, buss eller till fots för att uppmärksamma bilfria dagen. Tyvärr råkade distansundervisning infalla under den planerade dagen.

SKS lanserade och började sälja SKS munkjackorna. Priset för tröjorna var 18 euro. Många beställningar gjordes och tröjorna blev väldigt omtyckta av både lärare och elever.

Studerandekårens styrelse

höstterminen 2020:

Ellen Bos, ordförande (åk 3)

Daniel Berg (vice ordförande) åk 2, Hannes Ulfvens (kassör) åk 2, Tilde Löfqvist (sekreterare) åk 1, Max Polviander åk 3, Anna-Karin Engstrand åk 3, Adam Strand åk 3, Roosa Rantala åk 4, Kirill Helsing åk 3, Tilde Bergström åk 2, Zalfa Yehia åk 2, Linn Ahlskog åk 1, Ella Hofman åk 1, Samira Zavari åk 1

Handledande lärare: Nikke Palmberg, Caroline Ingo.

6.11 – Svenska dagen temadag

På svenska dagen ordnade SKS en temadag där eleverna uppmanades klä sig formellt för att uppmärksamma den svenska dagen.

Maskmodetävling: Ida Rantala, Rosalia Pukkala, Tinka Gylling, Anniina Syrjälä, 3E. Foto: SKS-medlemmar.

17.11 – Maskmodetävling

På ledande rektor Bernt Klockars begäran ordnades en maskmodetävling för att framföra personliga munskydd. De bästa maskerna fick priser.

18.11 – Grupphandledning av SKS

SKS höll grupphandledningen för abiturienterna. Olika sorters program ordnades i klasserna, bland annat en debatt.

Pingisturnering. Foto: Ellen Bos.

Studerandekårens styrelse

vårterminen 2021:

Ellen Bos, ordförande (åk 3), fram tills 25.2, efter tog Daniel Berg (åk 2) över

Linn Ahlskog (vice ordförande) åk 1, Hannes Ulfvens (kassör) åk 2, Tilde Löfqvist (sekreterare) åk 1 Anna-Karin Engstrand åk 3, Max Polviander åk 3, Adam Strand åk 3, Roosa Rantala (åk 4), Kirill Helsing åk 3, Daniel Berg åk 2, Tilde Bergström åk 2, Zalfa Yehia åk 2, Ella Hofman åk 1, Samira Zavari åk 1.

Handledande lärare: Nikke Palmberg, Caroline Ingo

December

Adventskalendern från förra året fortsatte även i år. Julgodis gömdes i skolan under december. Eleverna fick söka dem och kunde få tips om var godiset höll hus med hjälp av Instagram.

Verksamhet under vårterminen 2021

Januari-februari –

Pingisturneringen

Pingisturneringen som länge planerats kunde äntligen genomföras och fick många deltagare. Turneringen var lyckad och SKS fick mycket bra feedback från både studerande och lärare. De som placerade sig i topp tre fick olika priser.

25.2 – Stormöte

Stormötet hölls på Zoom och under mötet lämnade Ellen Bos över ordförandeskapet till Daniel Berg.

26.2 – SKS middagen

I vanliga fall hålls den årliga SKS-middagen efter faddergalan, men eftersom SKS inte kunde medverka på faddergalan pga coronaläget hölls middagen en annan dag.

Mars

15.3 – Hälsningen till abiturienterna

SKS samlade ihop studeranden och lärare och sammanställde en videohälsning åt abiturienterna som satt i karantän inför skrivningarna. Videon uppskattades mycket av abiturienterna.

ÖVRIGT ATT NOTERA:

Periodsystem

Likt förra året fortsatte SKS att delta i olika utvecklingsmöten kring nya läroplanen. SKS förespråkade bland annat för att behålla 5-perioderssystemet och att inte avskaffa provveckorna. I februari kom beskedet att övergången till tre perioder skulle återkallas. Detta var det bästa möjliga alternativet för SKS, som också ansåg att detta var det bästa alternativet för studerandena.

Införlivning av IB

SKS hade även några möten där man diskuterade hur man på bästa möjliga sätt ska kunna få med IB i skolan och i SKS. Det har framkommit att det nuvarande systemet inte är det mest optimala med tanke på förändringar i intagningssystemet i IB.

Coronaläget

På grund av undantagslagen och Coronaviruset fick samtliga framtidsplaner avbrytas. Det fanns dock flera planerade evenemang men som ännu inte kunnat genomföras eller som har skjutits fram.

Dessa var:

Schackturnering

Stödfinansiering av tvåornas äldstes dans

SKS ordnade också under alla distanstillfällen olika händelser på SKS-Instagram, där olika studeranden och lärare fick göra takeovers och dokumentera om sin dag. Detta gjordes både under höstterminen och vårterminen. Dessa takeovers har varit mycket uppskattade.

Maskmodetävling: Lova Blomqvist 1A. Foto: SKS-medlemmar.

Maskmodetävling: Ida Berg 3A. Foto: SKS-medlemmar.

TUTORER

Foto: Foto Airaksinen Ab.

Ett härligt gäng tutorer inledde hösten 2020 sitt verksamhetsår genom en utbildningsdag innan skolstarten. Tutorutbildningen hölls via Zoom i maj under två tillfällen och det fungerade överraskande väl tack vare ungdomarnas aktiva deltagande och med stöd av det material som Folkhälsans tutorhandledare delat.

Redan under höstterminens första skoldag fick tutorerna hålla i trådarna för ”lära känna varandra” övningar i basgrupperna.

Friluftseftermiddag på Sandö. Foto: DCB.

Tutorgruppen ansvarade för planeringen och genomförandet av en friluftseftermiddag på Sandö. Tutorerna träffade också sin basgrupp under en lektion inom kursen SH01 för att besvara frågor och ge tips angående studieplanering och provveckan.

I början av september deltog tutorerna och SKS-medlemmarna i en workshop med jämställdhet och likabehandling på agendan.

Tema 2 jämställdhet. Foto: DCB.

Sara Sundell från Folkhälsan inspirerade till diskussion bland studerande från Övis, Petalax, Pedersöre, VG och Närpes. Dagen arrangerades av Idemo-projektet vid ÅA. Temat jämställdhet och likabehandling var även i fokus för tematräff 2, onsdagen 18 november. Tutorerna höll i trådarna för ettornas tematräff, med olika aktiverande övningar som fördjupade temat. I december samlades basgrupperna för julinspirerade aktiviteter med julpyssel och lekar i smågrupper. Varje grupp dekorerade pepparkakshus som ställdes ut i matsalen.

Pepparkakshusbakning. Foto: DCB.

Några tutorer medverkade vid digitala PR tillfällen för åk 9 och deras föräldrar. Under våren ordnar tutorerna ett tillfälle med temat social hälsa och välmående.

Tutorerna har på ett föredömligt sätt jobbat och samverkat för skolans bästa. Utvärderingen av verksamhetsåret hålls i maj, när tutorerna samtidigt ger över stafettpinnen till en ny grupp tutorer. Folkhälsans tutorhandlare inbjöd tutorhandledarna till virtuell träff i april.

Tutorer 2020-2021:

Bergström Tilde, Ehn Hanna, Eriksson Matilda, Holm Linnea, Honkakangas Wilma, Jungar Harald, Kiveliö Jessica, Kronqvist Åsa, Mahdi Rian, Nilsson Simon, Nordlund Ellen, Palmroth Inka, Phadke Malhar, Rabb Jacob, Rönnlund Wilma, Sandelin Alva, Shorokhova Victoria, Sundqvist Edvin, Westberg Eleonora, Östergård Alina.

Handledande lärare: Diane-Christine Blusi, Åsa Löf.

ÖVIS I RÖRELSE

Vasa övningsskolas gymnasium erhöll finansiering inom ramen för Studier i rörelse för läsåret 2019-20 och även för 2020-21. Övis i rörelse har en egen logo och vi använder Övisirörelse på skolans instagramkonto.

I början av november ordnades en Må bättre vecka för personal och studerande. I veckoprogrammet ingick ett härligt rörelsepass på innergården kl. 9.30 och ett avslappnande pass kl. 13.00 i Runebergsalen där de nya yogamattorna kom till användning. På onsdagen fick alla som valde att cykla till skolan en smoothie. Fredagens avslutades med ett danspass som hölls av Elsa Kronqvist och Sofia Ala.

I december ordnades den stora julskattjakten. Kuvert fanns gömda på olika ställen i gymnasiet och de lyckliga som hittade ett kuvert var tvungna att leta upp en viss lärare för att få följande ledtråd, vilket i sin tur ledde vidare till en andra lärare som delade ut en ny ledtråd. Och till sist var det så dags för vinstutdelning när den tredje läraren var funnen. Vecka 50 hölls också avslappning till lugn julmusik och yogapass i Runebergsalen.

En ny grupp på 13 rörelsecoacher etablerades i december och deltog i januari i en utbildningsdag tillsammans med ämneslärarstuderande.

Rörelsecoacherna 2020-2021:

Diana Ahmad, Ada Brännkärr, Elin Ekman, Harald Jungar, Vera Kasatkina, Maya Kronqvist, Simon Nilsson, Inka Palmroth, Fanny Sandström, Ida Smeds, Elin Snellman, Otso Storm, Edvin Sundqvist.

Rörelsecoachteamet (11 av 13 på plats). Foto: DCB.

Dagen ordnades av FPV och projektet Learning by moving. Thomas Friman presenterade Övis i rörelse för ämneslärarstuderande. Medvetenheten om vikten av pausgymnastik och s.k. brain breaks är nu etablerad hos våra ämneslärarstuderande. Verksamhetsperioden för rörelsecoacherna är januari 2021-december 2022.

22 februari var det så kick-off för en veckokampanj. Rörelsecoacherna hade ordnat ett aktivitetsbingo för veckan där det gällde att kryssa av så många rutor om möjligt. De ordnade yoga och dans i Runebergsalen och frikasttävling i basket i Estradan. På fredagen var det dags för prisutdelning för de flitigaste deltagarna i bingoaktiviteterna och de som lyckats bäst i frikasttävlingen.

Under distansperioden efter sportlovet (8-26 mars) inspirerade rörelsecoacherna till promenader och stretching genom att dela fina foton och filmer på Instagram.

Motionskampanjen för april genomfördes för andra året i rad och både studerande och personal samlade ivrigt motionspoäng. Bland alla som lämnat in sin motionskupong utlottades fina priser. Den basgrupp som fått ihop flest deltagare och poäng fick dela en upplevelse utomhus tillsammans.

Under höstens och vårens distansstudieperioder har lärarna uppmuntrat till rörelse under skoldagen genom poddpromenader och fotorundor. Pausgymnastik har blivit ett naturligt inslag under lektionerna. Arbetsteamet för Övis i rörelse delar tips och länkar till inspirerande material som kan användas hemma eller under lektionstid.

Daniel, Alwa och Rhian ger tummen upp för de nya sittcyklarna. Foto: DCB.

På Världshälsodagen 7 april lanserade UKK institutet de nya motionsrekommendationerna för barn och ungdomar 7-17 år. Våra ungdomar uppmanas till rask och ansträngande motion minst en timme per dag. Det lyfts fram hur viktigt det är att undvika långa stunder av stillasittande och ta pauser för att hållas pigg och aktiv. Även betydelsen av vardagsmotion betonas.

En årsklocka för Övis i rörelse innebär att det finns

aktiviteter och kampanjer utspridda över läsåret.

Nu skapas grunderna för en kontinuerlig verksamhet. Verksamhetsperioden för rörelsecoacherna är januari 2021-december 2022. Det är ett entusiastiskt gäng ungdomar så det

Alma och Ella testar de nya sittbollarna. Foto: DCB.

UNDERSTÖDSFÖRENINGEN FÖR BILD- KONST OCH MUSIKPROGRAMMET VID VASA ÖVNINGSSKOLA (UFFBOM)

UFFBOM är en förening som generellt understöder studerandes aktiviteter inom bildkonst - och musikprogrammet vid Vasa övningsskola. På musiklinjen kan föreningen bidra med ekonomiskt stöd vid t.ex. ordnande av musikalen. På bildkonstlinjen kan föreningen understöda vid anordnande av utställningar och bidrag kan ges för studiebesök till t.ex. konstskolor och konstmuseer. Föreningen kan även stöda specialkurser, studieresor, föreläsningar och dela ut stipendier.

Under Corona året 2020-2021 har UFFBOM jobbat på distans med Zoom som träffpunkt.

Under verksamhetsåret har all verksamhet skett utan publik. Både Ufbommare, syskon och vårdnadshavare har fått lita till digitala hjälpmedel för att njuta av konst- och musikelevernas uppträdande under året. Presentation av verksamheten och värvning av nya medlemmar skedde i år via Wilma. Vernissagen som bildkonstprogrammet ordnade på nya Pharmacy House – Café & Bakery var en vacker och lyckad tillställning. Konstnärerna bjöds på förplägnad efter öppningskvällen. Under höstens interna musikalföreställningar som tredje årets studerande på musikprogrammet stod för, bistod föreningen med medel till ljus, ljud och pizza.

Föreningen har under läsåret aktivt ansökt om bidrag från olika fonder och stiftelser i syfte att ytterligare ge guldkant åt linjernas verksamhet och skapa bättre möjligheter för studerande att synliggöra sin verksamhet.

Av föreningens medel har anslag detta läsår främst använts för utgifter i samband med musikalen och bildkonsttreornas slutvernissage. Dessutom utdelar föreningen stipendier till samtliga årskurser inom bild- och musiklinjen i samband med skolans vårfest.

Tack vare lärarrepresentanterna Lisette Smedlund (bildkonstlinjen) och Benjamin Bagge (musiklinjen) har föreningen fått en god inblick i linjernas verksamhet och därmed har samarbetet med utbildningen löpt smidigt och varit välfungerande.

Styrelsen vill tacka alla familjer som bidragit med ekonomiskt stöd genom medlemsavgifterna.

Konst och musik

ger glädje

åt alla i skolan!

Styrelsen för läsåret 2020-2021:

Mathias Smeds, ordförande

Pia Rönnlund, vice ordförande

Anette Railio, sekreterare

Dan Häggblom, kassör

Jeremy Crotts, medlem

Nina Grangärd, medlem

Paula Kullas, medlem

Jenny Teir, medlem

Lisette Smedlund, lärarrepresentant

Benjamin Bagge, lärarsuppleant

Nathalie Eriksson, studerandeprepresentant musik

Yoanna Rönnqvist, studerandeprepresentant bildkonst

IDEMO

Idemo – ett projekt om ämnesövergripande pedagogik och demokratifostran

När höstterminen inleddes hade projektteamet tjuvstartat med lite sommarjobb i form av videoinspelningar. Målsättningen var att på ett delbart och lättfattligt sätt ge sig i kast med målsättningarna och utmaningarna kopplade till den nya läroplanen.

Inspelningsarbetet fortsatte då delar av den seminariedag som ordnades 29.9 förevigades. Vasa övningsskolas gymnasium fungerade som en av värdarna för tillställningen, som kort sagt var en djupdykning i ämnesövergripande teori och praktik för Idemoprojektets nätverksgymnasier. Detta tillfälle i slutet av september var samtidigt också ett samarbete med MAT-É-MATIK. Feedbacken var positiv, inte minst som ett resultat av den internationella inputen från Sören Harnow Klausen från Syddansk Universitet.

22 oktober ordnades en intervjusession med ungdomar från gymnasiet, med målsättningen att samla in artikelmaterial till projektet Disrupting the Media Scene. Detta samarbete mellan Idemo och Experience Lab handlade i grunden om att utreda nya teknologiers inverkan på massmedier och journalistikens publikrelation.

Det arbete som i största utsträckning präglat Idemos närvaro vid Vasa övningsskolas gymnasium under läsåret 2020-21 är utan tvekan de insatser som varit riktade mot utvecklingen av likabehandling- och jämställdhet inom organisationen. Här har samarbetet inom Idemonätverket, men också kontakten till Österbottens förbunds strategigrupp för jämställdhet varit mycket värdefull. Rent konkret uppmärksammades detta arbete i mitten av november, kopplat till den internationella dagen för tolerans (16 november), där de studerande – SKS och tutorna själva planerat programinnehåll för ett temablock. En stor del av arbetet har handlat om att arbeta igenom planer och tillvägagångssätt för bättre GLP2021-beredskap.

Projektet fortsätter ännu under höstterminen - i lika stor utsträckning tillsammans med partneruniversitet Jyväskylän yliopisto. Nya samarbetsformer planeras - däribland med Ung Företagsamhet och hur värdegrunden kan bli mer central för unga entreprenörer och deras val att slå sig in på företagandets bana.

Kolla gärna in projektets hemsida: www.idemoproject.com eller sociala medier med hjälp av hashtaggarna #idemojyåa och #idemovos för verksamhet som återknyter till lärarutbildningen och gymnasiet.

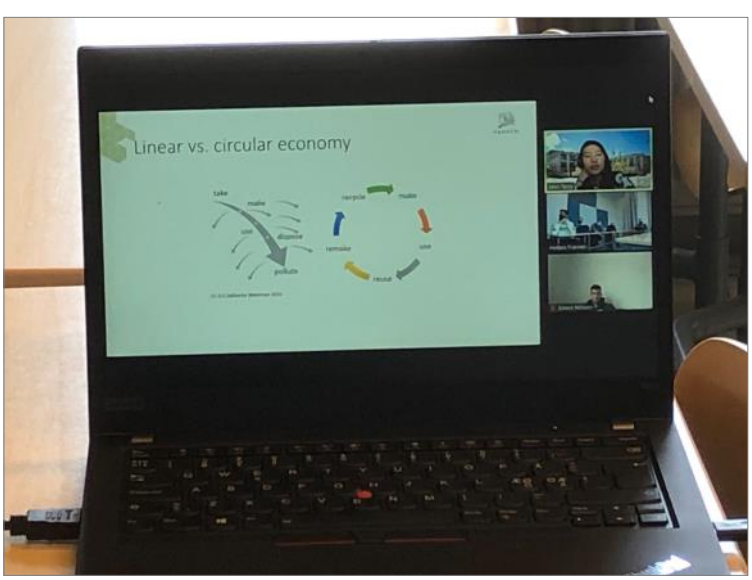

Skärmdump: Anders Fransén.

LUKE

Tillsammans med de övriga aktörerna inom LUKE-nätverket (Lukioiden kehittämisverkosto) ordnades två nationella Luke-webbinarier under året. Bland höstens programpunkter kan nämnas läroplansarbetet och i samband med det utvecklingsarbetet i gymnasierna som en del av gymnasiereformen. Bland vårens program återfanns t.ex. tutorlärarverksamheten (där även Vasa övningsskola ingått med ett projekt om att skapa en skolidentitet), en landsomfattande redogörelse för samarbetet mellan gymnasier och högskolor med fokus på möjligheter och utmaningar i samarbetet samt olika exempel på hur man kan fokusera på välbefinnande i gymnasiet. Alla dessa programpunkter är oerhört viktiga för läroplansarbetet och det framtida gymnasiet.

LUKE har också publicerat en publikation där Vasa övningsskolas gymnasium representerades av det förträffliga arbete som gjorts inom IDEMO-projektet och som ämnar utveckla ämnesövergripande pedagogik som baserar sig på samverkan och demokratifostran. Anders Franzén beskrev konkreta exempel på hur man inom ämneslärarutbildningen och i gymnasiet arbetar med ämnesövergripande utvecklingsarbete.

Kontakten till UBS och andra regionala koordinatorer har varit tät under året och rektorn på Vasa övningsskolas gymnasium har ofta fungerat som språkrör för övriga gymnasier i regionen. Bland annat procedurer runt studentexamen, fortbildning i samband med läroplansprocessen och samarbete med högskolor har engagerat nejdens gymnasier. Gymnasiet har också bjudit in de svenskspråkiga gymnasierna till fortbildning bland annat med tema som bedömning och en verksamhetskultur i förändring samt jämlikhet och likabehandling som en del av skolans verksamhetskultur.

LUKE-projektet kommer att fortsätta även under nästa läsår med fortsatt fokus på utvecklingsarbetet i gymnasierna.

LUKE

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

GRUPPHANDLEDARNA

Positiva handavtryck. Foto:DCB.

ÅK 1

Det av COVID präglade läsåret har också påverkat grupphandledarnas arbete och särskilt arbetet med att integrera de olika basgrupperna till en årskurshelhet. Men ungdomarna har trots det hållit humöret uppe och skapat en god sammanhållning inom ramarna satta av de restriktioner och rekommendationer som gällt.

Gymnasiekompetenskursen (SH01) gav de studerande en gemensam plattform för gymnasiestudier och hållbart lärande. De blev bekanta med det nätverk av nyckelpersoner som omger dem (grupphandledare, studiehandledare, speciallärare, datapedagog, IT-serviceperson, skolhälsovårdare, kuratorer och skolcoach).

Att stärka välbefinnandet och skoltrivseln har varit centrala fokusområden för årskurs 1. Vi har på olika sätt under gemensamma träffar jobbat med styrkor, självkänsla och välmående. Tutorteamet har jobbat för trivsel inom basgrupperna och bland annat ordnat tillfällen där de nya ettorna fått lära känna varandra och ställa viktiga frågor kring vad det innebär att studera vid vårt gymnasium. Tutorerna ordnade en friluftseftermiddag i slutet av augusti där de studerande fick ta del av gruppstärkande lekar och aktiviteter. Tutorerna höll också i trådarna för tematräff 2 med fokus på jämställdhet och likabehandling.

Skolfredstemat Hand i hand synliggjordes rent konkret genom positiva handavtryck som varje studerande bidrog med. Handavtrycken prydde korridoren till matsalen som en påminnelse om att vi inom årskursen hjälps åt och lär av varandra. De studerande skapade också fotografier utgående från armbanden som delades ut till skolfredsdagen.

1E hade under läsåret en ovanligt stor andel externa studerande utan tidigare koppling till Vasa. Detta har bidragit till en verkligt mångsidig och internationell dynamik i gruppen samtidigt som det har gett skolan orsak att reflektera över och utveckla sina rutiner för denna växande skara studerande. Två föräldramöten har hållits för vårdnadshavarna i 1E och distansmodellen för dessa har fungerat bra eftersom många föräldrar på annan ort kunnat delta på detta sätt.

Höstens föräldramöte blev virtuellt för varje enskild basgrupp, och blev ett fungerande alternativ då möjligheterna till fysiska träffar var begränsade. Grupphandledaren för respektive basgrupp höll i trådarna och studiehandledaren och gymnasierektorn gjorde virtuella besök i mötet. Ett mediateam inom årskursen skapade en film som beskrev "En dag i Övis", vilket blev ett trevligt inslag under mötet.

Tina Liljeblad (1A), Diane-Christine Blusi (1B), Ann-Charlotte Söderman (1C), Solveig Wallin (1D), Markus Norrby (1E)

Friluftseftermddag på Sandö. Foto: DCB.

1B jobbar med styrkekort. Foto: DCB

Friluftseftermddag på Sandö. Foto: DCB.

ÅK 2

Årskurs 2 är av tradition det mest "evenemangstäta" året i gymnasiet, med Lucia och äldstes dans med inbjudna gäster som de stora höjdpunkterna. Då Coronan satt käppar i hjulet för de allra flesta tillställningar och projekt, tog vi det säkra för det osäkra och planerade in en utomhuslucia på skolgården för endast den egna skolan. Våra studerande i årskurs 2 åtog sig olika uppgifter - allt från dekoratörer, glögg- och lussebulletomtar till brandmän, körsångare och Instagramtomtar. Det blev en mycket stämningsfull och vacker, om än lite kylig tillställning i arla morgonstund. Musiktvåorna spelade också in ett lite längre musikprogram i Runebergsalen med de traditionella Luciasångerna. Inspelningen streamades sedan under den virtuella julfesten, som ägde rum därpå följande dag.

Glöggservering i R-byggnaden.

På så sätt kunde de studerandes föräldrar, släkt och vänner också ta del av Lucia via det streamade programmet samt via skolans Instagram konto.

Luciamorgon utomhus. Foto: Lisette Smedlund.

Äldstes dans streamades den 14 maj. Danskursen, som ju ligger till grund för hela tillställningen, har kunnat genomföras med vissa justeringar – två grupper för att kunna hålla säkerhetsavstånden, inga parbytesdanser och inga par från andra skolor. Kursen har varit mycket uppskattad bland våra studerande, kanske för att den utgjort en välkommen paus från allt virtuellt.

Under utvecklingssamtalen i åk 2 har vi förutom välmåendeaspekter bland annat diskuterat ämnesval inför studentskrivningarna. Utöver utvecklingssamtalen har en stor del av grupphandledarnas uppgift i år varit att hålla lite tätare kontakt med de studerande, både via Zoom, Wilma och i klass för att höra sig för hur det går med distansperioderna. Den vägen har vi fått värdefull feedback som vi fört vidare till kollegiet för att lärarna ska kunna anpassa sin undervisning med tanke på de studerandes välmående. Många har lidit av att den sociala biten med skolan fallit bort, medan andra har upplevt att det varit svårt att skilja på skola och fritid. Sömnproblem och svårigheter att kunna koppla bort från skolan har varit några av de mer negativa följderna, som vi grupphandledare har försökt hjälpa våra studerande att få bukt med.

Under temablock 3 som inföll 20 januari höll Johnny Granholm sömnskola för hela årskursen. Tillfället var via Zoom men de olika basgrupperna var samlade i olika klassrum i skolan. Sömnskolan var uppskattad och vi lärare kunde riktigt se hur axlarna hade sjunkit ned på våra studerande efter tillfället. Johnny skickade ut information om metoder för avslappning och tillsammans med de praktiska övningarna hoppas vi att studerande med sömnproblem fick hjälp.

Frida Crotts (2A), Johanna Bonäs (2B), Kristina Skjäl (2C), Lisette Smedlund (2D), Margita Nyman (2E)

2B tecknar porträtt av varandra på en grupphandledarträff. Foto: Johanna Bonäs.

2A utvärderar året som gått. Foto: Frida Crotts.

Sömnskola med Johnny Granholm. Foto: Kristina Skjäl.

ÅK 3

På grund av den pågående Coronapandemin har läsåret för de studerande på årskurs 3 inte varit vad det kunde ha varit under normala omständigheter. Restriktionerna har under året satt stopp för många av de evenemang som vanligtvis förknippas med ABI-året. ABI-kommittén, som påbörjade sitt jobb redan i augusti, har fått tänka om många gånger i sitt planerande. men lyckligtvis kunde bänkskuddardagen ordnas 14.5.

Grupphandledarna hade byggt upp en presentation om aktiviteter under åren och den uppskattades av ABIna. Trots restriktionernas begränsande effekter har abiturienterna lyckligtvis fått spendera en stor del av läsåret i närundervisning på skolan. De har under samtalen verbaliserat sin glädje över det, att få hänga tillsammans på skolan.

Perioder av distansundervisning inföll både under hösten och vårvintern p.g.a. ökad smittspridning i sjukvårdsdistriktet. Lyckligtvis kunde både höstens och vårens studentskrivningar genomföras till fullo, mycket tack vare att våra studerande höll sig i karantän för att undvika att smittas.

ABI-tröjor, Malin Ivars, Minna Ingi och Ida Utriainen. Foto: DCB.

Pyjamasdag, Ida Mitts och Elea Grankull. Foto: DCB.

Under läsåret har grupphandledarna hållit utvecklingssamtal med alla sina studerande, ibland som ett vanligt samtal men ofta på distans via zoom. Det har varit glädjande att få ta del av de studerandes framtidsplaner.

Alla abiturienter har även haft individuella samtal med sin studiehandledare för att fundera på följande steg i livet.

Årets grupphandledarteam för abina lyfter på hatten för den positiva stämningen som har funnits i basgrupperna, trots många inhiberade arrangemang. De har visat på flexibilitet som vi grupphandledare tror att de bär med sig som en nyttig framtida kompetens.

Nu hoppas vi förstås alla, studerande och lärare, att vi på skolan lyckas genomföra en traditionell studentdimission i juni och IB Diploma Ceremony i augusti. Tillställningen är viktig för oss alla, inte minst för abiturienterna, för att avsluta den treåriga delen av livets bildningsresa, vilket gymnasietiden utgör.

Joachim Hofman (3A), Caroline Ingo (3B), Moja Ladvelin (3C), Joel Storgård (3D), Elisabeth Norrmén (3E)

ÄMNESVIS VERKSAMHET

MODERSMÅL OCH LITTERATUR

Det gångna läsåret har präglats av Covid-19 och arbete kring GLP2021. Samtidigt som vi har tacklats med utmaningar i den dagliga verksamheten har vi spånat kring framtiden. Under skolstarten inleddes det treåriga läsårstemat om en välmående, hållbar och värdeskapande skola. Vårt ämne välkomnar arbetet kring ett viktigt läsårstema som sträcker sig lite längre eftersom det möjliggör en mera långsiktig planering t ex i fråga om val av litteratur.

Året har utmanat oss lärare i och med att vi i perioder har skött undervisningen på distans. Vi har blivit tvungna att utveckla nya pedagogiska lösningar i fråga om arbetsmetoder men mycket tid har också lagts på att söka digitalt tillgängligt material för undervisningen. Under våren testas ett helt nytt koncept gällande kursprov där de studerande utmanas i fråga om sin kreativitet och estetik. Att fokusera på just konst och kreativitet är ett steg i rätt riktning mot en välmående skola.

Läroplansarbetet har varit ett givande kollegialt samarbete där många fina idéer har bollats, teorier testats och samplanering utövats. Ämnet upplever fortsättningsvis ett enormt ansvar för hur resultaten i studentskrivningarna påverkar studerandes möjligheter till fortsatta studier. Oron uppstod i och med att de nya antagningskriterierna till universitet ändrades våren 2019 och lade därmed större tyngd på sökandes vitsord i modersmål och litteratur.

Under hösten deltog gymnasister i den årligen arrangerade uppsatstävlingen av Österbottens Försvarsgille r.f. Många fina bidrag skrevs i vår skola och två gymnasister belönades för sina texter. De hade båda valt att skriva om ämnet det finländska inom mig.

Under kursen fördjupad muntlig kommunikation ingick ett debattforum som var ett projekt organiserat av Finlands Svenska Skolungdomsförbund och Svensk Ungdom. Under debattforumet 12.11 fick kursdeltagarna vässa sin argumentationsteknik tillsammans med två ledare som presenterade teori kring retorik och praktiska tips i konsten att argumentera. Workshopen som genomfördes digitalt avslutades med övningar och debatt i mindre grupper. Inom kursen erbjöds även deltagande i det nationella slutprovet i muntlig kommunikation, där studerande håller ett individuellt muntligt anförande och ingår i en gruppdiskussion. Provet genomfördes 15.12 tillsammans med Vasa gymnasium.

Soldathästen återvände till övningsskolan efter framgångar i Försvarsgillets skrivtävling. Foto: Amanda Aumanen.

Axel Åhman intervjuas av studerande. Foto: Andreas Sundstedt.

Gymnasister i åk 1 och 2 deltog i det av Svenska Litteratursällskapet arrangerade webbinariet om barnbokspionjären Topelius i slutet av januari. De studerande fick ta del av olika forskare som talade om den finlandssvenska litteraturen. Det rådande läget erbjuder även nya möjligheter för våra studerande då flera instanser erbjuder distansföreläsningar, och vi kan därmed delta i evenemang som inte vanligtvis har varit möjligt.

PreDP skrev nyhetsartiklar för Svenska Yles Nyhetsskola om distansundervisningens konsekvenser för unga österbottningar. Journalisten Heidi Finnilä var vår mentor och förklarade hur man tänker som journalist när det gäller val av perspektiv.

Årets "Prata bok"-tillfälle omformades till en digital författarintervju med Axel Åhman och Edith Hammar då Bokmässan i Helsingfors blev digital. Studerande i åk 2 intervjuade författarna om deras böcker "Klein" och "Homoline" och skolan fick flera exemplar av böckerna. Läsrörelsen och Utbildningsstyrelsen stod för finansieringen.

En nytt inslag under pandemin var en streamad teaterföreställning med Teater Viirus. Pjäsen Familjen bra var en dystopisk skildring som berörde ett undantagstillstånd liknande det vi befinner oss i.

Ett nytt sätt att få ta del av en teaterföreställning. Foto: Kristina Skjäl.

Under flera kvällar har vi inom ämnet samlats för diverse distansmöten via Zoom. Vi har träffat SMLF:s styrelse, censorerna från Studentexamensnämnden, förlagets representanter och läromedelsskribenter men också våra kollegor från andra övningsskolor. Det ligger starkt i vårluften att spana kring inkommande höst och den nya läroplanen.

Läsårets många utmaningar har tvingat oss till kollegiala fruktbara diskussioner och det känns tryggt att få vara med i en gemenskap som också fungerar under stress och ovisshet om det som komma ska.

Ad meliora!

SPRÅKGRUPPEN

finska, engelska, franska, tyska

Vårt fokus för läsåret kretsade helt naturligt kring läroplansarbetet. Vi deltog flitigt i den fortbildning som UBS och LUKKI (Lukion kieltenopetuksen valtakunnallinen kehittämis–hanke) erbjöd i form av webbinarier kring allt från internationalisering till bedömning. Läroplanen i finska och engelska stämmer till stora delar överens och vi förbereder oss för att implementera läroplanens intentioner och samarbeta kring språkprofilen över språkgränserna med modersmålet svenska.

Pandemiåret med distansperioder har lärt oss inse vilka digitala verktyg som ger mervärde. Det kollegiala samarbetet är värdefullt för att få en överblick av vilka möjligheter som finns.

Att studera på distans är inte så lätt då det gäller språk och då vi dessutom velat satsa speciellt mycket på de studerandes välmående det här läsåret har det varit en utmaning att hitta på mer varierande undervisningsmetoder. Pausgymnastik har blivit vanligare och vi har testat poddpromenader, fotogaferingsrundor och diskussionspromenader.

Poddpromenad under distansperioden i mars. Collage: DCB.

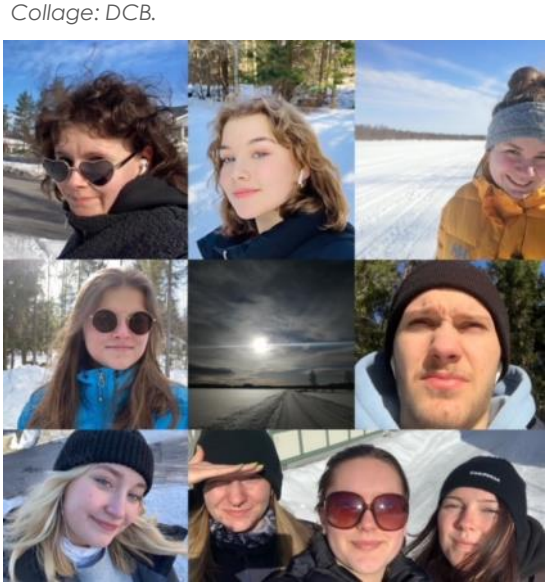

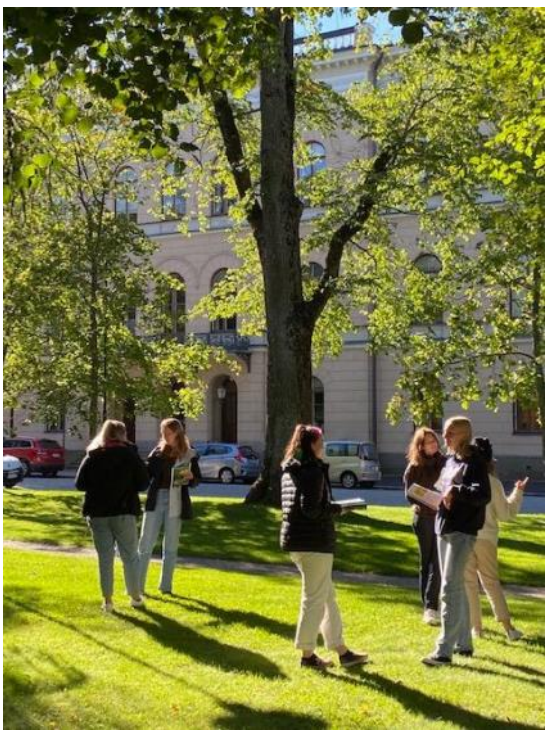

Diskussion på engelska i parken. Foto: DCB.

Samarbetet med Jyväskylän normaalikoulu fortsatte som eklasstandemsamarbete inom fyra gymnasiekurser. Tandemparen träffades virtuellt via Teams och diskuterade och löste uppgifter, turvis på svenska och turvis på finska. En handfull studerande genomförde även den valbara tandemkursen där de tillsammans med en partner från Jyväskylän normaalikoulu under en längre tidsperiod

Eklasstandemlektion pågår. Foto: Julia Björkholm.

jobbade men olika projekt på finska och svenska. Ett av paren skrev och illustrerade tillsammans en finsk-svensk barnbok och ett annat par genomförde ett tvåspråkigt musikprojekt.

På våren genomfördes även en klasstandemkurs tillsammans med Vaasan lyseon lukio. Klasstandem skiljer sig från eklasstandem på så sätt att studerande träffas fysiskt och samarbetar med uppgifter och projekt på både finska och svenska. Pga pandemin genomfördes samarbetet i lite mindre skala än normalt och alla träffar ordnades utomhus med säkerhetsavstånd.

Inom B3-språken franska och tyska har vi på olika sätt försökt uppmuntra våra studerande i deras språkstudier, skapa en känsla av positiv gemenskap i grupperna samt få dem att se nyttan av att kunna andra främmande språk än engelska. Vi är glada över att vi har livskraftiga språkgrupper och att vi fortfarande har studerade i vårt gymnasium som väljer att skriva B-språk i studentexamen, något som i många gymnasier inte längre är en självklarhet. Vi har satsat mycket på olika typer av temahelheter och funktionella språkkunskaper, dvs. att förmedla och förstå olika budskap i praktiska situationer - något som förutom att det ger praktiska färdigheter också blivit allt viktigare i studentexamen. Men trots att studentexamen är ett stort och viktigt delmål för många i deras språkstudier, poängterar vi att de språkkunskaper man får under gymnasietiden ska vara till nytta för våra studerande i framtiden i många olika situationer, bland annat vid resor, utbyten och internationellt samarbete. För tillfället är det några studerande i franskagruppen i åk 2 som funderar på ett mini-utbyte i södra Frankrike nästa höst - vi håller tummarna för att det ska gå vägen!

På grund av Coronan har vi för andra året i rad tyvärr inte kunnat genomföra våra traditionella utbyten till Paris och Berlin, men vi har i stället försökt hålla upp motivationen på andra sätt. Franskagrupperna i åk 1 och 2 har båda sina egna Instagramkonton där gruppens medlemmar gör olika uppdateringar - en français, bien sûr! - enligt tema och innehåll i kurserna. Årskurs 2 har en gymnasieklass från Paris som följer dem via sitt Instagramkonto och det är spännande att följa med kommentarskedjorna till inläggen. Med årskurs 1 har vi ordnat en fransk fest (både i klass och på distans), med mat, dryck, musik och diskussion - vilket självfallet också skulle dokumenteras och kommenteras på Instagram.

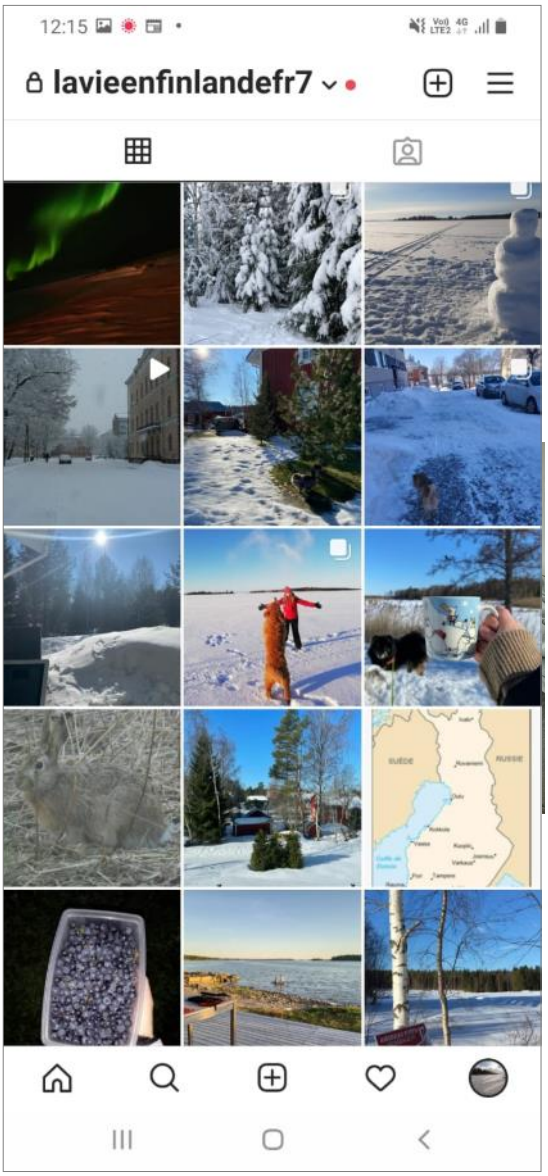

Åk 2 franskagruppens instagramkonto – La vie en Finlande. Screenshot: Frida Crotts.

Fransk fest i åk 1 med mat, dryck, musik och franskt babbel. Foto: Frida Crotts.

Men utomstående följare ska inte besvära sig – av integritetsskäl våra konton är privata och tills vidare vill vi hålla det så.

Vasa övningsskola går emot trenden i andelen studerande som läser språk. På bilden Michael Frank, Sandra Carlsson, Anna-Karin Engstrand, Nadine Hagman och Frida Crotts. Foto: VBL.

Finländsk press har den senaste tiden flera gånger uppmärksammat B3 språkens utsatta ställning i gymnasierna med dramatiskt sjunkande siffror då det gäller antalet deltagare i studentskrivningarnas korta språkprov. Jämfört med den nationella utvecklingen som visar en minskning med ca 80% under de senaste 25 åren är situationen i vår skola dock betydligt mera positiv. Under de senaste tio åren har vi lyckats hålla ett jämnt antal studerande som läser tillvalsspråken franska och tyska. Detta var anledningen till Vasabladets intervju med våra språklärare i franska och tyska samt 3 av våra språkstuderande.

Intresset för språkstudier beror delvis på att vissa tycker att t.ex. franska är ett vackert och häftigt språk eller att studerande ser språk som nyckeln till

kommunikation med människor som ger inblick i andra kulturer. Däremot handlar den allmänt nedåtgående trenden inte alltid om att gymnasiestuderande skulle vara ointresserade av språk. Den nya modellen för poängsättning av betygen i studentexamen när man söker in till tredje stadiets utbildning uppmuntrar nämligen inte till språkstudier. Lärarnas engagemang är avgörande för att skapa intresse för språk och därför vill vi framför allt inspirera och skapa självförtroende att lära sig språk. Lektionerna skall kännas levande och målet är en mera kontinuerlig kontakt till målspråken även utanför skolan.

HISTORIA

Studerande vid Vasa övningsskolas gymnasium erbjuds nio kurser i historia. Läsårets centrala temaområden välmående, hållbarhet och värdeskapande behandlas på ett naturligt sätt i alla dessa kurser. Människans välmående är summan av många beståndsdelar, bland annat historisk kunskap som gör det möjligt att förstå och bedöma vår omvärld och iaktta samtiden kritiskt.

Ämnet historia ger de studerande viktiga verktyg för att förstå dels det förflutna, dels nutiden. Inom vårt ämne tränar vi de studerande att se vilka källor som är pålitliga och vilka budskap som förs fram, att se igenom argument som är mer eller mindre grundlösa, att se hur bland andra politiker använder historien som redskap för att vinna röster och ibland till och med manipulerar historien för att vända människor mot varandra. Historia är med andra ord ett mycket kraftfullt redskap för att skapa förståelse för det som händer i nuet.

Under läsåret har undervisningen i IB History omstrukturerats en aning till följd av de ändrade provuppläggen i Finals 2021. Kraven på antalet provsvar är lägre än normalt, vilket har möjliggjort än mer utmejslade fördjupningar i områden som anknyter till internationella relationer under 1900-talet. Undervisningstakten har således varit en aning lägre vad gäller innehållet (content), varmed skills och concepts har kunnat stå i centrum. Beträffande läroplanen i historia uppdaterades denna senast 2017. Därmed är det ungefär lika länge kvar tills en ny läroplan träder ikraft, i och med cyklerna på 7 år.

SAMHÄLLSLÄRA

Läsårets centrala temaområden välmående, hållbarhet och värdeskapande behandlas på ett naturligt sätt i alla sju kurser som studerande vid Vasa övningsskolas gymnasium erbjuds i samhällslära. Inom ämnet samhällslära strävar vi efter att fostra våra studerande till aktiva demokratiska samhällsmedborgare med god kännedom om hur samhället fungerar och hur de själva kan påverka samhälleliga beslut.

Under normala år bygger en stor del av undervisningen i samhällslära på interaktion med politiska beslutsfattare, myndigheter och näringsliv. Vi brukar göra studiebesök och ha inbjudna gäster i klassrummet. Coronarestriktionerna under läsåret 2020-2021 har omkullkastat alla möjligheter att göra studiebesök och bjuda in gäster till klassrummet. Flera nationella tävlingar i samhällslära som vi normalt brukar delta i har också blivit annullerade, till exempel ekonomiguru. På grund av coronarestriktionerna sköts också kommunalvalet upp vilket innebar att vi inte kunde delta i ungdomsvalet och ordna valdebatter i skolan som planerat. Vi har ändå gjort vårt bästa för att hålla kontakten med närsamhället på andra sätt i stället. Vi har träffat riksdagsledamot och kommunfullmäktiges ordförande Joakim Strand, europaparlamentariker Nils Torvalds och företagsledare på zoom. De studerande har skrivit blogginlägg som politiska beslutsfattare har kommenterat och vi har deltagit i Amnesty internationals brevskrivarmaraton. Vi ser ändå fram emot ett läsår utan pandemirestriktioner nästa år.

I skrivande stund här också den ämnesövergripande kursen Hållbart företagande inletts. Kursen är ett av de utvecklingsspår som kan återkopplas till Idemo och projektets verksamhet vid Vasa övningsskolas gymnasium. Den tvärvetenskapliga aspekten är inte bara en produkt av de tematiska infallsvinklarna, utan också ett resultat av samarbete över ämnesgränserna till bland annat modersmål och litteratur och psykologi.

FILOSOFI

Inom ämnet filosofi har vi integrerat läsårets centrala temaområden välmående, hållbarhet och värdeskapande i alla kurser på många olika sätt. För välmående är det viktigt att reflektera över vad som utgör ett gott liv och hur man kan planera sitt eget liv, vilket behandlas mångsidigt speciellt inom etiken. De studerande har fått tid att fundera över sina egna målsättningar och värderingar i livet.

Centralt för filosofins arbetsmetoder är att vi via diskussioner och annat arbete lär oss ifrågasätta och att söka motiv och argument för uppfattningar, vilket även hjälper även de studerande att få ett bättre grepp om den information de ständigt omges av. Under kurserna har vi fokuserat på att lära oss att strukturera tänkandet och se större helheter och samband, genom att bland annat undersöka grunder för vetandet och genom att öppna upp begrepp och dess betydelser. Under många intressanta diskussioner har också kreativiteten fått flöda då vi kontinuerligt utmanats av frågeställningar som saknar enkla svar.

Detta läsår har naturligtvis inneburit utmaningar i och med perioder av distansundervisning. De för det filosofiska tänkandet så viktiga diskussionerna i klassrummet har under sådana perioder fallit bort, men vi har istället via digitala verktyg som t.ex. grupper på Zoom samt delade dokument kunnat lära oss av varandra och föra dialog.

PSYKOLOGI

Inom psykologi har välmående utgjort det centrala tyngdpunktsområdet. I den obligatoriska kursen har samtliga studerande jobbat med ett intressant vardagsfenomen som berör välmående. I de övriga kurserna har temat vid flertalet tillfällen belysts utifrån olika perspektiv. Som ett resultat av detta tema hoppas vi att vi skapat goda förutsättningar att för de studerande att påverka sitt välmående och uppleva positiva känslor under ett läsår som kan upplevas som rätt utmanande.

Två aktuella projekt inom ämnet som stöder läsårstemat är SYNAPS med Åbo Akademi och Vi7 samt Studera starkt, i samarbete med Folkhälsan, som är en ämnesöverskridande kurs som i gymnasiet. SYNAPS har detta läsår ordnat seminarier för de studerande med teman som kriser och sociala behov samt motivation. Kursen Studera starkt fick god respons och noterades även av den lokala pressen.

RELIGION

Inom religionsämnet har huvudfokus under detta år legat på välmående. Detta temaområde har varit speciellt relevant i den rådande

Coronasituationen där även distansundervisning har varit en del av elevernas vardag. I mötet med religion som ett fenomen som på olika sätt kan bidra med välmående och trygghet i människors liv, har de studerande fått reflektera och diskutera kring vad som bidrar till välmående i deras liv. Under lektionerna har vi också, med hjälp av övningar och reflektion, uppmuntrat de studerande att reflektera kring mående och ork.

På grund av Coronasituationen har inga studiebesök ordnats. I grupparbete om kristna samfund har de studerande uppmuntrats att kontakta lokala församlingar. Detta har förverkligats genom telefonsamtal och e-postmeddelanden. Orsaken till detta har varit att stärka religionsundervisningens kontakt med den levda religionen.

HÄLSOKUNSKAP

Hälsokunskapen har en obligatorisk kurs som de flesta studerande läser under det första gymnasieåret. Trots att den kursen i allmänhet får mycket positiva kommentarer i de utvärderingar som alltid görs vid kursens slut, är det få som väljer att fortsätta med de högre kurserna. Detta är något som kräver mera energi och eftertanke under kommande läsår.

Eftersom våra studerandes välmående står oss varmt om hjärtat har vi systematiskt haft alla HÄ-studerande att ansvara för pausgymnastik under lektionerna, och det har varit populära inslag.

I år har vi haft två lärarkandidater som båda har läst hälsokunskap vid FPV i Vasa. Detta har fungerat bra, men den dag flera kandidater dyker upp kommer det att bli ont om timmar. Samarbetet med FPV är gott, likaså med de andra HÄ-lärarna inom Vi7. Med de senare har vi bl.a. samarbetat kring den nya läroplanen.

Vårt gymnasium har detta läsår deltagit i ett spännande forskningsprojekt som ett av nio finlandssvenska gymnasier. Studera Starkt är ett samarbetsprojekt mellan Folkhälsans forskningscentrum och Pedagogiska fakulteten vid Helsingfors universitet. Projektet leds av Åse Fagerlund (FD, Folkhälsan) och Monica Londén (FD, HU). Två doktorander skriver också sina avhandlingar i samband med projektet.

Gymnasieelever lär sig hantera stress med positiv psykologi – "Det här skulle alla behöva"

Foto: Mikael Nybacka

Robin Knuts, Max Ljungkvist, Wilma Dahlström och Pirkko Vuorinen tycker att de har blivit bättre på att hantera stress och tänka positivt efter kursen i positiv psykologi i Vasas övningsskolas gymnasium.

Foto med studerande från VÖS. Foto: VBL.

Glädjande nog kunde ett mångprofessionellt team delta i fem fortbildningsdagar som erbjöds våren och hösten 2020. (Elisabeth Norrmén, Mikael Lax, Anne Uppgård, Thomas Friman, Kicki Häggblom och Diane-Christine Blusi). Fortbildningen fokuserade på forskning i positiv psykologi och de metoder och verktyg som ingår i kursen Studera starkt. Vi hade erhållit bidrag från Aktiastiftelsen i Vasa för lärarfortbildning och utgifter i samband med kursen.

Studera Starkt erbjöds hösten 2020 som en valbar gymnasiekurs HÄ06 och ersatte den kurs som erbjudits hos oss sedan 2013 i stresshantering och välbefinnande.

Målet med kursen Studera starkt är att öka välbefinnande och mentala resurser hos gymnasiestuderande och utgår från beprövade metoder och forskning från den positiva psykologin. Vi vet att många gymnasiestuderande

ställer orimliga krav på sig själva och känner sig utmattade. Därför är det viktigt att erbjuda dem verktyg för bättre stresshantering, ökat välbefinnande och mer tilltro till sina förmågor.

26 studerande deltog i kursen under period 2 med lärarna Mikael Lax och Diane-Christine Blusi. Det var en stor fördel att undervisa kursen i ett lärarteam där båda lärarna var med på samtliga lektioner. Detta var möjligt tack vare extern finansiering. Den s.k. kontrollgruppen i period 3 hade 10 deltagare med D-C Blusi som lärare. Deltagarna fyllde i ett frågeformulär kring välbefinnande, engagemang i studier, stress och medveten närvaro både i början och slutet av kursen. Det gjordes mätningar för att mäta den fysiologiska hälsan genom salivprov före och efter kursen (stresshormonet kortisol, ”lugn och ro” hormonet oxytocin och inflammationsmarkörer). Sammanlagt togs 9 salivprover under en dag: 3 innan skoldagen, 4 under skoldagen och 2 på kvällen. Forskningsgruppen postade proverna vidare för analys till universitetet i Trier i Tyskland och till Östra Finlands universitet.

I kursen varvades teori med praktiska övningar och diskussioner i par och grupp, samt egen reflektion i loggbok. Välbefinnande diskuterades utifrån positiva känslor, engagemang och flow, goda relationer, meningsfullhet, och arbete väl utfört. Övningar i medveten närvaro var uppskattade inslag under lektionerna.

Här är några studeranderöster om kursen:

- Kursen är givande för den lär oss att bemöta oss själva och andra på ett positivt och konstruktivt sätt
- Lektionerna är så varierande med mångsidiga övningar enskilt/ i par/grupp
- Lämpliga hemuppgifter som väcker tankar
- En ögonöppnande kurs för självkännedom och självuppskattning
- Fått färdigheter som jag kan tillämpa nu och i framtiden
- Jag har blivit bättre på att slappna av

Vi ser fram emot att ta del av forskningsresultaten och hoppas att vi kan erbjuda denna viktiga kurs även i fortsättningen.

GYMNASTIK

Läsåret har för gymnastikens del varit både utmanande men också roligt. Hösten började lite annorlunda eftersom alla skolidrottstävlingar inhiberades på grund av Corona pandemin. Trenden med inställda evenemang skulle visa sig att fortsätta så gott som hela läsåret. Vi har haft flera distansstudieperioder under året. Studerandena har klarat det bra och vi har fått in fantastiska redovisningar i Teams för distansstudieperioderna. Att ha gymnastik på distans har fungerat bra med hjälp av Zoom och Teams men nog är gymnastiken som bäst när vi får vara i skolan tillsammans. Det är svårt att uppfylla de sociala målen inom gymnastiken när vi undervisar på di-

Klättring vid Zip-Adventure Park. Foto: Thomas Friman.

Äldstes dans. Foto: Lisette Smedlund..

stans. Bedömning av färdigheter är också utmanande.

Välmående har varit det delområde som prioriterats högst under det här läsåret. Genom att ta korta pauser och röra på dig gör att du genast mår bättre. Motion utomhus gör att man får välbehövliga pauser från alla skärmar och du får ny kraft och energi att ta i tu med skolarbetet. De nya motionsrekommendationerna som offentliggjordes den sjunde april understryker hur viktigt det är med daglig motion och regelbunden träning.

Bild: UKK-instituutti

Hållbar motion som ger välmående för hela livet är viktigt. Därför har mångsidig träning och motion betonats så att de olika delområdena för fysisk prestationsförmåga uppfylls. Att få en positiv självbild och att tänka på återhämtning är också viktigt för välmåendet, därför har det här också prioriterats i undervisningen. Värdeskapande i form av att kunna ta ansvar både för sig själv och andra i gruppen har också haft hög prioritet.

När vi fått ha vanlig undervisning i skolan har vi förutom mera vanliga idrotter prövat på padel, klättring vid wasa-up och klättring vid Zip-Adventure Park delvis tack vare finansiering av projektet Övis i rörelse.

Äldstes dansövningar var även i år en höjdpunkt, de genomfördes så att studerandena delades in i två grupper och de dansade med munskydd på och med samma par hela tiden. Inga studerande från andra skolor tilläts delta. Tyvärr var vi tvungna att skjuta upp själva evenemanget på grund av att coronaläget i regionen inte var så bra just då. Äldstes dans streamades den 14 maj. Stafettkarnevalen våren 2021 inhiberades. Möjligen blir det en lokal variant av karnevalen på hösten. De nationella gymnastiklärardagarna sköts också fram till hösten 2021. Eva har fortsatt med sina studier till vildmarksguide och Thomas påbörjade sina studier till personlig tränare. Utbildningar som vi tror vi kommer att ha stor nytta av då den nya läroplanen träder i kraft.

Projektet Övis i Rörelse är nu inne på sitt andra verksamhetsår. Verksamheten utvecklas hela tiden och förhoppningsvis får vi till stånd en bestående förändring. En ansökan för finansiering för ett tredje år har godkänts. Mer och mer forskning visar att kroppen och hjärnan behöver aktiva pauser för att man skall kunna förbättra koncentration, inlärning och för att man skall må bättre. Tretton nya rörelsecoacher utbildades och nya aktiviteter och utmaningar har genomförts både när vi haft närundervisning och distansundervisning.

MATEMATIK

Vi har satsat på att våra studerande ska får de bästa möjliga kunskaperna i matematik. Vi har arbetat med att utmana de studerande samtidigt som vi värnat om de studerandes välmående. Lyckade studier hör samman med att de studerande mår bra och trivs.

Genom att bygga inlärningen på förståelse har vi strävat till att motivera de studerande och ger dem insikter och en god grund för framtiden.

Många guldkorn har fallit bort under läsåret på grund av Coronapandemin, men tack vare en del ”coronapengar” från staten har vi haft möjlighet att dela flera kurser, vilket välkomnats av både studerande och lärare. Inför studentexamen har också extra prepptillfällen kunnat ordnas.

Både under vår- och höstterminen blev det en tre veckors distansstudieperiod p.g.a. pandemin. Under vårterminen deltog vi i forskningsprojektet Hippo vid Åbo Akademi. Inom projektet studerades hybrida lärstigar genom att betrakta hur såväl studerande som lärare agerar i distansundervisningen. Rent praktiskt genomfördes detta genom att studerandena hade en GoPro-kamera på sig medan läraren bar en ”EyeTracking device”. Med samma studerande görs en uppföljning i höst.

Under läsåret har varje måndag erbjudits en räknestuga som varit öppen för alla. Även en del kursspecifika räknestugor har ordnat då behov uppstått.

I MAB6 (ekonomisk matematik) fick vi ”besök” från Ålandsbanken. Under inspirationstillfället kring personlig ekonomi pratade Robert Viloma och Otto Halminen om lån, räntor, skatter och placeringar.

En stor del av läsåret har vi ägnat oss åt läroplansarbete. Vi har även fortsatt med utvecklingsarbetet kring formativa arbetsmetoder som påbörjades redan föregående läsår. Under läsåret har lärarna i matematik, fysik och kemi haft en bokcirkel kring boken ”Hjärnan i matematikundervisningen” av Craig Barton.

Hippoprojektet. Skärmdump: Nikke Palmberg.

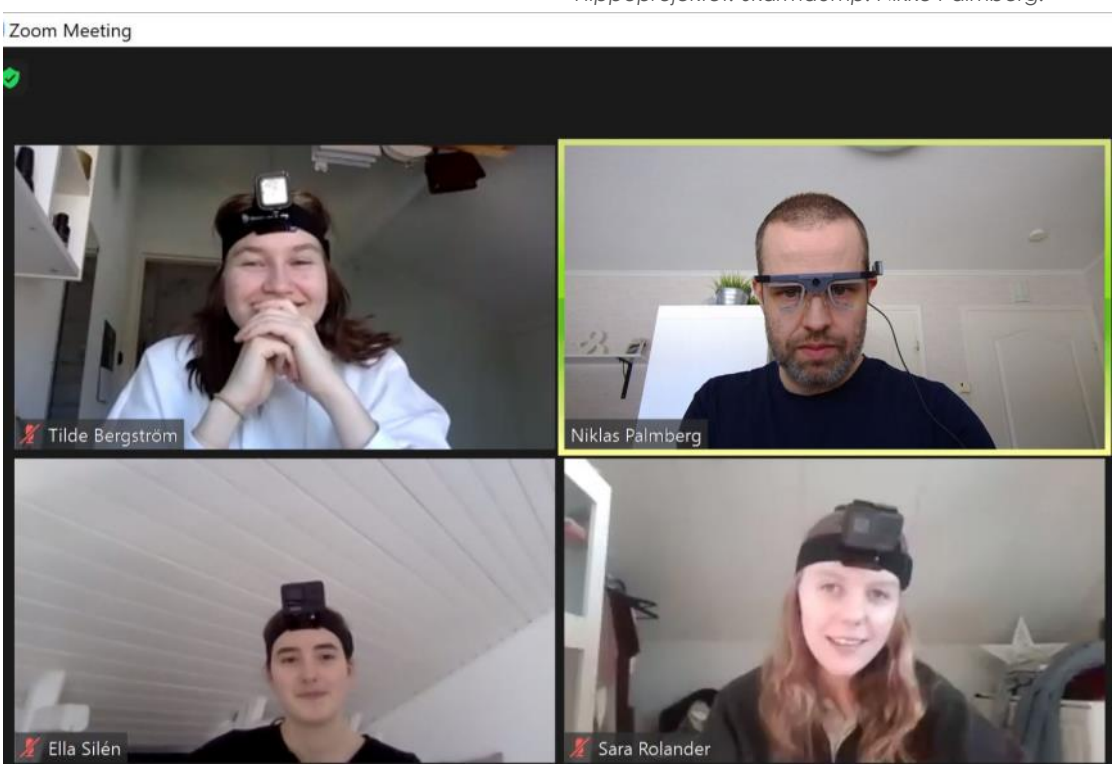

Värdefulla träffar som lett till många didaktiska diskussioner. Bokens innehåll har gett oss mycket att tänka på och vi har synat våra undervisningsmetoder och har vi har fått många idéer för kollegialt samarbete under nästa läsår.

KEMI OCH FYSIK

Kemi

Detta läsår har vi haft något fler kemigrupper än tidigare år samt något fler studerande som valt att skriva realprovet i kemi. Vi har även haft fler lärarstuderande med kemi som huvudämne.

Under flera perioder har vi haft distansundervisning och de laborativa inslagen i kemiundervisningen har ibland varit utmanande. Men det har lösts både med demonstrationer på plats, digitala laborationer och simuleringsprogram samt hemmalaborationer i köket.

Laboration i kurs 2 i organisk kemi med atommodeller. Foto: Camilla Söderback.

Ritprogrammet Marvinsketch som infördes via det digitala studentprovet i kemi höstterminen 2019, för att kunna åskådliggöra komplicerade organiska molekyler och deras reaktioner, har blivet ett omtyckt verktyg för alla kemistuderande. Även studerandes användning av datorer både som skrivverktyg vid sammanställandet av laborationsrapporter och vid användningen av den digitala läroboken har utvecklats mycket det senaste året.

Fysik

I de naturvetenskapliga ämnena har det krävts nya lösningar för att få med laborativa inslag i undervisningen. Hemmalaborationer har varit en del av lösningen. Studerandenas hemmalaborationer i fysik har bland annat handlat om att undersöka hur energisnål deras mikrovågsugn är.

Fysikstuderande har nytta av att behärska många digitala redskap. Fysiken är det läroämne där flest digitala redskap är involverade. Inte minst i samband med studentskrivningen är det här en stor fördel att behärska de här redskapen. Med anledning av det här har vi satt stor vikt vid att utveckla färdigheter på det här området.

I undervisningen i stort ligger fokus på förståelse och välmående. I viss mån går dessa hand i hand; en studerande som är medveten om att tyngdpunkten ligger på förståelse kring fysikaliska samband framom detaljkunskap känner mindre stress att plugga in detaljfakta. En studerande som når ökad insikt i fysikaliska samband upplever i större utsträckning fascination och inspiration att ta sig an nya teman.

BIOLOGI OCH GEOGRAFI

När vi inför läsåret uppgjorde läsårsplanen konstaterade vi att läsårstemat "en välmående, hållbar och värdeskapande skola" är teman som genomsyrar ämnena biologi och geografi. Välmående och och hållbarhetsfrågor är centrala teman i bägge ämnena. Men även detta läsår har precis som det föregående varit präglat av Coronapandemin. Lyckligtvis kunde undervisningen till största delen genomföras som närundervisning. Speciellt i ämnet biologi ingår många praktiska moment såsom dissektioner och olika typer av laborationer.

Den del som helt och hållit fallit bort under läsåret är studiebesöken till Biocity i Åbo samt studiebesöket till Umeå universitet. Förhoppningsvis får vi återuppta studiebesöken under nästa läsår.

Studiebesök till olika instanser i vår närmiljö i Vasa har också till största delen fallit bort under läsåret. I flera olika undervisningsgrupper hade vi dock förmånen att få ta del av Anne Teir-Siltanens gästföreläsning om orsakerna till och konsekvenserna av klimatförändringen. Föreläsningen som hölls via Teams var både informativ och engagerande och våra studerande verkade uppskatta den variation som föreläsningen innebar. Anne Teir- Siltanen jobbar på Skogscentralen i Finland.

Under läsåret har vi haft hjälp av Jakob Storbacka samt Linnea Grönstrand-Mölsä som hoppat in och hållit grundkurser under period två och tre då lektor Margita Nyman varit tjänstledig.

Efter att det har varit väldigt få lärarkandidater i våra ämnen under de senaste läsåren har det under detta läsår varit glädjande att vi nu har haft en lite större grupp på fem auskultanter.

Dissektion av grisorganpaketet i kurs 4. Organen levereras av Snellmans slakteri i Jakobstad utan extra kostnad. I organpaketet ingår lungor, hjärta, njurar, lever samt delar av matspjälkningssystemet. Dissektionenstimmen är ett populärt inslag i kursen. Foto: Joachim Hofman.

Handledningen av lärarkandidater har under rådande omständigheter skapat nya former för såväl övningsundervisningen som för diskussionerna inför och efter lektionerna. Även lärarkandidaterna har varit tvungna att snabbt kunna visa flexibilitet i hur undervisningen kan genomföras och fått en helt annan skjuts framåt i att använda digitala verktyg i undervisningen jämfört med tidigare generationer av lärarkandidater.

STUDIEHANDLEDNING

Studiehandledning pågår under hela gymnasieutbildningen och sker genom undervisning i klass, föreläsningar, studiebesök och inspirationstillfällen samt därtill handledning både individuellt och i smågrupper.

Målsättningen för studiehandledningen i vårt gymnasium är att ge stöd till de studerande i att utarbeta en personlig plan för sina nuvarande studier, fortsatta studier samt karriärinriktning. Studiehandledarnas dörrar är alltid öppna för studerande som kan "droppa in" eller boka en individuell tid. Varje studerande har minst ett bokat individuellt samtal varje år med en studiehandledare. Även under distansperioder har handledningen fungerat utmärkt via zoom.

Studiehandledningen erbjuder två obligatoriska kurser. Studiehandledning 1 har för första gången ordnats som en traditionell kurs. Kursen har bestått av bland annat introduktion till gymnasiestudier och deras innehåll, testningar samt stödmöjligheter vid gymnasiet, studieteknik och IT-relaterade frågor. Kursen bildade en fin helhet där studerande fick fylla sin verktygsback för att på bästa sätt förbereda sig för studier i gymnasiet. För äldre studerande förverkligas Studiehandledning 1 främst genom att studerande deltar i handledning, inspirationstillfällen och studiebesök, vilka dokumenteras i det elektroniska studieplaneringsverktyget "Wilmer".

Till våra inspirationstillfällen har vi bjudit in representanter för olika skolor, branscher och yrken. Inspirationstillfällena har under läsåret ordnats via Zoom vanligtvis kl 16.15. Vi har noterat att Zoom lett till stor uppslutning till våra ordnade tillfällen. Zoominspiration kommer vi att fortsätta med även framledes.

Inspirationstillfälle för VI7 studerande med provisor Mona Heikfolk. Skärmdump: Kicki Häggblom.

Vi har haft många möjligheter att delta i virtuella studiebesök, så som t.ex. Högskoledagen i Helsingfors, Svenska handelshögskolan i Vasa, UniYH-dagen i Vasa, Umeå universitet etc., eftersom utbildningsanordnare har erbjudit fina virtuella marknadsföringsevenemang som alla kan ta del av oberoende av geografisk plats.

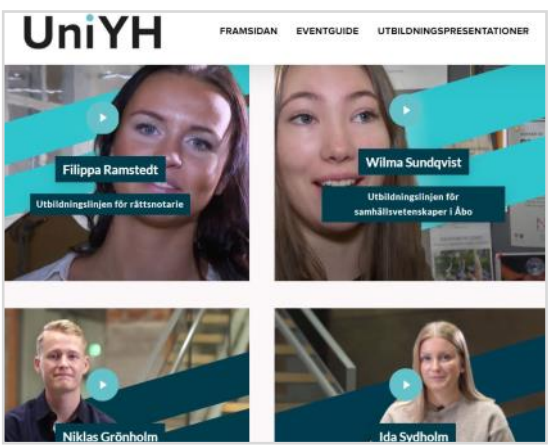

Vi deltog i ÅAs och Novias UniYH-dag virtuellt i år. Skärmdump: Evenenemangets webbsida.

Studiehandledare inom Vi7-nätverket hade ett inspirationstillfälle kring framtida karriär och arbetsliv, "Karriär 2030", inplanerat till början av januari. Tillfället kunde tyvärr inte hållas, men en del inspiratörer har hållit sin inspiration virtuellt och deltagare från VI7-skolorna har inspirerats kring olika karriärval och yrkesmöjligheter.

Studiehandledning 2 är den andra obligatoriska kursen i vårt ämne och den ingår i schemat för alla på år 2. Teman för kursen är fortsatt utbildning, arbetsliv, karriärplanering. Under året testade vi för första gången på att dela upp kursen på två perioder, period 4 och period 5, där kursen erbjöds i 4 parallella grupper. För studerande var detta en fungerande helhet eftersom det fanns tid för tankeverksamhet mellan träffarna, men schemamässigt var det tyvärr svårare att arrangera på detta sätt.

Inspirationstillfällen inom studiehandledning:

Att jobba på radion/Karriär 2030

Vasa ungdomsservice/sommarjobb

Diplomingenjör/Aalto

Ekonom/Karriär 2030

Engineering Programmes/Aalto

Farmaci/Karriär 2030

Hälsovetenskaper/Åbo Akademi

Högskolan på Åland

Information technology/VAMK

Inredningsarkitekt och grafisk design/Novia

International Business i St Michels/Aalto

International Business /VAMK

Juridik/Helsingfors universitet

Läkare/Karriär 2030

Lärarutbildningar/Åbo Akademi

Pedagogiskt ledarskap/Åbo Akademi

Produktionsekonomi och informationsnätverk/Aalto

Psykologi/Jyväskylä universitet

Socialvetenskaper/Åbo Akademi

Statskunskap/Åbo Akademi

Svenska Handelshögskolan

SPECIALUNDERVISNING

Äntligen!

Det här läsåret har specialundervisningen i våra gymnasier tagit ett viktigt kliv framåt. Centret för livslångt lärande (CLL) har nämligen startat en fortbildningsserie i fem moduler, vilka är skräddarsydda för speciallärare som jobbar (bland annat) i gymnasier. I praktiken är vi deltagare verksamma med god spridning runtom hela Svenskfinland, från Karleby i norr till Hangö och Åland i söder, från Närpes i väst ner via Tammerfors mot Borgå och Lovisa i de östra delarna av Nyland. Det har varit otroligt värdefullt att få diskutera med 25 andra i branschen, såväl nyanställda som sedan-länge-tillbaka-anställda. Det är förmodligen första gången i landets historia som den här möjligheten erbjuds på finlandssvenskt håll.

Under Zoom-träffarna diskuterar vi allt från själva uppdraget: Vad kännetecknar specialundervisningen på andra stadiet? till frågor om välbefinnande, om samspelet mellan motivation och lärande samt olika former av stödåtgärder. Nästa läsår kommer vi att fortsätta med frågor, erfarenheter och tankar om det mångprofessionella samarbetet. Samarbete är A och O i de flesta yrken. Det gäller i allra högsta grad även inom specialundervisningen. Positiv och uppmuntrande respons främjar den studerandes uppfattning om sig själv som studerande, står det i beskrivning till den kommande modulen i höst. Så sant, så sant.

Att återge det vi jobbat med inom specialundervisningen det här läsåret skulle ge en tämligen brokig bild av dagarna. Det skulle ändå vara en rättvis bild. Specialundervisningen är brokig och krokig, ibland. Och liksom askungens nya klänning är den helt underbar, då önskningar blir sanna. För alla njuter vi av att få uppgifter avklarade. Alla njuter vi av att få prestationer synliggjorda och av att få höra till dem som lärt sig något nytt, något mer än tidigare. Det är sådant vi sysslar med, också inom specialundervisningen.

Konstverk av Rebecka Asplund.

BILDKONST

Inom bildkonstundervisningen har vi utgått från läsårstemat ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola” genom att vi arbetat miljömedvetet och med återvinning. Välmående är något som genomsyrar undervisningen genom att de studerande får uttrycka sig kreativt i en värdeskapande process.

”Hand i hand. Affisch gjord av Alexandra Laaksonen åk 1. Foto: Lisette Smedlund.

Under läsåret har det varit viktigare än någonsin att hitta kreativa och alternativa lösningar i vardagen. Eftersom kurser delvis pågått på distans har återvinningstemat skett helt spontant. Studerande har varit kreativa och hittat ett sätt att utföra uppgifterna i hemmen, tex. målat med kaffe i brist på akvarellfärger, använt pappkartongens rena insida för att sedan göra collage med tidningspapper.

Flera av programmens traditionella program har fått ställas in pga restriktioner men så långt som möjligt har vi försökt anpassa oss efter situationen ute i världen.

I kursen Form 1 gjorde bildkonstettorna skulpturer i hönsnät som ställdes ut på gården och skapade fin stämning i anknytning till årets utomhuslucia.

Luciakrona gjord i formkursen åk 1. Foto: Lisette Smedlund.

Bildkonstettorna tillverkar en pepparkaksgubbe i kursen Form1. Foto: Lisette Smedlund.

Utställningar har i viss mån kunnat ordnas men utomstående har mestadels fått ta del av utställningarna via skolans sociala medier och bildkonstprogrammets Instagramkonto.

Det som ändå kunde genomföras var musiktreornas musikal i december men den kunde pga. Coronarestriktionerna endast visas för skolans studerande och personal.

”Möte med det okända” var temat för utställningen som bildkonsttreorna ordnade i Pharmacy House Café and Bakery med vernissage i januari.

Studerande i åk 3 ställer ut på Pharmacy House Café and Bakery . Foto: Lisette Smedlund.

Bildkonstdiplomen som årets treor gjorde i fjol ställdes ut i Culturum under hösten.

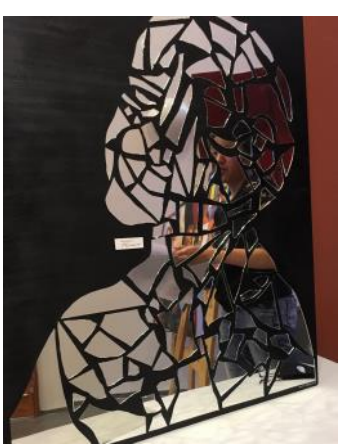

Bildkonstdiplom gjort av Yoanna Rönnqvist. Foto: Lisette Smedlund.

Bildkonsttvåorna fördjupade sig bl. a. i olika konststilar inom måleri och de fick också bekanta sig med Gunnar Bäckmans fotoutställning ”Förr i dessa grannskap” som finns på olika elskåp runtom i Vasa centrum.

Måleri åk 2. Foto: Lisette Smedlund.

I början av terminen fick vi ta del av processen bakom Culturums nya muralmålning då studerande mötte konstnären Valentina Gelain som berättade om sitt och Bekim Hasajs verk som genomfördes under konstens natt. Ett inspirerande konstverk där även publiken deltog i planeringen.

Muralmålning, Culturum. Foto: Lisette Smedlund.

Bildkonsttreorna var även involverade i samskrivning med konstnären Lena Seraphin. Via Zoom fick de ta del av samarbetsprojektet med klasslärarstuderande från FPV. Tyvärr kunde vi inte genomföra samskrivningen på Vasa torg pga stadens restriktioner.

Det goda samarbetet med understödsföreningen för bildkonst och musik, UFFBOM, har fortsatt med möten på distans under läsåret. Lisette Smedlund (koordinator) samt Benjamin Bagge (suppleant) har deltagit som lärarrepresentanter.

MUSIK

Inom musikundervisningen har vi belyst läsårstemat ”En välmående, hållbar och värdeskapande skola” genom att vi har arbetat främst med välmående och värdeskapande i kontexten att musicera tillsammans som olika individer i olika konstellationer i olika sammanhang.

Att belysa och skapa känslan av sammanhang, meningsfullhet och delaktighet i musicerande grupper har varit ett återkommande mål som vi har arbetet mot. Detta genom att prata om vikten av samarbete, gemensamma målsättningar, grupprocesser och att ge samt ta plats på scenen och i musiksalen – vidare tangerar detta välmående och värdeskapandet inom, samt i förlängning till, musicerande grupper och individerna som de består av. Att utmana/ompröva könsnormer vid t.ex. val av musikinstrument/musikaliska roller har också kommit till uttryck under läsårets musikundervisning med nya insikter kring värdeskapande. Värdeskapande och välmående har också kommit till uttryck i t.ex. vad musiken och upplevelserna genom musicerandet betyder för den enskilde individen.

Augusti 2020

Läsåret inleddes med fyrfaldig inskription i Estradan för att under pågående pandemi inte samlas alltför många personer i samma lokal. Uppträdanden gjordes av: Ellen Blom i åk2 med sång och ackompanjemang, Oskari Riihimäki i åk 2 (pianomusik), samt skolan lystringssång (under ledning av Benjamin Bagge, lektor i musik).

Klippanlägret inför musiktreornas musikalproduktion ställdes in men ersattes av läger på Alskat utan övernattning. Detta var ett gott substitut till de studerandes förväntningar om att tillsammans utforma musikalen under ett läger.

September – Oktober 2020

Traditionsenlig höst-/sångkonsert av musikettorna och musiktvåorna planerades i ny tappning i Estradan för publik från skolan (studeranden, lärare och personal). Tanken var att hålla tre olika konserter för att minska risken för smittspridning bland åhörarna från skolan. Vi hann tyvärr inte genomföra dessa konserter innan vi fick besked om att vi skulle

Musiktreornas Alskatläger. Foto: Benjamin Bagge.

Musikalen Imperium. Foto: Lisette Smedlund

gå över till distansundervisning. Vidare kunde inte svenska dagen heller firas med sång av gymnasiekören.

November – December 2020

Under denna tid skedde planeringen, skapandet och förverkligandet av musiktreornas musikal Imperium. Vi valde Estradan som plats för att lägga upp musikalen i - detta för att få ett större utrymme där vi kunde sprida ut publiken för att minska eventuella risker för smittspridning. Vi hade precis marknadsfört och släppt biljetterna för utomstående publik när vi fick beskedet att regionförvaltningsverket sänkte antalet tillåtna deltagare i publika samlingar från 50 till 10 personer. Vi fick arrangera om upplägget och istället endast bjuda in publik inom verksamheten. Vi genomförde totalt fyra föreställningar av musikalen varav en var ett genrep för övriga musikstuderanden.

Under självständighetsdagen publicerade vi gymnasiekörens tolkning av Vårt land på sociala medier. Sången med tillhörande video spelades in i Runebergsalen och på huvudbyggnades trappa några dagar innan.

Samtidigt som musikalen inövades och framfördes inövades Luciaprogammet för läsåret med åk 2. Det resulterade i ett liveströmmat Luciaprogram som sändes 13.12 på skolans sociala medier/hemsida, och via kyrkan i samarbete med Trefaldighetskyrkan i Vasa och runtom på ett antal ålderdomshem i Österbotten. Luciaprogrammet sågs även i någon mån utomlands och uppskattning efteråt hördes från när och fjärran. Delar av programmet sändes även på skolans gemensamma virtuella julfest. Därtill framfördes Luciaprogrammet inför skolans studerande, lärare och personal utomhus på skolgården 11.12. Bildkonststuderanden bidrog med skulpturer och ljussättning för dagen.

Ett par dagar innan jullovet publicerade vi gymnasiekörens tolkning av White Christmas på sociala medier.

Lucia 2020. Foto: Lisette Smedlund.

Januari – Februari 2021

Faddergalan med utomstående publik kunde ej genomföras p.g.a. pandemiläget. Vi planerade in två konserter i Estradan veckan innan Sportlovet i stället där musikettorna och musiktvåorna fick framföra sina låtar från Spelkurs 1 och 2. Evenemangen i form av två Sportlovskonserter uppskattades både av publiken från skolan som musikerna på scenen.

Mars – April 2021

Efter sportlovet gick vi över till distansundervisning – vilket innebar att musicerandet i grupp försvårades ytterligare en gång detta läsår.

Vi planerar att hålla en mindre konsert med musikaltema 19.4 av musiktvåorna.

Affisch: Lisette Smedlund.

Maj - Juni 2021

7.5 Gymnasiekören planerar att tillsammans med grundskolan delta i den virtuella versionen av Skolmusik 2021. (Tema havet, miljön och vidare hållbarhetsperspektiv).

22.5 Musikframträdanden med spel, sång och allsång. Utomhus och i Rotundan är på agendan.

4.6 Utomhuskonsert av musikettorna och musiktvåorna.

5.6 Studentdimission.

Det goda samarbetet med understödsföreningen för bildkonst och musik, UFFBOM, har fortsatt med möten på distans under läsåret. Lisette Smedlund (koordinator) samt Benjamin Bagge (suppleant) har deltagit som lärarrepresentanter.

Sportlovskonsert, soundcheck. Foto: Benjamin Bagge.

Musikalen Imperium plansch – skapad av: Lina-Mi Knif, studerande vid Bildkonstprogrammet åk 2.

PERSONAL

ADMINISTRATION

Vasa övningsskola är en universitetsskola upprätthållen av Åbo Akademi. Administrativt lyder övningsskolan under Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier. Skolan är aktiv i en rad forsknings– och utvecklingsprojekt samt samarbetsnätverk på lokal, regional och nationell nivå. 2020-2021 fick drygt 900 barn och unga sin utbildning vid skolan av ett team på 120 personer.

Vasa övningsskola

ledande rektor	Bernt Klockars
prorektor	Elisabet Backlund-Kärjenmäki
ekonomisekreterare	Saga Rosin/Christopher Larsson
personalsekreterare	Anne Nummi, Jenny Taxell-Emaus, Christopher Larsson
HR-specialist	Malin Österholm-Liljedahl
studiesekreterare	Maria Nisula
IT-support	Ulf Thors, Tarja Grahn-Björkqvist, Lena Ståhl
IT-pedagog	Andreas Sundstedt

Grundläggande utbildning årskurserna 1-9

Kyrkoesplanaden 11-13

rektor	Elisabet Backlund-Kärjenmäki
prorektor	Annika Lassus 1-6
prorektor	Pamela Backholm 7-9
byråsekreterare	Katariina Smulter
expeditionsmästare	Rasmus Forsman
biblioteksbiträde	Helena Svarvar
skolcoach	Anna Österberg

Gymnasiet

Skolhusgatan 31

rektor	Mats Borgmästars
prorektor	Diane-Christine Blusi
IB-koordinator	Ann-Christin Häggblom
byråsekreterare	Lena Engsbo
IB-byråsekreterare	Sabina Sundvall
expeditionsmästare	Patrik Backholm
skolcoach	Johanna Sjöberg/Olivia Andersson från februari 2021

Samarbetspartners

skolhälsovård	Vasa stad; skolhälsovårdare grundskolan Johanna Rosendahl gymnasiet Gunilla Gref
elev– och studerandevård	Vasa stad; skolkurator grundskolan Camilla Ahlroth-Enlund, gymnasiet Katja Andreasson, Anne Bogren, Jimmy Sandbacka, skolpsykolog grundskolan Emilia Kronqvist
bespisning	Compass Group FS Finland Ab
fastigheter	Finlands Universitetsfastigheter Ab
lokalvård	ISS/Lassila & Tikanoja Ab från mars 2021
skolskjuts	Taxi Sjöman Ab

UNDERVISANDE PERSONAL

	Examen	Uppgifter
Ahlmark Kaj-Ove	PeM	klasslärare
Ahlmark Stina	PeM	textilslöjd
Alin Jan	PeM	klasslärare
Aumanen Amanda	FM	modersmål och litteratur
Backholm Pamela	PeM	elevhandledning, prorektor 7-9
Backlund-Kärjenmäki Elisabet	PeM	rektor f-9
Barck Jennie	FM	historia, samhällslära
Bagge Benjamin	MuM	musik
Bernas Sandra	FM	modersmål och litteratur
Björkholm Julia	FM	finska
Blomberg Satu	FM	engelska (IB)
Blusi Diane-Christine	FM	engelska, hälsokunskap, prorektor
Bonäs Johanna	FD	historia, samhällslära
Borgmästars Jacqueline	MEd	engelska
Borgmästars Mats	FM	rektor gymnasiet
Broman Lars	PeM	teknisk slöjd, finska, tutorlärare
Burman Lars	FM	matematik
Collander Annika	PeM	klasslärare
Crotts Frida	FM	franska, engelska
Degerman Linda	PeM	klasslärare
Domars-Brännkärr Katrina	FM	engelska, finska, ämneslärarkoordinator
Fjällström Maria	PeM	textilslöjd
Fors Mats	PeM	klasslärare
Frank Michael	FM	tyska
Fransén Anders	FM	historia, samhällslära, filosofi
Friberg Henrik	PeM	klasslärare
Friman Thomas	GyM	gymnastik, hälsokunskap
Grahn-Söderström Lena	FM	speciallärare
Granfors Mathias	PeM	klasslärare
Hansen Jens Drud		economics (IB)
Hautanen Linda	PeM	speciallärare
Hiltunen Kasper	PeM	teknisk slöjd, finska
Hofman Joachim	FM	biologi, geografi
Holmgren Ann-Louise	FM	modersmål och litteratur
Holmsten Fred	PeM	klasslärare
Honga-Oksanen Hillevi	PeM	klasslärare
Horn Elisabeth	FM	engelska
Håkans Heidi	FM	biologi, geografi
Häggblom Ann-Christin	FM	studiehandledning, IB-koordinator
Högholm Johanna	PeM	hälsokunskap, huslig ekonomi
Ingo Caroline	DI	kemi, fysik
Kalander Susann	PeM	specialundervisning

Kallio Nina	PeM	studiehandledning
Karlsson Sara	PeM	klasslärare
Keski-Nisula Anna-Lena	FM	modersmål och litteratur
Kilkanen Pia	PeM	förskolundervisning
Klockars Bernt	TM, PM	ledande rektor
Korhonen Anna	FM	finska
Kronholm Ann-Marie	FM	matematik, fysik, kemi
Kronqvist Johanna	FK	modersmål och litteratur
Kull-West Gun-Britt	PeM	klasslärare
Ladvelin Moja	FM	modersmål och litteratur, ruotsi (IB)
Lassus Annika	PeM	finska, speciallärare, prorektor F-6
Lax Mikael	TM	religion, psykologi, filosofi
Liljeblad Tina	FM	finska
Lindgrén Henrik	FM	matematik
Lithén Hans-Olof	FM	biologi, geografi
Långgård Annika	PeM	klasslärare
Löf Åsa	FM	finska
Mietala Sofia	PeM	specialundervisning
Mitts Ben-Erik	PeM	teknisk slöjd
Mård Alaric	TM	religion
Norrback Anna	TD, SpL	religion, psykologi, filosofi, livsåskådningskunskap
Norrback Freja	PeM	klasslärare
Norrby Markus	FM	fysik
Norrgård Jenny	PeM	specialundervisning
Norrmén Elisabeth	DI	kemi, hälsokunskap
Nylund Heidi	FM	matematik, fysik
Nyman Margita	FM	biologi, geografi
Oksanen Heimo	PeM	klasslärare
Olesen Laura	PeM	klasslärare
Palmberg Niklas	FD	matematik, fysik
Ragvals Johanna	PeM	klasslärare, förskollärare
Ramstedt Eva	GyM	gymnastik och idrott
Rimpilä Minna	PeM	klasslärare
Räihä-Jungar Johanna	PeM	klasslärare, klasslärarkoordinator
Röj Stefan	FM	matematik, kemi
Röj Urrutia Maj-Louise	KoM	bildkonst
Sadak Faraq		hemspråkslärare i arabiska
Salovaara Anne	FM	äidinkieli (IB)
Sandsten Johnny	PeM	musik
Siegfrids Kerstin	FM	matematik
Skjäl Kristina	FM	modersmål och litteratur
Slotte Anna-Brita	PeM	klasslärare

Smedlund Lisette	KoM	bildkonst
Stenbacka Susanna	PeM	specialundervisning
Storgård Joel	FM	fysik, matematik
Sundman Jessica	FM	biologi, kemi
Särs Pontus	FM	matematik, fysik
Söderback Camilla	FM	matematik
Söderholm Johanna	FM	engelska
Söderman Ann-Charlotte	FM	historia, samhällslära
Söderman Terese	FM	religion
Thors Ulf	Datanom	datatillval
Uppgård Anne	FM	specialhandledning
Valkeakari Pia	PeM	klasslärare
Vikström Johan	KoM	bildkonst
Vuorinen Erika	FM	finska, tyska
Wallin Solveig	FM	matematik
Wilhelms Martina	PeM	klasslärare
Willman Felicia	PeM	timlärare i gymnastik
Wulff Anna	PeM	klasslärare
Åbacka Gun	PeD	huslig ekonomi

ELEVASSISTENTER

Becic Samra
Berg Anna-Karin
Bos Evgenia
Byström Matilda
Ehrström Josefine
Granby Olga
Hurskainen Julia
Högström Oskar
Lagström Maria
Ljungqvist Max
Martin Kim
Nylund Linn
Omars Ann-Helen
Revahl Ann-Helen
Svartsjö Carolina
Torsell Ida
Welroos Joakim

CIVILTJÄNSTGÖRARE

Malm Ivar

I PENSION

Ann-Louise Holmgren

På grund av ett mänskligt misstag i samband med utskicken av studieplatser från ÅA, inledde hon sina studier i litteraturvetenskap det första studieåret. Sedan uppdagades misstaget och det visade sig att Ann-Louise egentligen hade fått studieplats både på svenska och historiska institutionen. Hennes ursprungliga dröm och plan var nämligen att bli hissalärare. Hon började läsa historia och svenska parallellt men valde sedan svenskan som huvudämne.

Ann-Louise tog studenten 1976 och inledde samma år sina studier vid Åbo Akademi i Åbo. Redan 1978 skötte hon ett vikariat och efter auskulteringen 1984 – 85 jobbade hon i många år på både högstadiet och i gymnasiet och i ämneskollegiet finns av hennes forna elever. Utöver modersmål och litteratur har hon undervisat i engelska, finska och historia, vilket säger något om hennes väldigt breda didaktiska kompetens. Ann-Louise sökte nya utmaningar och började jobba vid Vasa övningsskola 1.8.2002, först som vikarie och från 1.8.2004 har hon haft lektoratet i modersmål och litteratur.

Ann-Louise är välkomnande och givmild med sina kunskaper och sitt undervisningsmaterial. Hon ger osjälviskt av sin tid och visar att hon inte bara prioriterar gymnasiestuderande vid Vasa övningsskola, utan också ute i regionen och i mindre gymnasieskolor. Hennes solidariska inställning till andra i sin yrkesutövning är makalös. Hon drar inga gränser mellan sitt och andras, och hon är inte det minsta protektionistisk eller självförhärligande, utan tvärtom mycket mån om att bidra till att alla ska lyckas på bästa sätt i sitt arbete

som lärare. På det bästa stället i världen, enligt Lois själv, dvs i Molpe, har hon engagerat sig i välkomnandet av burmesiska flyktingar och gjort sig tillgänglig som stödperson för inflyttande människor i hembyn.

Ann-Louise har agerat som aktiv skribent i Svenska modersmålslärarföreningens tidskr ift Arenan. Hon har i sina texter diskuterat såväl studentprov, unga människors skrivande, digitaliseringen i gymnasiet som retoriken. Hon har med sina texter och sin handledning bidragit till ämnets utveckling i Svenskfinland. Hon har under flera omgångar varit med och sammanställt materialet för gymnasiediplomet i muntlig kommunikation.

Dessutom har hon varit med och skrivit det första digitala läromedlet för gymnasiet i modersmål och litteratur (Tusen och en text) i Svenskfinland. I läromedlet, som skrevs under intensiva kvällar och helger våren 2015 – våren 2016, syns Ann-Louises djupa ämneskunskap och den tematiska undervisningen som ligger henne nära hjärtat. För Svenska litteratursällskapet var hon 2017 med och utvecklade ett digitalt Topelius-material för undervisningen.

Under åren som lärarutbildare vid Vös har Ann-Louise beviljats ett stipendium ur lektor Jeanette Slottes minnesfond med motiveringen "Till en modersmålslärare som haft en stor betydelse för det svenska modersmålet i Finland".

Ann-Louise har med stor entusiasm och nyfikenhet bollat idéer kring undervisningen med oss yngre kolleger. Hon är genuint nyfiken på de ungas värld och går i ständig dialog med dem och deras erfarenheter. Ungdomarna uppskattar hennes undervisning vilket resulterat i att hon i flera år har blivit vald som bästa lärare av abiturienterna under bänkskuddardagen. Sitt ansvar som grupphandledare har hon tagit på största allvar.

Som handledare har Ann-Louise en förmåga att utmana och ifrågasätta lärarstuderande så att inte bara det man gör i en undervisningssituation står i fokus, utan så att det också påverkar ämneslärarstuderandes sätt att tänka. Många aha-upplevelser har uppstått i möten med henne. Och vi som jobbar i huset vet att det inte enbart handlar om studietiden. Både som handledare och kollega har man kunnat förvänta sig rättvis och ärlig respons av Ann-Louise som inspirerar med sin långa erfarenhet, sin syn på ämnet, sina idéer och tankar och framför allt sin skarpa humor och goda smak. Hon är en förebild då det gäller att stå upp för det man tror på och att alltid stå på de studerandes sida.

Kollegerna

Ben-Erik Mitts

Ben-Erik började jobba som slöjdlärare i Vasa Övningsskola 1983 och gick i pension hösten 2020. Nästan 40 tjänsteår för samma arbetsgivare. Bara det är prestation att beundra!

Ben-Erik arbetade i huvudsak som slöjdlärare med elever i årskurserna 1-9. Han har också undervisat fysik för de lägre årskurserna. Några år ansvarade han för Diplomslöjden i vårt Gymnasium. Han har också haft slöjdkurser för slöjdstuderande på FPV samt för klienter med funktionshinder på Kårkulla.

Vi kolleger uppskattar Ben-Eriks underfundiga humor och sinne för vardagskomik. Vi kommer inte att glömma den gången då vi hade välmående-eftermiddag på Sports Gym och Pia Valkeakari ledde ett spinning pass för oss. Pia berättade hur vi skulle trampa cykeln och mitt i allt ropar Pia: -”Nu kommer det en lång och tung uppförsbacke. Kämpa, kämpa….

Varpå Ben-Erik stiger ner från sin cykel och säger:-”Ja brukar leid opp cyyklin om e kombär laang och tong backar….”

Vi som satt på spinning cyklarna bredvid kunde knappt fortsätta, vi skrattade så innerligt.

Vi saknar dig Ben-Erik i arbetsgemenskapen och hoppas att du får många friska pensionsår!

Slöjdlärarna

Heimo Oksanen

Vad kännetecknar en riktigt god klasslärare? Den frågan ställs ofta i olika sammanhang och en god förebild för den goda klassläraren hittar vi i Heimo Oksanen. Här är den vänliga kollegan och läraren som alltid ställer upp för alla. Hjälpsamheten själv! Det må vara en matematikuppgift, ett papper som fastnat i laminatorn, problem med ett bilbatteri som behöver laddas eller en skruv som behöver dras åt. Allt går med samma positiva energi och med en glimt i ögat. Frågar man Heimo om han har läget under kontroll blir svaret alltid: ”Ja, långt under” .

Mångsidigheten hos Heimo sträcker sig ibland upp på skolans tak, där amatörradiomasten en gång svajade i stormen och han kröp ut genom en vindslucka för att rädda den. Heimo har under årens lopp lärt många elever grunderna i morsealfabetet och även lärt dem förstå vikten av att ta och upprätthålla kontakt med människor runt om i världen. Lika bekväm är han när mångvetenskapliga teman genomförs, internationella studerande skall koordineras, temadagar ordnas eller ryggsäcken packas för skogsturen.

Det Comenius projekt, som Engelska linjen fick delta i under några år, passade Heimos särintressen som hand i handske. Det var inte bara vi kolleger som involverades i besöken runt om i Europa, även hans elever fick åka till såväl Freienseen i Tyskland som till Oxfordshire i Storbritannien. Heimo koordinerade pop-up restauranger, lotterier, försäljning av julblommor och hann skriva otaliga stipendieansökningar för att möjliggöra besöken. Under många år var han även spindeln i nätet för årliga elevbesök från såväl Tyskland som Storbritannien. Heimo är den ultimata reseledaren, som ordnat oförglömliga lägerskolor för många elevgrupper.

Många festliga evenemang har under åren förgyllts av underfundiga texter som han diktat ihop i bästa ”Evert Taube” anda. Även om Heimo varit klasslärare vid Övningsskolan sedan 1981 och vid Engelska linjen sedan 1995, är det få som så värnat om det finlandssvenska kulturarvet, språket och Runeberg som han gjort. Alla elever i 5-6En har till exempel någongång deklamerat och dramatiserat Sven Dufva och de yngre eleverna har väntat på att deras tur skall komma. Bland övriga Heimo-traditioner kan nämnas elevernas årliga engelska julsång i centrum och höstfotograferingarna av klassen.

Hur är det då att ha fått ha en ”Mac Gywer”som kollega? Det har varit en ynnest! Det som Heimo inte har i sina samlingar, behöver man inte på en skola, brukar vi kolleger säga. Det som inte Heimo filmat eller fotograferat, har det inte funnits behov av att dokumentera.

Anna-Brita Slotte

Stefan Röj

Den 1:a januari 1983 steg en nybakad kemi-, fysik- och matematiklärare in genom dörrarna till Vasa övningsskolas högstadium, nämligen Stefan Röj. När han nu 38 ½ år senare tackar för sig, lämnar han ett stort tomrum efter sig.

Stefan började som vikarierande lektor i fysik och kemi men fick ett par år senare sitt lektorat i kemi och matematik med undervisning både i gymnasiet och i högstadiet. Utöver sin undervisning har han också hunnit vara FSL:s skolombud, han har fungerat som prorektor i gymnasiet under läsåren 2002 – 2014, och otaliga är de arbetsgrupper han har deltagit i. Många elever och studerande har haft Stefan som klassföreståndare, grupphandledare eller tutorhandledare under åren, och få är de kemilärare i landet som inte känner honom som en bra handledare och god ämneskollega. Stefan har alltid haft ett brinnande intresse för sina ämnen och man kan inte annat än beundra honom för den glöd han fortfarande visar oberoende av om det gäller ämnesdidaktik, allmän pedagogik eller handledning av blivande ämneslärare. Att brandalarmet startat både en och två gånger till följd av Stefans laborationer är naturligt om man varit så pass länge i huset. Hur Stefan ibland tacklat dessa situationer får ni själva fråga honom om.

När Stefan nu stiger ut genom Vasa övningsskolas dörrar kommer vi kollegor att sakna honom. Vi har blivit vana att alltid kunna vända oss till Stefan när vi haft frågor om stort som smått, oberoende av om det har gällt atomers hybridisering, hur man ska lära ut ekonomisk matematik, vilka traditioner som fanns i skolan för flera decennier sedan eller vad som hänt med kollegor som pensionerats eller som sadlat om. Vi hoppas innerligen att Stefan kommer att njuta av sina pensionärsdagar, vare sig han spenderar sina dem i skogen eller på villan, men dessutom hoppas vi också att han gör allvar av sitt löfte att komma in och vikariera vid behov!

MaFyKe-kollegorna

ELEVER OCH STUDERANDE

STUDENTEXAMEN

Studenter hösten 2020

Bezuhlova Alla
Eklund Tilda
Kjellman Elin
Liavåg Astri
Nickull Antonio

Studenter våren 2021

Ala Sofia
Alin Alva
Arola Karolina
Bendtsen Sarah
Berg Ida
Bergfelt Fanny
Berglund Miranda
Bexar Verner
Björkholm Catarina
Björklund Wilma
Bolotov Theodor
Borg Fanny
Borgmästars Andrea
Bos Ellen
Braxén Sofie
Byggningsbacka Hanna
Dahlström Wilma
Dunn Riannon
Ekman Zacharias
Engstrand Anna-Karin
Enkvist Theodore
Enqvist Ellen
Eriksson Nathalie
Finell Jonna
Forsberg Tove
Forslund Ida
Granholm Julia
Grankull Elea
Gräsbeck Samuel
Hagman Nadine
Hagström Maria
Hakomäki Lauri
Harjunpää Fanny
Holm Jonathan
Häyry Axel
Höglund Adam
Ingi Minna
Ivars Alina
Ivars Malin
Karlström Erica
Kauranen Venny
Keski-Nisula Anton
Klockars Miranda
Knutar Elias
Knuts Robin
Koskela Iris
Kronqvist Elsa
Kronqvist Kia
Kultti Julia
Ladvelin Fanny
Lax Aida
Lindén Sara
Lindqvist Sara
Lindroos Isak
Lindvik Felix
Ljungkvist Max
Lunabba Emilia
Lunabba Nathalie
Luoma Jakob
Lågland Zacharias
Löfholm Ronja
Malka Sandra
Mitts Ida
Nigmann Aurora
Nygård Linnéa
Nygård Sandra
Polviander Max
Rautamo Samuel
Rosenblad Arne
Räihä Viktor
Rönnqvist Yoanna
Sabel Olivia
Sandbacka Linus
Sharma Ishan
Siltala Kaapo
Skoglund Anna
Smeds Emil
Smirnoff Fredrik
Stefánsdóttir Högnäs Anna
Stolpe Rasmus
Strand Adam
Strand Isac
Strand Jenny
Ström Colin
Stålarm Ellen
Sundholm Elsa
Suutarinen Viivi
Svahn Robin
Svartsjö Filip
Svedman Esther
Teir Wenzel
Utriainen Ida
Valencia Martinez Florence
Westerlund Alwa
Wiis Melinda
Wikstrand Aida
Åbacka Naomi
Österblad Jenna

INTERNATIONAL BACCALAUREATE

Följande studerande vid Vasa övningsskolas IB-linje har avlagt examen för International Baccalaureate 2020 och erhöll diplom

Appel Adelina
Berglund Niklas
Ferri Dritero
Fröjdö Ines
Haldin Axel
Heiskanen Leija
Hästö Julia
Ibrahim Muhammad
Lee Victor
Lindqvist Sara
Malm Ivar
Metsä-Heikkilä Inka
Mo Kureh
Oinas Viola
Pukkala Sofianna
Rantala Annika
Saario Elsa
Stolker Kai
Wegelius Alexandra
Zavari Samanah

Studentskrivningarna för International Baccalaureate examen inleddes den 3 maj 2021. Följande studerande deltog:

Doan Han
Englund Sissel
Drycksbäck Kevin
Gannur Shreya
Gylling Tinka
Hakala Eevi
Helsing Kirill
Häkkinen Helmi
Kassem Ahmed
Keltto Carolina
Kivistö Emil
Martin Anna
Martin Axel
Nukala Aleksi
Olme Ida
Patil Gaurav
Pukkala Rosalia
Rantala Ida
Rantala Roosa
Riihimäki Oskari
Sjöholm Jasmine
Syrjälä Anniina
Todorov Petar
Vesterback Daniel
Waller Jerin

GYMNASIEDIPLOM

Avläggande av gymnasiediplomet är en verksamhet som överensstämmer med gymnasiets allmänbildande utbildningsuppgift. Diplombetyget är en bilaga till avgångsbetyget från gymnasiet och det antecknas i punkten tilläggsuppgifter.

Följande gymnasiestuderande har under året avlagt gymnasiediplom i olika ämnen:

Gymnasiediplom i bildkonst
Annala Jenni
Asplund Rebecka
Eriksson Ninni
Hokkanen Johanna
Kiveliö Jessica
Knif Lina-Mi
Marttila Julia
Rikala Aino
Rönnlund Wilma
Savolainen Elias
Simons Elliot

Gymnasiediplom i musik
Ekman Zacharias
Höglund Adam
Sandbacka Linus
Strand Isac
Åbacka Naomi

Slutprov i muntlig kommunikation i modersmålet
Ingi Minna
Ivars Malin

Intyg över muntlig språkfärdighet i finska B-lärokurs
Löfholm Ronja
Kackur Tilde

Intyg över muntlig språkfärdighet i finska A-lärokurs
Berg Ida
Byggningsbacka Hanna
Engstrand Anna-Karin
Finell Jonna
Forsberg Tove
Ingi Minna
Ivars Alina
Johansson Nico
Knuts Robin
Sandbacka Linus
Strand Jenny
Teir Wenzel
Zittra Emil

Intyg över muntlig språkfärdighet i engelska A-lärokurs
Annala Jenni
Forsman Jennifer
Kinnunen Justus
Seppelin Emma
Johansson Nico
Löfholm Ronja

STUDERANDE FÖR KLASSLÄRAREXAMEN 2020-2021

Jonas Enlund
Marianna Forsell
Mathilda Hagback
Demi-Rose Norton
Maija Pullinen
Emma Snellman
Joanna Aganimov
Ida Hultgren
Hannah Pekkarinen
Beata Schöring
Simon Solvin
Heidi Vidjeskog
Anna Åstrand
Simon Andersson
Felicia Häggman
Pamela Svenfelt
Felicia Willman
Kristian Österman
Benjamin Fridlund
Emelie Hansen
Alexander Lundberg
Jan Nyqvist
Martina Rustén
Emma Backlund
Amanda Backman
Ellen Dahlvik
Fanny Forsgård
Kevin Holm
Julia Hägglund
Sandra Kulla
Julia Liewendahl
Mikaela Lindblad
Sara Malin
Emma Malmsten
Ellen Mattsson
Fanny Mickos
Robin Nylund
Karin Oksanen
Frida Olin
Linnea Pohjolainen
Cassandra Röblom
Elis Thylin
Roope Vahalahti
Erika Vesterlund
Sandra Virta
Dennis Brandt
Johannes Juselius
Johan Koskinen
Julina Lillandt
Noomi Lundqvist
Conny West
Willy Öhman
Johanna Hedström
Jessica Heikkilä
Katarina Jansson
Emmy Määttä
Karelia Palola
Mia Salminen
Carolina Sund
Hanna Åkerlund
Ronja Mannström

STUDERANDE FÖR ÄMNESLÄRAREXAMEN 2020-2021

Svenska och litteratur

Håkans Frida

Lindell Evelina

Lundström Johanna

Främmande språk

Lehmann Minttu

Backman Linda

Karas Ewelina

Kola Moa

Kongari Hannah

Lindén Isabelle

Sandström Anna

Finska

Granvik Amelie

Biologi/Geografi

Karlais Jakob

Lindström Trine

Stenvall Carl-Gustaf

Storbacka Jakob

Fysik/Kemi/Matematik

Ijäs Kristian

Lamberg Klara

Sjöblom Malin

Hälsokunskap

Sahlin Nikolina

Sundqvist Amanda

Historia/Samhällslära

Enckell Alexander

Finne Elina

Patoranta Ida-Helena

Savasti Henri

Åkersten Amanda

Religion/Filosofi

Granvik Johanna

Jansson Leon

Johansson Anton

Ylikallio Melker

Slöjd

Lithén Richard

Lillqvist Viktor

Textilslöjd

Smedlund Sofia

Mattson Ellen

Wärn Alexandra

Huslig ekonomi

Bäckroos Moa

Källman Kati

Nyblom Lizette

Qvarnström Linda

Studiehandledning

Hansen Emelie

Holm Saba

Laaksonen Ronja

Lindroos Christopher

Nygård Jenny

Smedlund Sofia

STUDERANDE FÖR SPECIALLÄRAREXAMEN 2020-2021

Alenius Emelina

Backman Amanda

Forsell Marianna

Forsén Ellinor

Grönqvist Wilhelmina

Hagback Mathilda

Heinonen Julia

Hellström Jakob

Invenius Emma

Johansson Sara

Klemets Edith

Krokfors Jonas

Kulla Sandra

Laaksonen Ronja

Liewendahl Julia

Nygren Emelie

Nyman Camilla

Ojala Olivia

Otieno Jacob

Rokala Milla

Sandberg Alex

Slotte Erika

Staaf Saana

Ström Jenna

Sved Elin

Svenfelt Pamela

Tallgren Hanna

FONDER SOM TILLHÖR VASA ÖVNINGSSKOLA

FONDER SOM TILLHÖR VASA ÖVNINGSSKOLA
Seminariefonder
Överförda från Skolstyrelsen till Åbo Akademi 01 08 1981
(fonderna förvaltade av Vasa övningsskola)

a Nykarleby seminariums fonder — Fondernas kapitaltillgångar 31.12.2020

1	Margareta Björkvalls minne	5 792,42
2	Nykarleby seminariums jubileumsfond	9 194,39
3	Under krigen 1939-1944 stupade seminaristers minnesfond	15 447,44
4	Hans von Schantz´ matrikelfond	42 553,09
5	Oscar och Charlotta Rehnbäcks stipendiefond	14 965,06
6	Alexander II:s stipendiefond	7 938,44
7	Tecknings- och slöjdstipendiefonden	7 058,32
8	Musikstipendiefonden	5 954,01
9	Gymnastikfonden	7 611,23
10	Lektor Maria Castréns fond	5 563,28
11	Minnesfonden	4 707,50
12	Kamratskapsfonden	5 891,25
13	Lektor Torsten Korsströms fond	8 124,37
14	Lektor Maria Castréns 90-års dag	11 979,37
15	Direktör Nils Alarik Fougstedts stipendiefond	42 384,05
		195 164,27

Lyceifonderna
Överförda till Vasa övningsskola vid Vasa svenska flicklyceums och Vasa svenska lyceums indragning till övningsskola 01 07 1974 (Förordning 433/31.05.1974)

a Vasa svenska flicklyceums fonder

1	Bodéns fond	8 292,31
2	Sylvia Maranders fond	25 644,88
3	Gymnastik- och hälsovårdsfonden	9 418,65
4	Modersmålsfonden	9 418,83
5	Fonden ”För goda framsteg”	11 928,21
6	Tyska fonden	13 539,03
7	Musik och teckningsfonden	9 978,40
8	Mary Nyqvists fond	30 533,82
9	Jubileumsfonden	37 015,30
10	Matilda Sundholms fond	14 027,33
11	Amanda Lassus´ fond	26 428,07
12	Studenternas fond	18 373,49
13	Selim Segerstams fond	15 739,78
14	Rektor Birgit Sovelius´ fond	24 188,50
15	Venna Jakobssons fond	3 715,75
		258 242,32

b Vasa svenska lyceums fonder

1	De sammanslagna trivialskol-, gymnasie- och äldre lyceifonderna	46 441,77
2	Teologiestipendiefonden	27 180,91
3	Carl-Fredrik Wikmans minnesfond	61 718,02
4	1949 års historikfond	20 199,23
5	Arne Snellmans minnesfond	79 548,66
6	Carl Warghs minnesfond	8 092,71
7	Ingenjör Oscar Gros´ fond	83 805,28
8	Herman och Maria Pellas minnesfond	19 012,42
9	Harald Bouchts minnesfond	109 213,07
10	Einar Spjuts stipendiefond	36 661,57
11	Fyra bröder Hasselblatts minnesfond	59 489,13
12	Gustavs A Hedbergs fond	6 312,16
13	A E W Nybergs musikfond	6 323,63
14	Skolrådet Ragnar Krooks minnesfond	20 233,96
15	Skolsköterskan Inga Hedes minnesfond	48 992,14
16	Teckningslärare Eva Willförs minnesfond	5 607,46
17	Karl Oscar Jakobssons fond	4 331,26
		643 163,37

Övningsskolfonder, donerade till Vasa övningsskola

1	Helsingfors Aktiebanks stipendiefond	18 518,63
2	Carl-Lennart Wests stipendiefond	15 530,35
3	Åsa Jerns konststipendiefond	16 834,22
4	Anna-Maria von Schantz´ fond	6 574,30
5	Henrik Sabels fond	13 817,21
6	Björn Lindemans minnesfond	55 092,81
7	Rektor Hans Häggbloms stipendiefond	6 157,15
8	Rektor Pontus Lindbloms stipendiefond	24 872,17
9	Kerstin Sandéns fond	2 153,03
		159 549,89

Erik och Sylvi Feldts fond	894 409,10
Summa	1 955 364,68

Stipendier att utdelas våren 2021 har donerats av bl a Advokatbyrå Näsman & Båsk Ab, Aktiastiftelsen i Vasa, Forna Vasa Flickskolisters fond, Forna Wasalyceisters rf donation, Högskolestiftelsen, Jukolan Rakentajat- Jukolas Byggare r.y., Svenska Kulturfonden, Svenska skolfonden i Vasa, Svensk-Österbottniska samfundet, Usf för bildkonst- och musikprogrammet, Vasa Elektriska, 1970-års studenter vid VSL, Anders Olin, Elisabet Backlund-Kärjenmäki och Bernt Klockars.

MEDDELANDEN

Följande läsår börjar tisdagen den 10 augusti 2021. (OBS! Vasa övningsskola har andra arbetsdagar än Vasa stads skolor.)

Eleverna i åk 1-6, Kyrkoesplanaden 11-13, börjar kl 9.00 och välkomnas av lärarna på skolgården. Skolskjutsarna fungerar fr.o.m. samma dags eftermiddag.

Eleverna i åk 7-9, Kyrkoesplanaden 11-13, samlas i auditoriet kl 9.00.

Gymnasiets studerande samlas i Estradan, Skolhusgatan 31, kl 9.00.

Vänligen följ informationen på Wilma regelbundet från 1.8.2021 för eventuella uppdateringar i anslutning till skolstarten.